

Rapport 2017:1

Nationella trygghetsundersökningen 2016

Om utsatthet, otrygghet och förtroende

brå

Nationella trygghetsundersökningen 2016

Om utsatthet, otrygghet och förtroende

Rapport 2017:1

Brå – centrum för kunskap om brott och åtgärder mot brott

Brottsförebyggande rådet (Brå) verkar för att brottsligheten minskar och tryggheten ökar i samhället. Det gör vi genom att ta fram fakta och sprida kunskap om brottslighet, brottsförebyggande arbete och rättsväsendets reaktioner på brott.

Publikationen finns som pdf på www.bra.se. På begäran kan Brå ta fram ett alternativt format. Frågor om alternativa format skickas till tillgangligt@bra.se

Vid citat eller användande av tabeller, figurer och diagram ska källan Brå anges. För att återge bilder, fotografier och illustrationer krävs upphovspersonens tillstånd.

URN:NBN:SE:BRA-686

ISBN 978-91-87335-80-8

ISSN: 1100-6676

© Brottsförebyggande rådet 2017

Författare: Carl Command, Emelie Hambrook, Sanna Wallin,

Sara Westerberg, Åsa Irlander Strid och Thomas Hvitfeldt

Omslagsillustration: Helena Halvarsson

Formgivning: Ordförrådet AB

Tryck: Lenanders Grafiska AB

Produktion: Brottsförebyggande rådet, Enheten för kommunikation

Box 1386, 111 93 Stockholm

Telefon 08-527 584 00, e-post info@bra.se

Denna rapport kan laddas ner från Brå:s webbplats www.bra.se

Brottsförebyggande rådet, Box 1386, 111 93 Stockholm

Telefon 08-527 58 400, fax 08-411 90 75, e-post info@bra.se, www.bra.se

Denna rapport kan beställas hos bokhandeln eller hos

Wolters Kluwers kundservice, 106 47 Stockholm.

Telefon 08-598 191 90, e-post kundservice@wolterskluwer.se

Förord

Brottslighet är ett ämne som ständigt engagerar, och allt högre krav ställs på samhällets förmåga att motverka de konsekvenser som brottsligheten medför i form av brottsoffer och otrygga människor. Behovet av faktabaserad information om brottslighet och otrygghet är stort. I detta sammanhang är Nationella trygghetsundersökningen (NTU) en viktig faktakälla. NTU kan dessutom verka som ett underlag i rättsväsendets arbete för att minska brottsligheten.

Enligt instruktionen från regeringen ska Brå årligen genomföra den nationella trygghetsundersökningen. I rapporten ges en övergripande redogörelse av allmänhetens utsatthet för brott och otrygghet samt förtroende för rättsväsendet och erfarenheter av kontakter med rättsväsendet. Rapporten är överlag beskrivande. Djupgående analyser eller förklaringar till resultat kan i stället presenteras i olika fördjupningsstudier. Det underliggande datamaterialet i NTU är tillgängligt för etikprövad forskning.

De som har arbetat med produktionen av statistiken och skrivit rapporten är Carl Command, Emelie Hambrook, Sanna Wallin, Sara Westberg och Åsa Irlander Strid, samtliga utredare på Brå, samt enhetschef Thomas Hvitfeldt.

Avslutningsvis vill vi rikta ett stort tack till alla er som deltagit genom att svara på frågorna i NTU – och som gör studier och rapporter av detta slag möjliga.

Stockholm i januari 2017

Erik Wennerström
Generaldirektör

Thomas Hvitfeldt
Enhetschef

Innehåll

Sammanfattning	6
Utsatthet för brott	6
Oro och otrygghet	9
Förtroende för rättsväsendet	10
Brottsutsattas kontakter med rättsväsendet	11
DEL 1 • Om undersökningen	13
1 Inledning	14
Syfte och frågeställningar	14
2 Metod	16
Upplägg och genomförande	16
Frågeinnehåll	17
Bortfall	20
Tillförlitlighet och jämförbarhet	21
Resultatredovisning	24
DEL 2 • Resultat	29
3 Utsatthet för brott	31
Sammanfattning	32
Inledning	33
Brott mot enskild person	34
<i>Misshandel</i>	39
<i>Hot</i>	44
<i>Sexualbrott</i>	47
<i>Personrån</i>	52
<i>Bedrägerier</i>	55
<i>Trakasserier</i>	57
Egendomsbrott mot hushåll	60
<i>Bostadsinbrott</i>	63
<i>Fordonsrelaterade brott</i>	63
<i>Cykelstöld</i>	65

4 Oro och otrygghet	87
Sammanfattning	88
Inledning	89
Otrygghet	89
Oro för brott	92
Otrygghet relaterat till egna erfarenheter och inställningar	103
Otrygghetens konsekvenser	106
5 Förtroende för rättsväsendet	125
Sammanfattning	126
Inledning	126
Förtroende för rättsväsendet och de enskilda myndigheterna	127
Förtroende för hur rättsväsendet hanterar misstänkta och behandlar brottsutsatta	131
6 Brottsutsattas kontakter med rättsväsendet	143
Sammanfattning	144
Inledning	144
Erfarenhet av polisen i samband med polisanmälan	145
Erfarenhet av åklagare	149
Erfarenhet av domstol	150
Erfarenhet av målsägandebiträde	151
Erfarenhet av rättegång	152
Referenser	162
Bilaga 1. Statistisk säkerhet	163

Sammanfattning

I den här rapporten redovisas de övergripande resultaten från Nationella trygghetsundersökningen (NTU) 2016. Cirka 11 900 personer har svarat på frågorna, vilket innebär att svarsfrekvensen i undersökningen är 60 procent. De allra flesta deltog genom telefonintervjuer, men ett mindre antal deltog genom post- eller webbenkät. Nedan sammanfattas rapportens resultat, uppdelat på frågeområdena *utsatthet för brott, otrygghet, förtroende för rättsväsendet* samt *brottsutsattas kontakter med rättsväsendet*.

Utsatthet för brott

Den undersökta utsattheten för brott gäller kalenderåret före frågetillfället. Det innebär att den utsatthet som rapporteras i NTU 2016 avser utsatthet under 2015. Utsattheten för *brott mot enskild person* redovisas i andel utsatta personer, till skillnad från utsattheten för *egendomsbrott mot hushåll*, som redovisas i andel utsatta hushåll.

Brott mot enskild person

- Av dem som svarat på frågorna i NTU 2016 uppger 13,3 procent att de under 2015 utsattes för någon eller några av de brottstyper som i rapporten kallas för brott mot enskild person: misshandel, hot, sexualbrott, personrån, bedrägeri eller trakasserier. Det är en ökning jämfört med föregående år (2014 var andelen 11,3 %), men på ungefär samma nivå som 2005. Jämfört med 2014 var ökningen störst för hot, sexualbrott och trakasserier. Om det senaste årets ökning är ett trendbrott eller en tillfällig avvikelse från en i övrigt relativt stabil nivå får kommande års mätningar visa.
- De vanligaste brottstyperna är hot och trakasserier, och minst vanligt är utsatthet för personrån och allvarlig misshandel.
- Av de brott mot enskild person som rapporteras i NTU 2016 uppges ungefär en fjärdedel (26 %), vara anmälda till polisen. Anmälningsbenägenheten ökade från 24 procent 2005 till 33 procent 2010. Därefter låg den på ungefär samma nivå till 2014, då andelen brott mot person som uppgavs vara anmälda till polisen minskade och återgick till samma nivå som när undersökningen inleddes. Högst är anmälningsbenägenheten för allvarlig misshandel (61 %) och lägst för sexualbrott (9 %).
- De flesta som blivit utsatta för brott mot enskild person uppger att de utsattes en gång under 2015, men 14 procent av dem (motsvarande 1,9 % i befolkningen i åldrarna 16–79 år) uppger att de blivit utsatta

fyra gånger eller fler. Den gruppen utsattes för drygt hälften (57 %) av alla händelser av brott mot enskild person.

Misshandel

- År 2015 utsattes 2,0 procent av befolkningen (16–79 år) för misshandel. Det är en liknande nivå som föregående år, då 2,1 procent utsattes. Över tid har utsatthet för misshandel minskat något, och sedan undersökningen inleddes 2005 har andelen utsatta minskat med 0,7 procentenheter. Det bör påpekas att minskningen i huvudsak skett bland unga män.
- Utsatthet för misshandel är vanligare bland män än bland kvinnor och vanligast i åldersgruppen 20–24 år.
- Vanligast är att brottsplatsen är en allmän plats och att gärningspersonen är okänd för den utsatte.

Hot

- Andelen som blev utsatta för hot 2015 uppgick till 5,0 procent, vilket är en ökning jämfört med föregående år (4,1 %). Andelen som utsattes för hot låg på en relativt stabil nivå mellan 2005 och 2014. Om årets ökning är ett trendbrott eller en tillfällig avvikelse från en i övrigt relativt stabil nivå får kommande års mätningar visa.
- Utsatthet för hot är vanligare bland kvinnor än bland män och vanligast i åldersgrupperna 20–24 år och 25–34 år.
- Vanligast är att brottsplatsen är en allmän plats och att gärningspersonen är okänd för den utsatta personen.

Sexualbrott

- År 2015 var andelen personer som uppgav att de blivit utsatta för sexualbrott 1,7 procent. Det är en ökning jämfört med 2014, då 1,0 procent uppgav att de hade blivit utsatta. Under perioden 2005–2012 låg sexualbrotten på en relativt stabil nivå kring 1 procent utsatta, därefter har det skett en ökning.
- Utsatthet för sexualbrott är betydligt vanligare bland kvinnor än bland män och vanligast i åldersgruppen 20–24 år.
- Den vanligaste brottsplatsen är en allmän plats, och det vanligaste är att gärningspersonen är okänd för den utsatte.

Personrån

- Utsattheten för personrån har varit relativt oförändrad de senaste åren. I NTU 2016 uppgår 0,9 procent att de utsattes för personrån under 2015.
- Utsatthet för personrån är vanligare bland män än bland kvinnor och vanligast i åldersgrupperna 16–19 och 20–24 år.

Bedrägerier

- Andelen personer som blivit utsatta för bedrägeri har ökat successivt från 2,5 procent 2006 till 3,5 procent 2015.
- Utsatthet för bedrägeri 2015 är vanligare bland män än bland kvinnor. Störst andel utsatta finns i åldersgruppen 25–34 år.

Trakasserier

- Andelen personer som utsattes för trakasserier uppgick år 2015 till 4,7 procent. Det är en ökning jämfört med 2014, då 4,0 procent uppgav att de hade blivit utsatta. Mellan 2005 och 2010 minskade andelen utsatta successivt från 5,2 till 3,5 procent. Därefter ökade andelen mellan 2011 och 2015 till nästan samma nivå som när undersökningen inleddes (då andelen utsatta var 5,0 %).
- Utsatthet för trakasserier är vanligare bland kvinnor än bland män och vanligast i de yngsta åldersgrupperna i undersökningen (allra vanligast i åldersgruppen 16–19 år).
- Det vanligaste är att gärningspersonen är okänd för den utsatta personen.

Egendomsbrott mot hushåll

- Av svaren framgår att 9,5 procent av hushållen utsattes för bilstöld, stöld ur eller från fordon, cykelstöld eller bostadsinbrott (kallat egendomsbrott mot hushåll) under 2015. Utsattheten för dessa brott har minskat sedan 2006 (då andelen var 12,6 %). Det vanligaste egendomsbrottet är cykelstöld, minst vanligt förekommande är bostadsinbrott och bilstöld.
- Av de egendomsbrott mot hushåll som rapporteras i NTU uppges ungefär hälften (48 %) vara anmälda till polisen. Högst är anmälningsbenägenheten för bostadsinbrott (74 %) och lägst för cykelstöld (37 %).
- I likhet med bostadsinbrott är bilstölder en brottstyp som polisanmäls i hög grad. Andelen anmälda händelser gällande egendomsbrott mot hushåll har varit relativt stabil sedan 2006.
- En övervägande majoritet av dem som blivit utsatta för egendomsbrott mot hushåll uppger att de utsattes en gång under 2015, men en mindre grupp av de utsatta hushållen (2 %) utsattes för fyra brott eller fler.

Bostadsinbrott

- År 2015 utsattes 1,0 procent av hushållen för bostadsinbrott. Det är något mer än 2014, då 0,8 procent av hushållen utsattes. Sedan undersökningen inleddes 2006 har andelen hushåll som blivit utsatta för bostadsinbrott legat relativt stabilt kring 1 procent.

Bilstöld

- År 2015 blev 0,5 procent av hushållen utsatta för bilstöld. Det är en ökning jämfört med 2014, då 0,2 procent av hushållen utsattes. Sedan undersökningen inleddes 2006 har det dock nästan skett en halvering av andelen utsatta hushåll (från 0,9 % år 2006 till 0,5 % år 2015).

Stöld ur eller från fordon

- Andelen hushåll som utsattes för stöld ur eller från fordon uppgår till 2,4 procent 2015. Det är en liten minskning jämfört med 2014, då 2,6 procent av hushållen blev utsatta. Under 2006–2010 minskade

andelen hushåll som utsattes för stöld ur eller från fordon kraftigt (från 5,0 till 2,8 %), och utsattheten har därefter fortsatt att minska, dock inte lika kraftigt.

Cykelstöld

- År 2015 blev 6,3 procent av hushållen utsatta för cykelstöld. Det är i princip samma nivå som år 2014, då 6,1 procent av hushållen blev utsatta. Mellan 2006 och 2011 låg andelen utsatta hushåll relativt stabilt. År 2012 sjönk andelen något, och i de senaste undersökningarna har utsattheten legat stabilt på en något lägre nivå.

Oro och otrygghet

Det är komplicerat att mäta otrygghet och oro för brott. NTU fångar in några centrala aspekter. Resultaten varierar beroende på vilken typ av oro eller otrygghet som efterfrågas; exempelvis är det fler som oroar sig för att närstående ska drabbas av brott än att de själva ska utsättas.

Otrygghet ute sen kväll

- Andelen personer som känner sig otrygga när de går ut ensamma sent på kvällen i det egna bostadsområdet har ökat från 15 procent år 2015 till 19 procent 2016.
- Det är betydligt vanligare att kvinnor känner sig otrygga än att män gör det. Andelen otrygga är särskilt hög bland de yngsta och äldsta kvinnorna i undersökningen.

Oro för brottsligheten i samhället

- Andelen personer som i stor utsträckning oroar sig för brottsligheten i samhället har ökat från 22 procent år 2015 till 25 procent 2016. Sedan undersökningen inleddes år 2006 har andelen dock minskat från 29 procent.
- Det är vanligare att kvinnor oroar sig i stor utsträckning för brottsligheten i samhället än att män gör det. Andelen oroliga är lägst i de yngsta åldersgrupperna och högst i de äldsta.

Oro för att närstående ska drabbas av brott

- Nästan var tredje person (29 %) uppger att de ganska eller mycket ofta oroar sig för att någon närstående ska drabbas av brott. Det är 4 procentenheter högre jämfört med NTU 2015.
- Det är vanligare att kvinnor oroar sig för att närstående ska drabbas av brott än att män gör det. Både för män och kvinnor är andelen som ganska eller mycket ofta känner sådan oro störst i åldern 45–54 år.

Oro för att utsättas för brott

- År 2016 uppger 19 procent att de oroar sig för bostadsinbrott, vilket är en lika stor andel som år 2015.
- Det är något vanligare att kvinnor oroar sig för bostadsinbrott än att män gör det. Andelen oroliga för bostadsinbrott är störst i åldersgruppen 45–55 år.

- Andelen personer som oroar sig för att bli utsatta för överfall eller misshandel har ökat från 11 procent 2015 till 15 procent 2016, vilket är på samma nivå som år 2006.
- Det är betydligt vanligare att kvinnor oroar sig för att bli utsatta för överfall eller misshandel än att män gör det. Andelen oroliga kvinnor varierar dock mycket mellan olika åldersgrupper. Störst är andelen bland kvinnor i åldern 20–24 år.
- Andelen personer som oroar sig för att bli utsatta för stöld av eller skadegörelse på fordon har minskat från 22 procent 2006 till 14 procent 2016.
- Andelen oroliga för stöld av eller skadegörelse på fordon är i princip lika hög för kvinnor som för män. Andelen oroliga för fordonsrelaterade brott är högst bland personer i åldrarna 25–34 år, medan de yngsta oroar sig i lägst utsträckning.

Otrygghetens konsekvenser

- Ungefär var tredje person (34 %) uppger att de någon gång under året valt en annan väg eller annat färdssätt till följd av oro för brott, medan drygt en av tio (12 %) avstått från en aktivitet till följd av denna oro.
- Drygt två av tio (23 %) anser att deras livskvalitet påverkas till följd av otrygghet, vilket är 10 procentenheter högre jämfört med förra årets undersökning.

Förtroende för rättsväsendet

Rättsväsendet består av flera olika myndigheter, och i NTU ställs frågor om inställningen till rättsväsendet överlag och mer specifikt till fyra av dess myndigheter – polisen, åklagarna, domstolarna och kriminalvården.

Förtroende för rättsväsendet och de olika myndigheterna

- Resultaten visar att förtroendet för rättsväsendet är relativt stort i befolkningen 16–79 år; 61 procent uppger att de har ett stort förtroende för rättsväsendet som helhet.
- Det är 3 procentenheter lägre jämfört med 2015 men en ökning med 7 procentenheter sedan mätningarna inleddes 2006.
- Förtroendet för polisen är detsamma som för rättsväsendet som helhet (61 %). Det är en minskning med 4 procentenheter jämfört med föregående år (65 % 2015) men en ökning med 6 procentenheter jämfört med 2006 (55 %).
- Hälften av befolkningen 16–79 år har stort förtroende för åklagarna (50 %), vilket är samma nivå som föregående år. Andelen med stort förtroende för åklagarna har ökat från 42 procent 2006 till 50 procent 2016.
- Andelen personer som har stort förtroende för domstolarna har ökat från 43 procent 2006 till 52 procent 2016.
- Den största ökningen noteras för kriminalvården, där andelen personer med stort förtroende har ökat från 29 procent 2006 till 44 procent 2016.

- Det är något vanligare att kvinnor har stort förtroende för rättsväsendet än att män har det.
- Störst andel personer med stort förtroende för rättsväsendet i sin helhet och för respektive myndighet återfinns bland de yngsta i undersökningen (16–19 år).

Förtroende för att misstänkta personer hanteras rättvist

- Andelen personer med stort förtroende för att rättsväsendet som helhet hanterar misstänkta rättvist har ökat, från 45 procent 2006 till 52 procent 2016, vilket är på samma nivå som 2015. En ungefär lika stor andel (54 %) har stort förtroende för att polisen hanterar misstänkta på ett rättvist sätt. Förtroendet för polisen i denna fråga är något lägre 2016 jämfört med 2015, men sett över tid har andelen legat på en stabil nivå sedan frågan började ställas 2008.
- Det är små skillnader mellan könen vad avser förtroendet för att polisen hanterar misstänkta rättvist. Män tenderar dock att i större utsträckning ha högt förtroende för att misstänkta personer hanteras bra av rättsväsendet i sin helhet.
- Åldersgruppen 16–19 år har störst andel personer med stort förtroende för att misstänkta hanteras rättvist av både rättsväsendet och polisen, medan den äldsta åldersgruppen, 75–79 år har minst andel med stort förtroende för rättsväsendet i frågan.

Förtroende för att utsatta personer behandlas väl

- Andelen personer med stort förtroende för att rättsväsendet som helhet behandlar utsatta väl har ökat från 30 procent 2006 till 41 procent 2016, vilket är på ungefär samma nivå som 2015.
- Förtroendet för att polisen behandlar utsatta väl har legat stabilt sedan frågan infördes 2008, och uppgick under 2016 till 53 procent.
- Det är i princip lika vanligt bland kvinnor och män att ha stort förtroende för att utsatta personer behandlas väl av både polisen och rättsväsendet.
- När det gäller frågan om huruvida rättsväsendet och polisen behandlar utsatta bra är förtroendet högre bland de yngsta medan minst andel med stort förtroende finns i åldersgruppen 65–74 år.

Brottsutsattas kontakter med rättsväsendet

När en person som blivit utsatt för ett brott väljer att anmäla händelsen till polisen innebär detta att den brottsutsatte får kontakt med och erfarenhet av en eller flera av rättsväsendets myndigheter. Erfarenheterna begränsas vanligen till den kontakt man får med polisen i samband med polisanmälan, men kan också bestå av kontakter med åklagare, målsägandebiträde och domstol i de fall då brottet tas upp i en rättegång.

Erfarenhet av polisen i samband med polisanmälan

- Knappt en femtedel i åldersgruppen 16–79 år (17 %) uppger att hon eller han varit i kontakt med polisen till följd av att de någon gång under de senaste tre åren har utsatts för brott. Drygt hälften (55 %)

uppges att de överlag har positiva erfarenheter av polisen, och 18 procent uppges att de har negativa erfarenheter. Andelen tillfrågade som uppges att de haft positiva kontakter med polisen har varit mer eller mindre konstant sedan 2007.

- Kvinnor uppges oftare än män att de har positiva erfarenheter av polisen, en skillnad som kan noteras under hela mätperioden. Skillnaden mellan könen uppgår till 11 procentenheter 2016.
- I de fall där händelsen innehöll hot eller våld var erfarenheten av polisen mer negativ än i övriga fall.
- När det gäller mer specifika aspekter av kontakten med polisen är betyget ojämnt. Betydligt fler är nöjda med polisens tillgänglighet och bemötande än med den information som de fått om ärendet och med polisens effektivitet vad gäller förmågan att utreda brottet.

Erfarenheter av åklagare eller domstol

- Cirka 1,7 procent av befolkningen uppges att de varit i kontakt med åklagare med anledning av att de någon gång under de senaste tre åren har blivit utsatta för brott, även om utredningen sedan inte leder till en rättegång. Drygt hälften av dem (51 %) uppges att de har positiva erfarenheter av kontakt med åklagare.
- 1,3 procent av befolkningen i åldern 16–79 år uppges att de medverkat som målsägande i en rättegång under de senaste tre åren. Nästan två tredjedelar (66 %) av dem är nöjda med bemötandet som de fick i domstolen.
- Drygt hälften (55 %) av dem som medverkat i rättegång har haft ett så kallat målsägandebiträde. Av dessa beskriver 77 procent sina erfarenheter av målsägandebiträdet som positiva.
- Drygt sju av tio av de tillfrågade (71 %) uppges att de tyckte att det var mycket eller ganska lätt att förstå vad som hände under rättegången, och lika många (71 %) tyckte att de fått tillräcklig information inför rättegången.

Del 1

Om undersökningen

1 Inledning

Medborgarnas utsatthet för brott, känsla av otrygghet och erfarenheter av rättsväsendet är sedan lång tid tillbaka naturliga fokus för kriminalpolitiken. Att minska människors utsatthet för brott och deras otrygghet är två viktiga kriminalpolitiska mål. Därför är det betydelsefullt med detaljerad kunskap om vilka grupper som är mest utsatta för olika typer av brott, vilka som i störst utsträckning påverkas negativt av oro för brott och vilka som har lägst förtroende för rättsväsendet. En sådan kunskap ger bättre möjligheter för samhället och rättsväsendet att satsa på åtgärder på de områden där de behövs mest. En viktig kunskapskälla är den Nationella trygghetsundersökningen (NTU) som genomförs av Brå årligen sedan 2006. I denna rapport presenteras resultat från NTU:s elfte datainsamling, som gjordes från januari till början av maj 2016.

Syfte och frågeställningar

Syfte

Syftet med denna årsbok för NTU är att på en övergripande nivå presentera resultaten för de fyra frågeområdena utsatthet för brott, otrygghet och oro för brott, förtroende för rättsväsendet samt brottsutsattas erfarenheter av rättsväsendet. Mer djupgående analyser och förklaringar av resultaten görs huvudsakligen i fristående fördjupningsstudier.

Syftet är också att i möjligaste mån redogöra för resultaten för olika grupper i befolkningen i åldern 16–79 år och på så sätt belysa eventuella skillnader mellan till exempel män och kvinnor eller mellan olika typer av familje- och boendeförhållanden. I rapporten redovisas även tidsserier för flera olika indikatorer och resultat från tidigare undersökningar (NTU 2006–2015).

Frågeställningar

De huvudsakliga frågeställningarna i rapporten är följande:

- Hur stor del av befolkningen utsattes under 2015 för misshandel, hot, sexualbrott, personrån, bedrägeri, trakasserier, bostadsinbrott, bilstöld, stöld ur eller från fordon eller cykelstöld? Hur många brott har befolkningen utsatts för, och hur ser fördelningen ut mellan olika typer av brott? Finns det skillnader mellan olika grupper i befolkningen? Vilka är omständigheterna kring brotten?

- Hur utbredd är otryggheten i befolkningen? Hur vanligt är det att människor oroar sig för olika typer av brott? Får otryggheten konsekvenser för beteendet och i så fall vilka? Finns det skillnader mellan olika grupper i befolkningen, och finns det skillnader när det gäller deras erfarenheter av brott och inställning till rättsväsendet?
- Hur stort är förtroendet för rättsväsendet som helhet, för de enskilda myndigheterna och deras sätt att utföra olika uppgifter? Finns det skillnader mellan olika grupper i befolkningen?
- Vilka erfarenheter har brottsutsatta som haft kontakter med rättsväsendet? Finns det skillnader mellan olika grupper i befolkningen?

2 Metod

I detta kapitel beskrivs metoden för NTU, främst för datainsamlingen 2016. En mer omfattande och detaljerad redovisning av undersökningens metod ges i den fristående tekniska rapporten för Nationella trygghetsundersökningen 2016 (Brå 2017).

Upplägg och genomförande

Upplägget av undersökningen har i huvudsak utgått från att resultaten ska kunna redovisas på nationell nivå, men i vissa avseenden även regionalt. Det krävs ett stort urval för att kunna redovisa omständigheter kring mindre vanliga brottstyper i förhållande till olika grupper i befolkningen. Statistiska åtgärder har vidtagits för att öka precisionen i skattningarna och för att korrigera för bortfallet.

Urval

NTU bygger på ett nationellt slumpmässigt urval av personer i åldrarna 16–79 år.¹ Till NTU 2016 drogs 20 000 personer ur Statistiska centralbyråns (SCB) register över totalbefolkningen.²

Tabell 2.1 Urval och bortfall i NTU 2016³

	Antal	Procent
Bruttourval	20 000	
– övertäckning (avlidna/utlandsflytt)	246	
Nettourval	19 754	100
Svarande	11 920	60,3
därav via		
svensk intervju	9 948	50,4
engelsk intervju	77	0,4
postenkäter	1 429	7,2
webbenkäter	466	2,4
Bortfall	7 834	39,7
därav		
förhindrad att medverka	543	2,7
ej anträffad	4 167	21,1
avböjt att medverka	3 124	15,8

¹ Urvalet består av personer som är födda mellan 1937 och 2000. De som är födda 2000 fyllde 16 år undersökningsåret 2016. Därmed ingår även personer som vid undersökningstillfället var 15 år gamla.

² Det innebär att NTU 2016 är den tionde fullskaliga insamlingen (av elva hittills). I 2006 års undersökning bestod urvalet av 10 000 personer.

³ För motsvarande uppgifter från NTU 2006–2015, se respektive års tekniska rapport.

Det är vanligare att unga väljer att inte delta i den här typen av undersökningar. Eftersom de äldsta åldersgrupperna i undersökningen är antalsmässigt relativt få i befolkningen riskerar de yngsta och de äldsta i undersökningen därför att bli alltför få för att kunna studeras separat med acceptabel precision i skattningarna. För att motverka detta har dessa åldersgrupper översamplats⁴ i urvalet. Även för de fem befolkningsmässigt minsta länen har antalet urvalspersoner utökats för att ge möjlighet till regionala analyser.⁵

I analyserna av materialet används ett viktningsförfarande som tar hänsyn till överrepresentationer och underrepresentationer i urvalet och även korrigerar för bortfallet, så att resultaten ska bli så representativa som möjligt för befolkningen (16–79 år). Urvalsundersökningar av det här slaget antas generellt sett representera den vuxna befolkningen i stort, dock ej de allra mest marginaliserade grupperna, såsom hemlösa, missbrukare och grovt kriminella (Brå 2000).

Genomförande och datainsamling

Datainsamlingen genomfördes av SCB, i huvudsak genom telefonintervjuer.⁶ Den genomsnittliga intervjutiden var cirka 13 minuter. Till de personer i urvalet som inte gick att nå och till dem som inte ville svara på frågorna per telefon skickades en förkortad postenkät samt instruktioner för att, om man så önskade, kunna besvara enkäten via internet.⁷

Materialet till undersökningen samlades in från januari till början av maj 2016.⁸ Ett informationsbrev skickades till urvalspersonerna några veckor innan SCB:s intervjuare tog kontakt per telefon. Innan intervjun påbörjades säkerställdes att den utvalda personen hade tagit del av informationen och samtyckte till att delta i undersökningen.

Intervjudata har kompletterats med vissa registeruppgifter, exempelvis intervjupersonernas ålder, bostadsort och utbildning (se avsnittet om redovisningsgrupper). Denna bakgrundsinformation används sedan som redovisningsunderlag.

Frågeinnehåll

De fyra frågeområden som behandlas i denna rapport är *utsatthet för brott, otrygghet och oro för brott, förtroende för rättsväsendet och brottsutsattas erfarenheter av kontakter med rättsväsendet*.⁹

⁴ Översampling innebär att man låter en grupp vara överrepresenterad i urvalet.

⁵ De län för vilka urvalsförstärkning gjorts är Blekinge, Gotland, Jämtland, Kalmar och Kronoberg.

⁶ För de intervjupersoner som så önskar kan intervjun göras på engelska.

⁷ Postenkäten och webbenkäten innehöll samtliga frågor ur grundformuläret; däremot ingick inte uppföljningsfrågorna om respektive brott. Förutom på svenska fanns enkäten även tillgänglig på engelska, persiska, arabiska och bosniska/kroatiska/serbiska.

⁸ Datainsamlingen i 2006 års undersökning genomfördes under augusti–oktober 2006, men sedan 2007 har datainsamlingarna gjorts i början av året.

⁹ De frågor som ligger till grund för redovisningen framgår av intervjuformuläret som finns tillgängligt på Brås webbplats (www.bra.se) som bilaga till den tekniska rapporten.

Utsatthet för brott

Frågeområdet om utsatthet för brott inleds med ett antal så kallade screeningfrågor, som tar reda på om den tillfrågade varit utsatt för olika typer av brott – och i så fall hur många – under närmast föregående kalenderår (i det här fallet 2015).¹⁰ Till personer som uppger att de blivit utsatta för brott ställs ett antal uppföljningsfrågor om brottet eller brotten.

Screeningfrågor

Screeningfrågorna avser tio brottstyper. För att frågorna ska vara så begripliga som möjligt är de formulerade så att de beskriver handlingen som efterfrågas. Exempelvis undersöks utsatthet för misshandel genom frågan *Slog, sparkade eller utsatte någon dig för någon annan typ av fysiskt våld, så att du skadades eller så att det gjorde ont under förra året (2015)?* i stället för att fråga *Utsatte någon dig för misshandel under förra året (2015)?*

Följande brottstyper efterfrågas i NTU och redovisas i rapporten:

Brott mot person

- misshandel
- hot
- sexualbrott
- personrån
- trakasserier
- bedrägeri.

Brott mot egendom

- stöld av bil
- stöld ur eller från motordrivet fordon
- stöld av cykel
- bostadsinbrott.

Utöver de listade brottskategorierna innehåller undersökningen också en fråga om huruvida de tillfrågade under den aktuella perioden har varit utsatta för något eller några andra brott. Av naturliga skäl ingår inte brott mot exempelvis allmänheten i stort, staten eller företag.

Valet av brottstyper är delvis styrt av vilka brottskategorier som används i den registerbaserade statistiken över anmälda brott och som det är möjligt att formulera tydliga frågor om. Valet har också påverkats av vilka brottstyper som bedömts som angelägna av olika skäl, exempelvis för att de är särskilt vanliga eller allvarliga eller i stor utsträckning är en källa till oro. För några typer av egendomsbrott (cykelstöld, stöld ur eller från fordon, bilstöld och bostadsinbrott) tillfrågas undersökningspersonerna om de själva eller om någon i deras hushåll har blivit utsatt. Detta eftersom egendomen ofta är eller uppfattas vara gemensam för de boende i hushållet. För brott direkt riktade mot en person, exempelvis misshandel och hot, undersöks däremot endast om den tillfrågade själv har blivit utsatt.

I och med valet av brottskategorier är det möjligt att studera ett brett spektrum av utsatthet. I den registerbaserade statistiken över anmälda

¹⁰ Den här typen av undersökningar efterfrågar ofta utsatthet under *de senaste tolv månaderna* (räknat från undersökningstillfället), men i NTU efterfrågas utsatthet under föregående kalenderår. Detta dels för att data bättre ska kunna analyseras ihop med andra data (som ofta är baserade på kalenderår), dels för att man kan anta att risken för teleskopering (det vill säga att intervjupersonen placerar händelser längre fram eller tillbaka i tiden än det inträffat) minskar om intervjupersonen har en tydligare avgränsad tidsperiod att förhålla sig till.

brott motsvarar de valda brottskategorierna 44 procent av samtliga anmälda brottsbalksbrott. Som tidigare framgått har en utgångspunkt för formuleringen av de flesta screeningfrågorna varit att sträva efter jämförbarhet med någon eller några av de juridiska brottskategorier som används i den registerbaserade statistiken över anmälda brott. Tidigare erfarenheter visar dock att ambitionen att mer i detalj fånga in exakt samma typ av händelser som i den registerbaserade statistiken är realistisk. När frågorna formulerats har därför strävan i första hand varit att fånga brottsbalksbrott så pass väl att utvecklingen över tid i NTU går att jämföra med utvecklingen över tid i den registerbaserade statistiken över anmälda brott, snarare än att få exakta mått på brottsnivåer som är jämförbara med den registerbaserade statistiken för ett givet år.

Uppföljningsfrågor om brott

De personer som uppger att de själva eller deras hushåll blivit utsatta för någon eller några av de tio efterfrågade brottstyperna har också fått följdfrågor om brottet. Följdfrågorna skiljer sig något åt mellan de olika brottstyperna, men handlar exempelvis om var och när brottet ägde rum, om det anmäldes till polisen, vilka skador som uppkom till följd av brottet, vilken relation brottsoffret har till gärningspersonen och vilket behov av stöd brottsoffret har haft. Frågorna berör således både omständigheterna kring brottet och brottsoffrets erfarenheter.

För att inte belasta intervjupersonerna med alltför långa intervjuer ställdes följdfrågor för maximalt tre av de brottsbalksbrottstyper som personen uppgett. Tidigare erfarenheter från NTU visar att de flesta uppger ett eller några enskilda brott och att merparten därför får redogöra för samtliga brott som de blivit utsatta för.¹¹ Om en person har blivit utsatt för mer än tre brott används en prioriteringslista¹² som avgör vilka brott den svarande ska beskriva i uppföljningsformuläret. I huvudsak innebär detta att ovanliga och mer allvarliga brottstyper går före vanliga och mindre allvarliga.

Oro och otrygghet

Som framgått tidigare innehåller NTU även frågor om otrygghet och oro för brott. Frågorna belyser oro för att själv utsättas för brott, oro för att närstående ska utsättas, oro över brottsligheten i stort samt en mer allmän känsla av otrygghet. När det gäller frågan om otrygghet är det tänkbart att andra faktorer, som inte är kopplade till brott, vägs in i svaren. I undersökningen efterfrågas också om den upplevda otryggheten får konsekvenser för det egna beteendet och livskvaliteten.

Förtroende för rättsväsendet

I undersökningen ingår frågor om förtroendet såväl för rättsväsendet i stort som för enskilda myndigheter (polisen, åklagarna, domstolarna och kriminalvården). Vidare ingår även frågor om förtroendet för att misstänkta personer hanteras rättvist och för att personer som utsatts för brott behandlas väl av polisen och av rättsväsendet generellt.

¹¹ Se till exempel avsnitten om upprepad utsatthet för brott i kapitel 3 i denna rapport.

¹² Se bilaga i NTU 2016 – Teknisk rapport (Brå 2017).

Brottsutsattas kontakter med rättsväsendet

För att bättre fånga in de senare delarna i rättskedjan, såsom åklagare och domstol, tillfrågas de svarande om de *under de senaste tre åren* drabbats av något eller några brott som anmälts till polisen. Om så är fallet får den svarande också ett antal frågor om sina erfarenheter av kontakterna med rättsväsendets myndigheter. Frågorna avser erfarenheten av kontakten med polisen och (i de fall där en anmälan har lett till rättegång) om erfarenheten av målsägandebiträde och åklagare, om bemötandet i domstol och om förståelsen av rättegången.

Bortfall

Frågeundersökningar dras alltid med ett visst bortfall, eftersom en del av de personer som valts för att ingå i undersökningen inte vill eller kan delta (externt bortfall). Vissa av dem som deltar besvarar inte heller alla frågor (internt bortfall).

Externt bortfall

Det totala bortfallet för datainsamlingen år 2016 uppgår till 39,7 procent av urvalet (se tabell 2.1 ovan). Det ger en svarsfrekvens på 60,3 procent, vilket är 2,6 procentenheter lägre än i NTU 2015. Svarsfrekvensen har sjunkit sedan mätningarna inleddes 2006, då närmare 78 procent av de utvalda deltog i undersökningen. I den tekniska rapporten (Brå 2017) redovisas en genomgång av bortfallens beskaffenhet vid de 11 datainsamlingsomgångar som hittills genomförts. Slutsatsen är att det ökande bortfallet främst kommer av att andelen "ej anträffade" vid telefonintervjuerna ökat jämfört med de första åren. Vad detta i sin tur beror på är inte helt klarlagt, men det tycks till viss del vara relaterat till ålder, då det framför allt är bland personer som är yngre än 50 år som bortfallet har ökat.

En analys av bortfallet visar att de svarande skiljer sig från dem som inte svarat vad gäller vissa av de bakgrundsdata som finns tillgängliga. Exempelvis har kvinnor och personer födda i Norden svarat i större utsträckning än män och utomnordiskt födda. Det är dessutom sannolikt så att de mest marginaliserade grupperna i befolkningen, som hemlösa, missbrukare och grovt kriminella, inte är representerade i materialet, vilket är särskilt olyckligt då de tenderar att vara mer drabbade av brott än andra (Brå 2000, Brå 2002, Nilsson 2002). Det finns med andra ord anledning att reflektera över hur det externa bortfallet påverkar undersökningens resultat både när det gäller att *skatta nivåer och följa utvecklingen över tid*.

Det faktum att det finns grupper som inte är tillräckligt representerade i materialet bidrar till osäkerhet vid *skattningar av nivåer*, sannolikt på så sätt att man underskattar utsattheten för brott och oron för brott och överskattar förtroendet för rättsväsendet. Skattningarna görs emellertid med hjälp av ett viktningssystem där man viktar upp svaren från till exempel män och utomnordiskt födda, vilket gör att resultaten ändå betraktas som representativa för den vuxna befolkningen i stort, dock ej de allra mest marginaliserade grupperna, som hemlösa, missbrukare

och grovt kriminella. Här bör ändå poängteras att det i den här typen av undersökningar finns andra felkällor som påverkar skattningen av nivåerna (se rubriken ”Tillförlitlighet och jämförbarhet”), vilket gör att undersökningen lämpar sig bättre för att studera utvecklingen över tid och jämföra olika grupper i befolkningen än att skatta exakta nivåer av brottsutsatthet i befolkningen.

Ett konstant mätfel, till exempel externt bortfall, medför generellt mindre problem för möjligheterna att *följa utvecklingen över tid* av det som undersökningen mäter än för möjligheten att skatta exakta nivåer. Problemen uppstår när bortfallet ökar, eftersom det inte går att vara säker på i vilken grad bortfallet är relaterat till det man avser att mäta. Det kan vara brottsutsatta personer och personer som känner sig otrygga som i allt större utsträckning väljer att inte delta, vilket skulle innebära att underskattningen av utsattheten och oron skulle öka för varje år. Det finns dock inget som tyder på att det ökande bortfallet skulle vara relaterat till just brottsutsatthet, annat än genom ålder, en faktor vars effekt ändå hålls konstant genom viktningssystemet. Skulle det trots allt finnas ett okänt samband mellan det ökande bortfallet och utsatthet för brott är effekten sannolikt relativt liten.¹³

Under insamlingen vidtas olika åtgärder för att hålla det externa bortfallet nere, exempelvis genom att skicka ett informationsbrev till alla i urvalet innan de blir uppringda och genom att ge de tillfrågade möjlighet att styra över tidpunkten för intervjun. Slutligen skickas en förkortad enkät hem till de personer som inte gått att nå för en telefonintervju. De som får enkäten hemskickad erbjuds också att besvara den via internet. Drygt 7 procent av de utvalda personerna deltog genom att fylla i enkäten och skicka tillbaka den via post, och drygt 2 procent valde att besvara den via internet. Andelen som deltar via den förkortade enkäten har ökat något genom årens lopp, detta som en direkt följd av den allt större andelen ”ej anträffade” i telefonintervjufasen.

Internt bortfall

Med något enstaka undantag hanteras det interna bortfallet som slumpmässigt bortfall i rapporten. Till det interna bortfallet i undersökningen räknas i de flesta fall även svarsalternativen *vet ej/vill ej svara* (dock inte i frågeavsnittet om förtroende för rättsväsendet, se kapitel 5). I enkäten tillkommer fall där inget svarsalternativ fyllts i. Det interna bortfallet är mycket litet i det totala materialet. Det beror på att större delen av materialet baseras på intervjusvar, vilket generellt sett ger en lägre andel internt bortfall än enkätsvar. En mer utförlig redogörelse för det interna bortfallet finns i den tekniska rapporten (Brå 2017).

Tillförlitlighet och jämförbarhet

Det finns anledning att ta upp några generella begränsningar med undersökningen. Urvalet är inte representativt för alla åldersgrupper i befolkningen, ungdomar under 16 år eller de allra äldsta, över 79 år,

¹³ Se bilaga 8 i NTU 2016 – Teknisk rapport (Brå 2017).

inkluderas inte i urvalet. Detsamma gäller för personer som vistas på institution (exempelvis inom sjuk- eller kriminalvård). Det är inte heller troligt att de mest marginaliserade grupperna i befolkningen, som hemlösa, missbrukare och grovt kriminella, är tillräckligt representerade.¹⁴

Den här typen av undersökningar anses generellt spegla förhållandena i den vuxna befolkningen i stort (även om 16- och 17-åringar också kan kategoriseras som barn eller ungdomar).

Tillförlitlighet

I urvalsundersökningar är mätfel ofta den felkälla som har störst betydelse, något som huvudsakligen orsakas av frågeformulärets utformning, omständigheter vid intervjutillfället, intervjuaren eller den svarande och kan leda till såväl över- som underskattningar i resultaten. I vilken utsträckning resultaten i undersökningen ger en korrekt bild av verkligheten beror främst på mätfelens omfattning.

I denna undersökning bedöms det huvudsakliga problemet vara de tillfrågades vilja och möjlighet att lämna sanna svar. Det kan vara svårt att minnas exakt när en händelse ägde rum, och därigenom kan brott som inte borde vara med i undersökningen ändå rapporteras. En annan anledning kan vara att den tillfrågade väljer att tillrätalägga svaret, antingen för att uppge ett socialt önskvärt svar, exempelvis att ett brott är polisanmält trots att så inte är fallet, eller för att intervjun inte äger rum i enskildhet och den svarande därför inte vill tala öppet om sina erfarenheter.

Felen kan också bero på att de tillfrågade kan ha varit utsatta för händelser som enligt brottsbalken inte definieras som brott (vilket exempelvis kan gälla i vissa fall av upplevda hot eller trakasserier), men som uppfattats som brott av den utsatte. Man kan också ha varit utsatt för en brottslig handling utan att själv definiera händelsen som ett brott.

En annan typ av problem är relaterade till uppföljningsformulären, som innehåller följdfrågor om de brott som intervjupersonen utsatts för. Uppföljningsfrågor ställs om maximalt tre brott per person, vilket gör att brott som är vanliga vid upprepad utsatthet blir underrepresenterade i resultaten.¹⁵ Mer om felkällor och vilka åtgärder som vidtagits mot dem står att läsa i den tekniska rapporten (Brå 2017).

Tolkningsutrymme

De cirka 12 000 personerna som besvarat frågorna i NTU 2016 representerar i stort Sveriges befolkning i åldrarna 16–79 år, dock ej de allra mest marginaliserade grupperna, såsom hemlösa, missbrukare och grovt kriminella. Resultaten för erfarenheter av brott, trygghet och inställning till rättsväsendet speglar förhållandet i befolkningen mycket väl. För de flesta frågeområdena kan även en hel del resultat om skillnader mellan olika grupper i befolkningen studeras med säkerhet. Osäkerheten mel-

¹⁴ Dessa marginaliserade grupper tenderar att vara mer drabbade av brott än andra (Brå 2000, Brå 2002, Nilsson 2002).

¹⁵ Till exempel är brott mot kvinnor i hemmiljö av en närstående gärningsperson ofta upprepade och sker därmed sannolikt i större utsträckning än vad NTU kan visa (se exempelvis Brå 2002, 2014).

lan olika grupper gäller framför allt de mer ovanliga brottstyperna, där antalet utsatta som intervjuats är lågt. Grundprincipen är att ju större antal svarande ett resultat grundar sig på, och ju större skillnaderna är mellan olika grupper, desto mer statistiskt robusta är resultaten i rapporten.

Skillnader som lyfts fram i texten är inte nödvändigtvis statistiskt säkerställda. I bilaga 1 finns därför en lathund för beräkningen av osäkerhetsintervall till rapportens skattningar. Osäkerhetsintervallet är ett relativt grovt osäkerhetsmått som baseras på principen för konfidensintervall.¹⁶

Jämförbarhet med tidigare NTU (2006–2015)

Den första undersökningen, NTU 2006, skiljer sig något från de därpå följande, men bedöms ändå vara jämförbar med de senare undersökningarna. Skillnaderna mellan den första insamlingen och de övriga består huvudsakligen av olika urvalsstorlekar¹⁷ och olika tidpunkter för datainsamling.¹⁸ Det sistnämnda innebär att de två första undersökningarnas referensperioder till viss del överlappar varandra för vissa frågeområden (se avsnittet Referensperioder nedan). På grund av att urvalet var mindre i NTU 2006 är dessa skattningar behäftade med en större osäkerhet än de som gjorts utifrån NTU 2007–2016. Till detta kommer att skillnader i resultaten mellan enstaka år, trots att de är signifikanta, ändå kan vara av mycket liten betydelse om det rör sig om så kallade ”naturliga variationer”, det vill säga att det som mäts vanligtvis varierar på detta sätt från år till år. Ju fler år som läggs till tidsserien, desto tydligare framgår vilka skillnader som är mer relevanta.

Jämförbarhet med andra källor

Jämförelser med andra källor görs generellt inte i denna rapport. Jämförelser görs dock i olika fördjupningsstudier, exempelvis i *Brottsutvecklingen i Sverige 2008–2011* (Brå 2012). I den tekniska rapporten (Brå 2017) finns en sammanställning av källor, inklusive den registerbaserade statistiken över polisanmälda brott, som på något sätt belyser NTU:s frågeområden. Nedan följer en kort beskrivning av den registerbaserade statistiken över polisanmälda brott och hur NTU:s mätning av utsatthet för brott förhåller sig till den.

Den registerbaserade statistiken över polisanmälda brott

Den registerbaserade statistiken över polisanmälda brott beskriver brottsligheten endast i begränsad utsträckning eftersom långt ifrån alla brott anmäls till polisen. Hur väl de anmälda brotten speglar den faktiska brottsligheten (det vill säga alla brott som begås, oavsett om de polisanmäls eller inte) varierar kraftigt mellan olika typer av brott, eftersom anmälningsbenägenheten skiljer sig mellan olika brottstyper.

¹⁶ Ett konfidensintervall är ett intervall av värden som har skapats utifrån ett urval där man med viss sannolikhet kan säga att det sanna värdet finns i (till exempel) 95 fall av 100. För att läsa mer om konfidensintervall hänvisas till NTU 2016 – Teknisk rapport (Brå 2017).

¹⁷ 10 000 personer år 2006, och 20 000 personer per år under åren därefter.

¹⁸ Årets andra hälft år 2006, respektive årets första hälft under åren därefter.

Statistiken påverkas också av de rutiner som finns för att registrera och räkna antalet brott, liksom av lagstiftningen. Det är också viktigt att ha i åtanke att i NTU mäts inte de brott som begås mot juridiska personer, till exempel stat, företag och föreningar.

Ovan nämnda faktorer, tillsammans med de felkällor som tidigare redovisats för NTU, medför att det är ytterst komplicerat att göra jämförelser mellan NTU och den registerbaserade statistiken över polisanmälda brott.¹⁹

Resultatredovisning

I kapitel 3–6 presenteras undersökningens huvudresultat, uppdelade på frågeområdena *utsatthet för brott, oro och otrygghet, förtroende för rättsväsendet* samt *brotsutsattas kontakter med rättsväsendet*. Notera att svarsfördelningen redovisas i procent i huvudparten av tabellerna. Avrundning av procenttal innebär i vissa fall att svarsandelarna inte summerar till exakt 100 procent. När värde 0 förekommer i en tabell innebär det att procenttalet har avrundats till 0, det vill säga att svarsalternativet har angetts av minst en svarande men av mindre än 0,5 procent i respektive redovisningsenhet. Detta gäller endast i tabeller som inte redovisas med decimaler.

Redovisningsgrupper

I faktarutan på nästa sida redogörs för den bakgrundsinformation och de redovisningsgrupper som används i undersökningen (medan antalet individer i undersökningen samt motsvarande andelar i befolkningen för dessa redovisningsgrupper återfinns i tabell 2A).

Generellt gäller att dessa redovisningsgrupper används i *beskrivande* och inte i *förklarande* syfte. Man bör ha i åtanke att redovisningsgrupperna i vissa fall samvarierar, vilket förklaras närmare i avsnittet om särskilda statistiska analyser och i bilaga 2 i NTU 2015 (Brå 2016).

Dessa och övriga förhållanden som används för att studera olika grupper framgår av tabellredovisningarna. Andra begrepp och mått som förekommer beskrivs i det sammanhang där de används. Några enheter beskrivs också nedan.

Särskilda statistiska analyser

Resultaten i rapporten redovisas i huvudsak i tabeller och figurer baserade på enkla bivariata analyser. Resultat från de multivariata logistiska regressionsanalyser (i rapporten kallade *särskilda statistiska analyser*) som gjordes i NTU 2015 (Brå 2016) av hur de olika bakgrundsfaktorerna påverkar undersökningens huvudindikatorer för utsatthet för brott, otrygghet och förtroende för rättsväsendet redovisas i den löpande texten. Resultat och tolkning av de logistiska regressionsanalyserna beskrivs mer utförligt i bilaga 2 i NTU 2015. Syftet med att använda regressionsanalyser är i detta fall att frigöra de olika bakgrundsfaktorernas

¹⁹ Se vidare i NTU 2016 – Teknisk rapport (Brå 2017) och resonemang i Brotsutvecklingen i Sverige 2008–2011 (Brå 2012).

Redovisningsgrupper i NTU 2016

Kön	Ålder	Familjetyp	Typ av boendeort ¹
Män	4 kategorier	Sammanboende	Storstadsregion
Kvinnor	16–24 år	– med barn	– Stockholm
	25–44 år	– utan barn	– Göteborg
Högsta utbildning	45–64 år	Ensamstående	– Malmö
Förgymnasial	65–79 år	– med barn	Större städer
Gymnasial	8 kategorier	– utan barn	Mindre städer/landsbygd
Eftergymnasial	16–19 år		
	20–24 år	Bostadstyp	
Svensk/utländsk bakgrund	25–34 år	Småhus	
Svenskfödda med	35–44 år	Flerfamiljshus	
– en eller båda föräldrarna inrikesfödd(a)	45–54 år		
– båda föräldrarna utrikesfödda	55–64 år		
Utrikesfödda	65–74 år		
	75–79 år		

¹ Utifrån H-regioner (se tabell 2A).

effekter från varandra. Ett exempel på detta är att utbildning ofta ser ut att samvariera med utsatthet för brott i de vanliga redovisningarna. Men eftersom utbildningsnivå samtidigt samvarierar med ålder går det med en bivariat analys inte att avgöra vilken av faktorerna som starkast samvarierar med utsatthet för brott. Med hjälp av en regressionsanalys kan man däremot se om effekten av utbildning kvarstår när effekten av ålder rensats bort. I regressionsanalyserna har data för tre års undersökningar använts för att göra resultaten mer robusta. Referensperioden i NTU 2015 gällande utsatthet för brott är då 2012–2014 och för otrygghet och förtroende för rättsväsendet 2013–2015.

Några redovisningsenheter

I resultatredovisningen för utsatthet för brott bör man vara uppmärksam på att redovisningsenheterna, och därmed redovisningssättet, skiljer sig åt för de olika typerna av brott.

- *Enskilda personer som utsatts för brott*
För att undersöka hur många personer i befolkningen i åldrarna 16–79 år som utsatts för brott mot enskild person (misshandel, hot, sexualbrott, personrån, bedrägerier samt trakasserier) efterfrågas endast den egna utsattheten. Resultaten för dessa brottstyper redovisas således utifrån andelen personer i befolkningen i de aktuella åldersgrupperna som utsatts under ett givet kalenderår.
- *Hushåll som utsatts för egendomsbrott*
När det gäller brotten mot egendom (bostadsinbrott, stöld av bil, stöld ur eller från fordon samt stöld av cykel) är det hela hushållets utsatthet som efterfrågas. Resultaten för dessa brottstyper redovisas utifrån andelen hushåll i befolkningen som utsatts under ett givet kalenderår.
- *Antalet brott (händelser)*
För varje brottstyp frågas hur många gånger händelsen inträffade under föregående kalenderår. Svaren ligger till grund för skattningar av antalet brotthändelser i befolkningen i åldrarna 16–79 år. För att dessa skattningar ska bli mer stabila räknas höga antal ner till 52

tillfällen, vilket i genomsnitt motsvarar ett tillfälle per vecka. För en mer utförlig diskussion om hur skattningen av antal brott påverkas av extremvärden hänvisas till den tekniska rapporten (Brå 2017).

Referensperioder

Undersökningens frågeområden studerar förhållanden under olika tidsperioder. Detta framgår löpande i resultatredovisningen, men en sammanfattande beskrivning ges nedan.

- *Utsatthet för brott*
När det gäller utsatthet för brott är referensperioden föregående kalenderår (i NTU 2016 redovisas alltså utsattheten 2015).
- *Otrygghet*
I kapitlet om otrygghet varierar referensperioden beroende på frågetyp:
 - Frågor om oro för olika typer av brott avser *de senaste tolv månaderna* (från intervjutillfället). I redovisningen anges undersökningsåret (2016).
 - Frågor gällande om man bevittnat misshandel eller om någon anhörig har blivit utsatt för brott avser *föregående kalenderår* (2015).
 - De mer övergripande frågorna avser den uppfattning man har vid *intervjutillfället* (2016).
- *Förtroende för rättsväsendet*
I kapitlet om allmänhetens förtroende för rättsväsendet efterfrågas intervjupersonens uppfattning vid *intervjutillfället* (2016).
- *Brottsutsattas kontakter med rättsväsendet*
I kapitlet om brottsutsattas erfarenheter av kontakter med rättsväsendet redovisas erfarenheter under *de senaste tre åren* (från intervjutillfället). I tabellerna anges undersökningsåret (2016).

Tabellförteckning

Kapitel 2 • Metod

Tabell 2.1	Urval och bortfall i NTU 2016.	16
Tabell 2A	Antal individer som medverkat i NTU 2016 samt populationsstorlekar för redovisningsgrupperna.	28

Tabell 2A Antal individer som medverkat i NTU 2016 samt populationsstorlekar för redovisningsgrupperna.¹

Redovisningsgrupp	Antal individer i undersökningsmaterialet (n)	Antal individer i populationen (N)
SAMTLIGA, 16–79 år	11 920	7 567 447
Kön		
Män	5 946	3 825 380
Kvinnor	5 974	3 742 067
Ålder		
16–19 år	939	478 046
20–24 år	1 230	608 342
25–34 år	2 034	1 259 034
35–44 år	1 465	1 245 964
45–54 år	1 623	1 277 082
55–64 år	1 606	1 186 533
65–74 år	1 821	1 142 938
75–79 år	1 202	369 507
Män		
16–19 år	477	250 127
20–24 år	634	320 551
25–34 år	1 043	646 544
35–44 år	755	652 653
45–54 år	799	639 268
55–64 år	767	579 057
65–74 år	907	567 539
75–79 år	564	169 641
Kvinnor		
16–19 år	462	227 920
20–24 år	596	287 791
25–34 år	991	612 490
35–44 år	710	593 312
45–54 år	824	637 814
55–64 år	839	607 476
65–74 år	914	575 399
75–79 år	638	199 866

Redovisningsgrupp	Antal individer i undersökningsmaterialet (n)	Antal individer i populationen (N)
SAMTLIGA, 16–79 år	11 920	7 567 447
Svensk/utländsk bakgrund		
Svenskfödda med		
– båda/en förälder inrikesfödd(a)	9 819	5 818 561
– båda föräldrarna utrikesfödda	519	304 740
Utrikesfödda	1 582	1 444 146
Utbildning (högsta)		
Förgymnasial	2 493	1 390 095
Gymnasial	4 900	3 089 158
Eftergymnasial	4 316	2 978 315
Familjetyp		
Sammanboende utan barn	4 776	2 865 086
Sammanboende med barn	2 311	1 752 964
Ensamstående utan barn	4 345	2 576 318
Ensamstående med barn	464	357 760
Bostadstyp		
Småhus	6 595	4 065 358
Flerfamiljshus	5 209	3 424 606
Boendeort²		
Storstadsregion	4 042	2 901 123
Större stad	4 291	2 706 417
Mindre stad/landsbygd	3 587	1 959 907

¹ För totalbefolkningen samt för kön och ålder anges det faktiska antalet individer i populationen vid tillfället för urvalsdragningen. För övriga redovisningsgrupper anges skattningar utifrån uppgifter som inhämtats från register vid andra tillfällen under undersökningsåret alternativt föregående kalenderår och i vissa fall utifrån hur de tillfrågade har besvarat de bakgrundsfrågor som avses.

² Indelningen i boendeort baseras på H-regioner. H-regioner (H=Homogena med avseende på befolkningsunderlaget) är en gruppering av kommuner efter lokalt och regionalt befolkningsunderlag, längs skalan storstad-glesbygd. Indelningarna som används i denna rapport är storstäder (Stockholm/Södertälje A-region, Göteborgs A-region och Malmö/Lund/Trelleborgs A-region), större städer (Kommuner med mer än 90 000 invånare inom 30 kilometers radie från kommuncentrum) samt en sammanslagning av kategorierna mellanbygden, tätbygden och glesbygden, som i denna rapport kallas mindre städer/landsbygd.

Del 2

Resultat

3 Utsatthet för brott

Sammanfattning	32
Inledning	33
Brott mot enskild person	34
Misshandel	39
Hot	44
Sexualbrott	47
Personrån	52
Bedrägerier	55
Trakasserier	57
Egendomsbrott mot hushåll	60
Bostadsinbrott	63
Fordonsrelaterade brott	63
Cykelstöld	65
Figurförteckning	66
Tabellförteckning	68

3 Utsatthet för brott

Sammanfattning

Under 2015 utsattes 13,3 procent av befolkningen i åldern 16–79 år för någon eller några av de brottstyper som i den här undersökningen kallas för brott mot enskild person: misshandel, hot, sexualbrott, personrån, bedrägeri eller trakasserier. Det är en ökning jämfört med föregående år, men på ungefär samma nivå som 2005. Störst var ökningen jämfört med 2014 för hot, sexualbrott och trakasserier. Om det senaste årets ökning är ett trendbrott eller en tillfällig avvikelse från en i övrigt relativt stabil nivå får kommande års mätningar visa.

Undersökningen visar att 9,5 procent av hushållen utsattes för bilstöld, stöld ur eller från fordon, cykelstöld eller bostadsinbrott (kallat egendomsbrott mot hushåll) under 2015. Det är en något större andel jämfört med föregående år (9,1 %). Dock har utsattheten för dessa brott minskat sedan 2006 (då andelen var 12,6 %).

Det är vanligast att bli utsatt för brott som trakasserier och cykelstöld (4,7 respektive 6,3 %), medan det är mindre vanligt att bli utsatt för grövre brott, som allvarlig misshandel (0,4 %), personrån (0,9 %) och sexualbrott (1,7 %).

De brott mot enskild person som haft tydligast utveckling sedan undersökningen inleddes är misshandel, bedrägerier och sexualbrott. Andelen utsatta för misshandel har minskat under perioden 2005–2015, från 2,7 till 2,0 procent. För bedrägeri har det däremot skett en ökning mellan 2007 och 2015, från 2,4 till 3,5 procent. Under perioden 2005–2012 låg sexualbrotten på en relativt stabil nivå kring 1 procent utsatta, därefter har det skett en ökning från 0,8 procent år 2012 till 1,7 procent år 2015. När det gäller egendomsbrott mot hushåll är det främst stöld ur och från fordon som uppvisar en tydlig utveckling; andelen utsatta har under perioden 2006–2015 minskat påtagligt (5,0–2,4 %). Även bilstölder har minskat under denna period (0,9–0,5 %).

Mer än hälften av brotten i undersökningen uppges inte vara anmälda till polisen. Sexualbrott, trakasserier och hot anmäls i minst utsträckning, medan bostadsinbrott anmäls i störst utsträckning.

Hur många gånger man utsätts för brott under ett år är mycket ojämnt fördelat i befolkningen. Medan majoriteten av dem som blivit utsatta för brott uppger att det skedde vid ett tillfälle, rapporterar en liten del av befolkningen hög upprepade utsatthet. När det gäller utsatthet för brott mot enskild person var det 1,9 procent av befolkningen som utsattes för över hälften av händelserna under 2015.

Utsattheten är även ojämnt fördelad sett till andel utsatta personer i olika grupper av befolkningen. Den mest utsatta gruppen är ensamstående med barn där utsatthet för brott mot enskild person (brottstyperna misshandel, hot, sexualbrott, personrån, bedrägeri och trakasserier sammanslagna) är nästan dubbelt så hög år 2015 som hos den övriga befolkningen.

Det är stora skillnader mellan män och kvinnor och olika åldersgrupper vad gäller utsatthet för olika brottstyper. Unga män är den grupp med störst andel utsatta för misshandel (5,0 %) och personrån (2,2 %), medan unga kvinnor är den grupp med störst andel utsatta för sexualbrott (9,0 %) och trakasserier (8,3 %). När män utsätts för brott som hot och misshandel är gärningspersonen oftast en okänd person, och brottet sker ofta på allmän plats. När kvinnor utsätts för samma typ av brott är gärningspersonen oftare en bekant eller en närstående, och brottsplatsen är oftare en bostad eller arbetsplatsen. Att den utsatta personen och/eller gärningspersonen varit påverkade av alkohol eller droger vid hot eller misshandel är betydligt vanligare i fall där män varit utsatta än då kvinnor varit det.

I de allra flesta fallen av brott mot enskild person²⁰ uppges gärningspersonen vara en man (87–95 % vid misshandel, personrån, sexualbrott och hot). När det gäller trakasserier uppges 64 procent att det var en man, medan en relativt stor andel uppges att de inte vet om gärningspersonen var en man eller kvinna. Detta kan ha att göra med att det inte skett någon direkt interaktion ansikte mot ansikte mellan gärningspersonen och den utsatta, vilket gör att det är svårt för den utsatta att avgöra gärningspersonens kön. När det gäller personrån och misshandel bedömer de utsatta i majoriteten av fallen att gärningspersonen varit 34 år eller yngre (80 respektive 74 % av fallen). Vid sexualbrott och hot är andelen unga gärningspersoner däremot inte lika stor. I hälften (51 %) av fallen av hot och i sex tiondelar (58 %) av fallen av sexualbrott bedöms gärningspersonen vara 34 år eller yngre. Ungefär var femte person (22 %) som utsattes för trakasserier under 2015 uppges att de inte kan uppskatta gärningspersonens ålder, och nästan två av fem personer (37 %) uppges att gärningspersonen var 34 år eller yngre.

Inledning

I den här publikationen redovisas utsattheten för brott under 2015, samt hur den har utvecklats sedan 2005.

De olika avsnitten belyser utsatthet för sammanlagt tio brottstyper. Det gäller dels sådana brott som drabbar enskilda personer (*misshandel, hot, sexualbrott, personrån, bedrägerier* och *trakasserier*²¹), dels sådana brott som drabbar hela hushåll (*bostadsinbrott, bilstöld, stöld ur eller från fordon* och *cykelstöld*). Dessa tio brottstyper utgör tillsammans bara en mindre del av samtliga straffbelagda gärningar. I NTU mäts inte brott som begås mot juridiska personer, som stat, företag och föreningar.²²

Nationella trygghetsundersökningen (NTU) belyser i huvudsak utsatthet för brott i Sverige, men det förekommer att de tillfrågade har utsatts för brott utomlands, och även denna utsatthet ingår i de redovisade resultaten. Med undantag för personrån är dock andelen brott som ägt rum utomlands relativt låg för de flesta brottstyper.²³

²⁰ Bedrägerier exkluderat för att det i NTU inte ställs frågor om gärningspersonens kön och ålder, då det i många fall inte sker någon interaktion mellan gärningsperson och den utsatta vid dessa brott.

²¹ Trakasserier är inte ett brott enligt brottsbalken. Termen trakasserier används här för en hel serie mer eller mindre allvarliga händelser som kan bestå av till exempel ofredande eller hemfridsbrott.

²² Exempel på sådana brott är snatterier, skadegörelse och narkotikabrott.

²³ Av de personrån som rapporteras i NTU 2016 uppges 16 procent ha ägt rum utomlands. Motsvarande andel för övriga brottstyper varierar mellan 2 och 4 procent.

En stor del av huvudresultaten presenteras med hjälp av diagram. En utförlig redovisning av resultat och bakgrundsfaktorer återfinns som tabeller i slutet av kapitlet.²⁴ Genomgången av de enskilda brottstyperna föregås av en sammanställning av utsattheten inom de övergripande kategorierna *brott mot enskild person* respektive *egendomsbrott mot hushåll*. Efter sammanställningen kommer ett avsnitt om anmälningsbenägenheten för de olika brottskategorierna. Utöver detta presenteras också resultat för några omständigheter kring brotten.²⁵ För respektive brottskategori finns även ett avsnitt som handlar om upprepad utsatthet för brott.

Brott mot enskild person

Inom kategorin *brott mot enskild person* ingår brottstyperna *misshandel*, *hot*, *sexualbrott*, *personrån*, *bedrägerier* och *trakasserier*.

Sammantaget uppger 13,3 procent av befolkningen (16–79 år) att de blivit utsatta för något eller några av dessa brott under 2015. Det är en ökning jämfört med 2014 då andelen var 11,3 procent, men på ungefär samma nivå som 2005 (se tabell 3.1). Om det senaste årets ökning är ett trendbrott eller en tillfällig avvikelse från en i övrigt relativt stabil nivå får kommande års mätningar visa. Beräkningen av antalet brott visar att det rör sig om nära 2,6 miljoner händelser. Även det är en ökning

Tabell 3.1 Utsatthet i befolkningen (16–79 år) för olika typer av brott mot enskild person 2005–2015 samt antal händelser och andel därav som uppges vara polisanmälda.

	Andel utsatta personer i procent											Antal utsatta personer i befolkningen	Antal händelser i befolkningen	Andel händelser i procent som uppges vara polisanmälda
	-05	-06	-07	-08	-09	-10	-11	-12	-13	-14	-15			
SAMTLIGA BROTT MOT ENSKILD PERSON ^a	13,1	12,1	11,9	11,5	11,4	11,4	11,6	11,4	12,7	11,3	13,3	1 008 000	2 582 000	26
Misshandel	2,7	2,5	2,9	2,4	2,4	2,4	2,5	1,9	2,3	2,1	2,0	150 000	317 000	27
<i>därav allvarlig^b</i>	0,8	0,6	0,7	0,6	0,6	0,6	0,7	0,4	0,6	0,6	0,4	31 000	58 000	61
Hot	4,6	4,6	4,1	4,1	4,3	4,1	4,2	4,2	4,5	4,1	5,0	375 000	980 000	22
Sexualbrott	0,9	0,8	0,7	0,8	0,9	0,7	0,7	0,8	1,3	1,0	1,7	129 000	487 000	9
Personrån ^c	1,0	1,1	0,8	1,0	0,8	1,0	1,1	0,8	0,7	0,7	0,9	70 000	90 000	44
Bedrägeri	2,8	2,5	2,4	2,9	2,9	3,0	3,4	3,0	3,5	3,1	3,5	261 000	352 000	49
Trakasserier	5,2	4,6	4,3	4,0	3,7	3,5	3,8	4,1	5,0	4,0	4,7	356 000	- ^d	19 ^e

^a Netto redovisning, vilket innebär att en och samma person endast redovisas en gång även om den kan ha utsatts för flera olika brottstyper.

^b Avser misshandel som varit så allvarlig att den lett till besök hos läkare, sjuksköterska eller tandläkare.

^c Andel och antal utsatta personer samt beräknat antal personrån avser samtliga personrån rapporterade till NTU.

^d Andel anmälda personrån avser endast de personrån som rapporteras ha begåtts i Sverige. (Enligt de utsatta i NTU har 16 procent av personrån begåtts utomlands.)

^e Trakasserier utgörs per definition av en serie händelser, därför anges inte antalet händelser i tabellen.

^f Anmälningsbenägenheten mäts i andel utsatta personer som polisanmält sin utsatthet för trakasserier.

²⁴ När det gäller egendomsbrotten redovisas skillnader enbart utifrån hushållsrelaterade bakgrundsfaktorer som familje- och boendeförhållanden, eftersom intervjupersonen fått svara på frågor om hela hushållets utsatthet. För resterande brottstyper efterfrågas om intervjupersonen själv blivit utsatt, vilket möjliggör redovisning uppdelat på individbaserade bakgrundsfaktorer.

²⁵ Uppföljningsfrågor ställs inte för samtliga brott som rapporteras i NTU. Det innebär att redovisningar av omständigheterna kring brotten batseras på det urval av brott för vilka sådan information finns (se vidare NTU 2016 – Teknisk rapport, Brå 2017).

jämfört med 2014, då antalet händelser var 2,1 miljoner. Utvecklingen sedan 2005 visar på ett ökat antal brottsändelser (se tabell 3A).

Hot är den brottstyp mot enskild person som uppges i störst utsträckning (5,0 %) år 2015. Det är en ökning jämfört med 2014, då 4,1 procent uppgav att de hade blivit utsatta. Hotbrotten har dock under större delen av mätperioden legat på en relativt stabil nivå.

Den brottstyp mot enskild person som uppges i minst utsträckning är *personrån* (0,9 %), och trenden är relativt stabil under mätperioden.

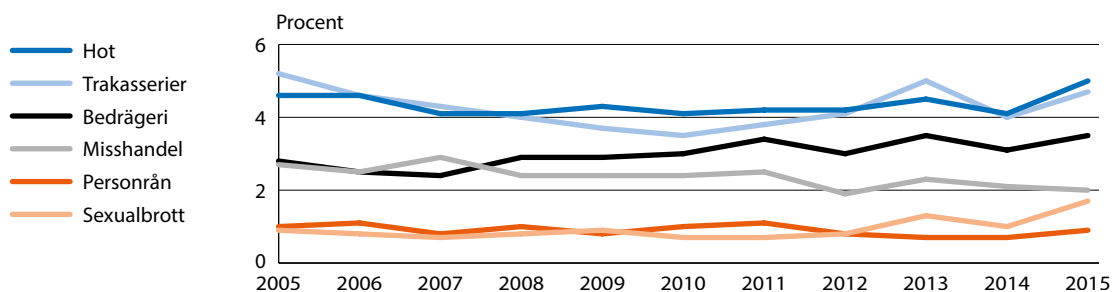
Andelen som blivit utsatta för *trakasserier* uppgick till 4,7 procent under 2015. Det är en ökning jämfört med 2014, då 4,0 procent uppgav att de hade blivit utsatta. Mellan 2005 och 2010 minskade andelen utsatta successivt från 5,2 till 3,5 procent, därefter har andelen ökat.

Utsattheten för *bedrägeri* var 3,5 procent 2015 vilket är något högre jämfört med föregående år, då andelen var 3,1 procent. Bedrägeribrotten visar en uppåtgående trend sedan 2007.

Andelen som utsatts för *misshandel* under 2015 är 2,0 procent, vilket är i nivå med föregående år då 2,1 procent utsattes. Under mätperioden är trenden för misshandelsbrott svagt nedåtgående. Sedan 2005, då undersökningen inleddes, har andelen utsatta minskat med 0,7 procentenheter.

År 2015 uppgav 1,7 procent att de blivit utsatta för *sexuallbrott*. Det är en ökning jämfört med 2014, då 1,0 procent uppgav att de hade blivit utsatta. Under perioden 2005–2012 låg sexuallbrotten på en relativt stabil nivå, men de senaste tre årens resultat visar på en ökning. Här bör noteras att frågan om sexuallbrott omfattar ett brett spektrum av händelser, där såväl lindrigare som allvarigare brott ingår.

Figur 3.1 Andel av befolkningen som utsatts för olika typer av brott mot enskild person 2005–2015 (tabell 3A).

Antalet händelser i befolkningen (16–79 år) beräknas utifrån uppgifter om hur många gånger de svarande uppgav att de har blivit utsatta för respektive brottstyp under föregående år (se tabell 3.1).²⁶ Antalet be-

²⁶ Antalet beräknade händelser i NTU kan variera kraftigt över tid, vilket är anledningen till att utvecklingen av utsatthet för brott huvudsakligen redovisas i andel utsatta personer. Variationen i antal händelser kan bero på att enskilda personer med mycket hög upprepad utsatthet ett givet år får stor inverkan på beräkningarna. För att minska extremvärdenas inverkan på beräkningarna räknas därför antalet händelser ner till maximalt 52 per person och brottstyp (vilket motsvarar utsatthet för en händelse per brottstyp i genomsnitt per vecka).

räknade händelser av en viss brottstyp samvarierar i regel med andelen personer som har blivit utsatta i befolkningen. En stor andel utsatta innebär alltså ofta ett stort antal händelser; exakt hur stort beror på hur vanligt det är med upprepad utsatthet inom brottstypen. Exempelvis är *andelen utsatta* för misshandel ungefär dubbelt så stor under 2015 som motsvarande siffror för personrån (2,0 respektive 0,9 %), men antalet misshandelsbrott (317 000) är 3,5 gånger så många som antalet personrån (90 000). Detta beror på att upprepad utsatthet under ett och samma år är betydligt vanligare vid misshandel än vid personrån.

I de senaste tre årens mätningar har andelen utsatta för brott mot enskild person varit större bland kvinnor än bland män, och under 2015 utsattes 14,0 procent av kvinnorna och 12,7 procent av männen (se tabell 3B). Tidigare år har skillnaderna mellan män och kvinnor inte varit lika tydliga. När enskilda brottstyper studeras var för sig framträder flera skillnader i utsatthet mellan män och kvinnor. Detta belyses närmare i avsnitten om de olika typerna av brott mot enskild person.

Anmälningbenägenhet

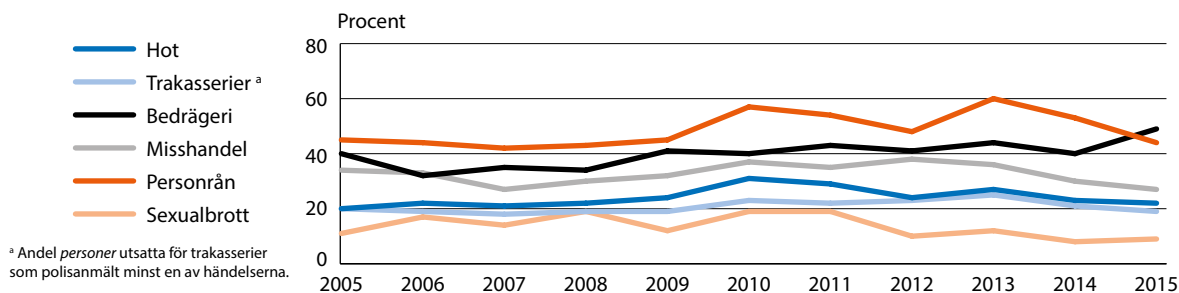
I NTU ställs frågan om den brottsutsatta personen har anmält händelsen till polisen. De flesta brotten mot enskild person uppges inte ha anmälts till polisen, och för vissa brottstyper är det så kallade mörkertalet mycket stort (se tabell 3.1 i början av avsnittet "Brott mot enskild person"). Den totala anmälningbenägenheten ökade från 24 procent 2005 till 31 procent 2013. Därefter tycks trenden ha vänt, och år 2014 och 2015 uppgavs 26 procent av alla brott mot enskild person vara anmälda till polisen (se tabell 3A). För män är anmälningbenägenheten något högre än för kvinnor (28 jämfört med 24 %). Detta förklaras till stor del av att utsattheten mellan män och kvinnor generellt sett skiljer sig åt när det gäller brottstyp och relation till gärningspersonen.

Andelen personrån som uppges vara polisanmälda ökade från 45 procent år 2005 till 60 procent 2013. Därefter har andelen sjunkit och år 2015 uppges 44 procent av personrånen vara polisanmälda (se tabell 3.1 och figur 3.2). För bedrägerier däremot är den övergripande bilden att andelen av bedrägerierna som uppges vara polisanmälda har ökat under mätperioden, från 40 procent år 2005 till 49 procent år 2015. Av de misshandelshändelser som inträffade under 2015 uppges 27 procent vara polisanmälda. Det är en minskning jämfört både med föregående år (30 %) och jämfört med 2005 (34 %). Sett över hela mätperioden är utvecklingen relativt stabil. Vad gäller såväl hot som trakasserier uppges 22 respektive 19 procent av händelserna vara polisanmälda i den senaste undersökningen. Under hela mätperioden har anmälningfrekvensen gällande trakasserier legat stabilt på den nivån, medan anmälningfrekvensen för hot ökade fram till 2010 och därefter har den minskat. År 2015 uppges 9 procent av sexualbrotten vara polisanmälda. Under hela mätperioden har andelen legat på en mycket låg nivå, möjligen kan en minskning skönjas de senaste fyra åren.²⁷

²⁷ Notera att resultatet för anmälningbenägenhet vad gäller sexualbrott bygger på beräkningar baserade på väldigt få rapporterade händelser och att variationer över tid ska tolkas med försiktighet.

De utsatta personer som uppger att de inte har anmält brottet till polisen får frågan om varför de valt att inte göra det. De vanligaste orsakerna som uppges är att man upplever att polisen inte kan göra något (30 %) eller att man bedömer att brottet var en småsak eller en bagatell (19 %). Ett annat vanligt svar är att man själv redde ut händelsen (12 %) eller att utsattheten är en del i ens arbete (9 %).²⁸ Att relativt många gör bedömningen att polisen inte kan göra något ska dock inte tolkas som att de har ett lågt förtroende för polisen. Fördjupade studier av NTU-data visar nämligen att de som svarar att polisen inte kan göra något, samtidigt svarar att de har ett ganska eller mycket stort förtroende för polisen i samma utsträckning som andra grupper. Studierna visar vidare att det är vanligare att en person som blivit utsatt för brott väljer att anmäla händelsen till polisen om brottet är allvarligt, om det finns möjlighet att få ersättning från försäkringsbolag eller om det är yrkesrelaterat (Brå 2008, 2009). Dessa studier visar också att anmälningsbenägenheten är lägre om gärningspersonen eller den utsatta personen är ung.

Figur 3.2 Andel polisanmälda brott mot enskild person 2005–2015, enligt NTU (tabell 3A).

Om man skulle beräkna *antalet* polisanmälda brott utifrån svaren i NTU skulle antalet i de flesta fall påtagligt överstiga det faktiska antalet polisanmälda brott enligt den registerbaserade statistiken. En bidragande orsak till skillnader i antal polisanmälningar beroende på vilken källa som används är dels att NTU inte omfattar brott mot juridisk person, vilket den registerbaserade statistiken gör, dels att det troligtvis förekommer att respondenter i NTU uppger att brottet är anmält trots att så inte är fallet, för att det upplevs som socialt önskvärt.²⁹ Dock är det ytterst komplicerat att göra direkta jämförelser mellan dessa två källor (Brå 2012).

Upprepad utsatthet

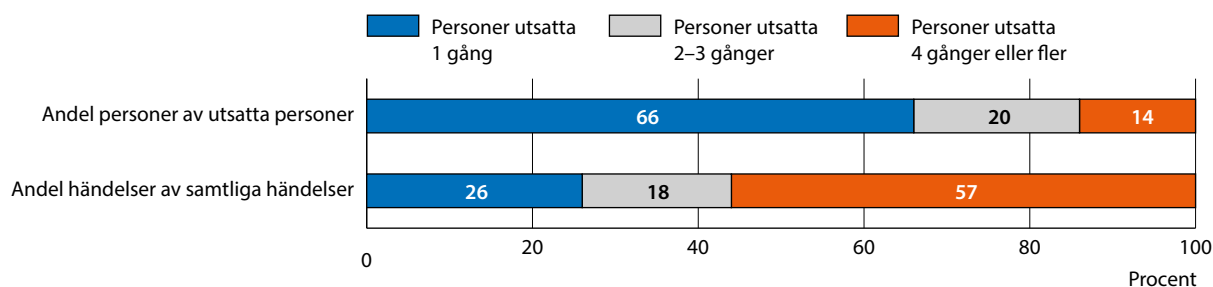
Vid utsatthet för brott är det vanligast att en person utsätts för en enskild händelse under ett år. En liten del av befolkningen utsätts dock för brott flera gånger under ett och samma år. Det är därför också av intresse att undersöka hur stor andel av den rapporterade brottsligheten som utgör så kallad upprepad utsatthet (se figur 3.3).

²⁸ Då frågan i sig rör en serie av händelser ingår av frågetekniska skäl inte trakasserier i dessa beräkningar.

²⁹ Se vidare NTU 2016 – Teknisk rapport (Brå 2017).

I befolkningen har 8,8 procent utsatts en gång under 2015. Andelen utsatta för 2–3 brottsändelser uppgår till 2,7 procent, och 1,9 procent har utsatts för fyra eller fler händelser (se tabell 3G). I figur 3.3 framgår att de som utsatts för ett brott (66 % av de utsatta) sammantaget har blivit utsatta för en dryg fjärdedel (26 %) av alla händelser. De som utsatts för två eller tre brott (20 %) har tillsammans blivit utsatta för nära en femtedel (18 %), medan den grupp som utsatts för fyra eller fler brott (14 %) sammantaget har blivit utsatta för mer än hälften av brottsändelserna (57 %). Ett annat sätt att uttrycka detta är att en mycket liten del av den totala befolkningen i åldern 16–79 år (1,9 %) blivit utsatta för drygt hälften av alla brott mot enskild person under 2015 (57 %).

Figur 3.3 Upprepad utsatthet för brott mot enskild person 2015. Andel utsatta 1 gång, 2-3 gånger och 4 gånger eller fler, i förhållande till andel händelser (tabell 3G).³⁰

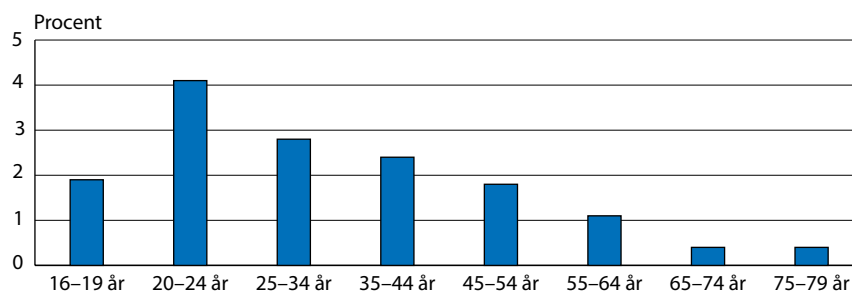

NTU visar således att drygt hälften av alla brott mot enskild person kommer av upprepad utsatthet för brott mot en relativt liten del av befolkningen. Under mätperioden har det skett en svag ökning av andelen som utsatts för fyra brott eller fler, och med det koncentreras en allt större del av den totala mängden brott till en mindre del av befolkningen. År 2005 stod de som utsatts för fyra brottsändelser eller fler för 43 procent av samtliga händelser, och i årets undersökning uppgår den andelen till 57 procent.

Kunskap om vilka grupper som är särskilt utsatta för upprepade brott är användbar exempelvis som underlag för riktade åtgärder inom rättsväsendet. Därför är det angeläget att studera dem som utsatts fyra gånger eller fler, i synnerhet om någon enskild grupp inom denna kategori skulle vara särskilt utsatt. Resultaten visar att grupperna med en större andel utsatta för brott generellt sett är samma grupper som har en större andel *upprepat* utsatta. Det är till exempel vanligast att personer i åldersgruppen 20–24 år har utsatts för brott mot enskild person fyra gånger eller fler och minst vanligt bland de äldsta (65–79 år). Att ha blivit utsatt för brott mot enskild person vid minst fyra tillfällen är också vanligare bland kvinnor (2,2 %) än bland män (1,6 %). Andra grupper med något förhöjd utsatthet är inrikesfödda personer med båda föräldrarna utrikesfödda (2,2 %), ensamstående med barn (5,3 %) samt boende i flerfamiljshus (2,6 %, se tabell 3G).

³⁰ Trakasserier ingår inte i figuren eftersom de per definition utgörs av en serie händelser.

Figur 3.4 Utsatthet för brott mot enskild person 4 gånger eller fler 2015. Andel för respektive åldersgrupp (tabell 3G).

Yrkesrelaterad utsatthet

Det är relativt vanligt att brotten mot enskild person är yrkesrelaterade, det vill säga att man blivit utsatt med anledning av sitt yrke. Frågan ställs till dem som blivit utsatta för hot, misshandel, personrån och trakasserier. NTU visar att 26 procent av händelserna är yrkesrelaterade³¹ 2015, men andelen händelser som är yrkesrelaterade varierar mellan brottstyperna. Störst andel återfinns bland dem som blivit utsatta för hot (32 %) och misshandel (27 %). Därefter följer de som blivit utsatta för trakasserier (19 %). Det är ovanligt att personrån uppges vara yrkesrelaterat. I årets undersökning uppges 7 procent av personrånen vara yrkesrelaterade, och det är endast män som uppgett detta.³²

Cirka 1,8 procent av befolkningen i åldern 20–64 år (98 000 personer) har blivit utsatta för hot med anledning av sitt yrke. Motsvarande andel för misshandel är 0,6 procent (cirka 32 000 personer), trakasserier 1,0 procent (cirka 54 000 personer) och för personrån 0,1 procent (knapp 5 000 personer). Enligt NTU 2016 är yrkesrelaterad utsatthet lika vanlig för män som för kvinnor (25 respektive 26 % av händelserna). Dock är det något vanligare att kvinnor utsätts för misshandel i samband med sin yrkesutövning jämfört med män (30 jämfört med 24 %).

Misshandel

För att fånga omfattningen av utsatthet för misshandel ställs följande fråga i NTU:

Slog, sparkade eller utsatte någon dig med avsikt för något annat fysiskt våld, så att du skadades eller så att det gjorde ont, under förra året (2015)?

År 2015 har 2,0 procent av befolkningen (16–79 år) utsatts för misshandel, vilket motsvarar cirka 150 000 personer. Det är på en liknande nivå som föregående år, då 2,1 procent utsattes. Under mätperioden är trenden för misshandelsbrott svagt nedåtgående. Sedan 2005, då undersökningen inleddes, har andelen utsatta minskat med 0,7 procenten-

³¹ Detta gäller enbart för personer i yrkesverksam ålder (20–64 år). Studeras hela befolkningen (16–79 år) är andelen yrkesrelaterade händelser 22 procent.

³² Även tidigare år har få personrånshändelser uppgetts ha skett på grund av uppgiftslämnarens yrke. De senaste tre åren har de varierat mellan 0 och 15 procent av samtliga personrånshändelser.

heter. Antalet misshandelshändelser kan utifrån undersökningen beräknas till 317 000 under 2015 (se tabell 3.1).

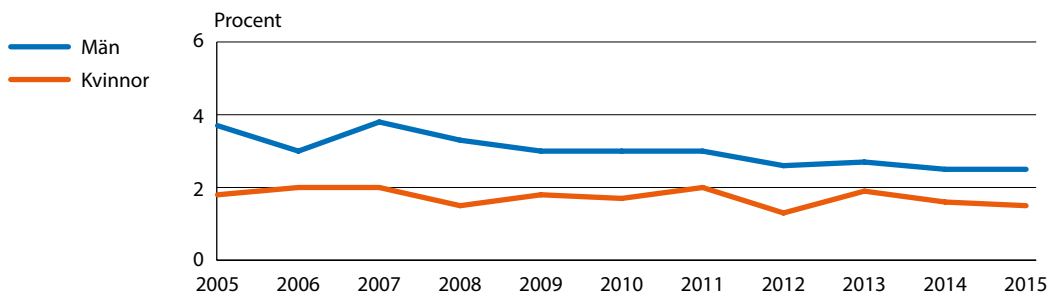
Cirka 0,4 procent (eller 31 000 personer) av befolkningen uppger att misshandeln varit så pass allvarlig att den lett till besök hos läkare, sjuksköterska eller tandläkare. Det är en nivå som varit relativt stabil under hela mätperioden. Antalet händelser av misshandel som på detta sätt betraktas som allvarliga kan utifrån undersökningen beräknas till cirka 58 000 (se tabell 3.1).

De flesta som utsatts för misshandel (71 %) uppger att det handlar om en händelse. Ungefär var fjärde (26 %) har utsatts för två till nio brott, och en liten andel (4 %) uppger att de utsatts för tio eller fler misshandelsbrott under 2015.

Kön och ålder

Vid samtliga mättillfällen har en större andel män än kvinnor uppgett att de blivit utsatta för misshandel; vid årets mätning är det 2,5 procent av männen och 1,5 procent av kvinnorna. Då utsattheten för misshandel har minskat bland männen sedan 2007 och samtidigt legat relativt oförändrad bland kvinnorna, har skillnaden mellan könen vad gäller utsatthet för misshandel minskat successivt (se figur 3.5). En större andel män än kvinnor har vid samtliga mätningar fram till årets varit mer utsatta för allvarlig misshandel. Föregående års mätning visade att 0,8 procent av männen och 0,3 procent av kvinnorna utsattes för *allvarlig misshandel*, medan andelen i årets mätning är 0,4 procent både för män och för kvinnor (se tabell 3B). Resultaten för allvarlig misshandel baseras på få observationer, vilket gör att skattningarna är mindre säkra än de för misshandel totalt sett.

Figur 3.5 Utsatta för misshandel 2005–2015. Andel för respektive kön (tabell 3B).

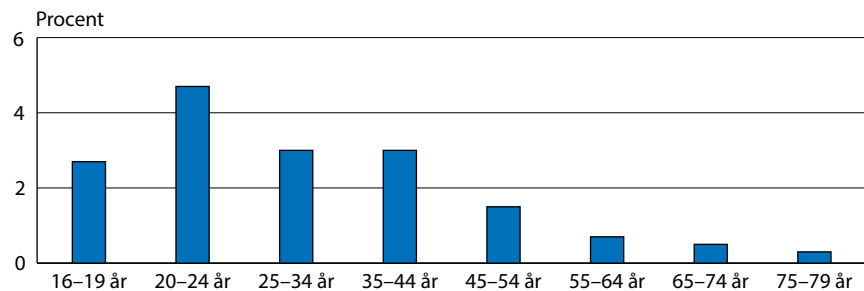

Det är i princip lika vanligt att vara upprepat utsatt för misshandel (det vill säga utsatt två gånger eller fler) bland män och kvinnor (0,6 respektive 0,5 % sett till hela befolkningen). Det kommer sig av att trots att utsatthet för misshandel i sig är mindre vanligt bland kvinnor, är upprepad misshandel vanligare bland de kvinnor som blivit utsatta jämfört med de utsatta männen. I detta sammanhang är det dock viktigt att understryka att kvinnors utsatthet för misshandel sannolikt underskattas i högre grad än männens. Detta eftersom det är vanligare att kvinnor utsätts för misshandel vid upprepade tillfällen av en närstående,

och det är en typ av utsatthet som är särskilt svår att fånga upp i frågeundersökningar (Brå 2014).

Skillnaderna mellan åldersgrupperna är mycket stora, vilket visas i figur 3.6. I likhet med resultaten från föregående år är det i åldersgruppen 20–24 år som störst andel har blivit utsatta för misshandel (4,7 %). Därefter är andelen mindre ju äldre åldersgrupp som studeras. Bland personer i åldersgrupperna 25–34 och 35–44 år har 3,0 procent blivit misshandlade. Den minsta andelen utsatta återfinns i de äldsta åldersgrupperna, 65–74 och 75–79 år (0,5 respektive 0,3 %). Om åldersgrupperna uppdelas på kön framgår det att den grupp som i särskilt stor utsträckning uppger att de har blivit utsatta för misshandel är unga män, 16–24 år, där 5,0 procent utsatts för misshandel under 2015. Trenden har varit nedåtgående, med undantag för år 2013 (se tabell 3B). För kvinnor är mönstret likartat, dock inte lika tydligt. Unga kvinnor 16–24 år är den åldersgrupp som under hela mätperioden haft störst andel utsatta, dock är skillnaden i årets mätning mellan denna åldersgrupp och åldersgruppen 25–44 år marginell (2,5 jämfört med 2,4 %).

Figur 3.6 Utsatta för misshandel 2015. Andel för respektive åldersgrupp (tabell 3B).

Olika gruppers utsatthet för misshandel

Personer med eftergymnasial utbildning uppger i lägre utsträckning att de har blivit utsatta för misshandel (1,5 %) jämfört med personer med högst förgymnasial eller gymnasial utbildning (2,2 respektive 2,3 %, se tabell 3B). Ensamstående med eller utan barn utsätts för misshandel i större utsträckning (5,4 respektive 3,0 %) än sammanboende med eller utan barn (1,4 respektive 1,0 %). Boende i flerfamiljshus utsätts för misshandel i större utsträckning än boende i småhus (2,7 jämfört med 1,2 %).

Tidigare års mätningar har visat att personer som är födda i Sverige med två utrikesfödda föräldrar i större utsträckning uppger att de har blivit utsatta för misshandel jämfört med utrikesfödda personer eller personer födda i Sverige med minst en inrikesfödd förälder. I årets mätning ligger utsattheten på nästan samma nivå i dessa tre grupper (runt 2 %). Resultaten för årets mätning skiljer sig från tidigare års mätningar även gällande boendeort. Under nästan samtliga års mätningar har personer boende i mindre städer eller på landsbygden haft minst andel utsatta för misshandel, men i årets mätning är det dock i denna grupp som störst andel utsatts (2,2 %). Minst andel utsatta återfinns bland

personer boende i storstadsregioner (1,8 %). Andelen utsatta bland personer boende i andra större städer är 2,0 procent. Vid studerande av utsatthet för allvarlig misshandel är mönstren dock omvända, och boende i storstadsregion utsätts i något högre grad (0,6 %) än boende i större stad (0,4 %) eller boende i mindre städer eller på landsbygden (0,2 %).

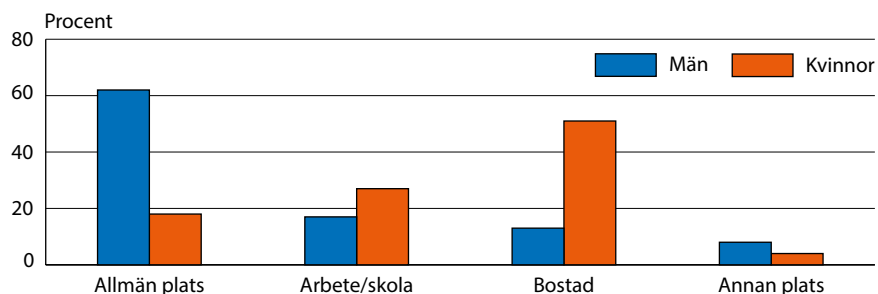
Eventuella skillnader i utsatthet mellan olika grupper behöver inte innebära att det finns ett direkt orsakssamband. Ett exempel är att utbildning ofta ser ut att samvariera med utsatthet för brott, men eftersom utbildningsnivå samtidigt samvarierar med ålder måste man använda sig av särskilda statistiska analyser för att avgöra vilken av faktorerna som samvarierar med utsattheten. De särskilda statistiska analyserna som gjordes i NTU 2015 (Brå 2016) visar bland annat att skillnaden i utsatthet kvarstår mellan kvinnor med eftergymnasial utbildning och kvinnor med högst förgymnasial utbildning när man rensar bort de andra bakgrundsfaktorernas effekt såsom ålder. Även skillnaden i utsatthet mellan personer som lever i olika typer av familjekonstellationer kvarstår när man tar bort effekten av de andra bakgrundsfaktorerna.³³

Omständigheter kring misshandel

Allmän plats är den typ av brottsplats som är vanligast vid misshandel (se tabell 3C). Därefter följer arbetet/skolan. Minst vanligt är att ett misshandelsbrott har ägt rum i den utsattas, gärningspersonens eller någon annans bostad, respektive på någon annan plats. Skillnaderna är dock stora mellan könen, vilket framgår av figur 3.7.

Utsatta kvinnor uppger i betydligt högre grad än utsatta män att misshandeln skett i en bostad (51 jämfört med 13 %). När män utsätts för misshandel är brottsplatsen en allmän plats i mer än hälften av fallen (62 %), medan motsvarande andel för kvinnor är knappt en femtedel (18 %). Arbetsplatsen eller skolan som brottsplats är vanligare bland utsatta kvinnor än bland utsatta män (27 respektive 17 %).

Figur 3.7 Typ av brottsplats för misshandel 2015. Andel för respektive plats av det totala antalet rapporterade händelser. Särredovisning efter kön (tabell 3C).

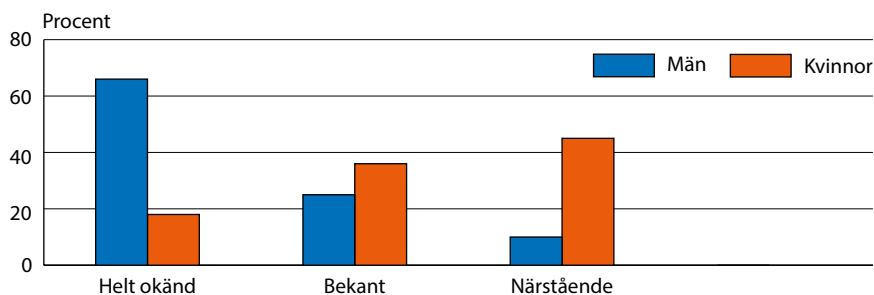
Vid knappt hälften av misshandelsbrotten (47 %) uppger de som har blivit utsatta att gärningspersonen varit helt okänd. I nära en tredjedel av fallen (29 %) uppges gärningspersonen ha varit en bekant, och i 24

³³ Noteras bör dock att analyserna gäller den sammanslagna utsattheten för misshandel 2012–2014.

procent av fallen en närstående (se tabell 3D). Fördelningen ser dock olika ut för kvinnor och män (se figur 3.8). I majoriteten av misshandelsbrotten mot kvinnor var gärningspersonen en närstående (45 %). Något mindre vanligt var att gärningspersonen var en bekant (36 %) och än mindre vanligt var att gärningspersonen var helt okänd (18 %). Bland männen är det vanligast att gärningspersonen är helt okänd (66 %). I drygt en fjärdedel av händelserna rör det sig om en bekant gärningsperson (25 %), och i 10 procent av händelserna var gärningspersonen en närstående.

Resultaten över tid indikerar att män i regel utsätts för misshandel av någon okänd på allmän plats, medan misshandel mot kvinnor oftare sker i en bostad eller i arbetslivet, se tabellerna 3C och 3D. Skillnaderna är som nämnts sannolikt ännu större då det finns anledning att misstänka att våld som begås av en närstående person underrapporteras då det är känsligt att berätta om sådana händelser i en frågeundersökning (Brå 2014).

Figur 3.8 Relation till gärningspersonen vid misshandel 2015. Andel för respektive relationsform av det totala antalet rapporterade händelser. Särredovisning efter kön (tabell 3D).

De som utsätts för misshandel får svara på frågor om kön och ålder på gärningspersonen. Samtliga av de utsatta har en uppfattning om kön, och enbart 0,4 procent uppger att de inte kan uppskatta ålder. Resultaten visar att misshandel är ett brott som främst begås av och drabbar unga män. Av dem som hade en uppfattning om kön respektive ålder svarar majoriteten av de utsatta att gärningspersonen var en man (87 % av fallen). I nära tre fjärdedelar av fallen (74 %) uppger de utsatta att de antingen vet eller uppskattar att personen varit 34 år eller yngre. Jämfört med andra brott mot enskild person (bortsett från personrån) uppges gärningspersonen vara under 24 år i en relativt stor andel av fallen (38 %). Dock kan det under vissa omständigheter vara svårt för den utsatta att veta om gärningspersonen var en man eller kvinna och ännu svårare att uppskatta gärningspersonens ålder. Resultaten bör därför tolkas med viss försiktighet.

Förekomst av *alkohol och droger* är vanligt vid misshandel. I över hälften av alla misshandelsfall (57 %) har de utsatta personerna intrycket att gärningspersonen varit påverkad av alkohol eller droger, och i nära vart tredje fall (31 %) uppger de utsatta att de själva varit påverkade av

alkohol vid tillfället.³⁴ Det är en stor skillnad mellan i hur stor utsträckning män och kvinnor uppger att gärningspersonen har varit alkohol- eller drogpåverkad. I 73 procent av fallen där en man blivit misshandlad uppges att gärningspersonen varit påverkad av alkohol eller droger. Motsvarande andel för misshandel mot kvinnor är 32 procent. Även i frågan om de utsatta själva varit påverkade av alkohol vid misshandelstillfället är det stora skillnader mellan män och kvinnor. De utsatta männen uppger i 40 procent av fallen att de själva var påverkade av alkohol. Motsvarande andel bland utsatta kvinnor är 16 procent. Denna skillnad hänger delvis samman med att misshandel mot män oftare sker i samband med nöjeslivet, medan misshandel mot kvinnor oftare sker på arbetsplatsen eller i en bostad.

Hot

För att belysa omfattningen av utsatthet för hot ställs följande fråga i NTU:

*Blev du under förra året (2015) hotad på ett sådant sätt, att du blev rädd?*³⁵

År 2015 utsattes 5,0 procent av befolkningen (16–79 år) för hot, vilket motsvarar cirka 375 000 personer. Det är en ökning jämfört med 2014, då andelen utsatta var 4,1 procent. Mellan 2005 och 2014 har andelen utsatta varit 4,0 som lägst och 4,6 procent som högst. Således är årets andel den högsta som uppmätts (se tabell 3.1). Om detta är ett trendbrott eller en tillfällig avvikelse från en i övrigt relativt stabil nivå får kommande års mätningar visa.

De flesta av de utsatta (66 %) uppger att det rört sig om en händelse under 2015. Det finns ett fåtal personer med mycket hög grad av upprepade utsatthet. Exempelvis har 5 procent av de hotade utsatts för tio hot eller fler. Därför blir det beräknade antalet händelser mer än dubbelt så stort som antalet utsatta personer (980 000 händelser, se tabell 3.1).

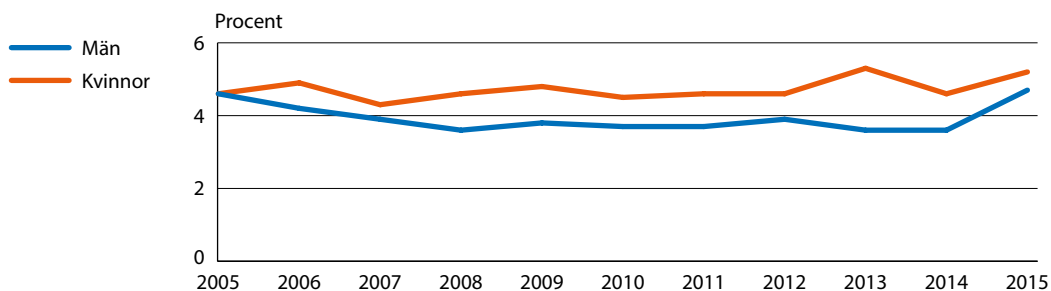
Kön och ålder

Kvinnor utsätts för hot i större utsträckning än män (5,2 jämfört med 4,7 %), en skillnad som noterats sedan 2006 (se figur 3.9). Det är även fler kvinnor än män i befolkningen (16–79 år) som under 2015 utsattes för fler än ett hot (1,8 % av kvinnorna jämfört med 1,5 % av männen).

³⁴ I NTU efterfrågas gärningspersonens påverkan av alkohol eller droger, men för den utsatta personen efterfrågas enbart påverkan av alkohol. Skillnaden beror på att det bedöms som olämpligt att i denna undersökning fråga om brottsoffren varit påverkade av droger, bland annat eftersom det kan vara belagt med straffansvar och därför kan göra respondenterna mindre villiga att svara på frågor. Ytterligare ett skäl till att frågorna är olika utformade är att det kan vara svårt för brottsoffren att bedöma vad gärningspersonen varit påverkad av, alkohol eller annan drog.

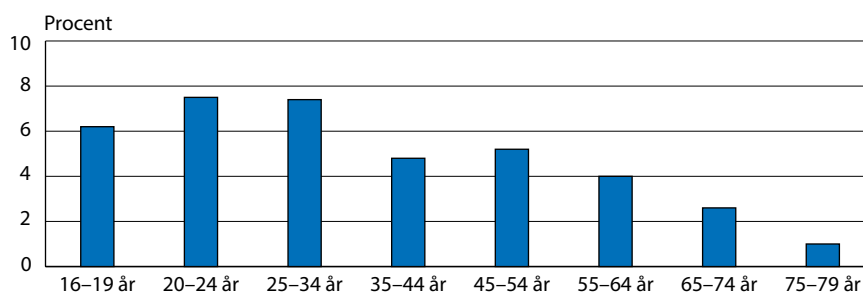
³⁵ Hot som skett i samband med personrån, misshandel eller sexualbrott inkluderas inte här. För mer information om hur brott redovisas i de fall respondenter uppger flera brott vid samma händelse, se *NTU 2016 – Teknisk rapport* (Brå 2017).

Figur 3.9 Utsatta för hot 2005–2015. Andel för respektive kön (tabell 3B).

Bortsett från de allra yngsta (16–19 år) finns ett samband mellan utsatthet för hot och ålder, där utsattheten i stort sett är lägre ju äldre åldersgrupp som studeras (se figur 3.10). Bland personer i åldersgrupperna 20–24 och 25–34 år har 7,5 respektive 7,4 procent utsatts för hot, och bland personer i åldersgruppen 75–79 år har 1,0 procent utsatts för hot under 2015. Även när hänsyn tas till kön är fördelningen mellan åldersgrupperna likartad, det vill säga utsattheten är högst bland de yngre och minskar ju äldre åldersgrupp som studeras (se tabell 3B).

Figur 3.10 Utsatta för hot 2015. Andel för respektive åldersgrupp (tabell 3B).

Olika grupper utsatthet för hot

Det finns även skillnader mellan olika grupper i befolkningen när det gäller utsatthet för hot (se tabell 3B). Ensamstående med eller utan barn uppger oftare att de har blivit utsatta jämfört med sammanboende med eller utan barn (9,1 respektive 6,1 % jämfört med 5,0 respektive 3,4 %). Det är också vanligare för boende i flerfamiljshus (5,8 %) än för boende i småhus (4,1 %) att ha blivit utsatta för hot. Boende i storstadsregioner och i andra större städer utsätts i större utsträckning (5,2 %) än personer som bor i mindre städer eller på landsbygden (4,3 %). Andelen utsatta för hot är också större bland personer födda i Sverige med två utrikesfödda föräldrar (7,2 %) än bland personer födda i Sverige med minst en inrikesfödd förälder eller personer som själva är utrikesfödda (4,8 respektive 5,2 %). Utsattheten för hot är dessutom något större bland personer med eftergymnasial utbildning (5,3 %) än bland personer med gymnasial (4,8 %) eller förgymnasial utbildning (4,3 %).

Eventuella skillnader i utsatthet mellan olika grupper behöver inte innebära att det finns ett direkt orsakssamband. Ett exempel är att utbildning ofta ser ut att samvariera med utsatthet för brott, men eftersom ut-

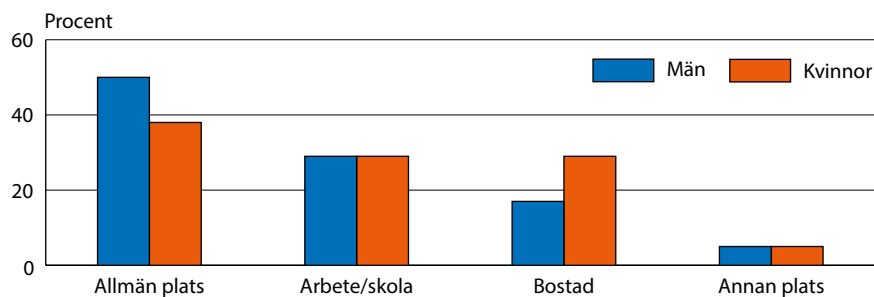
bildningsnivå samtidigt samvarierar med ålder måste man använda sig av särskilda statistiska analyser för att avgöra vilken av faktorerna som samvarierar med utsattheten. De särskilda statistiska analyserna som gjordes i NTU 2015 (Brå 2016) visar att när man rensar bort effekten av andra bakgrundsfaktorer, som ålder och kön, försvinner skillnaden i utsatthet för hot mellan grupper med olika utbildning. Däremot kvarstår skillnaden mellan olika familjetyper.³⁶

Omständigheter kring hot

Den vanligaste *typen av brottsplats* vid hot är allmän plats (43 %, se tabell 3C). Därefter kommer arbetsplatsen eller skolan (29 %) och sedan hot i en bostad (23 %).

Hot på allmän plats drabbar män (50 %) i större utsträckning än kvinnor (38 %). Däremot är det vanligare för kvinnor (29 %) än för män (17 %) att bli hotade i en bostad. Det är ingen skillnad mellan män och kvinnor vad gäller andelen hot som skett på arbetsplatsen eller i skolan (29 % bland både män och kvinnor, se figur 3.11).

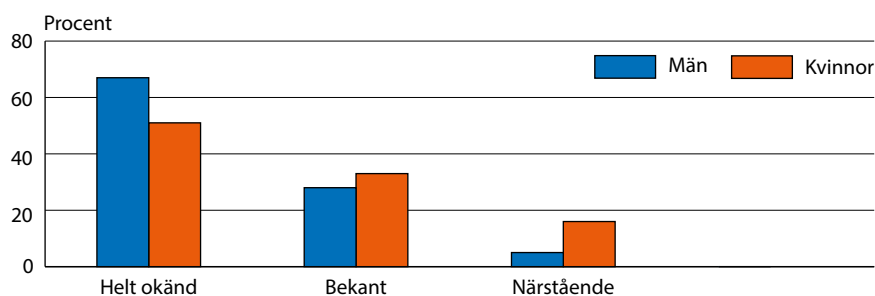
Figur 3.11 Typ av brottsplats för hot 2015. Andel för respektive plats av det totala antalet rapporterade händelser. Särredovisning efter kön (tabell 3C).

Vid drygt hälften av hottillfällena (58 %) är gärningspersonen helt okänd för den utsatta personen (se figur 3.12 och tabell 3D). Kvinnor uppger i större utsträckning än män att de har blivit utsatta för hot av en närstående (16 jämfört med 5 %). Det är något vanligare bland kvinnor än bland män att gärningspersonen varit bekant (33 jämfört med 28 %). Män utsätts för hot från en helt okänd person oftare än kvinnor (67 jämfört med 51 %). Tabell 3D visar att dessa olika typer av relation till gärningspersonen förhållit sig relativt konstanta till varandra över tid. Bland både män och kvinnor har det ända sedan undersökningen inleddes varit vanligast att gärningspersonen är helt okänd. Likaså har det vid samtliga undersökningstillfällen varit minst vanligt att gärningspersonen är närstående.

³⁶ Noteras bör dock att analyserna gäller den sammanslagna utsattheten för hot åren 2012–2014.

Figur 3.12 Relation till gärningspersonen vid hot 2015. Andel för respektive relationsform av det totala antalet rapporterade händelser. Särredovisning efter kön (tabell 3D).

De som utsatts för hot får svara på frågor om gärningspersonens kön och ålder. De allra flesta har en uppfattning om såväl kön som ålder, men 2,2 procent uppger att de inte vet om gärningspersonen var en man eller kvinna, och 2,8 procent uppger att de inte kan uppskatta åldern. Resultaten visar att de som har en uppfattning om kön respektive ålder i de allra flesta fall av hot (89 %) uppger att gärningspersonen var en man. I hälften av fallen (51 %) uppger de utsatta att de antingen vet eller uppskattar att personen varit 34 år eller yngre. Dock kan det under vissa omständigheter vara svårt för den utsatta att veta om gärningspersonen var en man eller kvinna och ännu svårare att uppskatta gärningspersonens ålder. Resultaten bör därför tolkas med viss försiktighet.

Vad beträffar förekomsten av *alkohol eller droger* i samband med hot, bedömer de utsatta i nära hälften av fallen (46 %) att gärningspersonen varit påverkad av någotdera. I 10 procent av händelserna säger sig den utsatta personen själv ha varit påverkad av alkohol.³⁷ Liksom vid misshandel är det vid hot stor skillnad mellan män och kvinnor när det gäller förekomst av alkohol och droger. Män uppger oftare än kvinnor att gärningspersonen varit påverkad av alkohol eller droger (53 % jämfört med 40 % av händelserna), eller att de själva varit påverkade av alkohol vid tillfället (16 % jämfört med 5 % av händelserna).

Sexualbrott

Sexualbrott är en mycket känslig, men angelägen, brottstyp att undersöka, och för att fånga omfattningen av utsatthet för sexualbrott ställs följande fråga i NTU:

Ofredade, tvingade eller angrep någon dig sexuellt under förra året (2015)? Det gäller både allvarliga och mindre allvarliga händelser, till exempel hemma, på jobbet, i skolan eller på någon allmän plats.

År 2015 har 1,7 procent av befolkningen (16–79 år) utsatts för sexualbrott, vilket motsvarar cirka 129 000 personer. Det är en ökning jämfört med 2014, då 1,0 procent uppgav att de hade blivit utsatta. Under

³⁷ I NTU efterfrågas gärningspersonens påverkan av alkohol eller droger, men för den utsatta personen efterfrågas enbart påverkan av alkohol.

perioden 2005–2012 låg sexualbrotten på en relativt stabil nivå kring 1 procent utsatta, därefter har det skett en ökning (se tabell 3.1).

Sexualbrott är en brottstyp där det är relativt vanligt med upprepad utsatthet. Drygt en tredjedel (35 %) utsattes för två till nio händelser under 2015. Drygt en tiondel (12 %) utsattes för tio eller fler händelser. Av alla som utsatts för sexualbrott har alltså sammanlagt 47 procent utsatts minst två gånger under 2015.

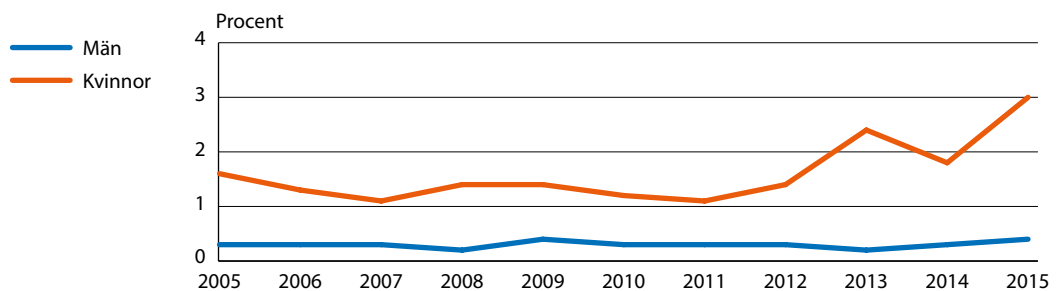
Antalet händelser uppgår uppskattningsvis till ungefär 482 000, vilket är avsevärt fler än något annat år. Dock har antalet händelser varierat kraftigt över tid (se tabell 3A), vilket visar att de årsvisa resultaten ska tolkas med försiktighet.³⁸

Det är viktigt att notera att sexualbrott innefattar ett brett spektrum av brott – allt från lindrigare händelser, som blottning, till mycket allvarliga händelser, som våldtäkt. Det är sannolikt att dessa olika typer av sexualbrott skiljer sig åt när det gäller brottsplats och relation till gärningspersonen. Vidare är det till följd av frågans känsliga art heller inte sannolikt att NTU fullt ut fångar in de händelser som man avser mäta i undersökningen (se vidare avsnittet *Våldtäkt och andra allvarliga sexualbrott*).

Kön och ålder

Betydligt fler kvinnor än män har blivit utsatta för sexualbrott; 3,0 procent av kvinnorna och 0,4 procent av männen uppger att de blev utsatta under 2015 (se figur 3.13). För män har andelen utsatta legat på ungefär samma nivå hela perioden. För kvinnor låg sexualbrotten under perioden 2005–2012 på en relativt stabil nivå, men de senaste tre årens resultat visar på en ökning.

Figur 3.13 Utsatta för sexualbrott 2005–2015. Andel för respektive kön (tabell 3B).

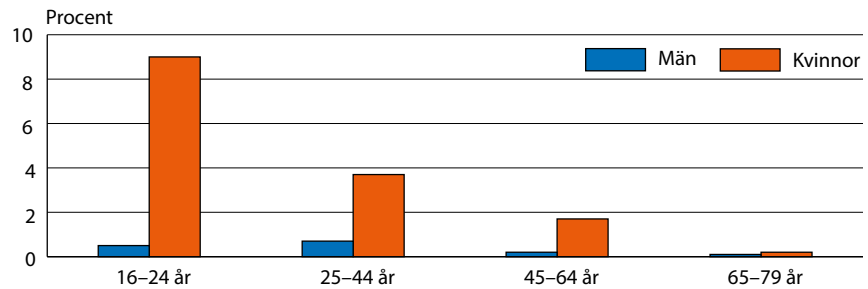

För kvinnor skiljer sig utsattheten kraftigt mellan åldersgrupperna (0,2–9,0 %), och då utsattheten ökat kraftigt i den yngsta åldersgruppen det senaste året har också skillnaderna mellan åldersgrupperna ökat över tid (se tabell 3B). Även bland män är utsattheten högre i de yngre åldersgrupperna, men nivåerna är mycket låga, och i procentenheter räknat är skillnaderna små (0,1–0,7 %). Mest utsatta är kvinnor mellan

³⁸ Variationen i antal händelser beror på att enskilda personer med mycket hög upprepad utsatthet kan få stor inverkan på beräkningarna. Det gäller i synnerhet relativt ovanliga brottstyper som sexualbrott, vilket kan illustreras av att 21 procent av sexualbrottsändelserna i årets undersökning härrör från endast 2 procent av dem som utsattes för sexualbrott. I och med att antalet beräknade händelser i NTU kan variera kraftigt över tid, redovisas utsatthet för brott huvudsakligen i andel utsatta personer.

16 och 24 år bland vilka 9,0 procent uppger utsatthet för sexualbrott under 2015 (se figur 3.14).

Figur 3.14 Utsatta för sexualbrott 2015. Andel för respektive kön och åldersgrupp (tabell 3B).

Olika grupper utsatthet för sexualbrott

Precis som för merparten av de andra brotten mot enskild person tycks utsatthet för sexualbrott vara vanligare i vissa grupper av befolkningen (se tabell 3B). Ensamstående personer med eller utan barn är utsatta i större utsträckning än sammanboende med eller utan barn (2,8 respektive 2,7 % jämfört med 0,7 respektive 1,3 %). Boende i flerfamiljshus utsätts i större utsträckning än boende i småhus (2,5 jämfört med 1,0 %). Att utsättas för sexualbrott är vanligare bland personer som bor i storstadsregioner (2,4 %) jämfört med dem som bor i annan större stad (1,6 %) respektive i mindre städer eller på landsbygden (0,9 %). Andelen utsatta för sexualbrott är större bland personer födda i Sverige med två utrikesfödda föräldrar (2,6 %) än bland personer som själva är utrikesfödda och bland personer födda i Sverige med minst en inrikesfödd förälder (1,0 respektive 1,8 %). När det gäller utbildningsnivå är det i årets mätning knappt någon skillnad mellan de olika grupperna. Tidigare år, med undantag för 2005, har personer med högst förgymnasial utbildning varit den grupp som har störst andel utsatta. Så är det även i år, dock med liten marginal (1,8 jämfört med 1,7 % för personer med gymnasial utbildning respektive 1,6 % för personer med eftergymnasial utbildning).

Eventuella skillnader i utsatthet mellan olika grupper behöver inte innebära att det finns ett direkt orsakssamband. Ett exempel är att utbildning ofta ser ut att samvariera med utsatthet för brott, men eftersom utbildningsnivå samtidigt samvarierar med ålder måste man använda sig av särskilda statistiska analyser för att avgöra vilken av faktorerna som samvarierar med utsattheten. De särskilda statistiska analyserna som gjordes i NTU 2015 (Brå 2016) visar att när man rensar bort effekten av andra bakgrundsfaktorer, som ålder och kön, försvinner skillnaden i utsatthet för sexualbrott uppdelat på respondenters bostadsort. Däremot kvarstår skillnaden mellan olika familjetyper.³⁹

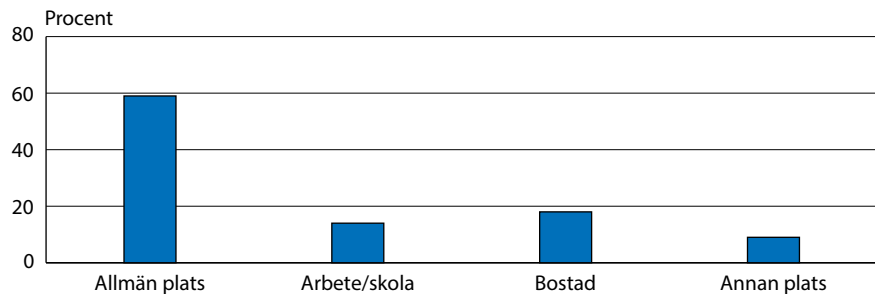
³⁹ Noteras bör dock att analyserna gäller den sammanslagna utsattheten för sexualbrott 2012–2014.

Omständigheter kring sexualbrott

Eftersom det är mycket få sexualbrott mot män som rapporterats in till NTU särredovisas varken brottsplats eller relation till gärningsperson för sexualbrott uppdelat på män och kvinnor.

Nära sex av tio sexualbrott (59 %) har inträffat på allmän plats, och ungefär 14 procent har inträffat på arbetsplatsen eller i skolan. Nära ett av fem (18 %) fall har inträffat i en bostad, och 9 procent har inträffat på en annan plats (se figur 3.15). Fördelningen av brottsplatser för sexualbrott har varierat en del genom åren och det finns ingen tydlig trend över tid (se tabell 3C).

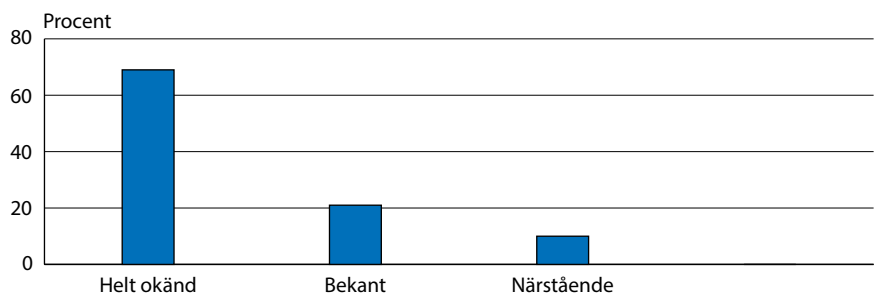
Figur 3.15 Typ av brottsplats för sexualbrott 2015. Andel för respektive plats av det totala antalet rapporterade händelser (tabell 3C).

I majoriteten av de sexualbrott som rapporteras i NTU är förövaren en helt okänd person (69 %). I 21 procent av fallen var gärningspersonen en bekant, och i 10 procent av fallen en närstående (se figur 3.16). Sedan undersökningen inleddes har fördelningen när det gäller relation till gärningspersonen vid sexualbrott varierat något under årens lopp, och det går därmed inte att urskilja någon tydlig trend i resultaten.

Man bör vara medveten om att det, precis som för hot- och misshandelsbrott, finns anledning att tro att händelser där personer har blivit utsatta för sexualbrott av en närstående och händelser där personer utsatts i en bostad, är särskilt underrepresenterade i undersökningen. Den typen av utsatthet kan upplevas som särskilt känslig och är därmed svår att fånga upp i en frågeundersökning.⁴⁰

Figur 3.16 Relation till gärningspersonen vid sexualbrott 2015. Andel för respektive relationsform av det totala antalet rapporterade händelser (tabell 3D).

⁴⁰ För vidare resonemang om detta, se "Brott i nära relationer – En nationell kartläggning" (Brå 2014).

För att få information om gärningspersoner får de som utsatts för sexualbrott svara på frågor om gärningspersonens kön och ålder. De allra flesta har en uppfattning om såväl kön som ålder, men 2,6 procent uppger att de inte vet om gärningspersonen var en man eller kvinna och 5,8 procent uppger att de inte kan uppskatta gärningspersonens ålder. Bland dem som har en uppfattning om kön respektive ålder uppges gärningspersonen i de allra flesta fallen av sexualbrott (92 %) vara en man. I nära sex av tio fall (58 %) uppger de utsatta att de antingen vet eller uppskattar att gärningspersonen varit 34 år eller yngre. Dock kan det under vissa omständigheter vara svårt för den utsatta att veta om gärningspersonen var en man eller kvinna och ännu svårare att uppskatta gärningspersonens ålder. Resultaten bör därför tolkas med viss försiktighet.

Våldtäkt och andra allvarliga sexualbrott

Som tidigare nämnts inbegriper begreppet sexualbrott i NTU ett brett spektrum av brott. Eftersom dessa händelser kan vara svåra att prata om i en intervjusituation är det inte möjligt att få reda på exakt vilken typ av sexualbrott det rör sig om. För att ändå försöka ge en bättre bild av de händelser som NTU fångar upp får de personer som uppger att de har blivit utsatta för sexualbrott svara på tre frågor om brottets allvarlighetsgrad. Den första frågan rör huruvida händelsen bestod i att någon, genom att *hota, hålla fast* eller *göra illa* på något sätt, *tvungade* eller *försökte tvinga* den utsatta till en sexuell handling. Den andra frågan rör huruvida händelsen bestod i *sexuellt utnyttjande i en situation där den utsatta inte kunde försvara sig*, till exempel på grund av att hen sov eller var alkohol- eller drogpåverkad. Dessa frågor beskriver händelser som i brottsbalken skulle kunna motsvara försök till eller fullbordat sexuellt tvång eller våldtäkt. Vidare får de utsatta också en fråga om huruvida *de själva skulle beskriva händelsen som en våldtäkt*.

Det kan dock vara svårt för en person att tolka huruvida en händelse juridiskt sett ska bedömas som sexuellt tvång eller våldtäkt. Det innebär att de händelser av sexuellt tvång eller utnyttjande som rapporteras i NTU kan vara våldtäktshändelser i juridisk mening, eller vice versa. För att studera utveckling och omfattning av allvarliga sexualbrott bedömer därför Brå att det är lämpligare att använda resultaten för de tre ovan nämnda frågorna om sexualbrott sammanslaget.

Sammantaget visar svaren på dessa tre frågor att 29 procent av sexualbrotten som uppges i NTU 2016 varit så pass allvarliga att det skulle kunna vara frågan om försök till eller fullbordat sexuellt tvång eller våldtäkt, vilket skulle motsvara 140 000 händelser av den här allvarlighetsgraden. Det är en tydlig ökning jämfört med föregående år (2014), då antalet grova händelser uppgick till 97 000 och är även högre än tidigare år med undantag för 2013. Däremot är *andelen* grova händelser lägre i år än föregående år (då andelen var 34 %). Andelen grova händelser har under mätperioden varierat mellan 27 och 49 procent och ingen tydlig trend går att utläsa.

Om man i stället beräknar andelen utsatta personer i befolkningen 2015 är det 0,6 procent som uppger att de utsatts för en sådan grövre form av sexualbrott. Viktigt att notera i sammanhanget är att beräkningarna av antalet och andelen grova sexualbrott inte ska ses som exakta nivåangivelser, utan snarare som indikatorer på omfattningen. Detta eftersom beräkningarna baseras på mycket få observationer, men det visar ändå på att antalet grova sexualbrott är betydligt större än vad som går att utläsa av den registerbaserade statistiken över polisanmälda brott. Vidare bör man ha i åtanke att oavsett vilka av ovanstående frågor som används för att beräkna antalet grövre sexualbrottshändelser bygger beräkningarna på svar från mycket få respondenter. Dessutom är utsattheten för sexualbrott ojämnt fördelad, vilket medför att en femtedel (21 %) av samtliga sexualbrottshändelser i årets undersökning härrör från en mycket liten andel (2 %) av dem som utsatts för sexualbrott. Svaren från denna särskilt utsatta grupp kan därför få mycket stor inverkan vid beräkningar av omfattningen av allvarliga sexualbrott. Sammantaget kan dessa omständigheter förstärka variationen från år till år vilket innebär att resultaten bör tolkas med försiktighet.

Personrån

I NTU ställs följande fråga för att undersöka hur många i befolkningen (16–79 år) som utsatts för personrån under 2015:

Rånade eller försökte någon råna dig genom att använda hot eller våld under förra året (2015)?

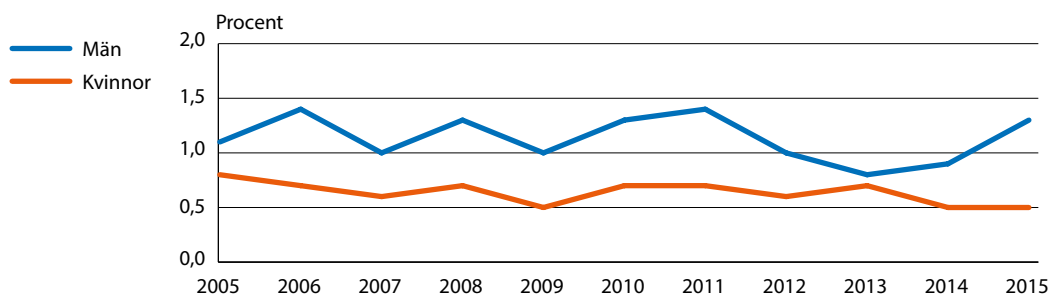
År 2015 utsattes 0,9 procent av befolkningen (16–79 år) för personrån, vilket motsvarar cirka 70 000 personer. Det är en något högre nivå jämfört med 2014, då andelen utsatta var 0,7 procent. Dock har andelen utsatta legat på en relativt stabil nivå under hela undersökningsperioden.

Personrån är den brottstyp som minst andel uppger sig ha blivit utsatta för. Förhållandet mellan antalet utsatta personer och antalet händelser styrs av hur vanligt det är med upprepad utsatthet. Upprepad utsatthet för personrån är relativt ovanligt. De flesta (81 %) av dem som uppger utsatthet för personrån under 2015 utsattes för ett sådant brott en gång under året. Antalet händelser av personrån uppgår år 2015 till 90 000.

Kön och ålder

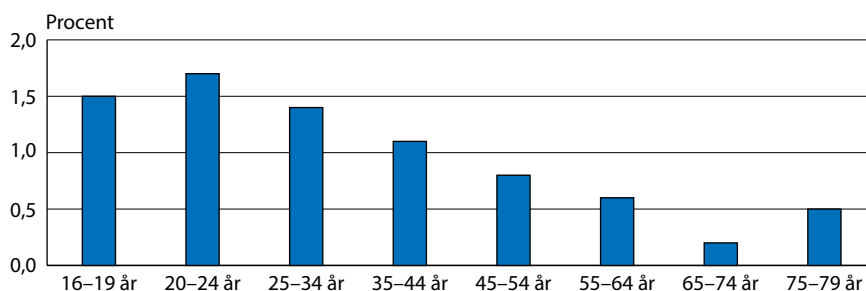
Män utsätts för personrån i större utsträckning än kvinnor, och så har det sett ut sedan mätningarna inleddes 2005 (se figur 3.17). Sammantaget utsattes 1,3 procent av männen under 2015, medan motsvarande andel hos kvinnorna är 0,5 procent. Skillnaden är dock större i år än den varit tidigare år. Exempelvis utsattes 0,9 procent av männen jämfört med 0,5 procent av kvinnorna för personrån år 2014.

Figur 3.17 Utsatta för personrån 2005–2015. Andel för respektive kön (tabell 3B).

Sedan 2005 har personer i de lägre åldersgrupperna (16–19 och 20–24 år) uppgett utsatthet för personrån i störst utsträckning. År 2015 skiljer sig utsattheten dock inte åt lika mycket mellan de lägre åldersgrupperna (1,5 respektive 1,7 %) och åldersgruppen 25–34 år (1,4 %). Mönstret för de äldre åldersgrupperna (från 35–44 år och uppåt) följer dock tidigare år, och det är i de åldersgrupperna som minst andel utsatta återfinns (se figur 3.18). Både bland män och kvinnor finns den största andelen utsatta i åldersgruppen 16–24 år (2,2 respektive 1,0 %) och den minsta andelen utsatta i åldersgruppen 65–79 år (0,2 respektive 0,3 %, se tabell 3B).

Figur 3.18 Utsatta för personrån 2015. Andel för respektive åldersgrupp (tabell 3B).

Olika grupper utsatthet för personrån

I resultatet framgår skillnader i utsatthet för personrån i olika grupper i befolkningen (se tabell 3B). Utrikesfödda personer utsätts i högre grad för personrån (1,4 %) än inrikesfödda med minst en inrikesfödd förälder och inrikesfödda med två utrikesfödda föräldrar (0,8 respektive 0,6 %).

Tidigare år har personer med högst förgymnasial utbildning varit mer utsatta än personer med högre utbildning. I år är det dock personer med gymnasial utbildning som utsätts i högst grad (1,1 %), men skillnaderna mellan grupperna är mindre i år än vid tidigare års mätningar. Bland personer med högst förgymnasial utbildning utsattes 0,9 procent för personrån, och minst andel utsatta återfinns i likhet med tidigare års mätningar bland personer med eftergymnasial utbildning (0,7 %). Utsattheten är större bland boende i flerfamiljshus (1,3 %) än bland boende i småhus (0,6 %). Boende i storstadsregioner uppger högre nivåer

av utsatthet (1,3 %) än boende i andra större städer (0,7 %) respektive i mindre städer eller på landsbygden (0,6 %). Enligt den senaste mätningen är utsattheten för personrån större bland ensamstående, såväl med barn som utan barn (1,6 respektive 1,3 %), än bland sammanboende, såväl med barn som utan barn (0,7 respektive 0,6 %).

Eventuella skillnader i utsatthet mellan olika grupper behöver inte innebära att det finns ett direkt orsakssamband. Ett exempel är att utbildning ofta ser ut att samvariera med utsatthet för brott, men eftersom utbildningsnivå samtidigt samvarierar med ålder måste man använda sig av särskilda statistiska analyser för att avgöra vilken av faktorerna som samvarierar med utsattheten. De särskilda statistiska analyserna som gjordes i NTU 2015 (Brå 2016) visar att när man rensar bort de andra bakgrundsfaktorernas effekt, som kön och ålder, kvarstår skillnaden i utsatthet för personrån på ett sådant sätt att personer som bor i en storstadsregion utsätts för personrån i större utsträckning än personer som bor i mindre städer eller på landsbygden.⁴¹

Omständigheter kring personrån

Personrånens *allvarlighetsgrad* kan bedömas utifrån olika aspekter, till exempel huruvida våld förekommer i samband med rånet. I 27 procent av fallen under 2015 uppger de utsatta att de blivit slagna, sparkade eller utsatta för annat fysiskt våld i samband med rånet. Ett annat mått på allvarlighetsgrad är huruvida det förekom kniv, skjutvapen eller något annat tillhygge vid rånet. I nära en tredjedel (32 %) av fallen uppger de utsatta att det förekommit vapen eller andra tillhyggen. Beräkningarna görs dock på de relativt få händelser som respondenter i NTU beskrivit, vilket gör att andelen kan variera kraftigt mellan olika år.

När det gäller *brotsplats*⁴² begicks de flesta personrån på allmän plats (83 %) och gällande relationen till gärningspersonen har de allra flesta personrån (94 %) utförts av en helt okänd person.

De som utsatts för personrån får svara på frågor om kön och ålder på gärningspersonen. Jämfört med andra brott mot enskild person är det en relativt stor andel som inte vet om gärningspersonen var en man eller kvinna (12,0 %) eller som inte kan uppskatta ålder (15,0 %). Resultaten visar att personrån är ett brott som främst unga män utsätts för och begår. Av dem som hade en uppfattning om kön respektive ålder svarar majoriteten av de utsatta att gärningspersonen var en man (95 % av fallen). I de allra flesta fall av personrån (80 %) uppges gärningspersonen vara 34 år eller yngre och i ungefär fyra fall av tio (41 %) uppges gärningspersonen vara 24 år eller yngre. Dock kan det under vissa omständigheter vara svårt för den utsatta att veta om gärningspersonen var en man eller kvinna och ännu svårare att uppskatta gärningspersonens ålder. Resultaten bör därför tolkas med viss försiktighet.

⁴¹ Noteras bör dock att analyserna gäller den sammanslagna utsattheten för personrån 2012–2014.

⁴² Svarsalternativen för brotsplats vid personrån har ändrats inför NTU 2016 för att stämma överens med svarsalternativen för övriga brott mot enskild person. Det är fortfarande allmän plats som är det mest förekommande svaret. Läs mer om förändringarna i den kommande publikationen *NTU 2016 – Teknisk rapport (Brå 2017)*.

Bedrägerier

Bedrägeri är en brottstyp som drabbar inte bara privatpersoner, utan också exempelvis företag och myndigheter. I NTU är det dock endast bedrägeri mot privatpersoner som berörs. För att utreda omfattningen av den typen av bedrägerier ställs följande fråga:

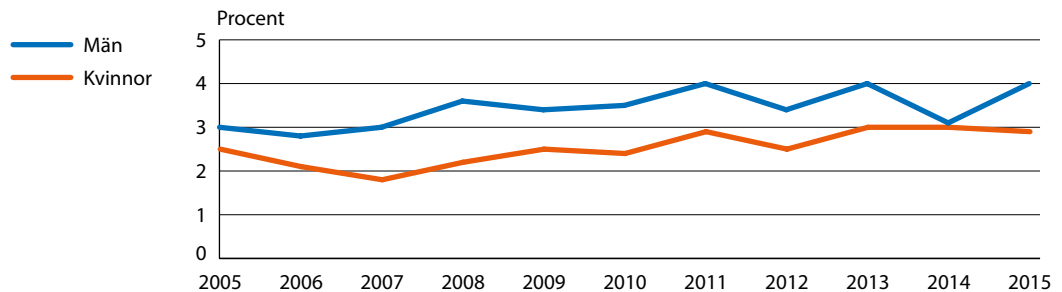
Blev du som privatperson på ett brottsligt sätt lurad på pengar eller andra värdesaker under förra året (2015)?

År 2015 har 3,5 procent av befolkningen (16–79 år) blivit utsatta för bedrägeri, vilket motsvarar cirka 261 000 personer. Det är en större andel utsatta jämfört med 2014, då 3,1 procent uppgav att de hade blivit utsatta, men på samma nivå som 2013. Bedrägeribrotten visar en uppåtgående trend under mätperioden (se tabell 3.1). Majoriteten av de utsatta (85 %) uppger att det rört sig om en händelse under 2015. Antalet skattade händelser i befolkningen uppgår 2015 till cirka 352 000 (se tabell 3.1).⁴³

Kön och ålder

Män har under hela tidsperioden utsatts för bedrägeri i större utsträckning än kvinnor, vilket även är fallet i årets mätning, där 4,0 procent av männen jämfört med 2,9 procent av kvinnorna utsattes för bedrägeri (se figur 3.19).

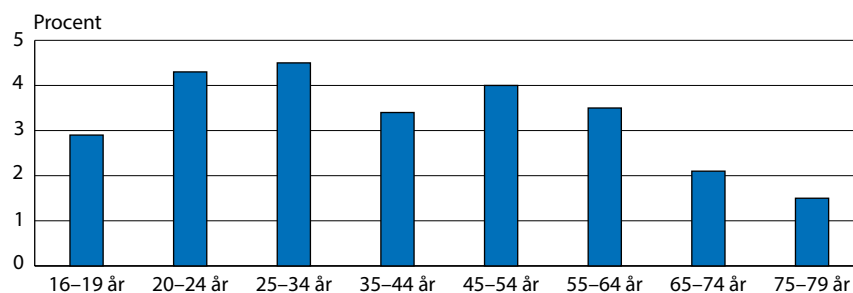
Figur 3.19 Utsatta för bedrägeri 2005–2015. Andel för respektive kön (tabell 3B).

Utsatthet för bedrägeri är, till skillnad från de övriga brotten mot enskild person, relativt jämnt fördelat mellan åldersgrupperna, men minst vanligt i de äldsta åldersgrupperna 65–74 år (2,1 %) och 75–79 år (1,5 %). Det är även mindre vanligt med utsatthet i den yngsta åldersgruppen 16–19 år (2,9 %) vilket visas i figur 3.20. Vid studerande av åldersgrupper uppdelat på kön framkommer att skillnaderna är något större bland män än bland kvinnor. Bland män är andelen utsatta störst i åldersgruppen 25–44 år (4,9 %) och minst i åldersgruppen 65–79 år (2,1 %). För kvinnor ligger andelen utsatta på en jämnare nivå och uppgår till mellan 3,0–3,4 procent i alla åldersgrupper utom den äldsta där andelen utsatta är 1,8 procent (se tabell 3B).

⁴³ Bedrägeri är en brottstyp som kan vara svår att fånga upp i frågeundersökningar, bland annat eftersom det i många fall kan vara så att en person blivit utsatt utan att själv veta om det. Det kan påverka utfallet i undersökningen och bör beaktas när resultaten tolkas.

Figur 3.20 Utsatta för bedrägeri 2015. Andel för respektive åldersgrupp (tabell 3B).

Olika grupper utsatthet för bedrägerier

Personer med högst förgymnasial utbildning har en mindre andel utsatta för bedrägeri (2,4 %) jämfört med personer med gymnasial utbildning (3,7 %) samt personer med eftergymnasial utbildning (3,7 %). Utrikesfödda personer och inrikesfödda personer med två utrikesfödda föräldrar har en större andel utsatta för bedrägeri (4,3 respektive 4,1 %) jämfört med personer som är födda i Sverige med minst en inrikesfödd förälder (3,2 %). Ensamstående med barn utsätts för bedrägeri i betydligt större utsträckning (6,5 %) jämfört med ensamstående utan barn (4,2 %) och sammanboende med eller utan barn (3,0 respektive 2,7 %). Det är även vanligare med utsatthet för bedrägeri bland boende i flerfamiljshus (4,2 %) än bland boende i småhus (2,7 %) och bland boende i storstadsregioner (4,1 %) än bland boende i andra större städer (3,3 %) och i mindre städer eller på landsbygden (2,7 %).

Omständigheter kring bedrägerier

Ett mått på *allvarlighetsgrad* när det gäller bedrägeri är värdet av det man blivit lurad på. Det är ovanligt att som privatperson bli lurad på 100 000 kronor eller mer, men det förekommer i cirka 3 procent av fallen. Det vanligaste är att bli lurad på 2 000–9 999 kronor, vilket de utsatta uppger för 33 procent av bedrägeribrotten. Att bli lurad på 500–1 999 kronor förekommer i 30 procent av fallen. Det är mindre vanligt att bli lurad på en summa som understiger 500 kronor (17 %).

Det finns en mängd olika *tillvägagångssätt* för att lura till sig pengar eller värdesaker från privatpersoner. NTU ger inte en komplett bild av vilka metoder som används men belyser ett par av de mest uppmärksammade. Ofta handlar det om någon form av bedrägeri via internet (46 % av fallen). I ungefär två femtedelar av fallen (41 %) handlar det om bank- eller kontokortsbedrägerier, som exempelvis kan ske genom så kallad skimming.⁴⁴ De olika tillvägagångssätten är inte ömsesidigt uteslutande, vilket innebär att båda formerna av bedrägeri kan vara aktuella vid samma händelse. Resultaten är i linje med utsattheten under 2014.

⁴⁴ Vardaglig benämning på en form av kreditkortsbedrägeri där någon olovligen använder en speciell avläsare för att kopiera innehållet i magnetremsan på ett kreditkort.

Trakasserier

Trakasserier definieras i NTU som en serie av mer eller mindre allvarliga händelser. Var och en av händelserna behöver inte vara kriminaliserade och klassificeras inte nödvändigtvis som egna brott juridiskt sett. I de fall den sammanlagda serien av händelser är brottslig kan den dock antas hamna under brottsrubriceringar, till exempel grov fridskränkning, grov kvinnofridskränkning, ofredande, hemfridsbrott eller olaga förföljelse.

För att undersöka hur många som upplever sig ha varit utsatta för trakasserier ställs följande fråga i NTU:

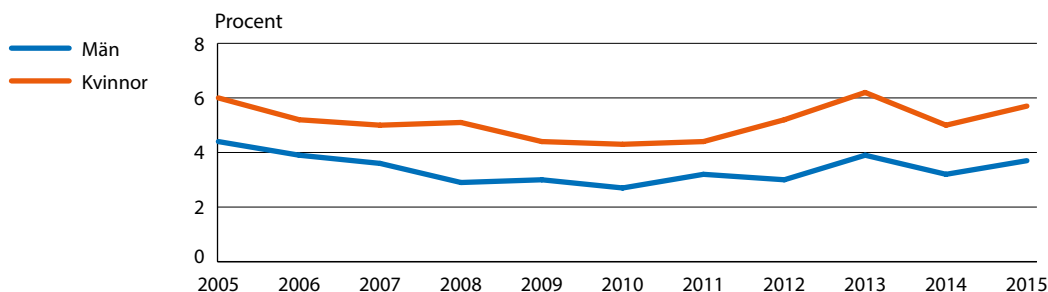
Trakasserier kan vara att vid upprepade tillfällen t.ex. bli förföljd eller få oönskade besök, telefonsamtal, meddelanden och liknande. Blev du trakasserad vid flera tillfällen under förra året (2015)?

År 2015 har 4,7 procent av befolkningen (16–79 år) blivit utsatta för trakasserier, vilket motsvarar cirka 356 000 personer. Det är en ökning jämfört med 2014, då 4,0 procent uppgav att de hade blivit utsatta. Mellan 2005 och 2010 minskade andelen utsatta successivt från 5,2 till 3,5 procent.⁴⁵ Därefter har utsattheten ökat (se tabell 3.1).

Kön och ålder

Kvinnor är i större utsträckning än män utsatta för trakasserier (5,7 jämfört med 3,7 %), en skillnad som är genomgående sedan 2005 (se figur 3.21).

Figur 3.21 Utsatta för trakasserier 2005–2015. Andel för respektive kön (tabell 3B).

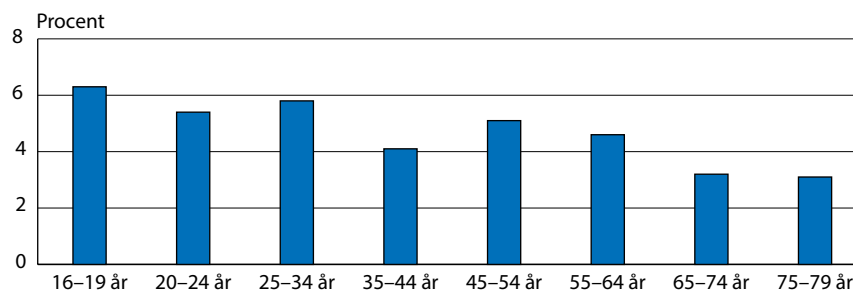

Över tid har det varit unga personer, 16–19 respektive 20–24 år, som i högst grad uppgivit utsatthet för trakasserier, medan utsattheten varit lägre bland medelålders och äldre personer. Den senaste mätningen visar dock på något jämnare nivåer mellan de olika åldersgrupperna, vilket främst beror på att utsattheten för medelålders män har ökat i den senaste mätningen. Men det är fortfarande den yngsta åldersgruppen (16–19 år) som är utsatt för trakasserier i högst grad och de äldsta (65–74 samt 75–79 år) som är utsatta i lägst grad (se figur 3.22). Ut-

⁴⁵ Här bör noteras att frågan om utsatthet för trakasserier omformulerats något mellan det första och det andra mättillfället, vilket kan ha bidragit till minskningen av andelen utsatta mellan 2005 och 2006. I NTU 2006 ställdes frågan på detta sätt: "Trakasserier kan vara att vid upprepade tillfällen t.ex. bli förföljd eller få oönskade besök, telefonsamtal, meddelanden och liknande. Blev du trakasserad under förra året (2005)?" Sedan NTU 2007 ingår frasen "vid flera tillfällen". Den nya formuleringen kan framstå som överflödigt, men erfarenheterna från datainsamlingen 2006 visade på behovet av att ytterligare förtydliga att trakasserier utgörs av en serie händelser.

sattheten är särskilt stor bland unga kvinnor; 8,3 procent av kvinnorna i åldern 16–24 år har utsatts för trakasserier 2015, vilket framgår av tabell 3B. Bland män är det i stället i åldersgrupperna 25–44 och 45–64 år som de största andelarna utsatta finns (4,2 respektive 4,1 %).

Figur 3.22 Utsatta för trakasserier 2015. Andel för respektive åldersgrupp (tabell 3B).

Olika gruppers utsatthet för trakasserier

Utsattheten för trakasserier är högre bland personer med gymnasial utbildning (5,3 %) samt högst förgymnasial utbildning (4,7 %) jämfört med personer med eftergymnasial utbildning (4,0 %). I likhet med vad som är fallet för flertalet andra brott mot enskild person är trakasserier vanligare bland ensamstående, både utan barn (6,2 %) och, framför allt, med barn (10,6 %) jämfört med sammanboende med eller utan barn (3,6 respektive 3,2 %). Det är även vanligare bland boende i flerfamiljshus (5,5 %) än bland boende i småhus (3,9 %) att utsättas för trakasserier (se tabell 3B). Det är också vanligare att inrikesfödda personer med två utrikesfödda föräldrar utsätts för trakasserier (6,5 %) jämfört med personer som är födda i Sverige med minst en inrikesfödd förälder samt personer som är utrikesfödda (4,6 respektive 4,8 %). Andelen utsatta tycks vara ungefär lika stor oavsett om man bor i storstadsregion (4,7 %), i större städer (4,8 %) respektive i mindre städer eller på landsbygden (4,7 %).

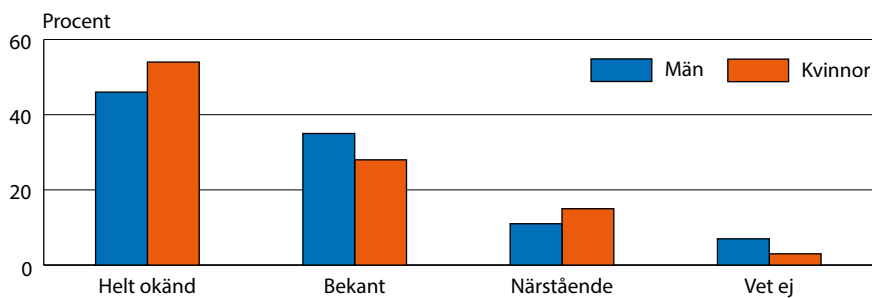
Eventuella skillnader i utsatthet mellan olika grupper behöver inte innebära att det finns ett direkt orsakssamband. Ett exempel är att utbildning ofta ser ut att samvariera med utsatthet för brott, men eftersom utbildningsnivå samtidigt samvarierar med ålder måste man använda sig av särskilda statistiska analyser för att avgöra vilken av faktorerna som samvarierar med utsattheten. De särskilda statistiska analyserna som gjordes i NTU 2015 (Brå 2016) visar att när man rensar bort de andra bakgrundsfaktorernas effekt, som ålder, kvarstår skillnaden i utsatthet för trakasserier för kvinnor på ett sådant sätt att de med eftergymnasial utbildning är mindre utsatta än de med högst förgymnasial utbildning. Även skillnaden i utsatthet mellan personer som lever i olika typer av familjekonstellationer kvarstår när man tar bort effekten av de andra bakgrundsfaktorerna, något som gäller både för kvinnor och för män.⁴⁶

⁴⁶ Noteras bör dock att analyserna gäller den sammanslagna utsattheten för trakasserier 2012–2014.

Omständigheter kring trakasserier

Ungefär hälften (51 %) av dem som utsatts för trakasserier uppger att gärningspersonen är en helt okänd person, det vill säga en person som den utsatta inte känner sedan tidigare. Ungefär var tredje utsatt person uppger att gärningspersonen är bekant (31 %), och 14 procent svarar att det rör sig om en närstående, medan 5 procent uppger att de inte har någon uppfattning om vem gärningspersonen är (se tabell 3D).⁴⁷ Bland både män och kvinnor som har blivit utsatta för trakasserier under 2015 är det vanligaste svaret att gärningspersonen är en helt okänd person eller en bekant (se figur 3.23). Däremot svarar kvinnor i större utsträckning än män att gärningspersonen var en närstående (15 jämfört med 11 %). Män svarar i större utsträckning än kvinnor att gärningspersonen var en bekant (35 jämfört med 28 %).

Figur 3.23 Relation till gärningspersonen vid trakasserier 2015. Andel för respektive relationsform av det totala antalet utsatta personer. Särredovisning efter kön (tabell 3D).

Andelen fall där de utsatta inte kan svara på huruvida gärningspersonen är känd eller okänd har minskat sedan 2005 liksom andelen fall där gärningspersonen är bekant med offret. Samtidigt har andelen helt okända gärningspersoner ökat (se figur 3.24), men den utvecklingen tycks framför allt gälla trakasserier mot kvinnor (se tabell 3D).

Trakasserier kan vara mer eller mindre allvarliga. En indikator på *allvarlighetsgrad* kan vara hur händelserna upplevs av den som utsätts. I NTU frågas hur skrämmande den utsatta personen tycker att händelserna var. Nära var sjätte person (15 %) svarar att händelserna var mycket skrämmande, 35 procent svarar att de var ganska skrämmande, medan övriga antingen upplever dem som inte särskilt eller inte alls skrämmande (sammanlagt 50 %).

En annan indikator på allvarlighetsgrad, som också belyser omfattningen av utsattheten, är *antalet* händelser som en person utsatts för.⁴⁸ Omkring en tredjedel av de utsatta (31 %) uppger att det rört sig om

Med händelser menas i detta avseende varje telefonsamtal, besök, brev, sms och så vidare som trakasserier uppges ha omfattat. Trakasserier skiljer sig här från de andra brottstyperna i NTU genom att en serie av *händelser*, istället för en enskild händelse, räknas som ett brott.

⁴⁷ Här bör uppmärksammas att svarsalternativet "vet ej" ingår i redovisningen och att en förhållandevis stor andel av de tillfrågade har angett det svarsalternativet. Eftersom trakasserier kan ha skett exempelvis genom telefon eller e-post är det fullt möjligt att man kan vara utsatt utan att ha en uppfattning om vem gärningspersonen är, och därigenom kan man inte bedöma om han eller hon är en närstående, en bekant eller en okänd person.

⁴⁸ När det handlar om trakasserier kan det totala antalet händelser naturligtvis sträcka sig över en längre tidsperiod än bara ett år. I NTU fångas det totala antalet händelser upp, men någon eller några av händelserna ska ha ägt rum under årets mätning för att brotten ska räknas med.

färre än fyra händelser. Ungefär lika många (33 %) uppger att det rört sig om fyra till tio händelser. Knappt en fjärdedel (23 %) uppger att det rört sig om 11–99 händelser, och 12 procent uppger att trakasserierna omfattat ett mycket stort antal händelser (100 eller fler).

Jämfört med de andra typerna av brott mot enskild person som undersöks i NTU är det en relativt stor andel av dem som utsatts för trakasserier som uppger att de inte vet om gärningspersonen var en man eller en kvinna (16 %), medan ungefär 64 procent uppger att det var en man. Ungefär var femte person (22 %) som utsattes för trakasserier någon gång under 2015 uppger att de inte kan uppskatta åldern på gärningspersonen, medan nästan två av fem personer (37 %) uppger att gärningspersonen var 34 år eller yngre.

Egendomsbrott mot hushåll

Brottskategorin *egendomsbrott mot hushåll* omfattas i NTU av brottstyperna *bostadsinbrott*, *bilstöld*, *stöld ur eller från fordon* och *cykelstöld*. Gemensamt för dessa brottstyper är att egendomen ofta är eller uppfattas vara gemensam för de boende i hushållet. För samtliga nämnda brottstyper får de tillfrågade därför svara på frågor om utsatthet inom hela hushållet. Bilstöld, stöld ur eller från fordon och cykelstöld är dock brottstyper som inte bara drabbar privatpersoner, utan också exempelvis företag och myndigheter. I NTU berörs endast brott mot privatpersoner.

Under 2015 utsattes 9,5 procent av hushållen för något av de egendomsbrott som tas upp i undersökningen. Det är en något större andel jämfört med föregående år (då andelen utsatta var 9,1 %). Andelen har dock minskat från 12,6 procent år 2006.⁴⁹ Minskningen under perioden består framför allt av att allt färre drabbas av stöld ur eller från fordon.

Det vanligaste egendomsbrottet i undersökningen är *cykelstöld*, som drabbade 6,3 procent av hushållen under 2015. Mellan 2006 och 2011 låg andelen hushåll som utsatts för cykelstöld relativt stabilt. År 2012 sjönk andelen något och har i de senaste undersökningarna legat relativt stabilt på en något lägre nivå (se figur 3.24). Det näst vanligaste egendomsbrottet är *stöld ur eller från fordon*, något som 2,4 procent av hushållen har varit utsatta för. Under 2006–2010 minskade andelen hushåll som utsatts för stöld ur och från fordon kraftigt (från 5,0 till 2,8 %). Därefter har andelen fortsatt att minska, dock inte lika kraftigt.

Utsatthet för *bostadsinbrott* och *bilstöld* uppges i minst utsträckning; 1,0 procent av hushållen rapporterar att de utsatts för bostadsinbrott under 2015, och 0,5 procent av de hushåll där någon ägt en bil under perioden uppges ha utsatts för bilstöld. Sedan undersökningen inleddes 2006 har andelen hushåll som blivit utsatta för bostadsinbrott legat relativt stabilt kring 1 procent. Andelen hushåll som blivit utsatta för bilstöld halverades i princip under perioden 2006–2011 (från 0,9 till 0,4 %) och har därefter varit relativt oförändrad.

⁴⁹ Eftersom redovisnings sättet för dessa brottstyper ändrades mellan det första och det andra årets undersökning kan inte jämförelser göras med utsattheten 2005.

Tabell 3.2 Utsatthet bland hushåll i riket för olika typer av brott mot egendom 2006–2015 samt antal händelser och andel därav som uppges vara polisanmälda.

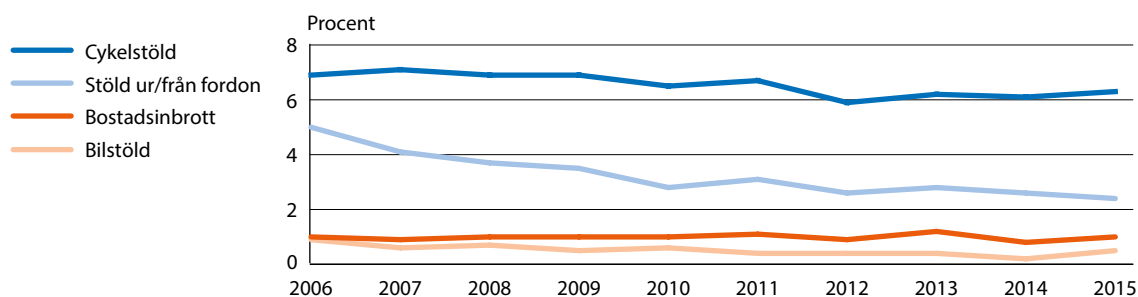
	Andel utsatta hushåll i procent										Antal utsatta hushåll	Antal händelser i populationen	Andel händelser i procent som uppges vara polisanmälda
	-06	-07	-08	-09	-10	-11	-12	-13	-14	-15			
SAMTLIGA EGENDOMSBROTT MOT HUSHÅLL ^a	12,6	11,7	11,2	11,0	10,0	10,4	9,2	9,7	9,1	9,5	405 000	537 000	48
Bostadsinbrott	1,0	0,9	1,0	1,0	1,0	1,1	0,9	1,2	0,8	1,0	45 000	58 000	74
Bilstöld ^b	0,9	0,8	0,7	0,5	0,6	0,4	0,4	0,4	0,2	0,5	17 000	18 000	x
Stöld ur/från fordon	5,0	4,1	3,7	3,5	2,8	3,1	2,6	2,8	2,6	2,4	100 000	135 000	64
Cykelstöld	6,9	7,1	6,9	6,9	6,5	6,7	5,9	6,2	6,1	6,3	270 000	326 000	37

^a Netto redovisning, vilket innebär att ett och samma hushåll endast redovisas en gång även om det kan ha utsatts för flera olika brottstyper.

^b I tabellen redovisas bilstöld bland hushåll som ägde bil under respektive år eftersom det är den mest vedertagna redovisningsformen. Dock är skillnaderna små och i årets undersökning uppgick även andelen hushåll som utsatts för bilstöld av hela befolkningen till 0,4 procent.

x Antalet hushåll som uppgett att de utsatts för bilstöld är för litet för att andelen anmälda händelser ska kunna redovisas.

Figur 3.24 Andel hushåll som utsatts för olika typer av egendomsbrott 2006–2015 (tabell 3E).

Antalet händelser i befolkningen beräknas utifrån uppgifter om hur många gånger de utsatta hushållen utsatts för respektive brottstyp under det föregående året (se tabell 3.2). Eftersom den upprepade utsattheten för egendomsbrott mot hushåll är relativt låg (i princip obefintlig för bilstöld och låg för de övriga brotten) är antalet utsatta hushåll nästan lika många som antalet händelser. Ett mer utförligt tabellunderlag med de grundläggande resultaten finns i tabell 3E–3I.

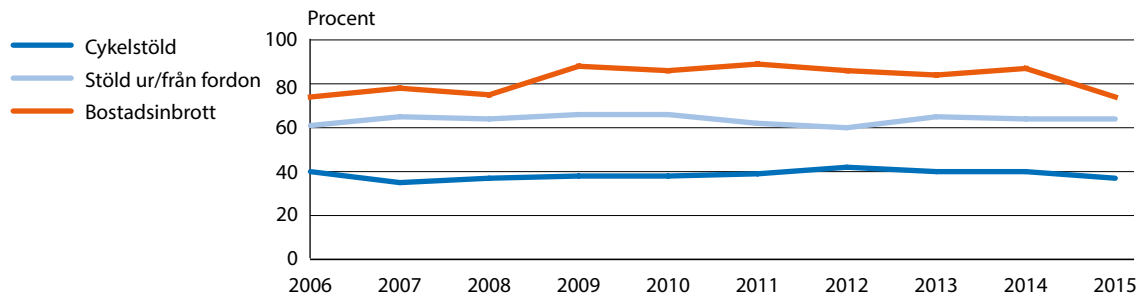
Anmälningsbenägenhet

Brott mot egendom uppges generellt vara polisanmälda i betydligt högre grad än brott mot enskild person. Av de brott mot egendom som tas upp i NTU uppges ungefär hälften vara polisanmälda (48 %). Andelen anmälda händelser har legat relativt stabilt runt 50 procent under hela mätperioden. För stöldbrott varierar anmälningsbenägenheten bland annat beroende på värdet på det som blivit stulet. Vid stöldbrott där det stulna har ett högt ekonomiskt värde (vilket ofta är fallet vid exempelvis bostadsinbrott) begärs oftare ersättning från försäkringsbolag, som vanligtvis kräver att brottet ska vara polisanmält. Därför är det inte

förvånande att bostadsinbrott polisanmäls i större utsträckning än stöld ur eller från fordon, och i betydligt större utsträckning än cykelstölder (se tabell 3.2 och figur 3.25). Ytterligare ett incitament för att polisanmäla stöld av fordon är att man som ägare är ansvarig för fordonet, till exempel genom att man kan bli betalningsansvarig för parkeringsböter.

I den senaste mätningen uppges nästan tre fjärdedelar (74 %) av bostadsinbrotten vara polisanmälda, vilket är lägre än föregående år. Motsvarande andel för stöld ur eller från fordon är nära två tredjedelar (64 %). När det gäller cykelstölder uppges knappt fyra av tio (37 %) vara polisanmälda. I likhet med bostadsinbrott är bilstölder en brottstyp som polisanmäls i hög grad. Antalet hushåll som har blivit utsatta för bilstöld har dock varit så litet de senaste åren att andelen polisanmälda bilstölder inte har redovisats sedan 2008, då den uppgick till 97 procent.⁵⁰ Sett över tid har anmälningsbenägenheten för de olika brottstyperna legat relativt stabilt.

Figur 3.25 Andel polisanmälda egendomsbrott mot hushåll 2006–2015, enligt NTU (tabell 3E).

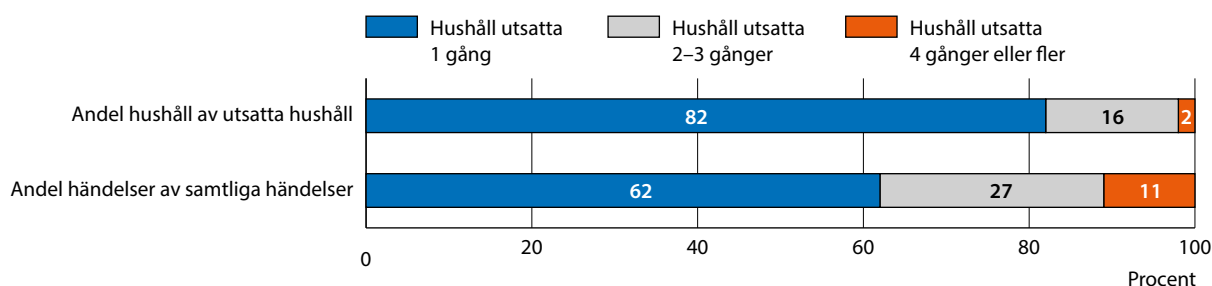
Upprepad utsatthet

Till skillnad från vid brott mot enskild person är upprepad utsatthet förhållandevis ovanligt när det gäller egendomsbrott. Av de hushåll som utsatts för egendomsbrott under 2015 har 82 procent utsatts endast en gång, 16 procent två till tre gånger och 2 procent fyra gånger eller fler (se figur 3.26). Denna sistnämnda andel är således betydligt mindre än den andel som utsatts för brott mot enskild person fyra gånger eller fler (14 % av de utsatta, se figur 3.3).

De hushåll som utsatts för endast ett brott har tillsammans utsatts för 62 procent av samtliga rapporterade händelser, medan de hushåll som utsatts för två eller tre brott har utsatts för 27 procent av händelserna (se figur 3.26). Den mindre grupp hushåll som under 2015 utsatts för fyra brott eller fler (2 procent av de utsatta hushållen) har utsatts för 11 procent av de rapporterade händelserna. Det kan jämföras med motsvarande fördelning för brott mot enskild person där den grupp som utsattes för fyra brott eller fler (14 % av de utsatta) har utsatts för 57 procent av brotten (se figur 3.3).

⁵⁰ Under perioden 2009–2015 har mellan 24 och 59 hushåll per år rapporterat utsatthet för bilstöld, vilket bedöms vara för lite för att uppnå tillräcklig statistisk säkerhet.

Figur 3.26 Upprepad utsatthet för egendomsbrott mot hushåll 2015. Andel hushåll utsatta 1 gång, 2-3 gånger och 4 gånger eller fler, i förhållande till andel händelser (tabell 3H).

Bostadsinbrott

Bostadsinbrotten upplevs ofta som mer allvarliga och mer integritetskränkande än många andra av de stöldbrott som hushållen utsätts för och det är därför särskilt angeläget att undersöka dem i NTU. För att mäta omfattningen av bostadsinbrott ställs följande fråga:

Bröt sig någon in i din bostad i syfte att stjäla något under förra året (2015)?

År 2015 utsattes 1,0 procent av hushållen för bostadsinbrott, vilket motsvarar cirka 45 000 hushåll i Sverige. Det är något mer än 2014, då 0,8 procent av hushållen utsattes. Sedan undersökningen inleddes 2006 har dock andelen hushåll som blivit utsatta för bostadsinbrott varierat kring 1 procent (se tabell 3.2).

Olika grupper utsatthet för bostadsinbrott

Boende i småhus utsätts för bostadsinbrott i större utsträckning än boende i flerfamiljshus (1,3 jämfört med 0,8 %, se tabell 3F), en skillnad som funnits under i princip hela undersökningsperioden.

Det går inte att skönja några tydliga mönster i utsatthet mellan olika sorters familjetyper.

När det gäller boendeort är hushåll i storstadsregioner (1,2 %) och andra större städer (1,2 %) utsatta i större utsträckning än hushåll i mindre städer eller på landsbygd (0,7 %).

Omständigheter kring bostadsinbrott

Fler bostadsinbrott sker på vardagar (63 %) än på veckoslut och på helgdagar (37 %), och det är vanligare att inbrotten äger rum dagtid (64 %) än nattetid (36 %). Vid de flesta av de rapporterade bostadsinbrotten (78 %) uppger de svarande att något blivit stulet i samband med inbrottet. I drygt vart fjärde fall (25 %) uppges någon har varit hemma när inbrottet begåtts. Andelen varierar över åren och ingen tydlig trend kan utläsas.

Fordonsrelaterade brott

De fordonsrelaterade brotten i NTU innefattar två brottstyper: bilstöld och stöld ur eller från fordon. För att undersöka omfattningen av

bilstölder ställs först en fråga om hushållet ägde en bil under föregående år. Därefter ställs följande fråga:

Fick du eller någon annan i hushållet en bil stulen under förra året (2015)?

För att undersöka omfattningen av stöld ur eller från fordon ställs frågan:

Fick du eller någon annan i hushållet något stulet ur eller från en bil, en motorcykel, en moped, en husvagn eller liknande under förra året (2015)?

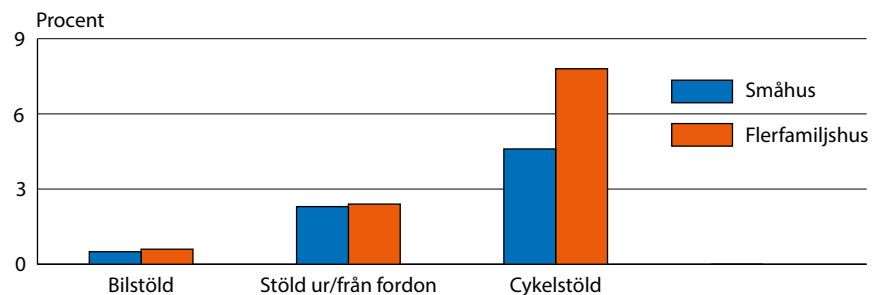
Av alla hushåll som ägde en bil under 2015 utsattes 0,5 procent för bilstöld, vilket motsvarar cirka 17 000 hushåll i Sverige. Det är en ökning jämfört med 2014, då 0,2 procent av hushållen som ägde en bil blev utsatta. Sedan undersökningen inleddes 2006 har det dock nästan skett en halvering av andelen utsatta hushåll (från 0,9 % 2006 till 0,5 % 2015).

Vad beträffar andelen hushåll som utsatts för stöld ur eller från fordon uppgår den till 2,4 procent 2015, vilket motsvarar cirka 100 000 hushåll i Sverige. Det är en minskning jämfört med 2014, då 2,6 procent av hushållen blev utsatta. Under 2006–2010 minskade andelen hushåll som utsatts för stöld ur eller från fordon kraftigt (från 5,0 till 2,8 %) och har därefter fortsatt att minska, dock inte lika kraftigt.

Olika grupper utsatthet för fordonsrelaterade brott

Personer som bor i flerfamiljshus är utsatta för bilstöld i ungefär samma utsträckning som boende i småhus (0,6 jämfört med 0,5 %, se figur 3.27). Även när det gäller utsatthet för stöld ur eller från fordon är boende i flerfamiljshus utsatta i ungefär samma utsträckning som boende i småhus (2,4 jämfört med 2,3 %).

Figur 3.27 Utsatthet för fordonsrelaterade brott 2015. Andel för respektive boendeform (tabell 3F).

Ensamstående, både med och utan barn, utsattes för bilstöld i större utsträckning (1,1 respektive 0,9 %) än sammanboende med eller utan barn (0,3 % i båda grupperna). När det gäller stöld ur eller från fordon är ensamstående personer med barn (1,5 %) mindre utsatta än ensamstående personer utan barn (2,4 %) och sammanboende med eller utan barn (2,8 respektive 2,3 %). Tidigare år har dock ensamstående med barn varit utsatta i högre grad än ensamstående utan barn (se tabell 3F).

Utsatthet för fordonsrelaterade brott varierar efter boendeort. Hushåll i storstadsregioner är utsatta för bilstöld i något större utsträckning än hushåll i andra större städer samt i mindre städer eller på landsbygden (0,8 % jämfört med 0,5 respektive 0,4 %, se tabell 3F). Även när det gäller stöld ur eller från fordon är hushåll i storstadsregionerna utsatta i större utsträckning (3,2 %) än hushåll i andra större städer (1,7 %) och hushåll i småstäder eller på landsbygden (2,1 %).

Omständigheter kring fordonsrelaterade brott

Den vanligaste *geografiska platsen* för fordonsrelaterade brott uppges vara det egna bostadsområdet; mellan 53 och 56 procent av brotten uppges ha skett där.

På frågan om vilken *typ av fordon* det rörde sig om vid stöld ur eller från fordon, svarar de utsatta i de flesta fall (79 %) att det handlar om bil. Fordon som i betydligt mindre utsträckning blir föremål för sådan stöld är till exempel mopeder och motorcyklar.

Cykelstöld

För att undersöka omfattningen av cykelstöld ställs frågan:

Fick du eller någon annan i hushållet någon cykel stulen under förra året (2015)?

År 2015 utsattes 6,3 procent av hushållen för cykelstöld, vilket motsvarar cirka 270 000 hushåll i Sverige. Det är i princip samma nivå som år 2014, då 6,1 procent av hushållen blev utsatta. Mellan 2006 och 2011 låg andelen utsatta hushåll relativt stabilt. År 2012 sjönk andelen något och har sedan dess, den senaste mätningen inkluderad, legat relativt stabilt på en något lägre nivå (se tabell 3.2).

Olika grupper utsatthet för cykelstöld

Personer som bor i flerfamiljshus är i större utsträckning utsatta för cykelstöld (7,8 %) jämfört med dem som bor i småhus (4,6 %, se figur 3.27).

Hushåll med barn utsätts i störst utsträckning för cykelstölder. Det gäller både hushåll som består av ensamstående med barn och hushåll som består av sammanboende med barn, där 9,0 respektive 10,4 procent utsatts. Detta kan jämföras med grupperna sammanboende utan barn och ensamstående utan barn, där andelen utsatta är 4,6 respektive 5,9 procent. Resultatet kan sannolikt till viss del förklaras av att hushåll med barn generellt äger fler cyklar per hushåll, vilket torde öka risken för cykelstöld.

Utsattheten för cykelstöld är högst i storstadsregionerna (6,4 %) och i andra större städer (7,8 %) och lägst i mindre städer eller på landsbygden (4,2 %).

Omständigheter kring cykelstöld

De hushåll som utsatts för cykelstöld uppges i majoriteten av fallen (57 %) att cykeln blev stulen på en allmän plats. I andra fall har cykeln blivit stulen ur en källare eller ett förråd (14 %) eller från någon annan privat plats (28 %).

Figurförteckning

Kapitel 3 • Utsatthet för brott

Brott mot enskild person

	Figur 3.1	Andel av befolkningen som utsatts för olika typer av brott mot enskild person 2005–2015 (tabell 3A).	35
	Figur 3.2	Andel polisanmälda brott mot enskild person 2005–2015, enligt NTU (tabell 3A).	37
	Figur 3.3	Upprepad utsatthet för brott mot enskild person 2015. Andel utsatta 1 gång, 2–3 gånger samt 4 gånger eller fler, i förhållande till andel händelser (tabell 3G).	38
	Figur 3.4	Utsatthet för brott mot enskild person 4 gånger eller fler 2015. Andel för respektive åldersgrupp (tabell 3G).	39
<i>Misshandel</i>	Figur 3.5	Utsatta för misshandel 2005–2015. Andel för respektive kön (tabell 3B).	40
	Figur 3.6	Utsatta för misshandel 2015. Andel för respektive åldersgrupp (tabell 3B).	41
	Figur 3.7	Typ av brottsplats för misshandel 2015. Andel för respektive plats av det totala antalet rapporterade händelser. Särredovisning efter kön (tabell 3C).	42
	Figur 3.8	Relation till gärningspersonen vid misshandel 2015. Andel för respektive relationsform av det totala antalet rapporterade händelser. Särredovisning efter kön (tabell 3D).	43
<i>Hot</i>	Figur 3.9	Utsatta för hot 2005–2015. Andel för respektive kön (tabell 3B).	45
	Figur 3.10	Utsatta för hot 2015. Andel för respektive åldersgrupp (tabell 3B).	45
	Figur 3.11	Typ av brottsplats för hot 2015. Andel för respektive plats av det totala antalet rapporterade händelser. Särredovisning efter kön (tabell 3C).	46
	Figur 3.12	Relation till gärningspersonen vid hot 2015. Andel för respektive relationsform av det totala antalet rapporterade händelser. Särredovisning efter kön. (Tabell 3D)	47
<i>Sexualbrott</i>	Figur 3.13	Utsatta för sexualbrott 2005–2015. Andel för respektive kön (tabell 3B).	48
	Figur 3.14	Utsatta för sexualbrott 2015. Andel för respektive åldersgrupp (tabell 3B).	49
	Figur 3.15	Typ av brottsplats för sexualbrott 2015. Andel för respektive plats av det totala antalet rapporterade händelser (tabell 3C).	50

	Figur 3.16	Relation till gärningspersonen vid sexualbrott 2015. Andel för respektive relationsform av det totala antalet rapporterade händelser (tabell 3D).	50
<i>Personrån</i>	Figur 3.17	Utsatta för personrån 2005–2015. Andel för respektive kön (tabell 3B).	53
	Figur 3.18	Utsatta för personrån 2015. Andel för respektive åldersgrupp (tabell 3B).	53
<i>Bedrägerier</i>	Figur 3.19	Utsatta för bedrägeri 2005–2015. Andel för respektive kön (tabell 3B).	55
	Figur 3.20	Utsatta för bedrägeri 2015. Andel för respektive åldersgrupp (tabell 3B).	56
<i>Trakasserier</i>	Figur 3.21	Utsatta för trakasserier 2005–2015. Andel för respektive kön (tabell 3B).	57
	Figur 3.22	Utsatta för trakasserier 2015. Andel för respektive åldersgrupp (tabell 3B).	58
	Figur 3.23	Relation till gärningspersonen vid trakasserier 2015. Andel för respektive relationsform av det totala antalet utsatta personer. Särredovisning efter kön (tabell 3D).	59
		<i>Egendomsbrott mot hushåll</i>	
	Figur 3.24	Andel hushåll som utsatts för olika typer av egendomsbrott 2006–2015 (tabell 3E).	61
	Figur 3.25	Andel polisanmälda egendomsbrott mot hushåll 2006–2015, enligt NTU (tabell 3E).	62
	Figur 3.26	Upprepad utsatthet för egendomsbrott mot hushåll 2015. Andel hushåll utsatta 1 gång, 2–3 gånger samt 4 gånger eller fler, i förhållande till andel händelser (tabell 3H).	63
<i>Fordonsrelaterade brott</i>	Figur 3.27	Utsatthet för fordonsrelaterade brott 2015. Andel för respektive boendeform (tabell 3F).	64

Tabellförteckning

Kapitel 3 • Utsatthet för brott

Tabell 3.1	Utsatthet i befolkningen (16–79 år) för olika typer av brott mot enskild person 2005–2015 samt antal händelser och andel därav som uppges vara polisanmälda.	34
Tabell 3.2	Utsatthet bland hushåll i riket för olika typer av brott mot egendom 2006–2015 samt antal händelser och andel därav som uppges vara polisanmälda.	61
Tabell 3A	Utsatthet i befolkningen (16–79 år) för olika typer av brott mot enskild person samt antal händelser och andel därav som uppges vara polisanmälda 2005–2015.	69
Tabell 3B	Utsatthet i olika grupper i befolkningen för olika typer av brott mot enskild person 2005–2015. Andel i procent.	71
Tabell 3C	Typ av brottsplats för hot, misshandel och sexualbrott 2005–2015. Redovisning totalt samt efter kön. Andel händelser i procent av totalt antal händelser för respektive brottstyp.	79
Tabell 3D	Relation till gärningspersonen för olika typer av brott 2005–2015. Totalt samt särredovisning efter kön. Andel händelser i procent av totalt antal händelser för respektive brottstyp.	80
Tabell 3E	Utsatthet bland hushåll i riket för olika typer av brott mot egendom samt antal händelser och andel därav som uppges vara polisanmälda 2006–2015.	81
Tabell 3F	Utsatthet för olika typer av brott mot egendom efter familje- och boendeförhållanden 2006–2015. Andel i procent.	83
Tabell 3G	Upprepad utsatthet för brott mot enskild person i olika grupper i befolkningen 2015. Andel i procent.	84
Tabell 3H	Upprepad utsatthet för brott mot hushåll efter familje- och boendeförhållanden samt boendeort 2015. Andel i procent.	86

Tabell 3A:1 Utsatthet i befolkningen (16–79 år) för olika typer av brott mot enskild person samt antal händelser och andel därav som uppges vara polisanmälda 2005–2015.

	Andel utsatta personer i procent										
	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
SAMTLIGA BROTT MOT ENSKILDA PERSONER¹	13,1	12,1	11,9	11,5	11,4	11,4	11,6	11,4	12,7	11,3	13,3
Misshandel	2,7	2,5	2,9	2,4	2,4	2,4	2,5	1,9	2,3	2,1	2,0
– därav allvarlig ²	0,8	0,6	0,7	0,6	0,6	0,6	0,7	0,4	0,6	0,6	0,4
Hot	4,6	4,6	4,1	4,1	4,3	4,1	4,2	4,2	4,5	4,1	5,0
Sexualbrott	0,9	0,8	0,7	0,8	0,9	0,7	0,7	0,8	1,3	1,0	1,7
Personrån	1,0	1,1	0,8	1,0	0,8	1,0	1,1	0,8	0,7	0,7	0,9
Bedrägeri	2,8	2,5	2,4	2,9	2,9	3,0	3,4	3,0	3,5	3,1	3,5
Trakasserier	5,2	4,6	4,3	4,0	3,7	3,5	3,8	4,1	5,0	4,0	4,7
	Antal utsatta personer i befolkningen										
SAMTLIGA BROTT MOT ENSKILDA PERSONER¹	907 000	852 000	844 000	824 000	825 000	830 000	849 000	840 000	948 000	850 000	1 008 000
Misshandel	189 000	175 000	204 000	172 000	174 000	172 000	184 000	142 000	171 000	154 000	150 000
– därav allvarlig ²	53 000	39 000	47 000	44 000	45 000	42 000	48 000	30 000	48 000	43 000	31 000
Hot	320 000	321 000	290 000	290 000	311 000	300 000	304 000	310 000	330 000	306 000	375 000
Sexualbrott	64 000	54 000	52 000	56 000	67 000	54 000	52 000	62 000	98 000	76 000	129 000
Personrån	68 000	74 000	55 000	72 000	55 000	75 000	80 000	60 000	55 000	52 000	70 000
Bedrägeri	192 000	173 000	169 000	205 000	211 000	216 000	251 000	219 000	257 000	230 000	261 000
Trakasserier	360 000	320 000	306 000	286 000	267 000	256 000	277 000	299 000	374 000	303 000	356 000

¹ Nettonedovisning, vilket innebär att en och samma person endast redovisas en gång även om den kan ha utsatts för flera olika brottstyper.

² Avser misshandel som varit så allvarig att den lett till besök hos läkare, sjuksköterska eller tandläkare. Skattningsgarna om allvarlig misshandel är mindre säkra än för de andra brotten eftersom det är färre respondenter som besvarat frågan.

Tabell 3A:2 Utsatthet i befolkningen (16–79 år) för olika typer av brott mot enskild person samt antal händelser och andel därav som uppges vara polisanmälda 2005–2015.

	Antal händelser i befolkningen ⁶										
	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
SAMTLIGA BROTT MOT ENSKILDA PERSONER¹	1 944 000	2 074 000	1 983 000	2 159 000	2 152 000	1 940 000	2 074 000	2 080 000	2 598 000	2 095 000	2 582 000
Misshandel	396 000	477 000	516 000	347 000	382 000	343 000	455 000	402 000	413 000	382 000	317 000
– därav allvarlig ²	85 000	79 000	93 000	73 000	76 000	71 000	97 000	74 000	101 000	81 000	58 000
Hot	666 000	736 000	691 000	910 000	961 000	736 000	721 000	744 000	902 000	720 000	980 000
Sexuallbrott	192 000	177 000	167 000	222 000	159 000	161 000	117 000	225 000	430 000	286 000	487 000
Personrån ³	96 000	95 000	84 000	88 000	67 000	96 000	116 000	80 000	86 000	81 000	90 000
Bedrägeri	234 000	268 000	218 000	306 000	317 000	347 000	389 000	329 000	393 000	324 000	352 000
Trakasserier ^{4,5}	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Andel händelser i procent som uppges vara polisanmälda										
SAMTLIGA BROTT MOT ENSKILDA PERSONER¹	24	26	24	25	27	33	33	29	31	26	26
Misshandel	34	33	27	30	32	37	35	38	36	30	27
– därav allvarlig ²	69	63	55	64	64	72	78	71	64	64	61
Hot	20	22	21	22	24	31	29	24	27	23	22
Sexuallbrott	11	17	14	19	12	23	19	10	12	8	9
Personrån ³	45	44	42	43	45	57	54	48	60	53	44
Bedrägeri	40	32	35	34	41	40	43	41	44	40	49
Trakasserier ^{4,5}	20	19	18	19	19	19	22	23	25	21	19

¹ Netto-redovisning, vilket innebär att en och samma person endast redovisas en gång även om den kan ha utsatts för flera olika brottstyper.

² Avser misshandel som varit så allvarlig att den lett till besök hos läkare, sjuksköterska eller tandläkare. Skattingarna om allvarlig misshandel är mindre säkra än för de andra brotten eftersom det är färre respondenter som besvarar frågan.

³ Andel och antal utsatta personer samt antal personrån avser samtliga personrån rapporterade till NTU. Andel anmälda personrån avser endast de personrån som rapporteras ha begåtts i Sverige. (Enligt de utsatta i NTU har 16 procent av personrån ägt rum utomlands).

⁴ Trakasserier utgörs per definition av en serie händelser, därför anges inte antalet händelser i tabellen.

⁵ Anmälningssnärigheten mäts i andel utsatta personer som polisanmält sin utsatthet för trakasserier.

⁶ Antal händelser i populationen 2005–2014 har korrigerats då ett tidigare fel i bearbetningen av data har gjort att antalet händelser underskattats med i genomsnitt 1,6 procent per år och brottstyp, vilket betyder att felet har marginell inverkan på resultaten. För mer information, se NTU 2016 – Teknisk rapport (bå 2017).

Tabell 3B:1 Utsatthet i olika grupper i befolkningen för olika typer av brott mot enskild person 2005–2015. Andel i procent.

	Utsatta för misshandel															därav allvarlig ¹														
	-05	-06	-07	-08	-09	-10	-11	-12	-13	-14	-15	-05	-06	-07	-08	-09	-10	-11	-12	-13	-14	-15								
SAMTLIGA, 16–79 ÅR	2,7	2,5	2,9	2,4	2,4	2,4	2,5	1,9	2,3	2,1	2,0	0,8	0,6	0,7	0,6	0,6	0,6	0,7	0,4	0,6	0,6	0,4								
Kön																														
Män	3,7	3,0	3,8	3,3	3,0	3,0	3,0	2,6	2,7	2,5	2,5	1,1	0,6	0,8	0,8	0,7	0,6	0,8	0,6	0,7	0,8	0,4								
Kvinnor	1,8	2,0	2,0	1,5	1,8	1,7	2,0	1,3	1,9	1,6	1,5	0,4	0,4	0,4	0,3	0,4	0,5	0,5	0,2	0,6	0,3	0,4								
Ålder																														
16–19 år	8,5	8,0	8,8	7,2	6,2	4,6	6,6	4,4	5,8	3,2	2,7	2,1	1,5	2,0	1,2	1,3	0,8	1,4	0,7	1,8	1,3	x								
20–24 år	7,1	7,4	8,3	8,5	7,3	8,1	7,2	6,1	7,2	4,9	4,7	2,3	1,4	1,7	1,8	1,9	2,0	1,9	1,4	1,8	1,1	1,2								
25–34 år	4,1	3,2	4,0	3,4	3,5	2,9	3,5	2,9	3,2	3,4	3,0	1,0	0,5	0,9	0,8	0,8	0,9	0,8	0,7	0,8	0,6	0,7								
35–44 år	2,5	2,4	2,0	1,7	1,5	1,6	2,4	1,1	1,7	2,3	3,0	0,5	0,5	0,4	0,5	0,4	0,4	0,7	0,2	0,3	0,8	0,6								
45–54 år	1,5	1,3	2,1	1,3	1,9	1,7	1,9	1,2	1,4	1,6	1,5	x	0,4	0,5	0,3	0,3	0,3	0,7	x	0,7	0,7	x								
55–64 år	0,8	0,7	0,8	0,3	1,3	1,2	0,5	1,1	1,3	1,3	0,7	x	x	x	x	0,4	0,4	x	x	0,4	x	x								
65–74 år	-	0,1	0,2	0,3	-	0,5	0,2	0,3	0,4	0,2	0,5	x	x	x	x	x	x	x	x	0,1	x	x								
75–79 år	0,2	0,3	0,2	0,0	0,1	0,2	0,3	0,2	0,1	0,2	0,3	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x								
Män																														
16–24 år	11,0	9,2	11,9	10,6	9,6	8,4	8,9	7,1	8,1	4,8	5,0	3,4	1,8	2,6	2,3	2,5	1,5	2,0	1,7	2,1	1,4	1,0								
25–44 år	4,5	3,2	3,9	3,5	2,9	2,5	3,5	2,7	2,6	3,7	3,5	1,2	0,5	0,8	1,1	0,7	0,7	0,8	0,7	0,5	1,0	0,8								
45–64 år	0,8	0,8	1,3	0,8	1,3	1,8	1,0	1,4	1,5	1,6	1,5	x	0,3	0,3	x	0,2	0,4	0,4	0,4	0,7	0,7	x								
65–79 år	0,1	0,3	0,3	0,4	0,1	0,9	0,3	0,4	0,5	0,2	0,6	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x								
Kvinnor																														
16–24 år	4,1	6,0	4,6	4,8	3,6	4,3	4,8	3,4	5,0	3,5	2,5	0,8	1,0	0,9	0,6	0,6	1,5	1,2	0,5	1,4	1,0	0,7								
25–44 år	1,9	2,3	2,0	1,4	1,9	2,0	2,3	1,3	2,2	2,0	2,4	x	0,5	0,4	0,2	0,4	0,6	0,7	0,3	0,6	0,3	0,5								
45–64 år	1,6	1,1	1,6	0,9	1,9	1,2	1,5	0,9	1,2	1,2	0,8	0,4	0,2	0,3	x	0,4	0,3	0,3	x	0,4	x	x								
65–79 år	-	-	0,1	0,1	-	-	0,2	0,2	0,3	0,2	0,4	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x								

¹ Skattningsom allvarlig misshandel är mindre säkra än för de andra brotten eftersom det är färre respondenter som besvarar frågan.

x Antalet personer som svarat på frågan är alltför litet för att andelen ska kunna redovisas.

- Ingen person i kategorin har uppggett utsatthet för brottet.

Tabell 3B:2 Utsatthet i olika grupper i befolkningen för olika typer av brott mot enskild person 2005–2015. Andel i procent.

	Utsatta för misshandel															därav allvarlig ¹						
	-05	-06	-07	-08	-09	-10	-11	-12	-13	-14	-15	-05	-06	-07	-08	-09	-10	-11	-12	-13	-14	-15
SAMTLIGA, 16–79 ÅR	2,7	2,5	2,9	2,4	2,4	2,4	2,5	1,9	2,3	2,1	2,0	0,8	0,6	0,7	0,6	0,6	0,6	0,7	0,4	0,6	0,6	0,4
Svensk/utländsk bakgrund																						
Svenskfödda med																						
– båda/en förälder inrikesfödd(a)	2,8	2,5	2,9	2,5	2,2	2,3	2,5	1,7	2,3	2,0	2,0	0,7	0,5	0,5	0,5	0,5	0,7	0,3	0,7	0,5	0,3	0,3
– båda föräldrarna utrikesfödda	1,7	2,6	2,7	1,8	2,2	3,5	2,6	2,2	3,6	3,9	2,1	x	0,8	0,9	x	x	1,0	0,4	x	0,9	0,8	x
Utrikesfödda	2,8	2,5	2,8	1,9	3,4	2,4	2,7	2,7	2,0	2,1	2,0	0,9	0,5	0,9	0,7	0,9	1,0	0,7	1,3	0,5	1,0	0,8
Utbildning (högsta)																						
Förgymnasial	3,9	3,6	4,4	3,7	3,7	3,2	4,3	2,6	4,2	2,6	2,2	1,1	0,8	1,0	0,6	0,7	0,9	1,0	0,6	1,3	0,9	0,6
Gymnasial	2,9	2,2	2,4	2,2	2,3	2,6	2,4	2,0	2,2	2,3	2,3	0,7	0,5	0,5	0,6	0,6	0,7	0,5	0,4	0,6	0,6	0,5
Eftergymnasial	1,4	1,6	2,0	1,4	1,5	1,4	1,4	1,3	1,3	1,4	1,5	0,3	0,2	0,3	0,4	0,4	0,3	0,5	0,3	0,3	0,4	0,3
Familjetyp																						
Sammanboende																						
– utan barn	1,3	1,1	1,4	1,2	1,3	1,2	1,3	1,0	1,3	0,9	1,0	0,3	0,2	0,3	0,3	0,3	0,4	0,2	0,2	0,3	0,7	0,2
– med barn	1,8	1,3	1,5	0,8	1,6	1,6	1,5	1,1	1,1	1,3	1,4	0,5	0,2	0,2	0,2	0,3	0,3	0,3	0,3	0,2	1,0	0,2
Ensamstående																						
– utan barn	4,8	4,8	5,3	4,6	4,2	4,4	4,4	3,7	4,2	3,6	3,0	1,2	1,1	1,2	1,1	1,0	1,1	1,4	0,8	1,3	2,6	0,7
– med barn	4,2	3,4	4,7	4,4	3,3	2,1	3,8	1,4	3,3	3,3	5,4	x	x	1,4	0,8	0,9	x	0,4	0,2	1,2	1,5	x
Bostadstyp																						
Småhus	1,7	1,8	2,3	1,8	2,0	1,6	1,6	1,2	1,6	1,3	1,2	0,3	0,3	0,5	0,3	0,5	0,3	0,3	0,1	0,4	0,4	0,2
Flerfamiljshus	3,9	3,4	3,6	3,3	2,9	3,3	3,7	2,8	3,2	2,9	2,7	1,2	0,7	0,8	0,8	0,7	0,9	1,1	0,7	0,9	0,8	0,7
Boendeort																						
Storstadsregion	2,6	2,8	3,0	2,5	2,8	2,4	2,4	2,1	2,0	2,1	1,8	0,8	0,4	0,8	0,8	0,8	0,6	0,6	0,6	0,6	0,6	0,6
Större stad	2,9	2,4	3,0	2,6	2,1	2,5	2,8	1,7	3,0	2,2	2,0	0,8	0,6	0,6	0,3	0,4	0,5	0,8	0,3	0,8	0,7	0,4
Mindre stad/landsbygd	2,6	2,2	2,6	2,1	2,3	2,2	2,2	1,9	1,7	1,8	2,2	0,5	0,4	0,4	0,5	0,5	0,7	0,5	0,4	0,4	0,4	0,2

¹ Skattningarna om allvarlig misshandel är mindre säkra än för de andra brotten eftersom det är färre respondenter som besvarar frågan.

x Antalet personer som svarat på frågan är alltför litet för att andelen ska kunna redovisas.

Tabell 3B:3 Utsatthet i olika grupper i befolkningen för olika typer av brott mot enskild person 2005–2015. Andel i procent.

	Utsatta för hot										Utsatta för sexualbrott											
	-05	-06	-07	-08	-09	-10	-11	-12	-13	-14	-15	-05	-06	-07	-08	-09	-10	-11	-12	-13	-14	-15
SAMTLIGA, 16–79 ÅR	4,6	4,6	4,1	4,1	4,3	4,1	4,2	4,2	4,5	4,1	5,0	0,9	0,8	0,7	0,8	0,9	0,7	0,7	0,8	1,3	1,0	1,7
Kön																						
Män	4,6	4,2	3,9	3,6	3,8	3,7	3,7	3,9	3,6	3,6	4,7	0,3	0,3	0,3	0,2	0,4	0,3	0,3	0,3	0,2	0,3	0,4
Kvinnor	4,6	4,9	4,3	4,6	4,8	4,5	4,6	4,6	5,3	4,6	5,2	1,6	1,3	1,1	1,4	1,4	1,2	1,1	1,4	2,4	1,8	3,0
Ålder																						
16–19 år	8,4	8,2	7,2	8,3	6,8	6,9	5,8	5,3	4,9	4,2	6,2	2,3	1,8	1,5	2,0	1,5	1,5	1,9	1,8	3,7	2,6	3,4
20–24 år	8,7	9,7	7,9	8,1	8,2	6,7	8,0	7,8	8,4	7,6	7,5	3,0	2,1	2,2	2,3	2,3	2,3	1,9	1,9	3,8	2,8	5,5
25–34 år	5,3	5,8	5,5	5,2	6,3	6,2	6,7	5,4	6,4	5,1	7,4	1,6	1,5	1,1	1,1	1,5	1,2	1,0	1,7	1,9	1,9	3,2
35–44 år	5,5	4,8	4,6	3,9	4,6	4,3	4,3	4,9	5,4	4,6	4,8	0,8	0,7	0,5	0,6	0,8	0,7	0,5	0,6	1,5	0,6	1,1
45–54 år	4,5	4,1	3,4	3,5	3,7	3,9	4,0	4,3	4,1	5,5	5,2	0,4	0,3	0,7	0,7	0,6	0,2	0,6	0,5	0,7	0,9	1,3
55–64 år	2,5	2,9	2,4	2,5	3,0	2,9	2,9	2,9	3,3	2,5	4,0	0,3	0,2	0,2	0,3	0,7	0,3	0,3	0,2	0,4	0,3	0,6
65–74 år	1,9	1,4	1,6	1,6	1,1	0,9	0,9	1,6	1,4	1,4	2,6	-	0,2	0,2	-	0,1	0,1	0,2	0,4	0,1	0,0	0,2
75–79 år	0,9	1,1	1,3	0,7	1,3	1,3	0,6	1,4	1,7	0,9	1,0	0,2	-	0,1	0,0	-	0,2	0,1	-	0,1	0,1	-
Män																						
16–24 år	8,2	8,7	7,7	7,9	7,0	6,4	6,3	6,2	5,0	5,6	7,0	0,6	0,3	0,5	0,3	0,4	0,7	0,5	0,1	0,4	0,5	0,5
25–44 år	5,4	4,3	4,3	3,6	4,7	4,6	5,0	4,4	4,8	4,3	5,8	0,5	0,3	0,3	0,2	0,4	0,3	0,4	0,5	0,4	0,4	0,7
45–64 år	3,3	3,2	2,9	2,5	2,9	3,0	2,9	3,5	3,0	3,2	4,2	-	0,3	0,3	0,1	0,6	0,0	0,2	0,2	0,1	0,2	0,2
65–79 år	1,7	1,4	1,0	1,3	0,9	0,8	0,9	1,3	1,4	1,5	2,0	-	0,1	0,3	0,0	0,1	0,1	0,2	0,3	-	0,1	0,1
Kvinnor																						
16–24 år	8,9	9,1	7,3	8,6	8,0	7,3	7,7	7,2	9,0	6,5	6,9	4,9	3,7	3,4	4,2	3,5	3,2	3,4	3,8	7,3	5,0	9,0
25–44 år	5,4	6,3	5,6	5,4	6,0	5,8	5,8	5,9	7,0	5,5	6,4	1,8	1,9	1,3	1,4	1,8	1,6	1,0	1,7	3,1	2,1	3,7
45–64 år	3,6	3,7	2,9	3,5	3,9	3,8	4,0	3,7	4,4	5,0	5,1	0,6	0,2	0,6	0,9	0,7	0,5	0,7	0,6	0,9	1,0	1,7
65–79 år	1,5	1,3	1,9	1,4	1,4	1,2	0,9	1,8	1,6	1,1	2,4	0,1	0,1	0,0	-	0,1	0,2	0,1	0,3	0,1	0,1	0,2

- Ingen person i kategorin har uppgett utsatthet för brottet.

Tabell 3B:4 Utsatthet i olika grupper i befolkningen för olika typer av brott mot enskild person 2005–2015. Andel i procent.

	Utsatta för hot										Utsatta för sexualbrott											
	-05	-06	-07	-08	-09	-10	-11	-12	-13	-14	-15	-05	-06	-07	-08	-09	-10	-11	-12	-13	-14	-15
SAMTLIGA, 16–79 ÅR	4,6	4,6	4,1	4,1	4,3	4,1	4,2	4,2	4,5	4,1	5,0	0,9	0,8	0,7	0,8	0,9	0,7	0,7	0,8	1,3	1,0	1,7
Svensk/utländsk bakgrund																						
Svenskfödda med																						
– båda/en förälder inrikesfödd(a)	4,8	4,5	4,1	3,8	4,1	4,1	4,0	4,0	4,4	4,0	4,8	0,8	0,8	0,7	0,7	0,8	0,7	0,7	0,9	1,4	1,0	1,8
– båda föräldrarna utrikesfödda	2,2	3,7	4,3	3,2	5,2	2,8	4,0	4,9	6,1	5,8	7,2	0,9	0,4	1,1	0,9	1,0	1,5	0,5	0,8	1,2	1,4	2,6
Utrikesfödda	5,1	5,2	4,1	5,5	5,1	4,7	4,9	5,1	4,5	4,3	5,2	1,4	0,7	0,8	0,9	1,5	0,5	0,7	0,8	1,2	0,9	1,0
Utbildning (högsta)																						
Förgymnasial	4,7	4,6	4,6	4,7	4,8	4,5	4,7	4,6	3,9	4,2	4,3	0,8	1,1	1,0	1,1	1,3	1,0	1,0	1,0	1,8	1,3	1,8
Gymnasial	4,6	4,2	3,9	3,3	4,3	4,5	4,0	3,9	4,8	4,0	4,8	1,1	0,6	0,7	0,6	0,7	0,7	0,5	0,7	1,2	0,9	1,7
Eftergymnasial	4,5	4,9	3,8	4,4	3,9	3,4	3,9	4,3	4,4	4,2	5,3	0,7	0,8	0,6	0,7	1,0	0,7	0,8	0,9	1,2	1,0	1,6
Familjetyp																						
Sammanboende																						
– utan barn	3,7	3,1	2,6	2,6	2,9	2,7	2,9	2,9	3,3	3,0	3,4	0,7	0,4	0,5	0,3	0,5	0,3	0,3	0,6	0,7	0,6	1,3
– med barn	3,7	3,3	3,7	2,4	3,5	3,3	3,3	3,3	3,7	3,9	5,0	0,4	0,5	0,3	0,3	0,7	0,3	0,4	0,3	0,6	0,3	0,7
Ensamstående																						
– utan barn	6,1	6,8	5,6	6,2	6,0	6,0	5,6	6,1	5,6	5,2	6,1	1,5	1,3	1,2	1,4	1,4	1,6	1,3	1,4	2,3	1,8	2,7
– med barn	6,5	6,4	7,6	8,8	8,4	6,6	7,4	6,0	9,2	5,8	9,1	1,2	1,5	1,8	2,5	2,9	1,0	1,3	1,9	2,9	2,0	2,8
Bostadstyp																						
Småhus	3,4	3,4	3,4	3,0	3,4	3,0	3,0	3,2	3,6	3,0	4,1	0,5	0,5	0,5	0,5	0,6	0,5	0,4	0,4	1,0	0,6	1,0
Flerfamiljshus	6,1	6,1	5,1	5,5	5,5	5,5	5,5	5,5	5,5	5,3	5,8	1,5	1,1	1,0	1,2	1,3	1,0	1,1	1,4	1,7	1,5	2,5
Boendeort																						
Storstadsregion	5,9	5,3	4,7	4,6	5,5	4,6	4,7	4,9	4,4	4,6	5,2	0,9	0,8	1,1	1,0	1,1	1,0	0,8	1,3	1,3	1,2	2,4
Större stad	4,1	4,5	4,2	3,9	3,8	4,0	4,0	3,9	4,9	4,3	5,2	1,1	0,7	0,6	0,7	0,8	0,6	0,7	0,7	1,3	1,0	1,6
Mindre stad/landsbygd	3,7	3,8	3,3	3,6	3,4	3,7	3,6	3,6	3,8	3,1	4,3	0,6	0,8	0,5	0,6	0,8	0,6	0,6	0,5	1,4	0,8	0,9

Tabell 3B:5 Utsatthet i olika grupper i befolkningen för olika typer av brott mot enskild person 2005–2015. Andel i procent.

	Utsatta för personrån										Utsatta för bedrägeri											
	-05	-06	-07	-08	-09	-10	-11	-12	-13	-14	-15	-05	-06	-07	-08	-09	-10	-11	-12	-13	-14	-15
SAMTLIGA, 16–79 ÅR	1,0	1,1	0,8	1,0	0,8	1,0	1,1	0,8	0,7	0,7	0,9	2,8	2,5	2,4	2,9	2,9	3,0	3,4	3,0	3,5	3,1	3,5
Kön																						
Män	1,1	1,4	1,0	1,3	1,0	1,3	1,4	1,0	0,8	0,9	1,3	3,0	2,8	3,0	3,6	3,4	3,5	4,0	3,4	4,0	3,1	4,0
Kvinnor	0,8	0,7	0,6	0,7	0,5	0,7	0,7	0,6	0,7	0,5	0,5	2,5	2,1	1,8	2,2	2,5	2,4	2,9	2,5	3,0	3,0	2,9
Ålder																						
16–19 år	2,9	3,3	1,6	2,0	1,9	2,1	1,8	0,6	1,8	1,8	1,5	3,9	2,3	2,4	3,1	1,8	2,6	3,0	1,6	2,9	1,6	2,9
20–24 år	2,3	2,4	2,1	2,7	3,1	2,2	2,9	2,0	1,7	1,7	1,7	4,1	4,5	3,5	4,0	4,0	4,6	6,1	4,3	5,1	3,8	4,3
25–34 år	0,7	1,1	1,0	1,0	0,8	1,5	1,1	1,2	1,0	0,9	1,4	3,0	3,3	3,1	3,9	4,1	3,6	5,0	4,3	4,2	3,6	4,5
35–44 år	0,6	0,5	0,4	0,7	0,5	0,7	1,3	0,4	0,6	0,4	1,1	2,5	2,6	2,6	3,8	3,3	3,2	3,6	3,5	5,0	2,9	3,4
45–54 år	0,6	0,8	0,5	1,2	0,1	0,9	0,8	0,9	0,3	0,4	0,8	3,4	2,2	3,0	2,9	3,2	3,6	3,5	3,5	3,4	4,2	4,0
55–64 år	1,0	0,4	0,4	0,3	0,5	0,4	0,6	0,9	0,4	0,4	0,6	1,9	2,3	1,9	2,2	2,5	2,5	2,5	2,1	3,0	3,7	3,5
65–74 år	0,5	1,0	0,3	0,4	0,3	0,5	0,3	0,5	0,5	0,5	0,2	2,5	1,2	0,9	1,3	1,5	1,5	1,8	1,7	1,5	1,6	2,1
75–79 år	0,4	0,4	1,2	0,6	0,4	0,6	0,7	0,1	0,5	0,6	0,5	0,7	1,5	0,9	0,4	1,7	0,8	1,5	0,9	1,6	1,4	1,5
Män																						
16–24 år	3,7	4,3	2,4	3,3	3,9	3,0	3,2	1,4	2,2	2,3	2,2	4,3	3,1	3,2	4,0	3,5	4,0	5,0	3,2	4,2	3,1	4,0
25–44 år	0,6	1,1	1,0	1,0	0,7	1,5	1,7	1,2	0,6	0,9	1,9	3,4	3,5	3,9	5,0	4,3	3,8	4,9	4,5	5,1	3,2	4,9
45–64 år	0,9	0,7	0,6	0,9	0,2	0,7	0,6	1,1	0,4	0,5	0,9	2,6	2,5	2,9	3,0	3,2	3,8	3,5	3,3	3,9	3,8	4,2
65–79 år	0,2	0,7	0,2	0,6	0,4	0,5	0,7	0,1	0,5	0,7	0,2	1,9	1,5	1,0	1,3	1,8	1,8	2,3	1,8	1,8	1,9	2,1
Kvinnor																						
16–24 år	1,3	1,2	1,1	1,3	1,0	1,1	1,4	1,3	1,2	1,1	1,0	3,7	3,6	2,7	3,0	2,3	3,2	4,3	3,0	4,0	2,5	3,4
25–44 år	0,7	0,5	0,4	0,7	0,5	0,7	0,7	0,4	1,0	0,3	0,6	2,1	2,2	1,8	2,5	3,0	3,1	3,6	3,3	4,1	3,3	3,0
45–64 år	0,8	0,5	0,4	0,6	0,4	0,6	0,8	0,6	0,3	0,4	0,5	2,6	1,9	2,0	2,1	2,6	2,4	2,5	2,3	2,5	4,0	3,2
65–79 år	0,7	0,9	0,9	0,4	0,3	0,6	0,1	0,6	0,5	0,3	0,3	2,0	1,1	0,8	0,9	1,4	0,9	1,1	1,3	1,3	1,2	1,8

Tabell 3B:6 Utsatthet i olika grupper i befolkningen för olika typer av brott mot enskild person 2005–2015. Andel i procent.

	Utsatta för personrån										Utsatta för bedrägeri											
	-05	-06	-07	-08	-09	-10	-11	-12	-13	-14	-15	-05	-06	-07	-08	-09	-10	-11	-12	-13	-14	-15
SAMTLIGA, 16–79 ÅR	1,0	1,1	0,8	1,0	0,8	1,0	1,1	0,8	0,7	0,7	0,9	2,8	2,5	2,4	2,9	2,9	3,0	3,4	3,0	3,5	3,1	3,5
Svensk/utländsk bakgrund																						
Svenskfödda med																						
– båda/en förälder inrikesfödd(a)	0,9	1,0	0,7	0,9	0,8	1,0	0,9	0,7	0,6	0,7	0,8	2,3	2,2	2,4	2,1	2,5	2,7	2,9	2,5	3,3	2,9	3,2
– båda föräldrarna utrikesfödda	0,6	0,9	1,3	0,7	0,7	1,0	1,3	0,8	1,5	0,9	0,6	2,6	2,7	1,5	1,8	3,4	4,8	3,9	4,3	5,1	5,0	4,1
Utrikesfödda	1,5	1,6	1,2	1,7	0,8	1,1	2,0	1,3	1,1	0,8	1,4	5,5	3,7	4,1	4,1	4,9	3,8	5,9	4,9	4,0	3,4	4,3
Utbildning (högsta)																						
Förgymnasial	1,6	1,9	1,2	1,3	1,2	1,3	1,6	1,2	1,3	1,0	0,9	3,1	2,7	1,8	2,6	2,8	2,4	3,4	2,5	3,4	3,1	2,4
Gymnasial	0,7	0,7	0,7	0,8	0,7	1,0	1,2	0,9	0,7	0,8	1,1	2,5	2,3	2,5	2,7	2,9	3,3	3,4	3,3	3,6	3,1	3,7
Eftergymnasial	0,8	0,7	0,5	1,0	0,4	0,8	0,6	0,4	0,5	0,4	0,7	2,9	2,5	2,7	3,4	3,1	3,0	3,6	2,9	3,4	3,1	3,7
Familjetyp																						
Sammanboende																						
– utan barn	0,8	0,5	0,5	0,7	0,5	0,7	0,7	0,5	0,4	0,5	0,6	2,1	1,9	1,9	2,1	2,7	2,5	2,8	2,4	2,6	2,5	2,7
– med barn	0,5	0,4	0,5	0,4	0,1	0,4	0,8	0,7	0,3	0,2	0,7	2,1	1,8	2,0	2,7	2,5	3,4	3,3	2,3	3,1	2,8	3,0
Ensamstående																						
– utan barn	1,6	2,1	1,3	1,7	1,6	1,8	1,7	1,3	1,4	1,3	1,3	3,9	3,4	2,9	3,5	3,3	3,1	4,0	3,9	4,4	3,5	4,2
– med barn	0,9	1,0	1,0	0,6	0,4	1,0	0,8	1,1	1,0	1,2	1,6	3,2	2,9	4,8	5,2	4,1	4,0	5,3	3,9	5,5	6,1	6,5
Bostadstyp																						
Småhus	0,7	0,6	0,6	0,8	0,5	0,6	0,7	0,5	0,5	0,4	0,6	1,8	1,9	1,9	2,3	2,4	2,5	2,9	2,5	3,0	2,6	2,7
Flerfamiljshus	1,3	1,5	1,0	1,3	1,1	1,6	1,5	1,2	1,1	1,0	1,3	4,0	3,1	3,0	3,6	3,7	3,5	4,1	3,5	4,0	3,6	4,2
Boendeort																						
Storadsregion	1,6	1,7	1,0	1,5	1,2	1,6	1,6	1,3	1,1	0,9	1,3	3,7	3,3	3,0	3,8	3,5	3,4	4,2	3,5	4,0	3,5	4,1
Större stad	0,8	0,8	0,7	0,8	0,6	0,8	0,9	0,5	0,7	0,6	0,7	2,2	2,1	2,3	2,6	2,8	2,8	3,1	2,8	3,3	2,7	3,3
Mindre stad/landsbygd	0,4	0,5	0,6	0,5	0,4	0,5	0,6	0,6	0,3	0,5	0,6	2,3	2,0	1,8	2,0	2,4	2,6	2,7	2,5	2,9	2,9	2,7

Tabell 3B:7 Utsatthet i olika grupper i befolkningen för olika typer av brott mot enskild person 2005–2015. Andel i procent.

	Utsatta för trakasserier															Utsatta för något brott mot enskild person ¹														
	-05	-06	-07	-08	-09	-10	-11	-12	-13	-14	-15	-05	-06	-07	-08	-09	-10	-11	-12	-13	-14	-15								
SAMTLIGA, 16–79 ÅR	5,2	4,6	4,3	4,0	3,7	3,5	3,8	4,1	5,0	4,0	4,7	13,1	12,1	11,9	11,5	11,4	11,4	11,6	11,4	12,7	11,3	13,3								
Kön																														
Män	4,4	3,9	3,6	2,9	3,0	2,7	3,2	3,0	3,9	3,2	3,7	13,1	12,1	12,5	11,7	11,4	11,8	12,0	11,1	11,6	10,5	12,7								
Kvinnor	6,0	5,2	5,0	5,1	4,4	4,3	4,4	5,2	6,2	5,0	5,7	13,0	12,2	11,3	11,3	11,3	11,0	11,1	11,7	13,9	12,2	14,0								
Ålder																														
16–19 år	9,0	7,6	5,7	7,3	5,9	5,3	7,1	5,4	7,1	5,8	6,3	23,3	21,7	21,0	21,1	17,6	16,1	18,1	14,1	17,9	14,5	16,4								
20–24 år	6,5	7,2	6,4	6,4	5,7	6,2	6,8	5,5	7,2	5,7	5,4	22,8	23,8	22,9	22,7	21,9	22,0	22,0	20,2	23,8	18,7	20,7								
25–34 år	5,9	4,5	4,3	4,1	4,3	4,2	4,1	4,6	5,3	4,9	5,8	16,0	14,9	15,0	14,4	15,1	15,1	16,6	14,9	15,8	14,9	18,5								
35–44 år	6,6	4,6	4,5	4,6	3,6	3,7	3,6	5,0	5,6	3,7	4,1	14,1	12,0	11,9	11,7	10,8	11,4	10,6	12,0	14,4	11,2	12,9								
45–54 år	4,7	4,5	4,6	3,8	4,7	3,9	3,6	3,5	5,0	5,3	5,1	11,4	10,7	10,1	10,4	11,0	11,2	10,8	10,7	11,1	13,2	13,0								
55–64 år	2,9	3,3	3,1	2,6	2,4	2,2	2,3	3,2	4,5	2,9	4,6	8,0	7,5	7,5	6,9	8,2	7,7	7,4	8,4	10,0	8,3	11,5								
65–74 år	4,0	3,6	4,0	2,2	1,5	1,4	2,6	3,1	2,8	2,2	3,2	7,7	6,6	5,9	4,9	4,4	4,5	5,5	6,3	5,6	5,3	7,6								
75–79 år	2,2	2,2	2,2	1,5	1,9	1,7	2,0	2,4	4,4	1,9	3,1	3,7	4,7	4,6	3,2	4,5	4,1	4,5	4,8	7,3	4,2	5,8								
Män																														
16–24 år	5,2	4,8	3,8	4,3	4,2	3,5	4,8	3,1	4,4	3,6	3,6	23,6	23,2	23,4	21,9	20,7	19,7	20,4	16,7	17,8	14,4	16,1								
25–44 år	5,0	4,1	3,6	3,1	3,1	2,9	3,2	3,5	3,8	3,4	4,2	14,7	12,9	14,0	13,3	12,9	13,1	14,3	12,9	13,2	11,9	15,3								
45–64 år	3,6	3,9	3,9	2,7	3,0	2,9	2,6	2,6	4,4	3,5	4,1	9,1	8,8	9,3	8,6	9,0	10,1	8,7	9,5	10,3	10,2	12,0								
65–79 år	3,7	2,5	3,1	1,4	1,6	1,0	2,7	2,6	2,9	2,0	2,5	6,8	5,3	4,5	4,3	4,5	4,7	6,4	5,5	6,1	5,6	6,6								
Kvinnor																														
16–24 år	10,6	10,3	8,7	9,7	7,6	8,3	9,3	8,1	10,1	8,2	8,3	22,4	22,2	20,2	21,9	18,6	18,6	19,9	18,2	24,9	19,4	21,9								
25–44 år	7,6	5,1	5,2	5,7	4,7	4,9	4,4	6,1	7,2	5,2	5,8	15,2	13,8	12,8	12,4	12,6	13,2	12,4	13,9	17,0	14,1	16,1								
45–64 år	3,9	3,9	3,8	3,8	4,1	3,3	3,3	4,1	5,2	4,9	5,7	10,2	9,2	8,3	8,6	10,3	8,9	9,6	9,7	10,8	11,7	12,5								
65–79 år	3,2	3,9	4,0	2,6	1,6	1,9	2,3	3,2	3,4	2,4	3,9	6,4	6,7	6,6	4,6	4,3	4,1	4,1	6,3	5,9	4,5	7,7								

¹ Nettoresultat, vilket innebär att en och samma person endast redovisas en gång även om den kan ha utsatts för flera olika brottstyper.

Tabell 3B:8 Utsatthet i olika grupper i befolkningen för olika typer av brott mot enskild person 2005–2015. Andel i procent.

	Utsatta för trakasserier										Utsatta för något brott mot enskild person ¹											
	-05	-06	-07	-08	-09	-10	-11	-12	-13	-14	-15	-05	-06	-07	-08	-09	-10	-11	-12	-13	-14	-15
SAMTLIGA, 16–79 ÅR	5,2	4,6	4,3	4,0	3,7	3,5	3,8	4,1	5,0	4,0	4,7	13,1	12,1	11,9	11,5	11,4	11,4	11,6	11,4	12,7	11,3	13,3
Svensk/utländsk bakgrund																						
Svenskfödda med																						
– båda/en förälder inrikesfödd(a)	4,8	4,3	4,1	4,0	3,1	3,1	3,4	3,6	4,6	3,7	4,6	12,4	11,9	11,6	11,2	10,5	10,9	10,5	12,3	10,8	13,0	13,0
– båda föräldrarna utrikesfödda	4,7	3,5	3,9	4,8	4,3	7,8	5,7	6,1	6,6	6,0	6,5	9,3	9,2	11,1	8,5	12,7	15,0	13,5	15,6	16,9	17,1	18,3
Utrikesfödda	7,5	6,2	5,9	5,9	6,3	4,4	5,1	5,9	6,5	4,9	4,8	18,5	14,8	14,0	14,2	15,5	12,8	14,3	14,6	13,7	12,5	13,7
Utbildning (högsta)																						
Förgymnasial	5,0	5,6	5,0	4,7	3,9	4,4	4,8	4,8	5,8	5,0	4,7	13,7	13,8	13,7	12,9	12,8	12,1	13,7	12,3	13,8	11,9	11,7
Gymnasial	5,4	4,5	4,4	3,5	3,8	3,7	3,7	4,3	5,7	4,0	5,3	12,8	11,2	11,4	10,3	11,2	12,0	11,4	11,7	13,0	11,5	13,7
Eftergymnasial	5,0	3,7	3,6	4,0	3,3	2,7	3,1	3,2	3,9	3,4	4,0	12,8	11,6	10,7	11,6	10,5	10,0	10,4	10,3	11,7	10,8	13,5
Familjetyp																						
Sammanboende																						
– utan barn	3,5	2,9	3,1	2,7	2,2	2,0	2,8	2,9	3,7	2,6	3,2	9,5	8,1	7,9	7,8	8,2	7,9	8,5	8,3	9,3	8,2	9,8
– med barn	4,8	3,6	3,3	3,0	2,3	2,9	2,6	3,3	3,4	2,9	3,6	11,2	8,8	9,5	8,5	8,5	9,9	9,4	9,2	10,2	9,2	11,3
Ensamstående																						
– utan barn	6,7	6,4	6,0	5,6	5,5	5,2	5,1	5,6	6,8	5,7	6,2	17,5	18,1	17,1	16,7	16,1	16,0	15,7	15,8	17,4	15,4	17,2
– med barn	9,4	9,3	8,0	7,5	10,1	7,4	7,6	6,2	11,6	9,4	10,6	19,3	18,5	18,8	18,8	19,3	15,8	16,8	15,1	20,5	17,7	23,0
Bostadstyp																						
Småhus	4,2	3,4	3,6	3,3	2,8	2,5	3,1	3,4	4,3	3,0	3,9	9,5	9,3	9,8	9,2	9,3	8,7	9,4	8,9	10,9	8,7	10,8
Flerfamiljshus	6,4	5,9	5,2	5,0	4,9	4,7	4,5	4,9	6,0	5,3	5,5	17,4	15,7	14,6	14,6	14,2	14,6	14,2	14,4	15,0	14,4	16,0
Boendeort																						
Storstadsregion	5,2	4,7	4,6	3,9	4,2	3,7	3,4	4,5	5,1	4,4	4,7	15,0	14,0	13,6	12,9	13,7	13,0	12,7	13,2	13,4	13,1	14,8
Större stad	5,4	4,4	4,3	4,2	3,9	3,4	4,0	3,7	4,9	3,7	4,8	12,9	11,5	11,7	11,3	10,8	11,1	11,3	10,5	13,3	10,8	13,3
Mindre stad/landsbygd	4,8	4,5	3,9	3,9	2,7	3,3	4,0	3,9	5,1	4,0	4,7	10,7	10,6	10,0	9,9	9,1	9,5	10,2	9,9	11,0	9,4	11,2

¹ Netto-redovisning, vilket innebär att en och samma person endast redovisas en gång även om den kan ha utsatts för flera olika brottstyper.

Tabell 3C Typ av brottsplats för hot, misshandel och sexualbrott 2005–2015. Redovisning totalt samt efter kön. Andel händelser i procent av totalt antal händelser för respektive brottstyp.

	TOTALT														Män														Kvinnor													
	-05	-06	-07	-08	-09	-10	-11	-12	-13	-14	-15	-05	-06	-07	-08	-09	-10	-11	-12	-13	-14	-15	-05	-06	-07	-08	-09	-10	-11	-12	-13	-14	-15									
Misshandel																																										
Allmän plats	54	52	54	67	52	54	51	52	47	51	45	64	60	69	78	66	65	68	59	61	62	62	29	40	28	41	26	32	27	36	22	33	18									
Arbete/skola	27	27	20	16	24	20	24	24	24	24	21	24	22	15	12	16	16	15	23	17	23	17	33	35	28	23	39	29	37	28	37	26	27									
Bostad	13	13	19	12	14	18	19	13	19	17	28	4	8	9	5	7	12	11	6	10	6	13	33	22	37	29	28	31	29	30	34	36	51									
Annan plats	6	7	7	5	10	8	7	11	10	7	6	7	10	7	4	12	7	7	13	12	9	8	4	4	6	7	7	9	6	6	7	5	4									
Hot																																										
Allmän plats	45	40	43	46	38	39	39	34	36	35	43	51	50	53	54	51	51	48	43	50	43	50	37	31	34	41	29	29	32	26	26	28	38									
Arbete/skola	31	29	28	21	26	27	24	29	30	31	29	28	24	22	17	23	24	19	26	26	25	29	35	32	33	24	28	29	28	32	32	36	29									
Bostad	19	24	24	28	27	26	29	28	26	25	23	15	16	20	22	13	15	23	21	15	24	17	23	30	28	33	36	35	33	34	35	25	29									
Annan plats	5	8	5	4	10	8	8	9	8	10	5	6	9	6	7	13	10	10	10	9	8	5	4	7	5	3	7	7	7	7	8	11	5									
Sexualbrott																																										
Allmän plats	54	49	37	48	56	37	41	50	36	53	59	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x								
Arbete/skola	24	17	21	20	13	27	12	17	31	18	14	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x								
Bostad	16	22	27	26	16	31	30	23	21	15	18	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x								
Annan plats	6	12	14	7	15	5	18	10	12	14	9	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x								

x Då antalet sexualbrott mot män som rapporterats in till NTU är mycket litet så redovisas inte brottsplats för sexualbrott för män och kvinnor.

Tabell 3D Relation till gärningspersonen för olika typer av brott 2005–2015. Totalt samt särredovisning efter kön. Andel händelser i procent av totalt antal händelser för respektive brottstyp.

Gärningsperson	TOTALT															Män															Kvinnor														
	-05	-06	-07	-08	-09	-10	-11	-12	-13	-14	-15	-05	-06	-07	-08	-09	-10	-11	-12	-13	-14	-15	-05	-06	-07	-08	-09	-10	-11	-12	-13	-14	-15												
Helt okänd	56	50	49	62	54	59	57	57	55	58	47	68	65	63	75	63	72	72	71	67	70	66	29	29	24	34	38	33	34	21	35	40	18												
Bekant	33	36	36	27	33	32	29	31	30	25	29	30	30	34	22	30	25	21	27	27	26	25	40	44	40	38	39	46	39	41	36	23	36												
Närstående	11	14	15	11	13	9	15	12	15	16	24	2	5	3	3	7	3	6	2	6	3	10	31	27	36	28	23	21	27	37	29	37	45												
Helt okänd	64	56	54	52	53	52	56	57	55	58	58	72	67	62	65	66	66	66	69	66	66	67	56	46	46	42	44	42	48	46	47	51	51												
Bekant	29	34	34	35	34	36	30	31	33	31	31	26	29	34	32	30	31	29	26	32	28	28	33	39	34	37	36	40	31	35	33	33	33												
Närstående	6	10	12	13	14	11	14	13	12	12	11	1	4	4	3	4	3	5	5	2	7	5	12	15	19	21	20	18	21	19	20	16	16												
Helt okänd	64	55	51	57	57	59	58	63	56	63	69	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x												
Bekant	27	34	36	34	36	29	29	23	33	25	21	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x												
Närstående	9	11	13	9	8	12	13	15	11	11	10	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x												
Helt okänd	43	41	39	40	36	37	43	50	48	48	51	51	41	43	41	46	39	42	64	51	50	46	37	41	35	39	30	36	45	42	46	48	54												
Bekant	37	34	39	38	40	45	36	28	32	31	31	37	36	38	39	38	47	43	21	35	33	35	37	33	39	37	42	43	32	32	29	30	28												
Närstående	8	12	10	12	12	12	14	14	15	16	14	5	9	7	7	6	8	9	9	9	11	11	11	15	13	15	16	15	18	18	20	18	15												
Vetej	12	12	12	11	11	6	6	8	5	5	5	6	14	11	12	10	7	6	7	5	7	7	16	11	13	9	11	6	6	8	5	4	3												

¹ Andel av utsatta personer.

x Då antalet sexualbrott mot män som rapporterats in till NTU är mycket litet särredovisas inte relation till gärningsperson för män och kvinnor.

Tabell 3E:1 Utsatthet bland hushåll i riket för olika typer av brott mot egendom samt antal händelser och andel därav som uppges vara polisanmälda 2006–2015.

		Andel utsatta hushåll i procent										
		2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	
SAMTLIGA EGENDOMS- BROTT MOT HUSHÅLL¹	12,6	11,7	11,2	11,0	10,0	10,4	9,2	9,7	9,1	9,5		
Bostadsinbrott	1,0	0,9	1,0	1,0	1,0	1,1	0,9	1,2	0,8	1,0		
Bilstöld ²	0,9	0,8	0,7	0,5	0,6	0,4	0,4	0,4	0,2	0,5		
Stöld ur/från fordon	5,0	4,1	3,7	3,5	2,8	3,1	2,6	2,8	2,6	2,4		
Cykelstöld	6,9	7,1	6,9	6,9	6,5	6,7	5,9	6,2	6,1	6,3		
Antal utsatta hushåll												
SAMTLIGA EGENDOMS- BROTT MOT HUSHÅLL¹	489 000	459 000	442 000	436 000	402 000	423 000	375 000	403 000	386 000	405 000		
Bostadsinbrott	40 000	34 000	38 000	41 000	38 000	45 000	36 000	48 000	35 000	45 000		
Bilstöld ²	26 000	23 000	21 000	16 000	18 000	12 000	11 000	12 000	7 000	17 000		
Stöld ur/från fordon	193 000	160 000	146 000	140 000	113 000	124 000	106 000	114 000	109 000	100 000		
Cykelstöld	267 000	278 000	273 000	271 000	258 000	270 000	242 000	255 000	257 000	270 000		

¹ Netto-redovisning, vilket innebär att ett och samma hushåll endast redovisas en gång även om det kan ha utsatts för flera olika brottstyper.

² Tabellen redovisas bilstöld bland hushåll som ägde bil under respektive år eftersom det är den mest vedertagna redovisningsformen. Dock är skillnaderna små och i årets undersökning uppjick även andelen hushåll som utsatts för bilstöld av hela befolkningen till 0,4 procent.

Tabell 3E:2 Utsatthet bland hushåll i riket för olika typer av brott mot egendom samt antal händelser och andel därav som uppges vara polisanmälda 2006–2015.

	Antal händelser i populationen										
	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	
SAMTLIGA EGENDOMS- BROTT MOT HUSHÅLL¹	648 000	594 000	586 000	561 000	527 000	552 000	463 000	566 000	490 000	537 000	
Bostadsinbrott	50 000	40 000	47 000	43 000	40 000	55 000	42 000	86 000	42 000	58 000	
Bilstöld ²	27 000	25 000	23 000	16 000	25 000	12 000	13 000	13 000	7 000	18 000	
Stöld ur/från fordon	239 000	185 000	184 000	163 000	141 000	156 000	119 000	150 000	133 000	135 000	
Cykelstöld	331 000	344 000	332 000	339 000	321 000	328 000	289 000	318 000	307 000	326 000	
	Andel händelser i procent som uppges vara polisanmälda³										
SAMTLIGA EGENDOMS- BROTT MOT HUSHÅLL¹	53	50	51	52	51	52	51	53	51	48	
Bostadsinbrott	74	78	75	88	86	89	86	84	87	74	
Bilstöld ²	98	96	97	x	x	x	x	x	x	x	
Stöld ur/från fordon	61	65	64	66	66	62	60	65	64	64	
Cykelstöld	40	35	37	38	38	39	42	40	40	37	

¹ Netto-redovisning, vilket innebär att ett och samma hushåll endast redovisas en gång även om det kan ha utsatts för flera olika brottstyper.

² Tabellen redovisas bilstöld bland hushåll som ägde bil under respektive år eftersom det är den mest vedertagna redovisningsformen. Dock är skillnaderna små och i årets undersökning uppgjck även andelen hushåll som utsatts för bilstöld av hela befolkningen till 0,4 procent.

³ Antal händelser i populationen 2006–2014 har korrigerats då ett tidigare fel i bearbetningen av data har gjort att antalet händelser underskattats med i genomsnitt 1,0 procent per år och brottstyp, vilket betyder att felet har marginell inverkan på resultaten. För mer information, se NTU 2016 – Teknisk rapport (Bilå 2017).

x Antalet hushåll som uppgett att de utsatts för bilstöld är för litet för att andelen anmälda händelser ska kunna redovisas.

Tabell 3F Utsatthet för olika typer av brott mot egendom efter familje- och boendeförhållanden 2006–2015. Andel i procent.

	Utsatta för bostadsinbrott										Utsatta för bilstöld ¹										Utsatta för stöld ur/från fordon										
	-06	-07	-08	-09	-10	-11	-12	-13	-14	-15	-06	-07	-08	-09	-10	-11	-12	-13	-14	-15	-06	-07	-08	-09	-10	-11	-12	-13	-14	-15	
SAMTLIGA, 16–79 ÅR	1,0	0,9	1,0	1,0	1,0	1,1	0,9	1,2	0,8	1,0	0,9	0,6	0,7	0,5	0,6	0,4	0,4	0,4	0,2	0,5	5,0	4,1	3,7	3,5	2,8	3,1	2,6	2,8	2,6	2,4	
Familjetyp																															
Sammanboende																															
– utan barn	1,0	0,7	0,8	0,8	0,9	1,1	1,0	1,2	0,9	0,9	0,6	0,5	0,6	0,5	0,4	0,3	0,4	0,3	0,2	0,3	4,7	3,5	3,5	3,3	2,9	2,8	2,8	2,8	2,5	2,4	2,3
– med barn	1,0	1,1	0,7	1,1	1,0	0,8	0,7	0,7	0,7	1,1	0,9	1,1	0,8	0,6	0,4	0,2	0,3	0,4	0,2	0,3	5,8	4,4	4,4	4,4	5,2	3,6	4,7	3,4	4,1	3,4	2,8
Ensamstående																															
– utan barn	1,1	0,9	1,0	1,2	1,0	1,2	0,9	1,1	0,8	1,1	1,1	1,0	0,7	0,6	0,9	0,5	0,4	0,3	0,2	0,9	4,7	4,3	3,5	3,1	2,4	2,6	2,2	2,2	2,4	2,4	2,4
– med barn	1,3	0,8	2,0	1,6	1,2	1,9	0,1	3,1	0,9	1,3	0,6	0,4	0,8	0,5	-	0,8	0,2	1,6	0,1	1,1	5,7	5,6	4,8	4,5	3,9	3,1	3,4	3,6	2,7	1,5	1,5
Bostadstyp																															
Småhus	1,0	0,8	1,0	1,4	0,9	1,2	1,0	1,4	0,9	1,3	0,5	0,5	0,5	0,4	0,3	0,2	0,2	0,2	0,2	0,5	4,5	3,5	3,2	3,6	2,5	2,9	2,6	2,9	2,2	2,3	2,3
Fierfamiljshus	1,1	0,9	0,9	0,8	1,0	1,0	0,7	1,0	0,7	0,8	1,3	1,3	1,0	0,8	1,0	0,7	0,6	0,6	0,3	0,6	5,5	4,7	4,1	3,6	3,2	3,3	2,7	2,6	2,9	2,4	2,4
Boendeort																															
Storstadsregion	1,4	0,9	1,1	1,3	1,2	1,4	1,2	1,4	1,0	1,2	1,1	1,0	0,7	0,9	1,1	0,5	0,5	0,5	0,2	0,8	6,4	5,1	4,6	4,4	3,4	3,9	3,2	3,8	3,5	3,2	3,2
Större stad	0,9	0,9	0,8	1,0	0,9	1,1	0,7	0,9	0,8	1,2	0,8	0,7	0,9	0,3	0,3	0,3	0,4	0,4	0,3	0,5	4,4	3,6	3,3	3,2	2,7	2,5	2,2	2,1	2,0	1,7	1,7
Mindre stad/landsbygd	0,7	0,7	0,9	0,7	0,7	0,8	0,7	1,2	0,6	0,7	0,6	0,6	0,6	0,4	0,4	0,4	0,2	0,2	0,1	0,4	3,9	3,4	3,1	2,9	2,2	2,5	2,3	2,2	2,1	2,1	2,1

	Utsatta för cykelstöld										Utsatta för något egendomsbrott ²									
	-06	-07	-08	-09	-10	-11	-12	-13	-14	-15	-06	-07	-08	-09	-10	-11	-12	-13	-14	-15
SAMTLIGA, 16–79 ÅR	6,9	7,1	6,9	6,9	6,5	6,7	5,9	6,2	6,1	6,3	12,6	11,7	11,2	11,0	10,0	10,4	9,2	9,7	9,1	9,5
Familjetyp																				
Sammanboende																				
– utan barn	4,5	5,0	4,4	4,2	4,6	5,0	3,9	4,9	4,3	4,6	10,0	9,0	8,6	8,0	8,1	8,5	7,7	8,5	7,2	7,7
– med barn	8,8	9,8	9,2	10,4	8,0	8,3	8,1	8,2	8,0	10,4	15,2	15,2	14,2	15,8	12,2	12,9	11,9	12,5	11,6	13,5
Ensamstående																				
– utan barn	7,2	7,1	7,5	6,9	6,9	6,9	6,5	6,0	6,4	5,9	12,8	11,8	11,5	10,9	10,1	10,4	9,2	8,9	9,3	9,3
– med barn	14,6	13,1	11,5	14,5	12,4	11,1	9,2	9,8	9,2	9,0	20,8	17,8	16,9	19,1	17,1	15,7	12,1	15,5	12,3	11,1
Bostadstyp																				
Småhus	5,0	5,7	5,2	5,2	4,5	5,2	4,4	4,6	4,4	4,6	10,1	9,6	9,1	9,8	7,7	9,0	7,7	8,4	7,1	7,9
Fierfamiljshus	8,7	8,5	8,6	8,3	8,2	8,0	7,5	7,7	7,5	7,8	14,9	13,7	13,1	12,1	12,2	11,8	10,6	11,0	10,7	10,8
Boendeort																				
Storstadsregion	6,5	6,3	6,8	7,1	6,6	6,8	6,0	6,8	6,3	6,4	14,0	12,1	11,9	12,4	11,1	11,7	10,2	11,6	10,3	10,6
Större stad	8,0	8,4	8,3	7,7	8,0	7,9	7,1	7,4	7,2	7,8	12,9	12,5	12,2	11,3	11,3	11,0	9,7	10,1	9,5	10,3
Mindre stad/landsbygd	5,8	6,5	5,4	5,4	4,1	4,6	4,3	3,5	4,3	4,2	10,2	10,2	9,0	8,7	6,8	7,7	7,0	6,3	6,9	6,7

¹ Bland hushåll som ägde bil under det aktuella kalenderåret.

² Netto-redovisning, vilket innebär att ett och samma hushåll endast redovisas en gång även om det kan ha utsatts för flera olika brottstyper.

- Inget hushåll i kategorin har uppgett utsatthet för brottet.

Tabell 3G:1 Upprepad utsatthet för brott mot enskild person i olika grupper i befolkningen 2015. Andel i procent.

	Andel utsatta ...			Andel utsatta totalt
	... 1 gång	... 2-3 gånger	... 4 gånger eller fler	
SAMTLIGA, 16-79 ÅR	8,8	2,7	1,9	13,3
Kön				
Män	8,6	2,5	1,6	12,7
Kvinnor	9,0	2,8	2,2	14,0
Ålder				
16-19 år	10,3	4,2	1,9	16,4
20-24 år	12,1	4,5	4,1	20,7
25-34 år	11,7	3,9	2,8	18,5
35-44 år	8,1	2,4	2,4	12,9
45-54 år	8,2	2,9	1,8	13,0
55-64 år	8,3	2,1	1,1	11,5
65-74 år	6,3	0,9	0,4	7,6
75-79 år	4,8	0,6	0,4	5,8
Män				
16-24 år	10,2	3,8	2,0	16,1
25-44 år	9,7	3,3	2,3	15,3
45-64 år	8,7	2,1	1,3	12,0
65-79 år	5,4	0,7	0,5	6,6
Kvinnor				
16-24 år	12,5	4,9	4,5	21,9
25-44 år	10,2	3,0	3,0	16,1
45-64 år	7,9	2,9	1,7	12,5
65-79 år	6,5	1,0	0,3	7,7

Tabell 3G:2 Upprepad utsatthet för brott mot enskild person i olika grupper i befolkningen 2015. Andel i procent.

	Andel utsatta ...			Andel utsatta totalt
	... 1 gång	... 2-3 gånger	... 4 gånger eller fler	
SAMTLIGA, 16-79 ÅR	8,8	2,7	1,9	13,3
Svensk/utländsk bakgrund				
Svenskfödda med				
– båda/en förälder inrikesfödd(a)	8,6	2,4	1,9	13,0
– båda föräldrarna utrikesfödda	12,6	3,6	2,2	18,3
Utrikesfödda	8,8	3,4	1,5	13,7
Utbildning (högsta)				
Förgymnasial	7,5	2,6	1,7	11,7
Gymnasial	8,6	2,7	2,4	13,7
Eftergymnasial	9,5	2,5	1,4	13,5
Familjetyp				
Sammanboende				
– utan barn	6,9	1,8	1,1	9,8
– med barn	7,7	2,3	1,3	11,3
Ensamstående				
– utan barn	11,2	3,5	2,5	17,2
– med barn	12,4	5,3	5,3	23,0
Bostadstyp				
Småhus	7,7	2,0	1,1	10,8
Flerfamiljshus	10,0	3,4	2,6	16,0
Boendeort				
Storadsregion	9,8	2,9	2,0	14,8
Större stad	9,0	2,6	1,8	13,3
Mindre stad/landsbygd	7,1	2,3	1,8	11,2

**Tabell 3H Upprepad utsatthet för brott mot hushåll efter familje- och boendeförhållanden samt boendeort 2015.
Andel i procent.**

	Andel utsatta ...			Andel utsatta totalt
	... 1 gång	... 2-3 gånger	... 4 gånger eller fler	
SAMTLIGA, 16-79 ÅR	7,8	1,5	0,2	9,5
Familjetyp				
Sammanboende				
– utan barn	6,7	0,9	0,1	7,7
– med barn	10,9	2,5	0,1	13,5
Ensamstående				
– utan barn	7,5	1,5	0,3	9,3
– med barn	7,5	3,3	0,3	11,1
Bostadstyp				
Småhus	6,5	1,2	0,1	7,9
Flerfamiljshus	8,7	1,8	0,3	10,8
Boendeort				
Storstadsregion	8,8	1,7	0,2	10,6
Större stad	8,3	1,8	0,3	10,3
Mindre stad/landsbygd	5,5	1,0	0,2	6,7

4 Oro och otrygghet

Sammanfattning	88
Inledning	89
Otrygghet	89
Oro för brott	92
Otrygghet relaterat till egna erfarenheter och inställningar	103
Otrygghetens konsekvenser	106
Figurförteckning	110
Tabellförteckning	112

4 Oro och otrygghet

Sammanfattning

En stor majoritet av befolkningen mellan 16 och 79 år uppger att de känner sig ganska eller mycket trygga när de går ut ensamma sent en kväll i sitt eget bostadsområde. I NTU 2016 är det dock 19 procent som uppger att de känner otrygghet i sådana situationer. Det är en större andel otrygga jämfört med de senaste årens mätningar, där andelen otrygga pendlat mellan 15 och 16 procent under 2009–2015.

Det finns stora skillnader i trygghet mellan kvinnor och män. Kvinnor uppger betydligt oftare än män att de känner sig otrygga; 31 procent av kvinnorna uppger att de känner sig otrygga, vilket ska jämföras med 9 procent av männen. Även äldre (75–79 år), boende i flerfamiljshus samt utrikesfödda känner sig otryggare än övriga.

Drygt sju av tio (72 %) tror att brottsligheten i Sverige har ökat de senaste tre åren, vilket är en minskning med 1 procentenhet jämfört med 2015. Sedan 2006, när NTU genomfördes första gången, har andelen minskat med 9 procentenheter.

Var fjärde person (25 %) i befolkningen oroar sig i stor utsträckning över brottsligheten i samhället. Sedan undersökningen inleddes 2006 har andelen minskat från 29 procent. Det är en liten ökning sedan förra året, då 22 procent upplevde stor oro över brottsligheten.

Nästan var tredje person (29 %) uppger att de ganska ofta eller mycket ofta oroar sig för att någon närstående ska drabbas av brott. Det är 4 procentenheter högre jämfört med NTU 2015. Detta är andra året i rad som oron för att någon närstående ska drabbas av brott ökar, efter att ha minskat kontinuerligt från 2006 till 2014.

Knappt en femtedel oroar sig för bostadsinbrott (19 %). Ungefär en av sju (15 %) tillfrågade oroar sig över att själv bli utsatt för överfall eller misshandel. Ungefär lika stor andel oroar sig för fordonsrelaterade brott (14 %). Äldre (45–79 år) oroar sig oftare än yngre över brottsligheten i samhället i stort, medan yngre (20–34 år) oftare oroar sig för överfall eller misshandel. Boende i småhus oroar sig oftare för bostadsinbrott medan boende i flerfamiljshus är mer oroliga för överfall eller misshandel och fordonsrelaterade brott.

Inledning

I detta kapitel presenteras huvudresultaten om otrygghet och oro för brott. Resultatgenomgångens främsta syfte är att beskriva utvecklingen och vilka grupper som uppger att de känner sig otrygga. Informationen bidrar med kunskap om var behovet av trygghetsskapande åtgärder är störst.

Att studera hur otrygghet varierar mellan olika grupper i befolkningen bidrar till en mer nyanserad bild av otryggheten i Sverige. Därför baseras resultatredovisningen till stor del på jämförelser mellan olika grupper, som män och kvinnor eller yngre och äldre. Resultaten redovisas genomgående med uppdelning på kön och ålder. För övriga bakgrundsvariabler, bland annat svensk eller utländsk bakgrund, utbildning och bostadstyp, redogörs resultaten löpande i text och återfinns i sin helhet i tabellerna 4A–4G i slutet av kapitlet.

I resultatredovisningen beskrivs inledningsvis andelen personer med en mer allmän upplevelse av otrygghet samt andelen personer som känner en konkret oro över att drabbas av olika typer av brott. Därefter följer ett avsnitt som beskriver i vilken utsträckning otryggheten påverkar beteendet och livskvaliteten. Slutligen följer ett avsnitt som fokuserar på hur otryggheten ser ut bland personer med olika erfarenhet av utsatthet för brott samt bland personer med olika inställning till brottslighetens utveckling och till rättsväsendet.

Otrygghet

Otrygghet är ett komplext och mångfacetterat fenomen. Ambitionen med NTU är inte att ge en heltäckande bild av hela fenomenet otrygghet, utan att bidra med ett antal centrala indikatorer på området. NTU omfattar en fråga som tar fasta på känslan av otrygghet vid utevistelse sena kvällar i det egna bostadsområdet. Frågan är inte specifikt kopplad till brott, utan syftar till att fånga upp en mer allmän känsla av otrygghet. Frågan ställs på följande vis:

Om du går ut ensam sent en kväll i området där du bor, känner du dig då mycket trygg, ganska trygg, ganska otrygg, mycket otrygg eller går du aldrig ut ensam sena kvällar?

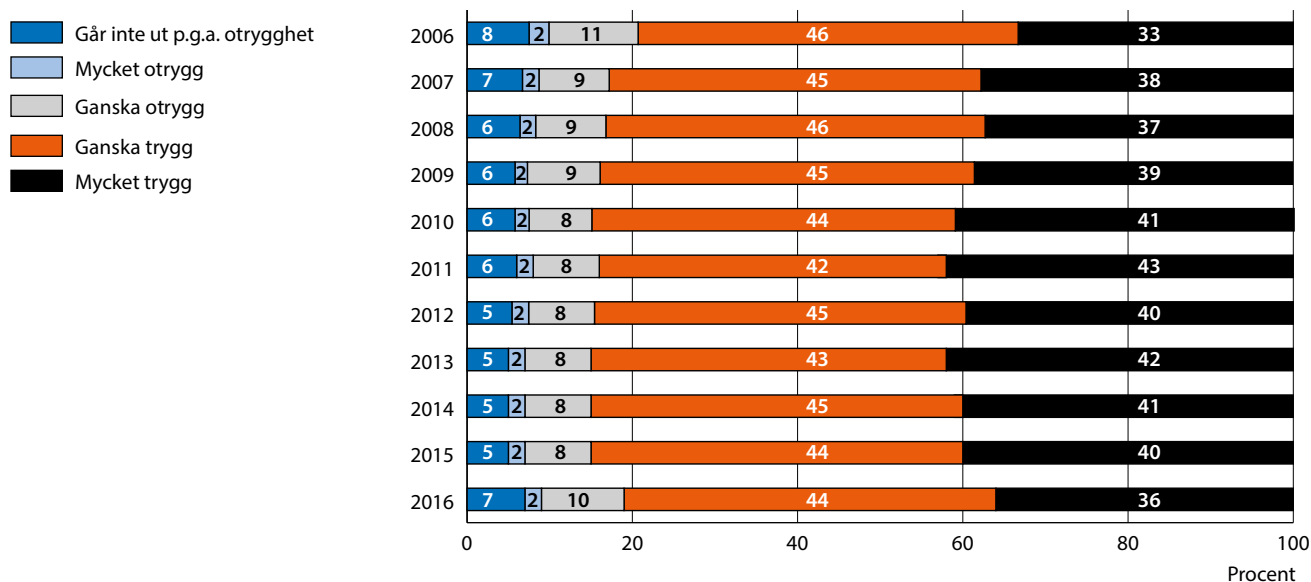
De som aldrig går ut ensamma sena kvällar får följande följdfråga för att särskilja dem som på grund av otrygghet undviker att gå ut:

Är skälet till att du aldrig går ut ensam sent på kvällen ... A) att du inte har någon anledning eller möjlighet att gå ut ensam sent på kvällen, B) att du känner dig otrygg eller C) annat skäl?

En stor majoritet av befolkningen (81 %) i åldern 16–79 år uppger att de känner sig ganska eller mycket trygga när de går ut ensamma sent en kväll i sitt eget bostadsområde. Var tionde person känner sig ganska otrygg vid sådan utevistelse (10 %). En mindre andel personer, cirka 2 procent, känner sig mycket otrygga, medan 7 procent uppger att de på grund av otrygghet låter bli att gå ut ensamma sena kvällar (se figur

4.1). Totalt uppgav 19 procent att de var otrygga. Detta är en ökning med 4 procentenheter sedan NTU 2015. Jämfört med 2006, när NTU genomfördes första gången, är det ingen större skillnad (1 procentenhet högre 2016) i andelen personer som känner sig ganska eller mycket trygga.

Figur 4.1 Trygghet vid utevistelse sent på kvällen i det egna bostadsområdet 2006–2016. Andel av befolkningen (16–79 år).

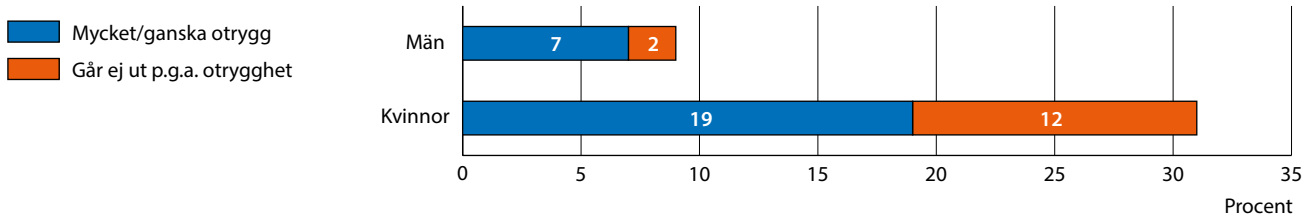
Den fortsatta redovisningen fokuserar i huvudsak på andelen otrygga, det vill säga på dem som svarat att de antingen känner sig ganska otrygga, mycket otrygga eller att de inte går ut ensamma i det egna bostadsområdet sent på kvällen på grund av otrygghet.

Kön och ålder

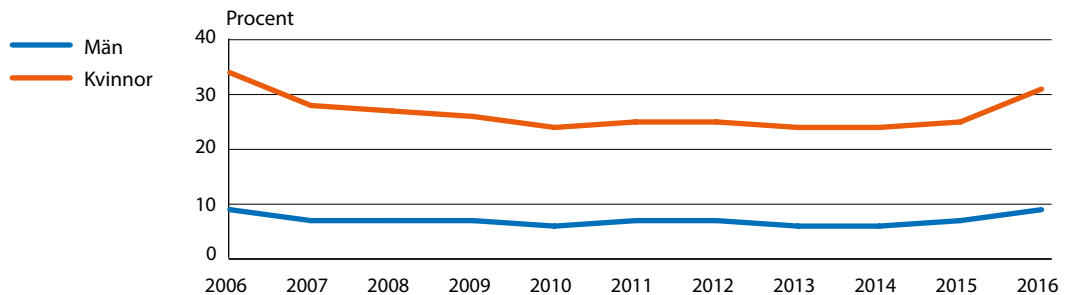
Majoriteten av både män och kvinnor uppger att de känner sig ganska eller mycket trygga. Kvinnor uppger dock betydligt oftare än män att de känner sig otrygga. Av kvinnorna uppger 31 procent att de känner sig ganska eller mycket otrygga eller att de på grund av otrygghet låter bli att gå ut, vilket ska jämföras med 9 procent av männen (se figur 4.2 och 4.3). Som framgår av figur 4.2 avstår kvinnorna också i betydligt större utsträckning än männen från att gå ut; 12 procent av kvinnorna i befolkningen (16–79 år) undviker att gå ut ensamma sent en kväll i sitt bostadsområde på grund av otrygghet. Motsvarande siffra för männen är 2 procent. Siffrorna är något högre jämfört med 2015, främst på grund av att otryggheten bland kvinnor har ökat med 6 procentenheter (från 25 % 2015 till 31 % 2016).

När andelen otrygga totalt sett minskade mellan 2006 och 2007 var minskningen större bland kvinnorna än bland männen. Mellan 2007 och 2010 fortsatte otryggheten att minska bland kvinnorna, om än inte lika kraftigt som tidigare (se figur 4.3). Fram till årets ökning låg

Figur 4.2 Otrygga när de går ut sent på kvällen i det egna bostadsområdet 2016. Andel för respektive kön. (Tabell 4A)

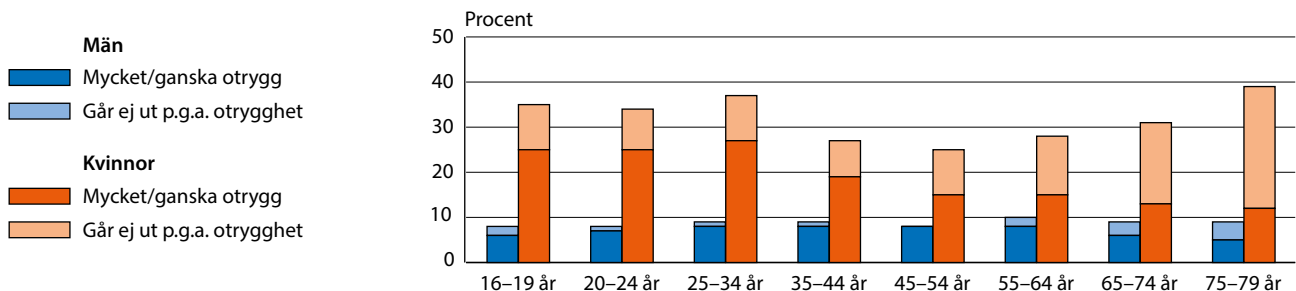
Figur 4.3 Otrygga (mycket/ganska otrygga samt de som ej går ut på grund av otrygghet) när de går ut sent på kvällen i det egna bostadsområdet 2006–2016. Andel för respektive kön. (Tabell 4A)

andelen otrygga bland männen på ungefär samma nivå sedan 2007 och bland kvinnorna sedan 2010.

I likhet med tidigare års undersökningar är andelen otrygga särskilt hög bland de äldsta kvinnorna (39 % bland kvinnor i åldrarna 75–79 år). Bland männen är otrygghet vanligast i åldersgruppen 55–64 år (10 %). Minst andel otrygga bland kvinnorna återfinns i åldersgruppen 45–54 år (25 %) och bland männen i åldersgruppen 20–24 år (8 %, se figur 4.4).

Figur 4.4 Otrygga när de går ut sent på kvällen i det egna bostadsområdet 2016. Andel för respektive kön och åldersgrupp. (Tabell 4A)

Skillnaderna mellan kvinnor och män i olika åldersgrupper har varit ganska likartad sedan undersökningen inleddes 2006. Det har dock skett vissa nivåförändringar. Bland kvinnorna har den största förändringen skett i åldersgruppen 75–79 år, där andelen personer som känner sig otrygga har sjunkit med 16 procentenheter från 2006 till 2016 års mätning. Bland männen har den största förändringen skett i grupperna

20–24 år och 75–79 år, där andelen personer som känner sig otrygga är 4 procentenheter lägre i NTU 2016 jämfört med den första undersökningen (se tabell 4A).

Olika grupper otrygghet

Mönstren är överlag mycket lika dem som presenterades i NTU 2015 (se tabell 4A). Bland utrikesfödda personer är det en påtagligt större andel som uppger att de är otrygga (30 %) jämfört med inrikesfödda med två utrikesfödda föräldrar och inrikesfödda med minst en inrikesfödd förälder (20 respektive 17 %).

Personer med högst förgymnasial utbildning och högst gymnasial utbildning uppger oftare otrygghet vid utevistelse (24 respektive 20 %) än de med eftergymnasial utbildning (17 %). Ensamstående, med eller utan barn, känner sig otrygga i större utsträckning (25 respektive 21 %) jämfört med sammanboende med eller utan barn (17 respektive 18 %). Här kan det noteras att det i samtliga grupper, med undantag för sammanboende med barn, är en lägre andel som uppger att de är otrygga än vid den första undersökningen 2006.

I årets undersökning framkommer i princip inga skillnader i otrygghet mellan boende i en storstadsregion (21 %) och boende i andra större städer (20 %). De som bor i en mindre stad eller på landsbygden är dock mindre otrygga (16 %). Tydligare skillnader framträder när bostadstyp studeras. Bland boende i flerfamiljshus uppger mer än dubbelt så stor andel att de känner sig otrygga jämfört med personer boende i småhus (26 respektive 13 %). Detta mönster är oförändrat sedan den första mätningen 2006.

Eventuella skillnader i otrygghet mellan olika grupper behöver inte innebära att det finns ett orsakssamband. Ett exempel är att utbildning samvarierar med otrygghet, men eftersom utbildning samtidigt samvarierar med ålder måste man använda sig av särskilda statistiska analyser för att beräkna hur varje enskild faktor påverkar otrygghet.

De särskilda statistiska analyserna som gjordes i NTU 2015 (Brå 2016) visar bland annat att skillnaden i otrygghet mellan dem med eftergymnasial utbildning och dem med högst förgymnasial utbildning kvarstår, både bland män och bland kvinnor, när man rensar bort effekten av andra bakgrundsfaktorer såsom ålder. Även skillnader i otrygghet om man bor i flerfamiljshus eller småhus kvarstår om man rensar bort för de andra bakgrundsfaktorerna, även om detta samband är starkast för män.

Oro för brott

För att ringa in en annan dimension av otrygghet, tillfrågas de personer som deltar i NTU också om sin oro för brott. Detta görs på flera sätt, genom att fråga efter dels en mer abstrakt oro över brottsligheten i samhället, dels en mer konkret oro för att själv utsättas för olika brotts typer. Oron kan också gälla andra personer; föräldrar kan exempelvis oro sig mer för att deras barn ska utsättas för brott än för att de själva ska bli utsatta.

För att ta reda på uppfattningen om brottslighetens utveckling ställs följande fråga i NTU:

På det hela taget, tror du att antalet brott i Sverige har ökat, minskat eller varit oförändrade de senaste tre åren?

De fem svarsalternativen är: *ökat kraftigt, ökat något, varit oförändrade, minskat något* och *minskat kraftigt*.

För att undersöka hur många som oroar sig över brottsligheten i samhället ställs följande fråga:

Är du orolig över brottsligheten i samhället?

Svarsalternativen är: *ja, i stor utsträckning, ja, i viss utsträckning* och *nej, inte alls*.

För att undersöka hur många som oroar sig för närstående eller för att de själva ska utsättas för brott, ställs följande frågor:

Har det hänt under det senaste året att du oroat dig för att ...
... någon närstående till dig ska drabbas av brott?
... du ska drabbas av inbrott i din bostad?
... du ska bli överfallen eller misshandlad?
... din/er bil ska bli utsatt för stöld eller skadegörelse?⁵¹

Svarsalternativen är inledningsvis ja eller nej. De som svarar ja får sedan följdfrågan:

Har det hänt mycket ofta, ganska ofta eller ganska sällan?

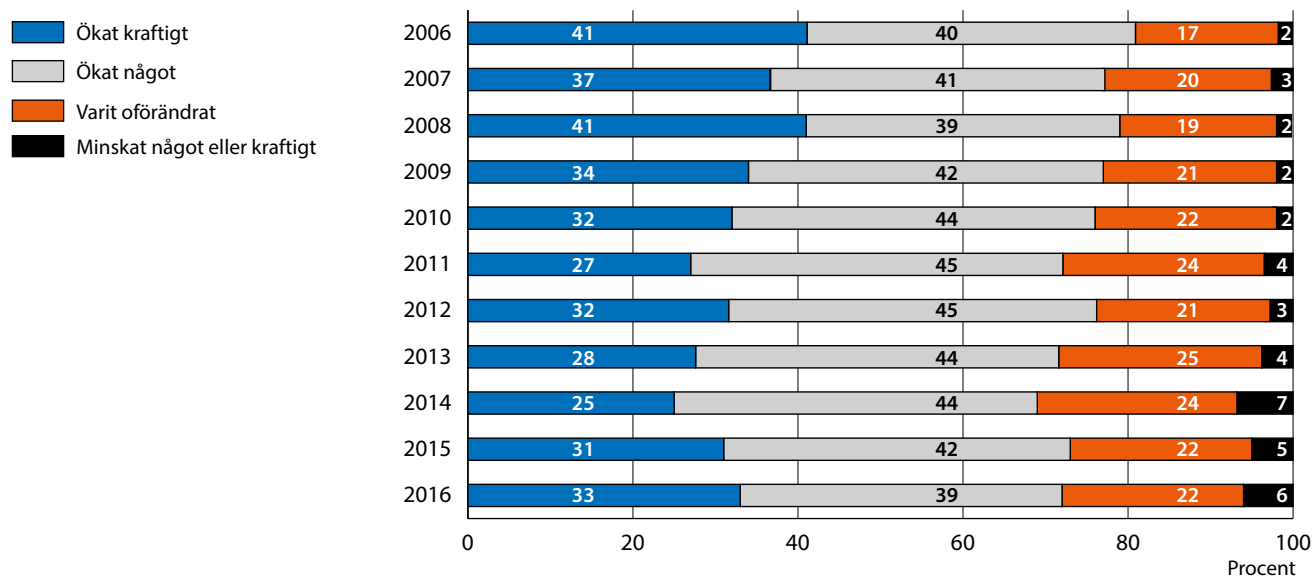
Uppfattning om brottslighetens utveckling

En majoritet av de medverkande i NTU 2016 tror att brottsligheten har ökat (kraftigt eller något) de senaste tre åren (72 %). Detta är i nivå med förra året då motsvarande siffra var 73 procent, men sett över tid har denna andel minskat med 9 procentenheter (81 % år 2006). Var tredje person (33 %) tror att brottsligheten har ökat kraftigt, knappt två femtedelar (39 %) tror att brottsligheten har ökat något, medan lite mer än en femtedel (22 %) tror att antalet brott har varit oförändrat eller minskat något eller kraftigt.

Andelen personer som tror att antalet brott i Sverige har ökat kraftigt är något större i årets undersökning jämfört med förra året, men har minskat avsevärt sedan 2006 (8 procentenheter, se figur 4.5). Under samma period har andelen som tror att antalet brott har minskat (något eller kraftigt) tredubblats (från 2 till 6 %). Främst handlar det om att en högre andel tror att antalet brott har minskat *något*.

⁵¹ Ställs endast till dem som bor i hushåll som äger bil.

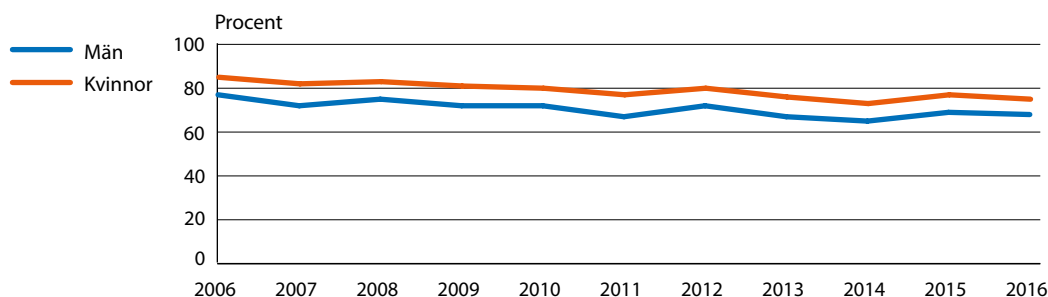
Figur 4.5 Uppfattning om brottsutvecklingen i Sverige. Andelen av befolkningen (16–79 år) som tror att antalet brott har ökat, minskat eller varit oförändrat de senaste tre åren. 2006–2016.

Kön och ålder

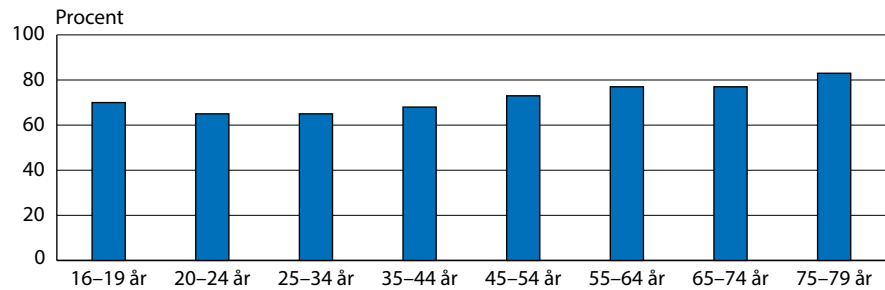
En större andel kvinnor än män tror att antalet brott i Sverige har ökat kraftigt eller något (75 jämfört med 68 %, figur 4.6). Denna andel har dock minskat såväl bland kvinnor som bland män. Mönstret över tid ser likadant ut för både kvinnor och män, det vill säga andelen som tror att antalet brott har ökat har minskat successivt.

Figur 4.6 Uppfattning om brottsutvecklingen i Sverige. Andel för respektive kön som tror att antalet brott har ökat de senaste tre åren. 2006–2016. (Tabell 4B)

Uppfattningen att antalet brott har ökat är vanligare bland äldre än bland yngre (figur 4.7). Ungefär åtta av tio personer (83 %) i åldersgruppen 75–79 år tror att antalet brott har ökat. Minst andel återfinns i åldersgrupperna 20–24 år samt 25–34 (65 %, för båda grupperna). Ålderskillnaderna i uppfattningen att antalet brott har ökat följer liknande mönster för både kvinnor och män.

Figur 4.7 Uppfattning år 2016 om brottsutvecklingen i Sverige. Andel för respektive åldersgrupp som tror att antalet brott har ökat de senaste tre åren. (Tabell 4B)

Olika grupperns uppfattning om brottslighetens utveckling

Jämfört med personer med högst förgymnasial utbildningsnivå är det mindre vanligt att personer med eftergymnasial utbildning tror att brottsligheten ökat under de senaste tre åren (80 jämfört med 60 %, se tabell 4B). Svenskfödda med minst en inrikesfödd förälder tror i mindre utsträckning att brottsligheten ökat än svenskfödda med båda föräldrarna födda utomlands och utrikesfödda (70 jämfört med 74 och 77 %).

Det är mindre vanligt att boende i storstadsregioner tror att antalet brott har ökat de senaste tre åren (66 %), jämfört med boende i andra större städer och boende i mindre städer eller på landsbygden (73 respektive 77 %). Vad gäller familjetyp är det en högre andel av ensamstående med barn som tror att antalet brott ökat (77 %) jämfört med övriga familjetyper (70–72 %). Sett till bostadstyp framkommer inga tydliga mönster när det gäller uppfattning om brottsutvecklingen.

Eventuella skillnader i olika grupperns uppfattning om brottslighetens utveckling behöver inte innebära att det finns ett orsakssamband. Ett exempel är att utbildning samvarierar med uppfattning om brottslighetens utveckling, men eftersom utbildning samtidigt samvarierar med ålder måste man använda sig av särskilda statistiska analyser för att beräkna hur varje enskild faktor påverkar uppfattningen om brottslighetens utveckling.

De särskilda statistiska analyserna som gjordes i NTU 2015 (Brå 2016) visar bland annat att skillnaden i uppfattning om brottslighetens utveckling mellan dem med eftergymnasial utbildning och dem med högst förgymnasial utbildning kvarstår, både bland män och bland kvinnor, när man rensar bort effekten av andra bakgrundsfaktorer såsom ålder.

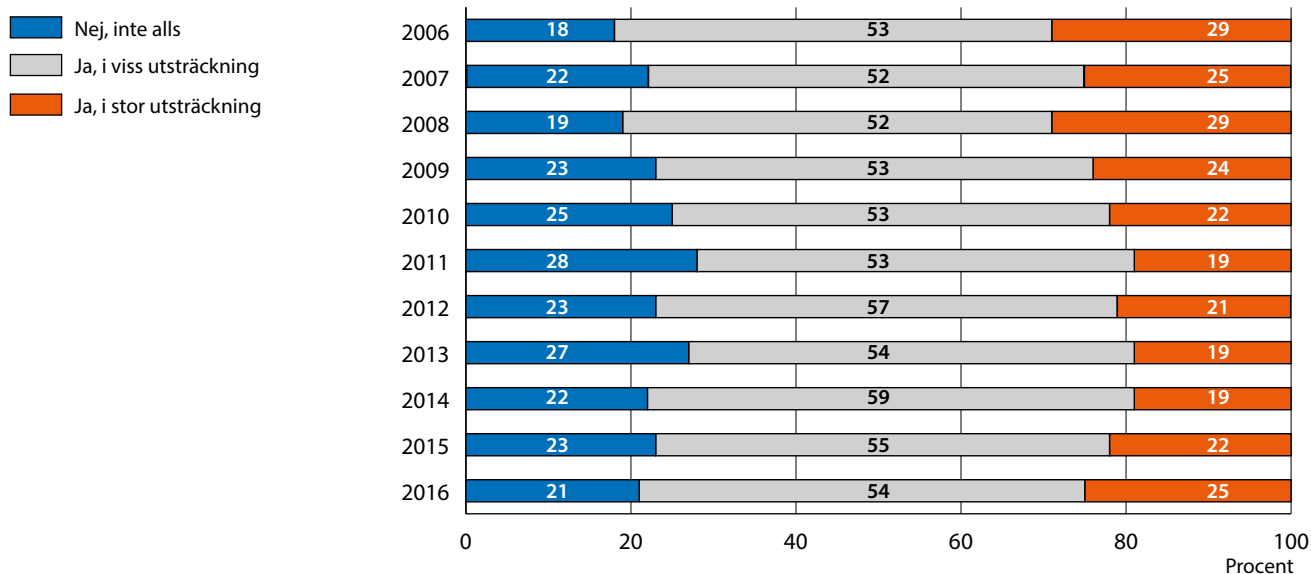
Oro över brottsligheten i samhället

Var fjärde person (25 %) i befolkningen oroar sig i stor utsträckning över brottsligheten i samhället, medan drygt hälften (54 %) uppger att de oroar sig i viss utsträckning. Lite drygt var femte person (21 %) uppger att de inte alls är oroliga (se figur 4.8). Sett över tid har andelen som

upplever stor oro över brottsligheten i samhället minskat från 29 procent 2006 till 25 procent 2016.

Jämfört med 2015 har andelen som uppger att de inte alls är oroliga över brottsligheten i samhället minskat något (23 % 2015 jämfört med 21 % 2016), men sedan 2006 har denna andel ökat med 3 procentenheter.

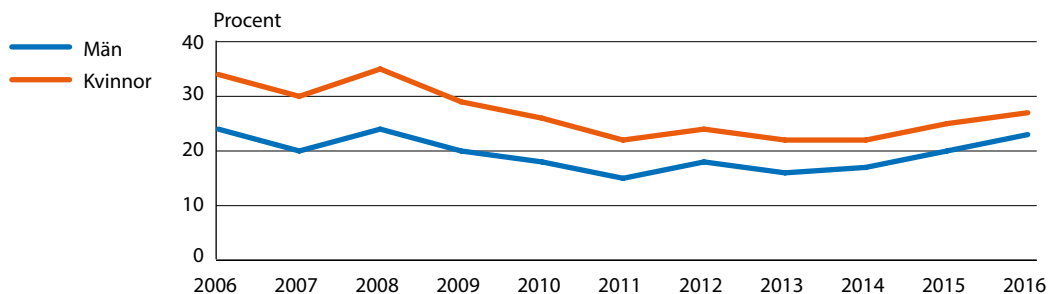
Figur 4.8 Oro över brottsligheten i samhället 2006–2016. Andel av befolkningen (16–79 år).

Kön och ålder

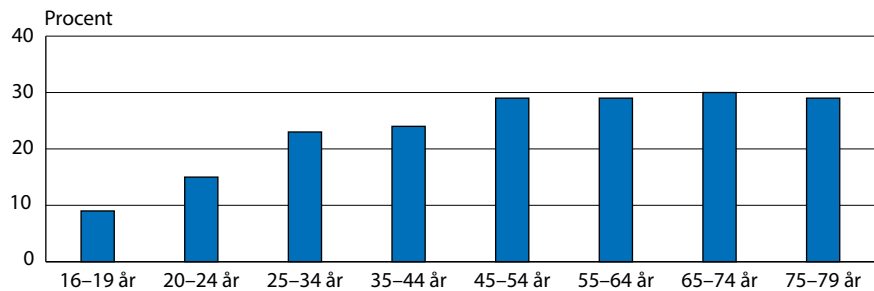
Av figur 4.9 framgår att en större andel kvinnor (27 %) känner stor oro över brottsligheten i samhället jämfört med män (23 %). Jämfört med 2015 är andelen som upplever stor oro för brottslighet något större för både män och kvinnor; för kvinnor har denna siffra ökat sedan 2014 och för män sedan 2013. Jämfört med den första undersökningen (NTU 2006) har den minskat med 7 procentenheter för kvinnor (från 34 % 2006 till 27 % 2016) medan det i princip inte är någon skillnad bland män (24 % 2006 och 23 % 2016). Särskilt påtaglig var minskningen av stor oro över brottsligheten i samhället mellan åren 2008 och 2011, för både män och kvinnor.

Figur 4.9 Stor oro över brottsligheten i samhället 2006–2016. Andel för respektive kön. (Tabell 4C)

En större andel bland äldre än bland yngre uppger en stor oro över brottsligheten i samhället (se figur 4.10). I den yngsta åldersgruppen (16–19 år) uppger sig 9 procent vara mycket oroliga, medan ungefär tre av tio (29–30 %) i åldern 45–79 år känner en sådan oro.

Figur 4.10 Stor oro över brottsligheten i samhället 2016. Andel för respektive åldersgrupp. (Tabell 4C)

Bland kvinnor är andelen som upplever stor oro över brottsligheten i samhället störst i åldern 55–79 år (31–34 %) medan den yngsta åldersgruppen 16–19 år har minst andel oroliga (14 %). Även bland män är störst andel oroliga i de äldre åldersklasserna 45–79 år (26–27 %) och minst andel är oroliga i den yngsta åldersgruppen 16–19 år (5 %, se tabell 4C).

Olika grupperns oro över brottsligheten i samhället

Inrikes- och utrikesfödda personer känner ungefär lika stor oro för brottsligheten i samhället (25–26 %). Personer med högst gymnasial eller med förgymnasial utbildning (30 respektive 25 %) upplever stor oro i större utsträckning än personer med eftergymnasial utbildning (21 %).

För familjetyp visar resultaten att ensamstående utan barn i mindre utsträckning känner stor oro för brottsligheten i samhället (21 %) än ensamstående med barn (29 %) och sammanboende med eller utan barn (27 respektive 26 %). Här kan noteras att det i samtliga grupper är en mindre andel som uppger stor oro än vid den första undersökningen 2006.

I NTU 2016 framkommer små skillnader i stor oro för brottsligheten i samhället mellan boende i en storstadsregion (24 %), boende i andra större städer (26 %) och dem som bor i en mindre stad eller på landsbygden (24 %). Detta mönster är stabilt sedan NTU 2007. Inga skillnader framträder när bostadstyp studeras; boende i flerfamiljshus och boende i småhus uppger att de oroar sig för brottsligheten i samhället i lika stor utsträckning (25 % vardera).

Eventuella skillnader när det gäller olika grupperns oro för brottsligheten i samhället behöver inte innebära att det finns ett orsakssamband. Ett exempel är att utbildning samvarierar med oron, men eftersom utbildning samtidigt samvarierar med ålder måste man använda sig av

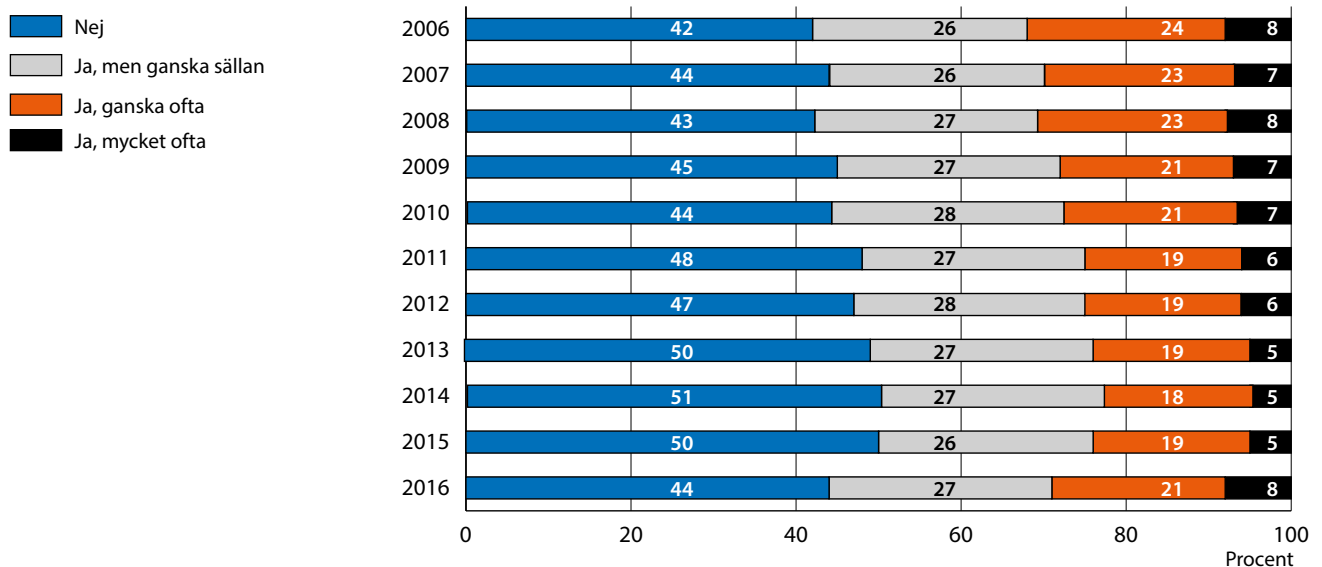
särskilda statistiska analyser för att beräkna hur varje enskild faktor påverkar oro för brottslighet.

De särskilda statistiska analyserna som gjordes i NTU 2015 (Brå 2016) visar bland annat att skillnaden i stor oro för brottsligheten i samhället mellan dem med eftergymnasial utbildning och dem med högst förgymnasial utbildning kvarstår, både bland män och bland kvinnor när man rensar bort effekten av andra bakgrundsfaktorer, såsom ålder.

Oro för att närstående ska drabbas av brott

Nästan tre av tio (29 %) uppger att de ganska ofta eller mycket ofta oroar sig för att någon närstående ska drabbas av brott (se figur 4.11). Samtidigt uppger drygt två av fem (44 %) att de inte oroar sig alls. Andelen som uppger att de ganska eller mycket ofta oroar sig för att någon närstående ska drabbas av brott minskade med 10 procentenheter mellan 2006 och 2014 (från 32 till 22 %). Därefter har andelen ökat med 7 procentenheter.

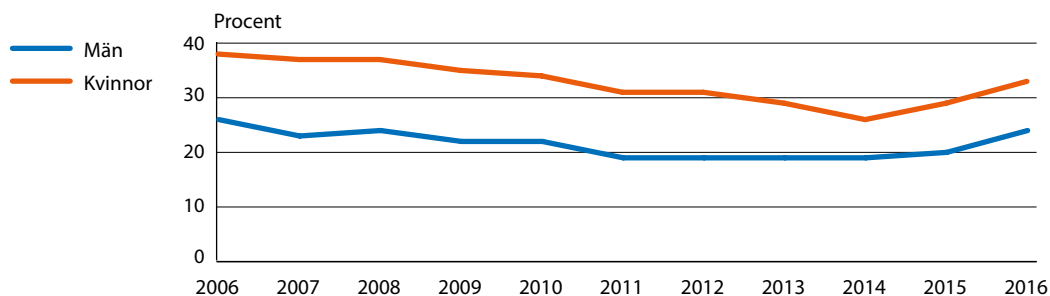
Figur 4.11 Oro för att närstående ska drabbas av brott 2006–2016. Andel av befolkningen (16–79 år).

Kön och ålder

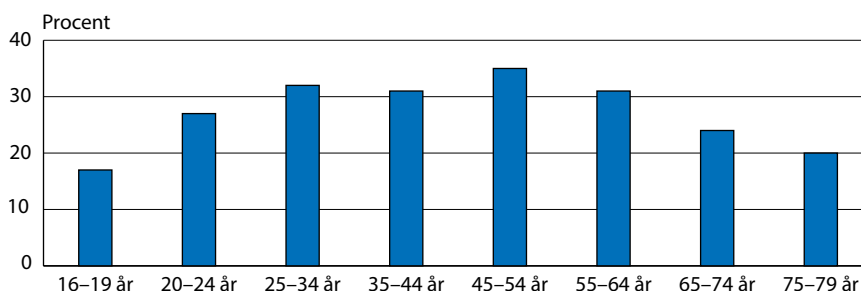
Kvinnor oroar sig oftare än män för att någon närstående ska drabbas av brott; 33 procent av kvinnorna jämfört med 24 procent av männen uppger att de ganska eller mycket ofta känner sådan oro (se figur 4.12). För andra året i rad ökar andelen oroliga bland kvinnor och män jämfört med föregående år (4 procentenheter vardera).

Figur 4.12 Oro (mycket/ganska ofta) för att närstående ska drabbas av brott 2006–2016. Andel för respektive kön. (Tabell 4C)

När ålder studeras framträder ett tydligt mönster; oro för att närstående ska drabbas av brott (mycket/ganska ofta) är vanligast i åldern 45–54 år (35 %). Minst oroliga för närstående är tonåringarna (16–19 år) med 17 % (se figur 4.13).

Figur 4.13 Oro (mycket/ganska ofta) för att närstående ska drabbas av brott 2016. Andel för respektive åldersgrupp. (Tabell 4C)

När kön och ålder studeras tillsammans framträder att kvinnor i åldern 45–54 år i störst utsträckning upplever oro för att närstående ska drabbas av brott (41 %). Bland männen i samma åldersgrupp uppger nästan en tredjedel sådan oro (30 %, se tabell 4C). Minst oroliga över närstående är män i åldern 16–19 år (12 %).

Olika grupper oro för att närstående ska drabbas av brott

Det är skillnader vad gäller oro (mycket/ganska ofta) för att närstående ska drabbas av brott mellan personer födda i Sverige med två utrikesfödda föräldrar (32 %) och inrikesfödda personer med minst en inrikesfödd förälder och utrikesfödda personer (29 respektive 27 %, se tabell 4C). Bland personer med högst förgymnasial utbildning och personer med eftergymnasial utbildning är andelen oroliga för närstående mindre (27 respektive 26 %) än bland personer med högst gymnasieutbildning (33 %). När familjetyp studeras framkommer att ensamstående med barn är mer oroliga över närstående än sammanboende med barn (39 jämfört med 36 %). Ensamstående och sammanboende utan barn har en påtagligt mindre andel oroliga för att närstående ska drabbas av brott (24 respektive 28 %).

Boende på landsbygden uppger oro (mycket/ganska ofta) för närstående i mindre utsträckning (26 %) än boende i större städer och i storstadsregionerna (30 % vardera). Precis som för oro över brottsligheten generellt finns inte heller några skillnader när det gäller oro för närstående kopplat till bostadstyp.

Eventuella skillnader i olika gruppers oro för att närstående ska drabbas av brott behöver inte innebära att det finns ett orsakssamband. Ett exempel är att familjeförhållanden samvarierar med oron, men eftersom familjeförhållanden samtidigt samvarierar med ålder måste man använda sig av särskilda statistiska analyser för att beräkna hur varje enskild faktor påverkar oron för att närstående ska drabbas av brott.

De särskilda statistiska analyserna som gjordes i NTU 2015 (Brå 2016) visar bland annat att skillnaden i oro för att närstående ska drabbas av brott mellan dem med barn (såväl ensamstående som sammanboende) och dem utan barn kvarstår, både bland män och bland kvinnor, när man rensar bort effekten av andra bakgrundsfaktorer, såsom ålder.

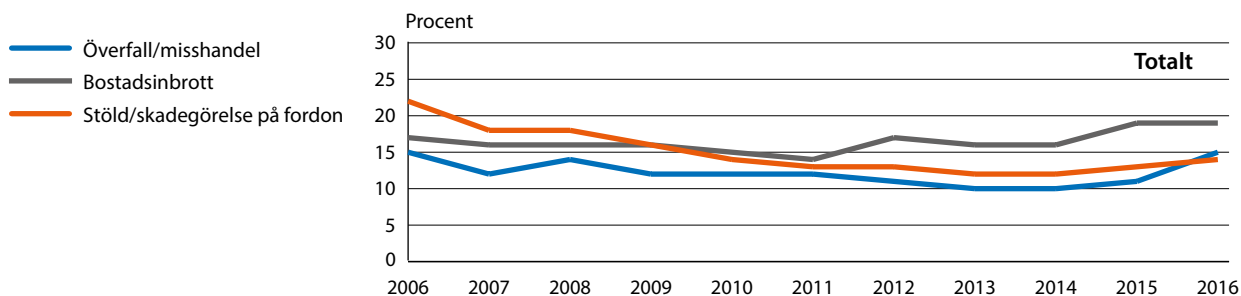
Oro för att själv utsättas för brott

Hittills har detta kapitel berört oro över brottsligheten i samhället och oro för att närstående ska drabbas av brott. I båda fallen är oron utbredd och resultaten i detta avsnitt visar att den typen av oro är vanligare än oron för att själv utsättas för brott.

Det är vanligast att ganska eller mycket ofta oroa sig för bostadsinbrott (19 %). Därefter kommer oro för överfall eller misshandel (15 %). Bland de respondenter som angett att någon i hushållet äger en bil uppgår andelen som oroar sig över att hushållets bil ska bli stulen eller utsättas för skadegörelse till 14 procent.

Andelen personer som oroar sig för bostadsinbrott är lika stor i år som förra året (19 %). Jämfört med 2006 är andelen oroliga 2 procentenheter högre i årets mätning (se figur 4.14). Även andelen oroliga för fordonsrelaterade brott ligger på ungefär samma nivå som förra året, dock är andelen oroliga för överfall eller misshandel högre i år (15 % i år jämfört med 11 % förra året). Sett över tid har andelen personer som oroar sig för fordonsrelaterade brott minskat påtagligt (med 8 procentenheter sedan 2006). Andelen som oroar sig för överfall eller misshandel är på samma nivå som den första mätningen 2006.

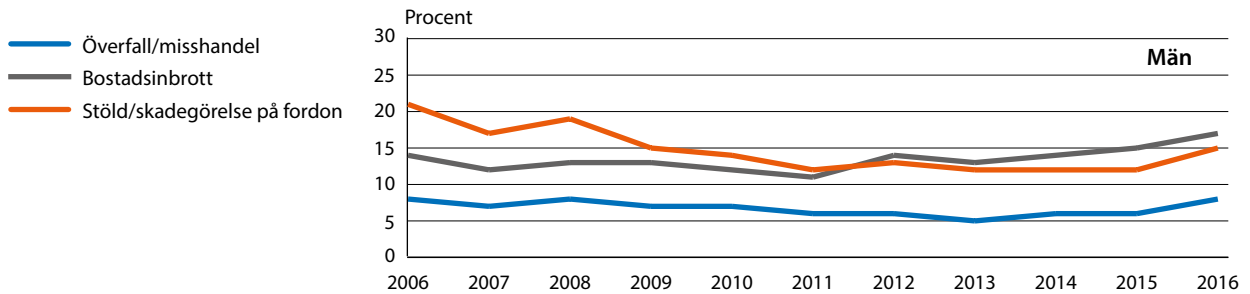
Figur 4.14 Oro (mycket/ganska ofta) för att utsättas för olika brott 2006–2016. Andel av befolkningen (16–79 år). (Tabell 4D)

Kön och ålder

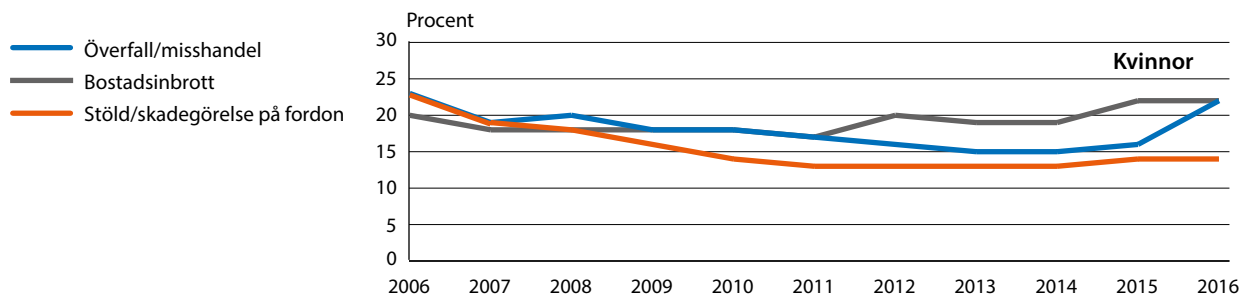
Skillnaderna mellan kvinnors och mäns oro är störst när det gäller att drabbas av överfall eller misshandel (22 % för kvinnor respektive 8 % för män). Även när det gäller bostadsinbrott uppger kvinnor oro i relativt stor utsträckning jämfört med män (22 respektive 17 %). När det gäller oro för fordonsrelaterad brottslighet är oro nästan lika vanligt bland kvinnor och män (14 respektive 15 %, se tabell 4D).

Figur 4.15 Oro (mycket/ganska ofta) för att utsättas för olika brott 2006–2016. Andel bland män. (Tabell 4D)

Nästan var femte man (17 %) oroar sig för bostadsinbrott. Detta är tre procentenheter högre jämfört med den första mätningen 2006. Bland män oroar sig 15 procent för stöld/skadegörelse på fordon, vilket motsvarar en minskning med 6 procentenheter jämfört med 2006. Minst andel bland männen är oroliga för överfall och misshandel (8 %). Utvecklingen inom denna kategori har varit relativt stabil över tid (figur 4.15).

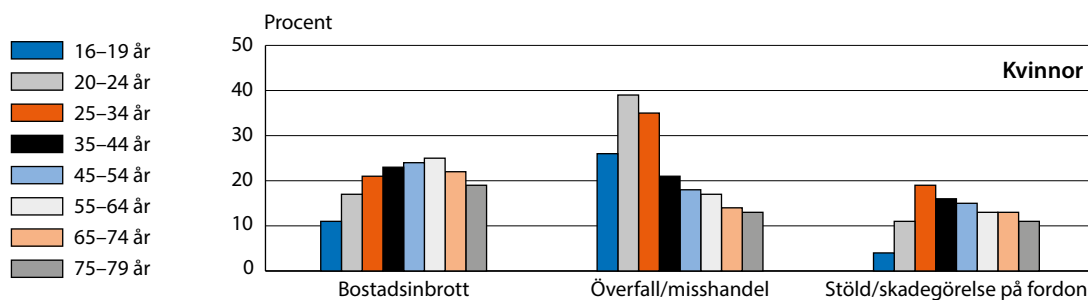
Figur 4.16 Oro (mycket/ganska ofta) för att utsättas för olika brott 2006–2016. Andel bland kvinnor. (Tabell 4D)

Lite drygt var femte kvinna (22 %) oroar sig för bostadsinbrott. Det är en lika stor andel som i förra årets undersökning och två procentenheter högre jämfört med den första undersökningen 2006. Bland kvinnorna oroar sig 22 procent för överfall eller misshandel. Detta är en högre andel jämfört med perioden 2011–2015 då andelen oroliga varierade mellan 15 och 17 procent. Bland kvinnorna oroar sig minst andel för stöld/skadegörelse på fordon (14 %). Andelen oroliga inom denna kategori har minskat med 9 procentenheter jämfört med 2006 (se figur 4.16).

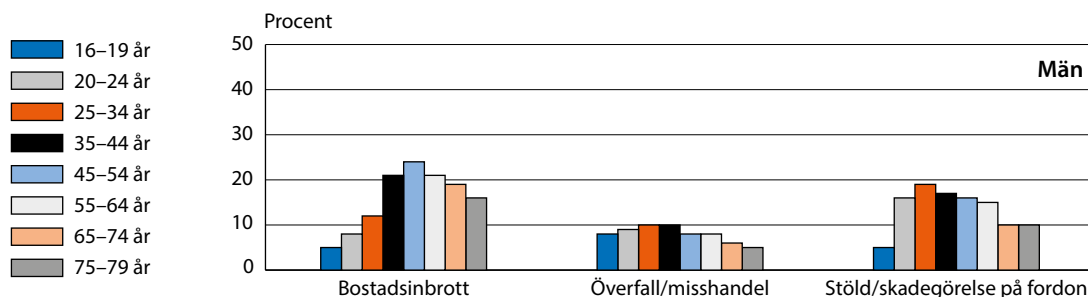
I det tidigare avsnittet om otrygghet framkom att äldre i högre grad än yngre uppger att de känner sig otrygga när de går ut sent på kvällen i det egna bostadsområdet. När oro för att själv utsättas för olika brott studeras uppdelat på åldersgrupper framkommer skillnader beroende på brottstyp; andelen oroliga för bostadsinbrott är störst i åldersgruppen 45–55 år, medan yngre (särskilt unga vuxna, 20–24 år) oftare oroar sig för överfall eller misshandel (se tabell 4D).

Figur 4.17 Oro (mycket/ganska ofta) för att utsättas för olika brott 2016. Andel bland kvinnor för respektive åldersgrupp. (Tabell 4D)

Kvinnor i åldrarna 20–24 år oroar sig i störst utsträckning för att utsättas för överfall eller misshandel (39 % jämfört med 9 % av männen i samma åldersgrupp). Andelen oroliga för fordonsrelaterade brott är högst bland personer i åldrarna 25–34 år (19 % bland både män och kvinnor), medan de yngsta oroar sig i lägst utsträckning (4 % av kvinnorna och 5 % av männen, se figur 4.17 och 4.18).

Figur 4.18 Oro (mycket/ganska ofta) för att utsättas för olika brott 2016. Andel bland män för respektive åldersgrupp. (Tabell 4D)

Olika grupper oro för brott

Det är relativt liten skillnad vad gäller oro för bostadsinbrott mellan utrikesfödda personer (18 %) och personer födda i Sverige med minst en inrikesfödd förälder eller båda föräldrarna utrikesfödda (20 % vardera). Även vid oro för fordonsrelaterade brott är skillnaden liten oavsett svensk eller utländsk bakgrund, 14 % bland inrikesfödda med minst en inrikesfödd förälder oroar sig för detta och 16 % av utrikesfödda samt inrikesfödda med två utrikesfödda föräldrar. Vid överfall/misshandel är skillnaderna något större: 19 % av inrikesfödda med båda föräld-

rarna utrikesfödda känner oro för att utsättas jämfört med 17 % av utrikesfödda respektive 15 % av inrikesfödda med minst en inrikesfödd förälder. Oron för att utsättas för misshandel eller överfall är högre i samtliga grupper i jämförelse med förra årets undersökning.

Ensamstående utan barn är mindre oroliga för bostadsinbrott (14 %) jämfört med ensamstående med barn (18 %) och sammanboende med eller utan barn (26 respektive 21 %). Ensamstående, med eller utan barn, är i högre grad oroliga för överfall eller misshandel (20 respektive 17 %) jämfört med sammanboende med eller utan barn (14 % vardera). Det är princip ingen skillnad mellan familjetyperna när det gäller oro för bilrelaterade brott (15 % för ensamstående med barn jämfört med 14 % i övriga familjetyper).

Boende i småhus uppger i högre grad oro för att utsättas för bostadsinbrott än boende i flerfamiljshus (24 respektive 14 %). Omvänt är personer som bor i flerfamiljshus mer oroliga för överfall eller misshandel och fordonsrelaterade brott (20 respektive 18 %) jämfört med boende i småhus (11 respektive 12 %).

Boende i mindre städer och på landsbygden uppger oro för att utsättas för överfall eller misshandel i något mindre utsträckning än boende i större städer eller i storstadsregionerna (11 % jämfört med 16 respektive 17 %). Fördelningen är i stort densamma som vid föregående mätillfällen. Det är i stort sett ingen skillnad mellan boende i mindre städer och på landsbygd, i större städer eller i storstadsregioner vad gäller oro för bostadsinbrott (mellan 18 och 20 %).

Eventuella skillnader vad gäller olika gruppers oro för att utsättas för brott behöver inte innebära att det finns ett orsakssamband. Ett exempel är att familjetyp ofta ser ut att samvariera med oro för att utsättas för brott, men eftersom familjetyp samtidigt samvarierar med ålder måste man använda sig av särskilda statistiska analyser för att beräkna hur varje enskild faktor påverkar denna typ av oro.

De särskilda statistiska analyserna som gjordes i NTU 2015 (Brå 2016) visar att skillnaderna i oro för att utsättas för överfall eller misshandel om man bor i en större stad eller på landsbygden kvarstår när man rensat bort effekten av andra faktorer som ålder, kön, familjetyp och bostadstyp. Även skillnaderna i oro för att utsättas för fordonsrelaterade brott, men även bostadsinbrott, om man bor i flerfamiljshus eller småhus kvarstår om man rensar bort effekten av andra bakgrundsvariabler som ålder och bostadsregion.

Otrygghet relaterat till egna erfarenheter och inställningar

I detta avsnitt presenteras hur otryggheten ser ut bland dem som har olika syn på brottsligheten och på rättsväsendet, samt bland dem med olika erfarenhet av utsatthet för brott. Här redovisas enbart grundläggande resultat vilket medför vissa begränsningar i tolkningsmöjligheterna. Att otryggheten till exempel skiljer sig åt mellan dem med olika

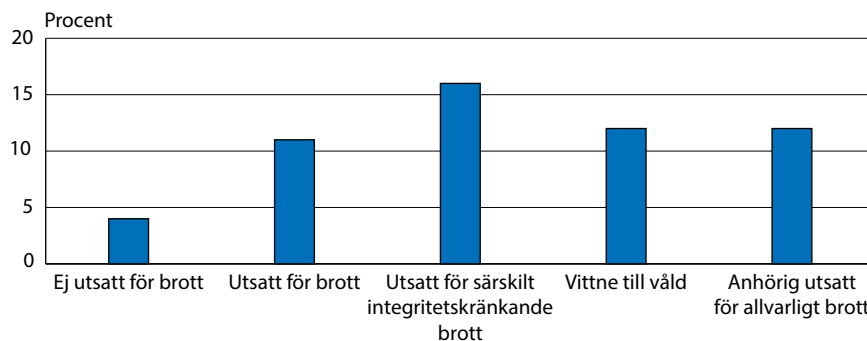
erfarenheter av brott behöver inte nödvändigtvis innebära att det är erfarenheten som är orsaken till skillnaden.

För att studera hur erfarenheter av utsatthet för brott under 2015 och olika inställningar till rättsväsendet samvarierar med upplevelsen av otrygghet, har ett otrygghetsindex skapats. I indexet ingår variabler från de olika, tidigare presenterade, dimensionerna av begreppet otrygghet. Det består av en sammanvägning av svaren på frågan om otrygghet vid utevistelse en sen kväll, frågan om oro för överfall eller misshandel och frågan om man valt andra vägar eller färdvägar (som redovisas senare i detta kapitel). I resultaten nedan presenteras den andel som utifrån sammanvägningen visar sig vara särskilt otrygga.⁵² Totalt är det ungefär 4 procent av den vuxna befolkningen som i detta sammanhang definieras som särskilt otrygga (se tabell 4E).

Erfarenheter av utsatthet för brott

Alla erfarenheter av utsatthet för brott under 2015, såväl när man själv som när en anhörig blivit utsatt, samvarierar med en större andel särskilt otrygga. Det bör dock poängteras att undersökningen inte tar hänsyn till eventuella brottsändelser som skett före den efterfrågade tidsperioden. Personer som blivit utsatta för brott mot enskild person eller mot hushåll uppger mer än dubbelt så ofta att de känner sig särskilt otrygga jämfört med dem som inte blivit utsatta för brott (11 respektive 4 %). Skillnaderna är större när personer som har varit utsatta för särskilt integritetskränkande brott studeras.⁵³ Där uppgår andelen otrygga enligt otrygghetsindex till 16 procent (se figur 4.19 och tabell 4E).

Figur 4.19 Särskilt otrygga (enligt index) bland personer med olika erfarenhet av brott 2016. Andel för respektive grupp. (Tabell 4E)⁵⁴

Vidare framgår att personer med indirekta erfarenheter av utsatthet för brott, som att de bevittnat ett våldsbrott eller att en anhörig eller bekant drabbats av ett allvarligt brott, är särskilt otrygga jämfört med dem som

⁵² För ytterligare information, se *NTU 2016 – Teknisk rapport* (Brå 2017).

⁵³ Med särskilt integritetskränkande brott avses bostadsinbrott, personrån, sexualbrott, våld, hot och/eller trakasserier. Hot och trakasserier utgör 56 procent av dessa händelser. Detta är således en delmängd av kategorin utsatt för brott.

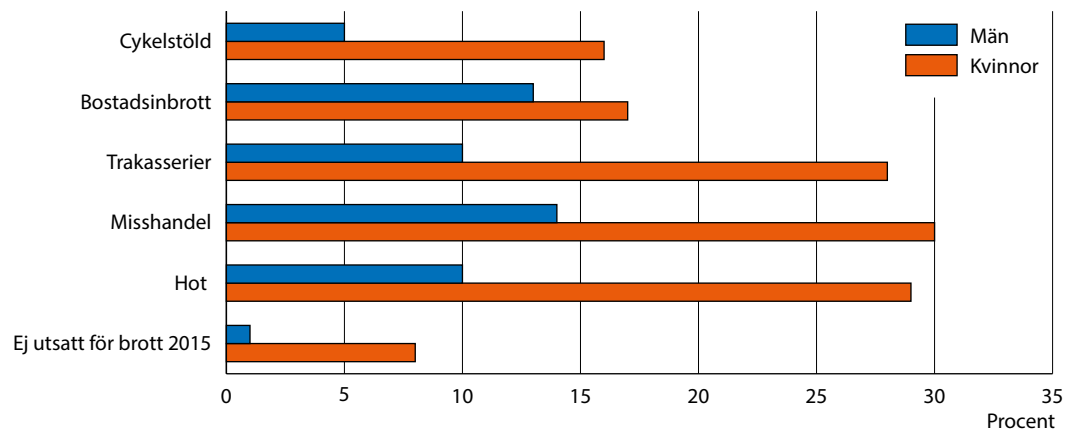
⁵⁴ Det är möjligt att ingå i flera av de redovisade grupperna samtidigt. Exempelvis kan en respondent vara vittne till våld och samtidigt själv vara utsatt för brott och således ingå i båda kategorierna.

saknar sådana erfarenheter (12 % jämfört med 5 %). Resultaten är i linje med tidigare års undersökningar.

I figur 4.20 redogörs för andelen särskilt otrygga bland män respektive kvinnor som varit utsatta för en eller några av de brottstyper som ingår i NTU.⁵⁵ Personer som blivit utsatta för något av de efterfrågade brotten, oavsett vilket, har i större utsträckning upplevt en särskild otrygghet. Hur pass stor andel varierar beroende på brottstyp och kön. Exempelvis uppger män som utsatts för hot under 2015 i större utsträckning att de känner sig särskilt otrygga (10 %) jämfört med män som inte har utsatts för något brott (1 %). Bland kvinnor som utsatts för trakasserier eller hot under 2015 känner en större andel särskild otrygghet (28 respektive 29 %) jämfört med kvinnor som inte utsatts för något brott alls (8 %).

Här bör det betonas att även om män och kvinnor med erfarenheter av brott är mer otrygga än de som inte utsatts för något brott, är det långt ifrån alla med sådana erfarenheter som är särskilt otrygga. Exempelvis är ungefär tre av tio av de kvinnor som utsatts för trakasserier är särskilt otrygga. Detta betyder dock inte att resterande inte upplever otrygghet, då det mått på otrygghet som redovisas i figur 4.18 och figur 4.19 endast är det som enligt NTU definieras som särskild otrygghet.

Figur 4.20 Särskilt otrygga 2016 efter utsatthet för olika typer av brott föregående år. Andel för respektive brottstyp och kön. (Tabell 4F)

Synen på brottsutvecklingen och förtroende för rättsväsendet

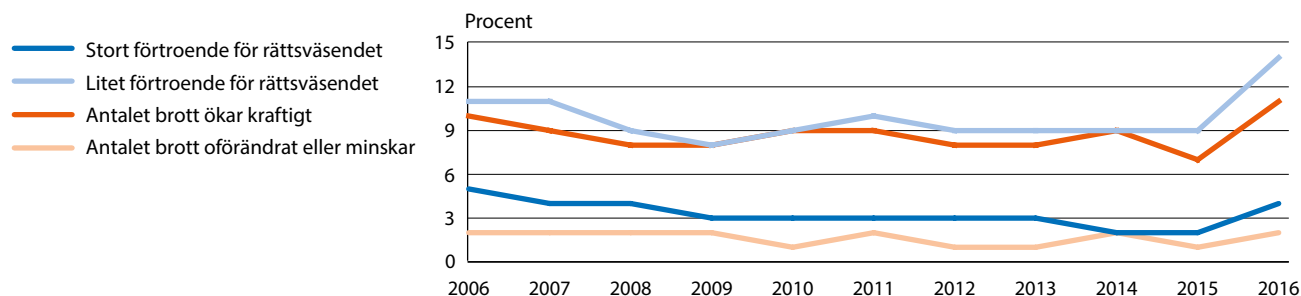
NTU innehåller en fråga om huruvida de tillfrågade tror att antalet brott i Sverige har ökat, varit oförändrat eller minskat under de senaste tre åren. De personer som tror att brottsligheten i samhället har ökat kraftigt är i större utsträckning särskilt otrygga (11 %) jämfört med dem som tror att brottsligheten varit oförändrad eller minskat (2 %).

Även människors förtroende för rättsväsendet samvarierar med deras egen upplevelse av otrygghet. I den grupp som har litet förtroende är andelen särskilt otrygga mer än tre gånger så stor som i den grupp som

⁵⁵ I tabell 4F redogörs för samtliga brottstyper som ingår i undersökningen.

har stort förtroende för rättsväsendet (14 % jämfört med 4 %). Dessa nivåer har varit tämligen stabila fram till och med 2015. I årets mätning har dock samtliga grupper en större andel särskilt otrygga jämfört med tidigare års mätningar (se figur 4.21). Om detta är ett trendbrott eller en tillfällig avvikelse från en relativt stabil nivå återstår att se i kommande års mätningar.

Figur 4.21 Särskilt otrygga (enligt index) bland personer med olika uppfattning om brottsutvecklingen och rättsväsendet 2006–2016. Andel för respektive grupp. (Tabell 4E)

Resultaten visar att synen på brottsutvecklingen och förtroendet för rättsväsendet samvarierar med särskild otrygghet. Personer som upplever att brottsligheten ökar kraftigt och personer med litet förtroende för rättsväsendet upplever i större utsträckning särskild otrygghet. Som nämnts i inledningen till detta avsnitt går det dock inte att utan fördjupade studier säga något om riktningen i sambanden.

Otrygghetens konsekvenser

Otrygghet och oro för att utsättas för brott kan få olika konsekvenser, för en del kan otryggheten vara direkt begränsande i tillvaron. Följande frågor handlar om huruvida otrygghet och oro fått konsekvenser för beteendet och ställs till samtliga respondenter i NTU i ett försök att fånga situationer där otryggheten på ett konkret sätt påverkat vardagen.⁵⁶

Har det hänt under det senaste året att du valt att ta en annan väg eller ett annat färdssätt då du känt dig otrygg på grund av oro att utsättas för brott?

och

Har det hänt under det senaste året att du avstått från någon aktivitet, exempelvis promenad, bio eller träffa någon, därför att du känt dig otrygg på grund av oro att utsättas för brott?

I båda dessa fall är svarsalternativen inledningsvis *ja* och *nej*, och de som svarar *ja* får sedan en följdfråga:

Har det hänt mycket ofta, ganska ofta eller ganska sällan?

⁵⁶ Ytterligare en konsekvens av otrygghet är att inte gå ut över huvud taget på kvällen. Omfattningen av den konsekvensen beskrevs tidigare i detta kapitel.

Utöver dessa frågor ombeds de tillfrågade bedöma om oron för brott påverkar deras livskvalitet:

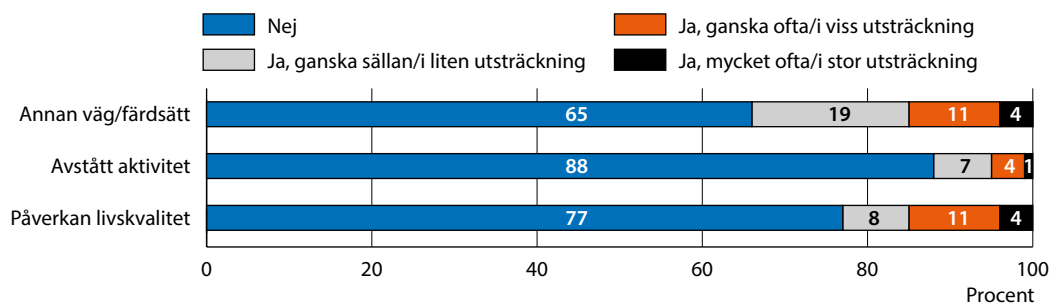
Påverkar oro för brott din livskvalitet?

De som svarar *ja* får också bedöma om oron påverkar livskvaliteten *i stor utsträckning, i viss utsträckning* eller *i liten utsträckning*.

Det allra vanligaste är att respondenterna uppger att otryggheten inte har lett till några konsekvenser för det egna beteendet eller haft en mer allmän påverkan på livskvaliteten. I NTU 2016 uppger ungefär var tredje person (34 %) att de någon gång under året valt en annan väg eller annat färdssätt till följd av oro för brott, medan drygt en av tio (12 %) avstått från en aktivitet till följd av denna oro. Drygt två av tio (23 %) anser att deras livskvalitet påverkas till följd av otrygghet (se figur 4.22), vilket är hela 10 procentenheter högre jämfört med förra årets undersökning. Det återstår dock att se om detta är början på en ny trend eller en tillfällig årlig variation.

Även om de allra flesta inte upplever några konsekvenser till följd av otrygghet, finns det en relativt liten grupp i befolkningen som mycket ofta förändrar sitt beteende och som anser att oro för brott påverkar deras livskvalitet i stor utsträckning. Det rör sig om 4 procent av befolkningen som uppger att de mycket ofta väljer en annan väg eller ett annat färdssätt, 1 procent som uppger att de mycket ofta avstått från en aktivitet och 4 procent som uppger att deras otrygghet påverkat livskvaliteten i stor utsträckning. Det kan noteras att grupperna till stor del är överlappande.

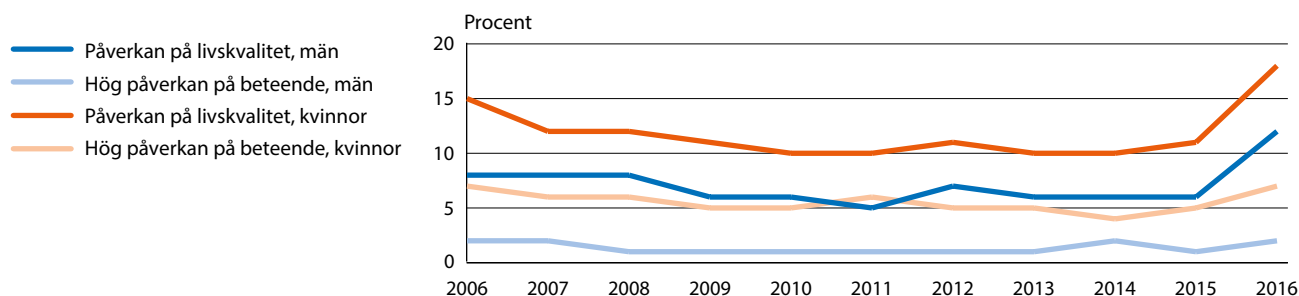
Figur 4.22 Olika konsekvenser till följd av otrygghet 2016. Andel av befolkningen (16–79 år).

Kön och ålder

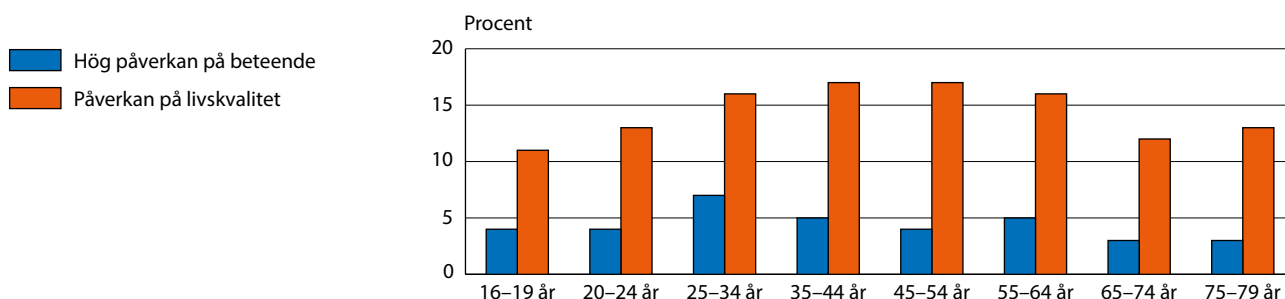
Otryggheten leder oftare till konsekvenser för kvinnor än för män. Otrygghet har en hög inverkan på beteendet för 7 procent av kvinnorna, det vill säga att de har valt andra vägar eller färdssätt och avstått från någon aktivitet, medan motsvarande siffra bland männen är 2 procent (se figur 4.23). Männen anser dessutom i mindre utsträckning än kvinnorna att oro för brott påverkar deras livskvalitet till viss eller stor del (12 % bland männen jämfört med 18 % bland kvinnorna).

Figur 4.23 Otrygghetens påverkan på beteende och livskvalitet 2006–2016. Andel för respektive kön. (Tabell 4G)

Personer i åldrarna 25–34 år uppger i störst utsträckning en hög påverkan på beteendet (7 %) jämfört med övriga åldersgrupper (3–5 %). Skillnaderna mellan åldersgrupperna avseende påverkan på livskvalitet är något större. Personer i åldrarna 25–64 år anger i högre grad (16–17 %), jämfört med de yngsta och äldsta (11–13 %), viss eller stor påverkan på livskvalitet på grund av oro (se figur 4.24).

Figur 4.24 Otrygghetens påverkan på beteende och livskvalitet 2016. Andel för respektive åldersgrupp. (Tabell 4G)

De äldsta framstår som särskilt otrygga när det gäller utevistelse sena kvällar, i huvudsak för att de på grund av otrygghet väljer att inte gå ut (se tidigare avsnitt), ändå uppger de inte själva, som svar på den direkta frågan, att deras beteende eller livskvalitet påverkats i hög utsträckning. Kvinnor, oavsett ålder, uppger oftare än män att deras beteende och livskvalitet i hög utsträckning påverkas av oro för brott (se tabell 4G). När påverkan på livskvaliteten studeras framgår att skillnaderna mellan könen är tydligast för åldersgruppen 16–19 år, där en drygt tre gånger så stor andel kvinnor som män (17 jämfört med 5 %) uppger att oro för brott har påverkat deras livskvalitet.

Fram till årets undersökning, som mäter den högsta andelen som uppger konsekvenser för beteendet och påverkan på livskvaliteten sedan undersökningen startade 2006, har nivåerna varit stabila över tid. Det återstår att se om detta är början på en ny trend eller en tillfällig årlig variation.

Otrygghetens konsekvenser i andra grupper

Bland dem som uppger att oro för brott har haft en hög påverkan på beteendet är skillnaden mellan utrikesfödda (7 %) och inrikesfödda med minst en inrikesfödd förälder eller båda föräldrarna utrikesfödda mycket liten (6 % vardera). Däremot uppger en större andel utrikesfödda en påverkan på livskvaliteten (21 %) jämfört med både inrikesfödda med två utrikesfödda föräldrar (18 %) och inrikesfödda med minst en inrikesfödd förälder (13 %), se tabell 4G.

Vad gäller konsekvenser av oro för brott har inga nämnvärda skillnader uppmätts mellan grupper med olika utbildningsnivå sedan mätningarna startade 2006.

Figurförteckning

Kapitel 4 • Oro och otrygghet

Otrygghet

Figur 4.1	Trygghet vid utevistelse sent på kvällen i det egna bostadsområdet 2006–2016. Andel av befolkningen (16–79 år).	90
Figur 4.2	Otrygga när de går ut sent på kvällen i det egna bostadsområdet 2016. Andel för respektive kön. (Tabell 4A)	91
Figur 4.3	Otrygga (mycket/ganska otrygga samt de som ej går ut på grund av otrygghet) när de går ut sent på kvällen i det egna bostadsområdet 2006–2016. Andel för respektive kön. (Tabell 4A)	91
Figur 4.4	Otrygga när de går ut sent på kvällen i det egna bostadsområdet 2016. Andel för respektive kön och åldersgrupp. (Tabell 4A)	91

Oro för brott

Figur 4.5	Uppfattning om brottsutvecklingen i Sverige. Andelen av befolkningen (16–79 år) som tror att antalet brott har ökat, minskat eller varit oförändrat de senaste tre åren. 2006–2016.	94
Figur 4.6	Uppfattning om brottsutvecklingen i Sverige. Andel för respektive kön som tror att antalet brott har ökat, minskat eller varit oförändrat de senaste tre åren. 2006–2016. (Tabell 4B)	94
Figur 4.7	Uppfattning år 2016 om brottsutvecklingen i Sverige. Andel för respektive åldersgrupp som tror att antalet brott har ökat de senaste tre åren. (Tabell 4B)	95
Figur 4.8	Oro över brottsligheten i samhället 2006–2016. Andel av befolkningen (16–79 år).	96
Figur 4.9	Stor oro över brottsligheten i samhället 2006–2016. Andel för respektive kön. (Tabell 4C)	96
Figur 4.10	Stor oro över brottsligheten i samhället 2016. Andel för respektive åldersgrupp. (Tabell 4C)	97
Figur 4.11	Oro för att närstående ska drabbas av brott 2006–2016. Andel av befolkningen (16–79 år).	98
Figur 4.12	Oro (mycket/ganska ofta) för att närstående ska drabbas av brott 2006–2016. Andel för respektive kön. (Tabell 4C)	99
Figur 4.13	Oro (mycket/ganska ofta) för att närstående ska drabbas av brott. 2016. Andel för respektive åldersgrupp. (Tabell 4C)	99
Figur 4.14	Oro (mycket/ganska ofta) för att utsättas för olika brott 2006–2016. Andel av befolkningen (16–79 år). (Tabell 4D)	100
Figur 4.15	Oro (mycket/ganska ofta) för att utsättas för olika brott 2006–2016. Andel bland män. (Tabell 4D)	101

Figur 4.16	Oro (mycket/ganska ofta) för att utsättas för olika brott 2006–2016. Andel bland kvinnor. (Tabell 4D)	101
Figur 4.17	Oro (mycket/ganska ofta) för att utsättas för olika brott 2016. Andel bland kvinnor för respektive åldersgrupp. (Tabell 4D)	102
Figur 4.18	Oro (mycket/ganska ofta) för att utsättas för olika brott 2016. Andel bland män för respektive åldersgrupp. (Tabell 4D)	102
<i>Otrygghet relaterat till egna erfarenheter och inställningar</i>		
Figur 4.19	Särskilt otrygga (enligt index) bland personer med olika erfarenhet av brott 2016. Andel för respektive grupp. (Tabell 4E)	104
Figur 4.20	Särskilt otrygga 2016 efter utsatthet för olika typer av brott föregående år. Andel för respektive brottstyp och kön. (Tabell 4F)	105
Figur 4.21	Särskilt otrygga (enligt index) bland personer med olika uppfattning om brottsutvecklingen och rättsväsendet 2006–2016. Andel för respektive grupp. (Tabell 4E)	106
<i>Otrygghetens konsekvenser</i>		
Figur 4.22	Olika konsekvenser till följd av otrygghet 2016. Andel av befolkningen (16–79 år).	107
Figur 4.23	Otrygghetens påverkan på beteende och livskvalitet 2006–2016. Andel för respektive kön. (Tabell 4G)	108
Figur 4.24	Otrygghetens påverkan på beteende och livskvalitet 2016. Andel för respektive åldersgrupp. (Tabell 4G)	108

Tabellförteckning

Kapitel 4 • Oro och otrygghet

Tabell 4A	Otrygghet vid utevistelse sen kväll 2006–2016. Andel som känner sig mycket/ganska otrygga eller som avstår från att gå ut på grund av otrygghet, i procent för respektive grupp i befolkningen. Inom parentes redovisas andel som avstår från att gå ut på grund av otrygghet, i procent för respektive grupp i befolkningen.	113
Tabell 4B	Uppfattning om brottsutvecklingen i Sverige. Andel i procent för respektive grupp i befolkningen som tror att antalet brott har ökat (kraftigt eller något) de senaste tre åren. 2006–2016.	115
Tabell 4C	Oro över brottsligheten i samhället samt oro för att närstående ska drabbas av brott 2006–2016. Andel i procent för respektive grupp i befolkningen.	117
Tabell 4D	Oro för att utsättas för olika brottstyper 2006–2016. Andel i procent för respektive grupp i befolkningen.	119
Tabell 4E	Särskilt otrygga enligt index efter erfarenheter av brott, uppfattning om brottsutvecklingen samt förtroende för rättsväsendet 2006–2016. Andel i procent för respektive grupp.	121
Tabell 4F	Särskilt otrygga 2016 enligt index efter utsatthet för olika typer av brott föregående år. Redovisning totalt samt efter kön. Andel i procent för respektive grupp.	122
Tabell 4G	Otrygghetens påverkan på beteende och livskvalitet samt särskilt otrygga enligt index 2006–2016. Andel i procent för respektive grupp i befolkningen.	123

Tabell 4A:1 Otrygghet vid utvistelse sen kväll 2006–2016. Andel som känner sig mycket/ganska otrygga eller som avstår från att gå ut på grund av otrygghet, i procent för respektive grupp i befolkningen. Inom parentes redovisas andel som avstår från att gå ut på grund av otrygghet, i procent för respektive grupp i befolkningen.

	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
SAMTLIGA, 16–79 år	21 (8)	17 (7)	17 (6)	16 (6)	15 (6)	16 (6)	15 (5)	15 (5)	15 (5)	15 (5)	19 (7)
Kön											
Män	9 (2)	7 (2)	7 (1)	7 (1)	6 (1)	7 (1)	7 (1)	6 (1)	6 (1)	7 (1)	9 (2)
Kvinnor	34 (14)	28 (12)	27 (12)	26 (10)	24 (10)	25 (11)	25 (10)	24 (10)	24 (10)	25 (9)	31 (12)
Ålder											
16–19 år	19 (4)	15 (2)	14 (3)	15 (3)	14 (3)	15 (3)	16 (5)	14 (4)	15 (2)	14 (3)	21 (6)
20–24 år	24 (5)	20 (3)	18 (4)	18 (3)	17 (4)	16 (4)	17 (5)	17 (4)	18 (4)	18 (4)	20 (5)
25–34 år	20 (5)	17 (5)	17 (4)	15 (3)	14 (4)	16 (4)	15 (4)	17 (5)	16 (4)	17 (4)	23 (6)
35–44 år	18 (6)	13 (4)	14 (4)	14 (4)	13 (4)	13 (4)	15 (4)	12 (3)	14 (4)	13 (4)	17 (4)
45–54 år	16 (6)	14 (5)	13 (5)	13 (4)	12 (4)	14 (5)	11 (3)	10 (3)	11 (3)	14 (4)	17 (5)
55–64 år	22 (9)	18 (9)	19 (8)	15 (7)	16 (6)	16 (7)	14 (6)	12 (5)	13 (6)	15 (6)	19 (7)
65–74 år	26 (14)	24 (15)	22 (13)	21 (12)	20 (12)	19 (10)	18 (9)	18 (10)	18 (8)	15 (8)	19 (10)
75–79 år	34 (24)	29 (19)	30 (21)	30 (20)	25 (17)	24 (15)	27 (17)	26 (17)	21 (14)	22 (14)	24 (15)
Män											
16–19 år	6 (1)	4 (0)	5 (0)	6 (1)	4 (1)	5 (0)	5 (1)	5 (0)	5 (0)	4 (1)	9 (2)
20–24 år	12 (1)	8 (0)	6 (0)	8 (0)	4 (1)	6 (0)	6 (0)	4 (1)	7 (1)	5 (1)	8 (1)
25–34 år	7 (0)	6 (1)	7 (1)	5 (0)	4 (0)	5 (1)	7 (0)	7 (1)	6 (0)	7 (1)	9 (1)
35–44 år	8 (0)	5 (0)	5 (0)	5 (1)	5 (0)	6 (0)	9 (1)	6 (1)	7 (1)	7 (0)	9 (1)
45–54 år	7 (2)	8 (1)	8 (1)	6 (1)	5 (2)	7 (1)	5 (0)	5 (1)	4 (0)	8 (1)	9 (0)
55–64 år	9 (2)	9 (3)	8 (2)	6 (2)	8 (2)	8 (1)	6 (1)	6 (2)	5 (1)	7 (2)	10 (2)
65–74 år	13 (3)	10 (4)	9 (3)	10 (4)	10 (3)	8 (2)	8 (1)	9 (3)	10 (2)	7 (2)	9 (3)
75–79 år	13 (8)	14 (5)	14 (8)	12 (5)	11 (5)	13 (6)	13 (5)	12 (4)	8 (4)	10 (4)	9 (4)
Kvinnor											
16–19 år	33 (9)	29 (5)	24 (6)	24 (5)	25 (6)	26 (6)	28 (8)	25 (8)	25 (5)	24 (6)	36 (10)
20–24 år	40 (9)	35 (7)	32 (7)	30 (6)	31 (7)	29 (8)	30 (9)	32 (7)	29 (7)	34 (7)	33 (9)
25–34 år	33 (9)	29 (10)	27 (8)	27 (7)	24 (7)	28 (8)	25 (8)	27 (9)	27 (8)	27 (8)	37 (10)
35–44 år	30 (11)	23 (7)	22 (9)	23 (8)	20 (8)	20 (7)	22 (8)	20 (6)	22 (9)	20 (7)	27 (8)
45–54 år	26 (10)	20 (9)	19 (9)	21 (7)	18 (7)	20 (10)	17 (7)	16 (6)	17 (6)	21 (8)	25 (10)
55–64 år	35 (18)	28 (16)	30 (15)	24 (12)	25 (12)	25 (13)	24 (11)	20 (9)	20 (11)	23 (11)	27 (13)
65–74 år	41 (25)	38 (26)	37 (24)	33 (21)	30 (21)	32 (19)	30 (17)	28 (18)	28 (15)	26 (15)	31 (18)
75–79 år	55 (41)	42 (32)	48 (35)	47 (34)	39 (30)	37 (26)	43 (31)	40 (30)	35 (24)	35 (25)	39 (27)

Tabell 4A.2 Otrygghet vid utvistelse sen kväll 2006–2016. Andel som känner sig mycket/ganska otrygga eller som avstår från att gå ut på grund av otrygghet, i procent för respektive grupp i befolkningen. Inom parentes redovisas andel som avstår från att gå ut på grund av otrygghet, i procent för respektive grupp i befolkningen.

	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
SAMTLIGA, 16–79 år	21 (8)	17 (7)	17 (6)	16 (6)	15 (6)	16 (6)	15 (5)	15 (5)	15 (5)	15 (5)	19 (7)
Svensk/utländsk bakgrund											
Svenskfödda med ...											
... båda/en förälder inrikesfödd(a)	18 (6)	15 (6)	15 (5)	14 (5)	13 (5)	13 (5)	13 (5)	13 (5)	13 (4)	13 (4)	17 (6)
... båda föräldrarna utrikesfödda	28 (16)	23 (11)	22 (12)	24 (11)	19 (8)	20 (9)	20 (6)	20 (8)	18 (6)	19 (7)	20 (7)
Utrikesfödda	33 (12)	28 (12)	27 (11)	26 (9)	24 (9)	28 (10)	25 (9)	23 (9)	22 (9)	24 (8)	30 (10)
Utbildning (högsta)											
Förgymnasial	24 (11)	21 (9)	21 (9)	19 (8)	18 (8)	19 (8)	20 (8)	18 (8)	18 (7)	18 (8)	24 (10)
Gymnasial	20 (7)	17 (7)	17 (6)	16 (6)	15 (6)	16 (6)	16 (6)	15 (6)	15 (6)	16 (5)	20 (7)
Eftergymnasial	17 (5)	15 (5)	14 (5)	14 (4)	13 (4)	13 (4)	12 (4)	12 (4)	12 (4)	13 (4)	17 (5)
Familjetyp											
Sammanboende											
- utan barn	22 (10)	18 (8)	17 (7)	17 (7)	15 (6)	14 (6)	15 (6)	13 (6)	15 (6)	13 (5)	18 (7)
- med barn	17 (6)	13 (5)	13 (5)	12 (4)	11 (5)	13 (5)	13 (4)	12 (4)	11 (4)	13 (5)	17 (5)
Ensamstående											
- utan barn	22 (7)	19 (7)	20 (7)	18 (5)	17 (6)	18 (6)	17 (5)	17 (6)	17 (5)	18 (5)	21 (7)
- med barn	26 (7)	22 (10)	19 (6)	25 (7)	18 (6)	21 (10)	20 (6)	20 (5)	18 (6)	18 (6)	25 (9)
Bostadstyp											
Småhus	14 (6)	11 (5)	11 (5)	11 (5)	10 (4)	10 (4)	10 (4)	9 (4)	10 (4)	9 (4)	13 (5)
Flerfamiljshus	29 (9)	25 (9)	24 (8)	24 (7)	22 (8)	23 (8)	23 (7)	22 (7)	21 (6)	23 (7)	26 (8)
Boendeort											
Storstadsregion	23 (7)	21 (7)	19 (6)	18 (6)	17 (5)	18 (6)	17 (5)	17 (6)	17 (5)	17 (5)	21 (6)
Större stad	22 (8)	17 (8)	18 (7)	18 (6)	16 (7)	16 (6)	16 (7)	14 (6)	16 (6)	16 (6)	20 (8)
Mindre stad/landsbygd	16 (6)	13 (5)	12 (6)	12 (5)	12 (5)	11 (5)	11 (5)	11 (5)	11 (5)	12 (4)	16 (6)

Tabell 4B:1 Uppfattning om brottsutvecklingen i Sverige. Andel i procent för respektive grupp i befolkningen som tror att antalet brott har ökat (kraftigt eller något) de senaste tre åren. 2006–2016.

	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
SAMTLIGA, 16–79 år	81	77	79	77	76	72	76	72	69	73	72
Kön											
Män	77	72	75	72	72	67	72	67	65	69	68
Kvinnor	85	82	83	81	80	77	80	76	73	77	75
Ålder											
16–19 år	78	76	79	71	66	69	69	67	65	66	70
20–24 år	76	73	74	72	70	70	72	68	65	69	65
25–34 år	79	73	75	70	70	68	72	68	63	68	65
35–44 år	78	77	77	76	75	68	75	68	66	68	68
45–54 år	80	77	78	76	78	73	76	73	70	75	73
55–64 år	84	79	81	79	79	73	78	73	72	79	77
65–74 år	87	80	86	84	82	79	82	77	75	79	77
75–79 år	90	87	90	87	86	82	83	81	77	82	82
Män											
16–19 år	73	72	76	66	64	67	67	65	61	61	67
20–24 år	73	71	71	69	67	67	69	65	63	67	62
25–34 år	75	69	72	65	65	64	70	64	60	66	64
35–44 år	74	70	73	71	70	63	73	65	65	66	65
45–54 år	76	72	75	71	73	69	72	67	64	70	68
55–64 år	79	72	75	77	75	67	74	68	66	74	73
65–74 år	83	75	81	80	79	73	77	73	70	74	72
75–79 år	86	81	85	82	82	75	76	78	69	77	75
Kvinnor											
16–19 år	84	80	81	77	68	71	71	68	69	70	73
20–24 år	81	76	77	77	74	73	75	72	68	72	69
25–34 år	82	77	77	75	75	72	73	71	65	71	66
35–44 år	82	84	81	80	79	73	78	72	68	71	71
45–54 år	83	81	82	82	82	77	81	78	75	80	77
55–64 år	89	85	88	81	83	79	83	78	78	83	80
65–74 år	91	85	91	88	86	84	87	81	79	85	82
75–79 år	93	91	95	90	90	88	90	84	84	86	89

Tabell 4B:2 Uppfattning om brottsutvecklingen i Sverige. Andel i procent för respektive grupp i befolkningen som tror att antalet brott har ökat (kraftigt eller något) de senaste tre åren. 2006-2016.

	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
SAMTLIGA, 16-79 år	81	77	79	77	76	72	76	72	69	73	72
Svensk/utländsk bakgrund											
Svenskfödda med...											
...båda/en förälder inrikesfödd(a)	80	76	78	75	75	71	75	70	68	72	70
...båda föräldrarna utrikesfödda	83	83	83	83	80	76	73	75	74	76	74
Utrikesfödda	82	80	81	81	80	76	82	77	73	78	77
Utbildning (högsta)											
Förgymnasial	87	83	86	83	81	77	80	77	76	79	80
Gymnasial	85	82	84	82	82	78	82	79	76	82	79
Eftergymnasial	69	65	67	65	65	61	66	59	56	61	60
Familjetyp											
Sammanboende											
- utan barn	83	78	81	78	77	73	78	73	70	75	72
- med barn	80	77	78	76	76	72	75	71	69	73	71
Ensamstående											
- utan barn	79	76	78	74	73	70	73	69	67	71	70
- med barn	82	81	78	82	81	76	80	76	71	75	77
Bostadstyp											
Småhus	82	78	81	77	77	72	77	72	70	75	73
Flerfamiljshus	79	76	77	76	74	72	75	70	68	71	70
Boendeort											
Storstadsregion	77	73	74	72	72	68	73	68	66	67	66
Större stad	83	77	81	78	77	73	77	72	69	76	73
Mindre stad/landsbygd	83	82	83	81	79	76	79	76	73	78	77

Tabell 4C:1 Oro över brottsligheten i samhället samt oro för att närstående ska drabbas av brott 2006–2016.
Andel i procent för respektive grupp i befolkningen.

	STOR ORO ÖVER BROTTSLIGHETEN I SAMHÄLLET													ORO ÖVER NÄRSTÄENDE (ganska/mycket ofta)												
	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016				
SAMTLIGA, 16–79 år	29	25	29	24	22	19	21	19	19	22	25	32	30	30	28	28	25	24	22	25	29	29				
Kön																										
Män	24	20	24	20	18	15	18	16	16	17	20	23	26	23	24	22	22	19	19	19	20	24				
Kvinnor	34	30	35	29	26	22	24	22	22	22	25	27	38	37	37	35	34	31	29	26	29	33				
Ålder																										
16–19 år	11	8	7	7	7	6	6	5	7	8	9	21	17	17	16	17	16	14	12	13	14	17				
20–24 år	17	15	14	13	12	11	11	12	11	13	15	31	28	25	25	24	23	24	23	24	23	27				
25–34 år	23	22	22	17	16	14	17	14	15	17	22	31	28	28	28	24	22	24	22	22	24	32				
35–44 år	31	26	29	25	22	19	21	17	17	21	24	36	31	33	32	31	27	27	25	23	24	31				
45–54 år	33	29	33	27	25	21	22	22	22	26	29	42	40	40	36	38	33	32	33	30	34	35				
55–64 år	36	31	40	32	29	25	26	25	23	29	29	33	33	33	29	32	25	27	26	24	27	31				
65–74 år	35	33	39	33	29	25	29	25	26	29	30	24	26	28	25	23	23	21	20	18	21	24				
75–79 år	31	30	36	29	27	24	27	26	25	27	29	20	22	24	20	20	17	19	19	17	18	20				
Män																										
16–19 år	8	5	5	6	6	4	4	3	6	4	5	16	10	12	11	13	9	8	9	9	7	12				
20–24 år	12	14	10	10	10	8	8	7	9	10	13	23	22	19	21	18	17	16	14	18	17	20				
25–34 år	19	15	17	14	12	10	16	11	12	15	21	25	20	23	23	20	19	21	18	18	22	28				
35–44 år	29	22	24	20	18	16	19	16	14	20	23	30	25	28	24	25	22	21	21	19	22	28				
45–54 år	27	25	29	22	20	20	20	21	21	23	27	35	37	33	27	31	26	26	25	25	27	30				
55–64 år	31	24	33	27	26	20	22	21	20	26	27	28	26	27	24	25	18	22	21	20	22	28				
65–74 år	31	27	33	30	25	20	27	23	25	25	26	15	17	20	18	16	17	16	16	16	16	18				
75–79 år	25	25	30	26	21	19	23	22	22	24	26	13	17	18	14	14	12	13	15	14	13	13				
Kvinnor																										
16–19 år	15	11	10	8	8	9	9	7	8	11	14	27	25	24	21	21	24	19	16	17	21	22				
20–24 år	24	17	19	17	14	13	14	17	13	17	17	42	35	33	31	31	30	34	31	29	30	35				
25–34 år	28	29	27	21	21	17	18	17	18	19	25	36	35	32	32	29	25	27	25	25	26	35				
35–44 år	33	31	35	30	26	21	23	19	21	22	24	42	38	38	39	36	33	33	28	27	26	33				
45–54 år	39	32	38	33	29	23	24	24	24	29	30	49	45	47	45	45	40	39	41	35	41	41				
55–64 år	41	37	46	37	34	30	31	30	27	31	31	38	39	40	35	39	33	33	31	27	33	35				
65–74 år	40	37	45	36	34	30	31	27	27	32	34	32	35	35	32	30	28	26	24	21	26	29				
75–79 år	36	34	42	31	32	27	31	30	28	30	31	26	26	29	25	25	21	24	22	19	22	26				

Tabell 4C:2 Oro över brottsligheten i samhället samt oro för att närstående ska drabbas av brott 2006–2016.
Andel i procent för respektive grupp i befolkningen.

	STOR ORO ÖVER BROTTSLIGHETEN I SAMHÄLLET												ORO ÖVER NÄRSTÄENDE (ganska/mycket ofta)										
	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	
SAMTLIGA, 16–79 år	29	25	29	24	22	19	21	19	19	19	22	25	32	30	30	28	28	25	24	22	25	29	
Svensk/utländsk bakgrund																							
Svenskfödda med...																							
...båda/en förälder inrikesfödd(a)	28	25	29	23	21	18	20	19	19	19	22	25	32	30	30	28	28	24	25	23	22	25	29
...båda föräldrarna utrikesfödda	31	28	30	25	24	20	23	22	19	22	26	26	25	27	26	25	28	28	24	28	28	27	32
Utrikesfödda	33	28	31	28	25	23	23	21	22	23	26	26	36	31	32	31	30	29	27	24	21	25	27
Utbildning (högsta)																							
Förgymnasial	30	25	27	24	22	18	20	19	21	21	24	25	31	27	28	24	25	24	22	20	19	22	27
Gymnasial	32	28	33	27	25	22	24	22	23	26	30	30	34	33	33	32	31	28	29	25	26	28	33
Eftergymnasial	25	22	26	22	19	16	18	16	15	17	21	21	32	29	30	28	27	23	23	24	21	23	26
Familjetyp																							
Sammanboende																							
- utan barn	31	27	33	27	23	20	23	21	21	21	24	26	32	29	29	28	26	24	24	23	21	23	28
- med barn	30	27	31	26	24	20	22	20	21	23	27	27	40	37	38	36	36	31	32	30	27	29	36
Ensamstående																							
- utan barn	24	21	23	19	16	18	18	16	15	18	21	21	23	24	24	21	22	20	20	19	19	21	24
- med barn	35	33	35	28	28	23	23	24	22	27	29	29	43	45	43	45	47	39	36	37	33	36	39
Bostadstyp																							
Småhus	28	25	30	24	22	18	21	19	19	23	25	25	32	30	30	28	28	24	25	24	22	24	28
Flerfamiljshus	30	25	28	24	23	19	21	19	19	21	25	25	32	30	31	29	29	26	25	24	23	25	30
Boendeort																							
Storstadsregion	31	25	29	24	23	20	21	19	19	20	24	24	34	33	32	31	30	28	27	24	24	26	30
Större stad	29	26	30	24	22	18	21	20	20	24	26	26	33	30	32	28	29	24	25	25	23	25	30
Mindre stad/landsbygd	26	25	29	24	21	18	20	18	19	22	24	24	27	27	25	25	24	22	21	21	19	22	26

Tabell 4D:1 Oro för att utsättas för olika brottstyper 2006–2016. Andel i procent för respektive grupp i befolkningen.

Ganska eller mycket ofta orolig för:	BOSTADSINBROTT											ÖVERFALL/MISSHANDEL											STÖLD/SKADEGÖRELSE PÅ FORDON											
	-06	-07	-08	-09	-10	-11	-12	-13	-14	-15	-16	-06	-07	-08	-09	-10	-11	-12	-13	-14	-15	-16	-06	-07	-08	-09	-10	-11	-12	-13	-14	-15	-16	
SAMTLIGA, 16–79 år	17	15	16	16	15	14	17	16	16	19	19	15	13	14	12	12	11	10	10	11	15	22	22	18	18	16	14	13	13	12	12	13	14	
Kön																																		
Män	14	12	13	13	12	11	14	13	14	15	17	8	7	8	7	7	6	6	5	6	6	8	21	17	19	15	14	12	13	12	12	12	12	15
Kvinnor	20	18	18	18	18	17	20	19	19	22	22	23	19	20	18	18	17	16	15	15	16	22	23	19	18	16	14	13	13	13	13	13	14	14
Ålder																																		
16–19 år	8	5	5	6	4	7	7	6	6	8	8	21	16	15	16	15	14	12	12	12	13	17	8	5	4	4	3	4	3	4	4	4	4	5
20–24 år	10	9	7	10	9	8	11	10	10	11	12	26	22	19	20	20	18	18	18	18	17	23	26	22	20	16	13	11	15	13	12	12	14	
25–34 år	15	14	12	14	13	12	13	13	14	16	16	19	17	17	15	15	15	14	12	13	22	29	25	25	22	21	17	17	15	17	15	19		
35–44 år	19	16	18	18	19	16	20	18	19	20	22	15	12	13	11	12	11	12	11	9	10	15	25	19	18	18	16	15	14	14	12	14	16	
45–54 år	21	18	18	18	16	17	21	18	20	23	24	12	10	13	10	10	9	8	8	9	10	13	21	18	18	16	14	16	14	13	14	15	16	
55–64 år	22	18	20	18	19	17	19	19	19	21	23	13	10	13	10	10	10	9	9	8	9	13	24	18	19	16	14	12	13	12	13	13	14	
65–74 år	15	19	20	18	17	17	20	18	17	21	21	12	11	11	10	10	9	8	7	9	7	10	17	18	19	13	14	11	13	11	11	11	11	
75–79 år	14	15	15	15	13	12	15	17	14	16	17	9	8	10	10	9	6	8	7	7	7	9	14	15	16	13	12	8	13	13	11	11	10	
Män																																		
16–19 år	5	2	3	3	3	4	3	4	5	3	5	9	6	7	7	7	5	4	4	4	4	8	7	4	5	4	3	4	2	3	3	2	5	
20–24 år	4	7	4	7	4	5	6	4	7	6	8	12	11	9	11	10	9	8	6	8	6	9	25	20	18	15	13	11	14	12	13	11	16	
25–34 år	12	8	9	10	9	9	9	9	9	11	12	7	7	9	7	7	8	7	5	6	10	29	24	26	22	22	17	19	15	17	17	19		
35–44 år	17	15	15	15	17	14	17	15	15	18	21	8	6	7	5	6	6	8	5	4	7	10	24	20	20	18	16	16	15	15	12	15	17	
45–54 år	19	17	16	17	15	13	17	18	18	19	24	7	6	9	6	5	6	4	5	6	7	8	20	17	19	15	14	15	14	13	15	12	16	
55–64 år	20	14	18	16	17	14	17	15	18	18	21	7	5	9	7	6	7	5	5	6	4	8	24	15	20	17	15	10	12	10	11	11	15	
65–74 år	12	15	19	16	14	15	18	16	16	20	19	7	8	7	5	7	6	6	4	7	6	6	16	17	18	11	13	11	12	11	10	11	10	
75–79 år	12	14	13	13	13	11	15	16	15	16	16	5	6	7	5	7	5	5	5	4	5	5	13	17	14	14	12	8	13	16	11	11	10	
Kvinnor																																		
16–19 år	12	9	7	10	7	9	11	8	7	12	11	34	27	23	25	23	22	20	20	19	23	26	9	7	4	4	3	3	4	4	4	6	4	
20–24 år	16	12	10	14	15	12	16	16	13	16	17	42	34	32	30	30	30	28	31	29	30	39	27	24	22	16	14	10	17	15	12	14	11	
25–34 år	18	19	16	18	17	15	18	18	19	22	21	30	27	26	24	24	24	23	21	19	20	35	28	25	25	22	20	18	14	14	17	13	19	
35–44 år	22	18	21	22	21	18	23	22	23	22	23	21	18	19	17	17	15	16	16	14	12	21	26	17	17	18	15	15	14	14	13	13	16	
45–54 år	22	20	19	19	18	20	24	18	22	27	24	18	14	17	14	14	12	12	10	11	14	18	22	19	17	17	14	16	14	13	13	18	15	
55–64 år	24	21	22	19	22	20	21	23	21	24	25	19	15	17	13	14	13	13	13	10	14	17	23	20	19	16	13	14	15	14	14	15	13	
65–74 år	18	23	21	21	19	18	21	20	18	22	22	17	13	15	14	14	13	10	9	11	9	14	19	19	19	15	15	12	14	11	12	12	13	
75–79 år	16	17	17	17	14	12	16	17	14	17	19	12	9	13	14	10	8	10	9	9	10	13	16	13	18	12	12	8	12	10	10	11	11	

Tabell 4D:2 Oro för att utsättas för olika brottstyper 2006–2016. Andel i procent för respektive grupp i befolkningen.

Ganska eller mycket ofta orolig för:	BOSTADSINBROTT											ÖVERFALL/MISSHANDEL											STÖLD/SKADEGÖRELSE PÅ FORDON										
	-06	-07	-08	-09	-10	-11	-12	-13	-14	-15	-16	-06	-07	-08	-09	-10	-11	-12	-13	-14	-15	-16	-06	-07	-08	-09	-10	-11	-12	-13	-14	-15	-16
SAMTLIGA, 16–79 år	17	15	16	16	15	14	17	16	16	19	19	15	13	14	12	12	11	10	10	10	11	15	22	18	18	16	14	13	13	12	12	13	14
Svensk/utländsk bakgrund																																	
Svenskfödda med...																																	
..båda/en förälder inrikesfödd(a)	16	14	15	15	13	16	16	16	18	20	20	15	12	13	11	12	11	10	10	10	10	15	21	17	17	15	13	12	12	11	12	12	14
..båda föräldrarna utrikesfödda	16	16	14	14	14	15	19	16	18	20	20	12	11	12	12	13	14	15	13	12	19	19	19	17	16	13	12	14	13	14	12	13	16
Utrikesfödda	21	20	19	19	18	18	20	17	17	20	18	20	16	17	16	16	13	12	12	12	17	17	30	21	23	21	19	19	18	17	16	18	16
Utbildning (högsta)																																	
Förgymnasial	17	15	14	13	13	13	15	14	14	17	17	17	14	15	13	14	13	12	11	12	12	15	19	16	16	12	11	11	11	10	10	11	12
Gymnasial	18	16	17	17	17	15	19	17	18	20	22	15	13	14	12	13	12	12	11	11	11	17	23	20	20	18	16	14	16	14	14	14	17
Eftergymnasial	17	16	16	16	15	14	16	16	16	19	19	15	12	13	12	11	10	10	9	8	9	14	25	18	18	16	14	13	12	12	12	12	13
Familjetyp																																	
Sammanboende																																	
- utan barn	20	17	18	18	16	15	19	17	18	21	21	14	13	12	11	10	10	9	9	9	14	22	19	19	16	15	13	14	13	12	13	14	
- med barn	19	18	20	20	20	17	22	20	21	23	26	14	11	12	10	10	10	10	8	7	9	14	23	17	19	16	14	15	13	12	12	12	14
Ensamstående																																	
- utan barn	12	10	10	10	10	10	11	11	11	13	14	18	15	16	14	15	14	13	13	13	13	17	20	16	16	14	12	11	12	10	12	12	14
- med barn	18	18	14	19	17	16	19	16	18	19	18	17	17	18	18	18	15	13	16	15	12	20	30	23	19	22	22	15	16	21	17	16	15
Bostadstyp																																	
Småhus	20	18	19	19	18	16	21	19	21	23	24	12	9	11	9	9	8	8	8	7	11	19	15	16	13	12	11	11	11	10	11	12	
Flerfamiljshus	14	12	11	12	11	11	12	11	11	12	14	20	17	18	16	16	16	14	14	14	20	28	23	23	20	19	16	17	16	16	17	18	
Boendeort																																	
Storstadsregion	18	17	16	16	15	17	17	17	17	19	20	19	16	17	15	15	13	13	13	12	17	25	20	20	18	16	16	15	14	15	14	15	
Större stad	17	15	16	15	16	13	18	16	16	18	20	15	13	15	12	13	11	11	10	10	11	16	22	17	19	15	14	12	13	12	12	13	15
Mindre stad/landsbygd	16	14	14	16	14	11	15	15	16	19	18	10	9	9	9	9	8	8	7	7	8	11	18	16	16	14	12	10	11	11	10	11	12

Tabell 4E Särskilt otrygga enligt index¹ efter erfarenheter av brott, uppfattning om brottsutvecklingen samt förtroende för rättsväsendet 2006–2016. Andel i procent för respektive grupp.

	SÄRSKILT OTRYGGA ENLIGT INDEX ¹										
	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
SAMTLIGA, 16–79 år	6	5	5	4	4	4	4	4	4	4	6
Utsatt för brott²											
Ja	11	9	8	7	8	8	7	7	7	7	11
Nej	5	4	4	3	3	3	3	3	3	3	4
Brott som särskilt drabbar integriteten³											
Ja	15	13	11	12	12	11	10	10	12	11	16
Anmält brott senaste tre åren⁴											
Ja	10	8	6	6	7	6	6	7	7	5	8
Nej	7	5	4	6	6	4	5	5	3	6	9
Anhörig utsatt för allvarligt brott senaste året											
Ja	10	8	8	8	8	8	8	8	8	9	12
Nej	6	5	4	4	3	4	3	3	3	3	5
Vittne till våld											
Ja	9	9	7	8	8	7	8	8	8	9	12
Nej	6	5	4	4	4	4	3	3	3	3	5
Uppfattning om brottsutvecklingen senaste tre åren											
Antalet brott ökat kraftigt	10	9	8	8	9	9	8	8	9	7	11
Antalet brott ökat något	5	4	3	3	3	3	2	3	3	2	4
Antalet brott oförändrat/minskat	2	2	2	2	1	2	1	1	2	1	2
Förtroende för rättsväsendet											
Mycket eller ganska stort	5	4	4	3	3	3	3	3	2	2	4
Varken stort eller litet	6	6	5	5	5	5	4	4	4	4	7
Mycket eller ganska litet	11	11	9	8	9	10	9	9	9	9	14

¹ Index baserat på frågorna otrygghet ute sen kväll, oro utsätts för våld, samt valt annan väg/färdväg.

² Frågan gäller utsatthet för brott under föregående år. Förutom brott mot personen själv ingår även bostadsinbrott samt bil- och cykelstöld mot andra medlemmar i hushållet.

³ Utsatt för bostadsinbrott, personrån, sexualbrott, våld, hot och/eller trakasserier under år 2005–2015. År 2016 (gällande utsatthet under 2015) utgör hot och trakasserier 58,6 procent av dessa händelser.

⁴ Av dem som utsatts för brott de senaste tre åren.

Tabell 4F Särskilt otrygga 2016 enligt index¹ efter utsatthet för olika typer av brott föregående år. Redovisning totalt samt efter kön. Andel i procent för respektive grupp.

	SÄRSKILT OTRYGGA ENLIGT INDEX ¹					
	TOTALT (n)	Män (n)	Kvinnor (n)	(n)		
Utsatt för brott år 2015²						
Ja	11	2 621	5	1 313	18	1 308
Nej	4	8 528	1	4 416	8	4 112
Utsatt för ...						
Hot	20	531	10	254	29	277
Misshandel	20	233	14	152	30	81
Sexualbrott	26	216	8	22	28	194
Personrån	19	98	16	66	25	32
Trakasserier	20	511	10	202	28	309
Bedrägeri	8	359	5	217	13	142
Bostadsinbrott	15	100	13	44	17	56
Bilstöld	9	34	3	25	21	9
Stöld ur/från bil	9	276	6	155	14	121
Cykelstöld	10	788	5	413	16	375

¹ Index baserat på frågorna otrygghet ute sen kväll, oro utsätts för våld, samt valt annan väg/färdväg.

² Förutom brott mot personen själv ingår även bostadsinbrott samt bil- och cykelstölder mot andra medlemmar i hushållet.

Tabell 4G:1 Otrygghetens påverkan på beteende och livskvalitet samt särskilt otrygga enligt index¹ 2006–2016. Andel i procent för respektive grupp i befolkningen.

	HÖG PÅVERKAN PÅ BETEENDE										PÅVERKAN PÅ LIVSKVALITET (viss eller stor påverkan)										SÄRSKILT OTRYGGA ENLIGT INDEX ¹												
	-06	-07	-08	-09	-10	-11	-12	-13	-14	-15	-16	-06	-07	-08	-09	-10	-11	-12	-13	-14	-15	-16	-06	-07	-08	-09	-10	-11	-12	-13	-14	-15	-16
SAMTLIGA, 16–79 år	4	4	3	3	3	3	3	3	3	3	5	11	10	10	9	8	8	9	8	8	8	15	6	5	5	4	4	4	4	4	4	4	6
Kön																																	
Män	2	2	1	1	1	1	1	1	2	1	2	8	8	8	6	6	5	7	6	6	6	12	2	2	1	1	1	1	1	1	1	1	2
Kvinnor	7	6	6	5	5	6	5	4	5	7	15	12	12	11	10	10	11	10	10	11	18	11	9	8	8	7	8	7	8	7	6	10	
Ålder																																	
16–19 år	3	3	3	4	3	3	3	3	2	3	4	9	7	6	8	5	5	7	7	8	11	7	5	4	5	4	4	4	4	4	3	6	
20–24 år	5	5	3	4	4	4	4	4	3	4	4	14	10	8	8	7	8	8	9	10	13	10	8	5	6	6	6	6	5	5	5	8	
25–34 år	5	5	4	4	4	4	4	3	4	3	7	11	11	9	9	9	9	9	8	9	16	7	6	6	4	5	5	4	5	5	4	8	
35–44 år	4	3	3	3	4	4	4	4	3	2	5	13	10	11	8	8	7	10	8	9	17	5	4	4	4	4	4	4	5	3	3	5	
45–54 år	5	4	3	3	3	4	2	3	3	4	4	14	11	13	10	9	10	9	8	9	17	5	4	4	3	4	4	2	3	3	4	5	
55–64 år	5	4	4	3	3	3	2	2	3	5	10	10	11	11	8	9	7	9	8	7	9	16	7	6	5	4	4	4	4	3	3	3	5
65–74 år	4	4	4	3	3	3	2	2	3	3	3	9	10	9	8	7	7	9	7	8	12	5	7	5	5	5	5	3	4	4	3	5	
75–79 år	3	4	3	4	3	3	3	3	2	2	3	9	8	9	7	7	7	8	7	7	13	7	7	5	7	4	4	5	5	4	4	5	
Män																																	
16–19 år	1	1	1	2	1	1	1	1	1	1	1	3	3	4	4	3	3	3	2	3	3	5	0	1	1	1	0	1	1	0	1	1	2
20–24 år	1	1	1	2	1	1	1	1	2	1	2	8	6	5	5	3	5	4	4	6	5	10	3	3	1	2	1	1	1	0	2	0	2
25–34 år	1	1	1	1	0	1	1	1	1	1	3	4	8	7	7	5	5	6	7	6	7	11	1	1	2	1	1	1	1	2	1	1	3
35–44 år	2	1	1	1	2	2	1	1	1	1	3	11	8	10	5	7	5	8	7	6	8	15	1	1	1	1	1	1	2	2	1	1	2
45–54 år	3	2	1	1	2	1	1	2	2	2	2	12	10	12	8	7	7	8	9	6	15	2	1	1	1	1	1	1	1	1	1	2	
55–64 år	2	2	2	1	2	1	2	2	2	1	3	8	9	9	8	9	5	8	7	7	6	13	2	3	2	2	2	2	2	2	1	1	2
65–74 år	2	2	1	2	2	1	2	1	2	2	2	6	8	7	7	6	6	7	5	6	6	9	2	4	1	2	1	1	1	1	3	1	2
75–79 år	1	3	2	1	1	1	2	2	1	1	2	7	7	7	4	5	7	7	7	6	6	10	1	3	3	2	3	2	2	2	2	1	2
Kvinnor																																	
16–19 år	6	6	4	6	4	4	5	4	3	5	6	16	11	9	11	7	8	7	12	11	13	17	14	9	7	8	8	7	7	6	6	11	
20–24 år	9	9	7	7	7	8	7	7	5	6	7	20	14	12	12	11	11	13	13	15	17	18	14	11	10	11	12	11	11	9	11	15	
25–34 år	9	9	7	6	7	6	5	7	5	5	10	17	15	12	12	13	12	12	10	11	20	12	11	10	8	9	10	8	9	8	7	15	
35–44 år	7	6	6	6	5	5	6	6	6	3	8	16	13	12	12	9	9	12	10	12	9	19	10	7	7	6	6	6	8	6	6	4	9
45–54 år	7	6	5	5	5	6	3	4	5	6	7	16	11	14	11	10	13	10	8	10	11	20	8	7	7	6	6	6	3	4	5	6	8
55–64 år	7	5	7	5	6	5	4	3	3	5	6	12	12	12	9	10	9	10	8	11	18	12	9	8	7	6	7	6	5	5	6	8	
65–74 år	6	5	6	4	4	5	3	4	3	4	5	11	12	11	9	9	9	11	8	9	9	15	8	10	10	9	9	10	6	7	6	5	8
75–79 år	5	5	4	5	4	4	4	4	3	4	4	11	9	11	10	9	7	7	9	8	8	15	13	9	8	12	5	5	9	7	6	8	9

¹ Index baserat på frågorna otrygghet ute sen kväll, oro utsätts för våld, samt valt annan väg/färdväg.

Tabell 4G:2 Otrygghetens påverkan på beteende och livskvalitet samt särskilt otrygga enligt index¹ 2006–2016. Andel i procent för respektive grupp i befolkningen.

	HÖG PÅVERKAN PÅ BETEENDE										PÅVERKAN PÅ LIVSKVALITET (viss eller stor påverkan)										SÄRSKILT OTRYGGA ENLIGT INDEX ¹												
	-06	-07	-08	-09	-10	-11	-12	-13	-14	-15	-16	-06	-07	-08	-09	-10	-11	-12	-13	-14	-15	-16	-06	-07	-08	-09	-10	-11	-12	-13	-14	-15	-16
SAMTLIGA, 16–79 år	4	4	3	3	3	3	3	3	3	3	5	11	10	10	9	8	8	9	8	8	8	15	6	5	5	4	4	4	4	4	4	4	6
Svensk/utländsk bakgrund																																	
Svenskfödda med...																																	
...båda/en förälder inrikesfödd(a)	4	3	3	3	3	3	3	3	3	3	4	10	9	9	7	7	6	7	7	7	7	13	6	5	4	4	4	4	4	3	3	3	6
...båda föräldrarna utrikesfödda	4	4	3	3	5	4	4	4	3	3	5	11	10	9	9	9	10	8	9	10	18	8	6	5	5	5	6	5	6	6	4	6	
Utrikesfödda	7	7	5	5	5	6	5	5	4	4	6	21	17	18	16	15	16	17	14	14	21	9	8	7	7	6	7	6	5	5	4	7	
Utbildning (högsta)																																	
Förgymnasial	3	4	3	3	3	4	3	3	3	3	4	10	10	10	8	8	9	8	9	9	14	7	6	5	5	5	5	5	4	4	4	6	
Gymnasial	5	4	3	3	4	3	3	3	3	4	6	12	10	10	9	8	8	9	8	8	16	6	6	5	4	5	5	4	4	4	4	7	
Eftergymnasial	5	4	3	3	3	3	3	3	2	4	12	11	10	9	8	7	8	8	8	8	14	6	5	4	4	4	4	4	3	3	2	5	
Familjetyp																																	
Sammanboende																																	
- utan barn	4	3	3	3	2	3	2	3	3	2	4	10	10	9	7	7	6	8	7	7	14	6	5	4	4	4	4	4	3	3	3	5	
- med barn	4	3	3	3	4	3	2	2	2	3	5	11	9	11	9	8	8	8	7	8	16	6	4	4	3	3	3	4	3	2	3	5	
Ensamstående																																	
- utan barn	5	5	4	4	4	4	3	4	3	4	5	12	11	10	9	9	9	9	9	10	15	7	6	6	5	5	5	4	5	5	5	7	
- med barn	5	7	7	7	7	5	6	7	4	6	16	14	16	14	13	14	11	12	13	10	19	7	9	7	8	6	6	6	6	6	5	8	
Bostadstyp																																	
Småhus	3	2	3	2	2	2	2	2	2	2	4	9	8	8	7	6	6	7	6	7	13	5	3	3	3	3	2	2	2	2	2	4	
Flerfamiljshus	6	6	5	5	5	5	4	4	4	4	6	14	13	13	11	10	11	11	11	10	17	9	8	7	7	6	7	6	6	5	5	8	
Boendeort																																	
Storstadsregion	5	6	5	5	5	5	3	4	4	4	5	14	13	12	11	10	11	10	10	10	17	7	7	5	6	5	6	4	5	5	4	6	
Större stad	5	4	3	3	3	3	3	3	3	3	5	12	10	10	8	8	7	9	7	8	15	7	5	6	4	4	4	4	4	4	4	6	
Mindre stad/landsbygd	3	2	2	2	2	2	2	2	2	2	4	7	7	7	6	5	5	6	6	6	12	4	3	3	2	3	2	3	2	3	2	5	

¹ Index baserat på frågorna otrygghet ute sen kväll, oro utsätts för våld, samt valt annan väg/färdväg.

5 Förtroende för rättsväsendet

Sammanfattning	126
Inledning	126
Förtroende för rättsväsendet och de enskilda myndigheterna	127
Förtroende för hur rättsväsendet hanterar misstänkta och behandlar brottsutsatta	131
Figurförteckning	135
Tabellförteckning	136

5 Förtroende för rättsväsendet

Sammanfattning

Drygt sex av tio personer har stort förtroende för rättsväsendet som helhet och för polisens sätt att bedriva sitt arbete. Förtroendet för rättsväsendet och för de enskilda myndigheterna,⁵⁷ polisen, åklagarna, domstolarna och kriminalvården, har ökat sedan mätningarna inleddes 2006, däremot är nivåerna något lägre 2016 än föregående år. Över tid har förtroendet för kriminalvården ökat mer än vad det gjort för de andra myndigheterna, även om kriminalvården fortfarande är den myndighet som har lägst förtroende av de undersökta myndigheterna.

Mer än hälften av befolkningen (i åldern 16–79 år) har stort förtroende för att polisen hanterar misstänkta rättvist och behandlar brottsutsatta personer väl. En ungefär lika stor andel har förtroende för att rättsväsendet som helhet hanterar misstänkta personer rättvist. Däremot har allmänheten lägre förtroende för att brottsutsatta personer behandlas väl av rättsväsendet som helhet (inklusive åklagare och domstolar), jämfört med polisen.

Den yngsta åldersgruppen (16–19 år) har sedan 2006 haft störst förtroende för rättsväsendet, men över åren har förtroendet inte fortsatt uppåt i åldrarna. Det innebär att det är ålder som är förklaringen till ett högt förtroende för rättsväsendet och inte att en viss generation har särskilt högt förtroende år efter år.

Inledning

Förtroende för rättsväsendet och alla dess instanser är en grundläggande förutsättning för en rättsstat. Om viljan och benägenheten att anmäla brott minskar eller om bristande förtroende för polis, åklagare och domstol leder till att utsatta inte vill eller vågar ställa upp som målsägande eller vittnen vid utredningar eller rättegångar, blir det svårt för rättsväsendet att fungera.

Rättsväsendet består av flera olika myndigheter, och i NTU ställs frågor om inställningen till rättsväsendet överlag och även separat för fyra av dess myndigheter – polisen, åklagarna, domstolarna och kriminalvården. Utöver dessa omfattar rättsväsendet även andra myndigheter, till exempel Rättsmedicinalverket och Brottsoffermyndigheten. Även dessa myndigheter kan bidra till helhetssynen på rättsväsendet och dess förmåga att utföra sina arbetsuppgifter. Litet eller stort förtroende för

⁵⁷ Såväl Kriminalvården som polisen (Polismyndigheten) är en samlad myndighet. Domstolarna är inte det och i Åklagarmyndigheten är åklagarna de bärande utövarna. Men för att förenkla redovisningen används här genomgående begreppet myndighet, och respektive myndighet skrivs med liten begynnelsebokstav.

en enskild länk i rättskedjan kan också påverka förtroendet för hela rättsväsendet.

Resultatredovisningen i detta kapitel består av tre avsnitt. I första avsnittet beskrivs det generella förtroendet för rättsväsendet samt allmänhetens uppfattning om enskilda myndigheter. I det andra avsnittet redovisas förtroendet för att rättsväsendet och polisen hanterar misstänkta rättvist och behandlar brottsutsatta väl. Det sista avsnittet fokuserar på hur förtroendet för rättsväsendet ser ut bland dem som har erfarenheter av brott och av rättsväsendet, jämfört med den övriga befolkningen. I dessa tre resultatavsnitt presenteras huvudresultaten i korthet, medan ett mer fullständigt tabellunderlag finns i slutet av kapitlet (tabellerna 5A–5C).

I redovisningarna används i huvudsak kategorin *stort förtroende* (vilket är en sammanslagning av svarsalternativen *mycket stort* eller *ganska stort förtroende*). Övriga svarsalternativ i undersökningen är: *mycket litet*, *ganska litet förtroende*, *varken stort eller litet* samt *vet ej*. Det är därför viktigt att komma ihåg att de som inte har stort förtroende per definition inte har litet förtroende, utan också kan vara neutrala eller sakna åsikt.

Förtroende för rättsväsendet och de enskilda myndigheterna

Resultatredovisningen fokuserar i huvudsak på andelen personer som uppgett stort (*mycket stort* eller *ganska stort*) förtroende. En kort redovisning av andelen med lågt förtroende ges i ett avsnitt efter redovisningen av dem med stort förtroende. Även avsaknad av uppfattning eller ovilja att ta ställning kan i sig vara viktiga förhållanden att beakta vid bedömningar av förtroende. I tabell 5A redovisas hur många som saknar uppfattning när det gäller förtroende för rättsväsendet.

För att beskriva allmänhetens förtroende för rättsväsendet ställs följande frågor i NTU:

Nu kommer några frågor om din inställning till rättsväsendet. Till rättsväsendet räknas polis, åklagare, domstolar och kriminalvård. Om du tänker dig rättsväsendet som en helhet, vilket förtroende har du för rättsväsendet?

och

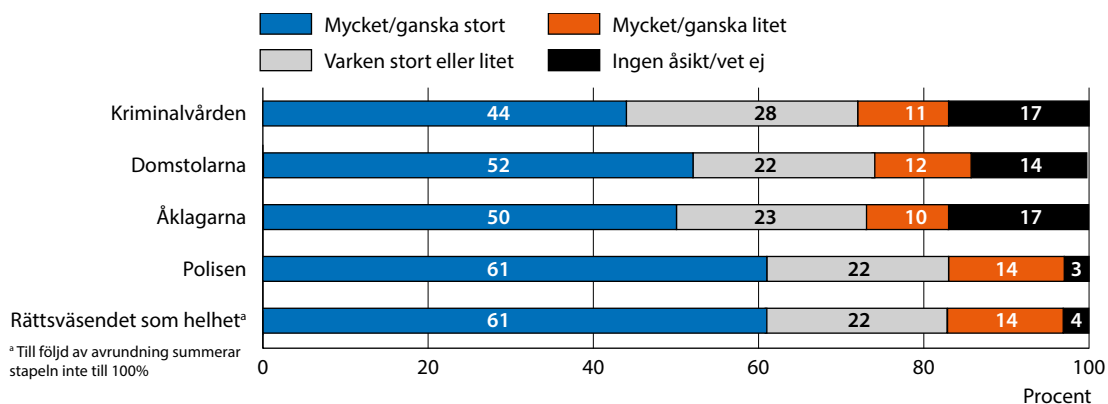
Vilket förtroende har du för polisens/åklagarnas/domstolarnas/kriminalvårdens sätt att bedriva sitt arbete?

Svarsalternativen är: *mycket stort*, *ganska stort*, *varken stort eller litet*, *ganska litet*, *mycket litet* samt *ingen åsikt/vet ej*.

Av figur 5.1 och 5.2 framgår att drygt sex av tio (61 %) har mycket eller ganska stort förtroende för rättsväsendet som helhet, vilket är 3 procentenheter lägre jämfört med 2015 men en ökning med 7 procentenheter sedan mätningarna inleddes 2006 (se tabell 5A). Andelen med litet förtroende för rättsväsendet som helhet uppgår till 14 procent 2016.

Förtroendet för polisens sätt att bedriva sitt arbete är detsamma som för rättsväsendet som helhet (61 % med stort förtroende och 14 % med litet förtroende). Sannolikt beror detta på att många främst tänker på polisen, den myndighet som de flesta har kännedom om, när de svarar på frågan om rättsväsendet som helhet. Andelen med stort förtroende för polisen är 4 procentenheter lägre jämfört med föregående år (65 % 2015), dock är det en ökning med 6 procentenheter jämfört med 2006 (55 %).

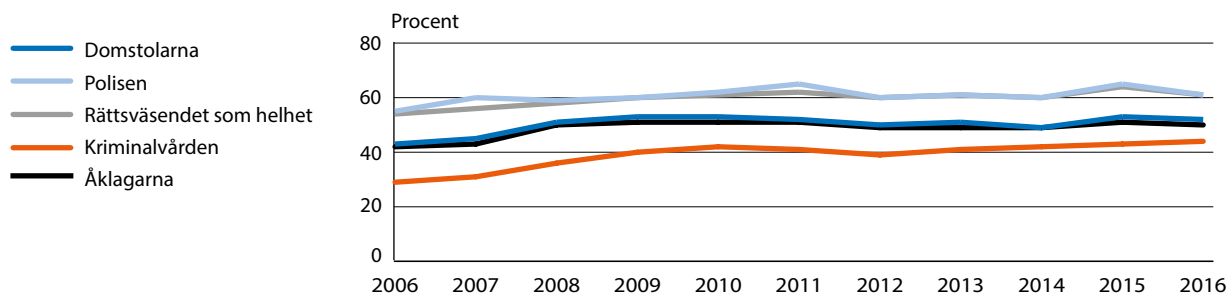
Figur 5.1 Förtroende för rättsväsendet 2016. Andel av befolkningen (16–79 år). (Tabell 5A)

Ungefär fem av tio har stort förtroende för åklagare och domstolar (50 respektive 52 %, se figur 5.1). Andelen med stort förtroende är i nivå med 2015 (då motsvarande siffra var 51 % för åklagare och 53 % för domstolar) och har sedan 2006 ökat med 8 procentenheter för åklagarna och 9 procentenheter för domstolarna.

Kriminalvården hamnar lågt jämfört med övriga; drygt två av fem (44 %) har stort förtroende för denna myndighet vilket är på ungefär samma nivå som föregående år. Andelen med stort förtroendet för kriminalvården har dock ökat med sammanlagt 15 procentenheter sedan 2006 (se figur 5.2).

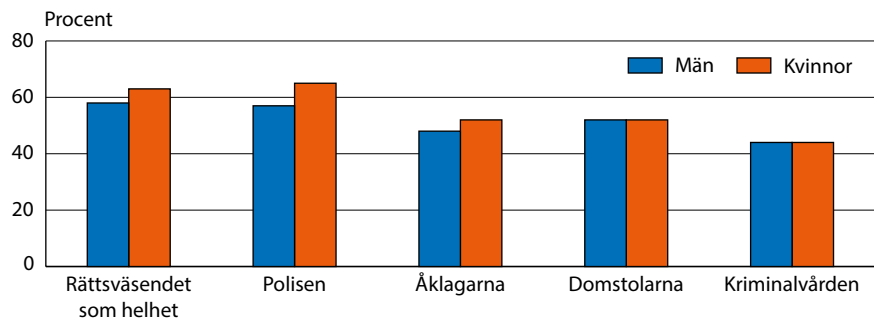
Figur 5.2 Stort (mycket/ganska) förtroende för rättsväsendet 2006–2016. Andel av befolkningen (16–79 år). (Tabell 5A)

Kön och ålder

En något större andel kvinnor än män har ett stort förtroende för rättsväsendet som helhet (se figur 5.3). Män och kvinnor uppger i samma utsträckning stort förtroende för både domstolar (52 % vardera) och kriminalvården (44 % vardera). Störst är skillnaden mellan män och kvinnor vad gäller polisen, där 65 procent av kvinnorna uppger att de har stort förtroende, jämfört med 57 procent av männen. Skillnaden mellan mäns och kvinnors förtroende för rättsväsendets olika myndigheter är i princip densamma även då andelen med litet förtroende undersöks. Fördelningen mellan män och kvinnor när det handlar om förtroende för rättsväsendet har i stort sett likadan ut sedan NTU 2006 (se tabell 5B).

Figur 5.3 Stort (mycket/ganska) förtroende för rättsväsendet 2016. Andel för respektive kön. (Tabell 5B)

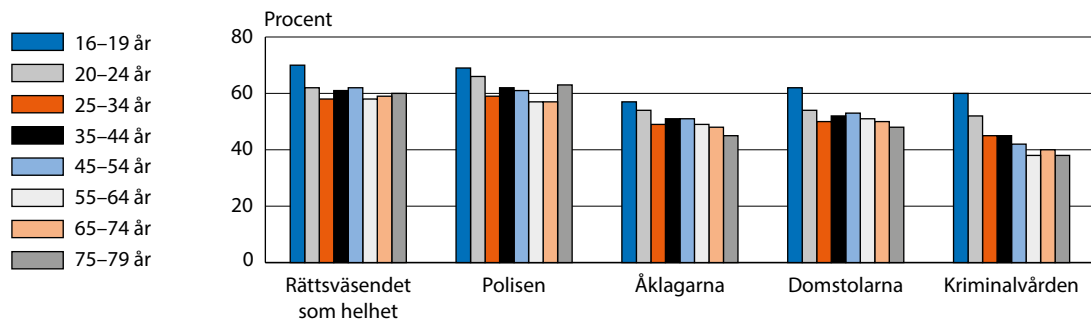

Ålder har betydelse när det gäller förtroende. Det mest framträdande resultatet är att den yngsta åldersgruppen, 16–19 år, har störst andel personer med stort förtroende för rättsväsendet som helhet och myndigheterna för sig (se figur 5.4). Allra tydligast är det vad gäller förtroendet för kriminalvården, där det skiljer 22 procentenheter mellan den yngsta (16–19 år) och äldsta åldersgruppen (75–79 år). Samma mönster kan ses i andelen med litet förtroende, där den yngsta åldersgruppen genomgående har minst andel med ganska eller mycket litet förtroende (se tabell 5B).

Den yngsta åldersgruppen har sedan 2006 haft störst förtroende för rättsväsendet som helhet och de enskilda myndigheterna, men förtroendet har inte fortsatt uppåt i åldrarna i senare undersökningar. Det innebär att det tycks vara ålder i sig som är förklaringen till ett högt förtroende för rättsväsendet och inte att en viss generation har ett särskilt högt förtroende som bibehålls över tid (figur 5.4).

Som framgått tidigare har förtroendet för rättsväsendet och dess myndigheter, framför allt för kriminalvården, ökat sedan 2006. Ökningen är tämligen jämnt fördelad över de olika åldersgrupperna.

Figur 5.4 Stort (mycket/ganska) förtroende för rättsväsendet 2016. Andel för respektive åldersgrupp. (Tabell 5B)

Olika grupper förtroende för rättsväsendet

Förtroende för rättsväsendet och dess myndigheter har även studerats i relation till svensk eller utländsk bakgrund, utbildningsnivå, familjetyp, boendeort och boendetyper (se tabell 5B).

Personer födda i Sverige med minst en inrikesfödd förälder har högre förtroende för rättsväsendet (62 %) än utrikesfödda personer samt personer födda i Sverige med två utrikesfödda föräldrar (56 respektive 54 %).

Människors utbildningsnivå samvarierar med förtroendet för rättsväsendet. Personer med eftergymnasial utbildning har ett större förtroende för rättsväsendet som helhet (67 %) jämfört med dem med högst för-gymnasial eller gymnasial utbildning (58 respektive 55 %, se tabell 5B).

När det gäller typ av boende framgår att personer som bor i småhus överlag har något större förtroende för rättsväsendet som helhet (62 %) än personer som bor i flerfamiljshus (59 %). Personer som bor i en storstadsregion har något större andel med stort förtroende för rättsväsendet som helhet (62 %) jämfört med personer som bor i större städer eller i en mindre stad/på landsbygden (60 % vardera).

Vad beträffar familjetyp är förtroendet för rättsväsendet som helhet och de enskilda myndigheterna lägst bland ensamstående med barn (56 %) och högst bland sammanboende med barn (63 %, se tabell 5B).

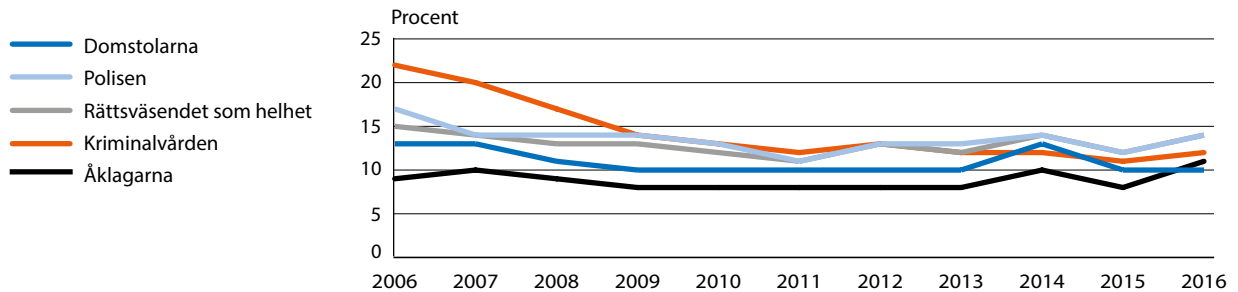
Eventuella skillnader mellan olika grupper vad gäller förtroendet för rättsväsendet behöver inte innebära att det finns ett orsakssamband. Ett exempel är att utbildning ofta ser ut att samvariera med förtroendet, men eftersom utbildningsnivå samtidigt samvarierar med ålder måste man använda sig av särskilda statistiska analyser för att beräkna hur varje enskild faktor påverkar förtroendet för rättsväsendet.

De särskilda statistiska analyserna som gjordes i NTU 2015 (Brå 2016) visar dock att skillnaden vad gäller förtroende för rättsväsendet mellan dem med eftergymnasial utbildning och dem med lägre utbildning kvarstår när man rensar bort effekten av andra bakgrundsfaktorer såsom ålder. I synnerhet gäller detta för rättsväsendet i sin helhet, åklagarna och domstolarna.

Utvecklingen av andelen med litet förtroende för rättsväsendet

Ett annat sätt att följa utvecklingen av förtroendet är att i stället analysera den negativa änden av skalan, det vill säga andelen som uppger att de har *litet* förtroende. Figur 5.5 visar att även sett i det perspektivet har utvecklingen av förtroendet varit positiv: Andelen med litet förtroende för rättsväsendet minskade mellan 2006 och 2011 och har därefter legat på en relativt stabil nivå. Nivån 2016 är något högre jämfört med 2015, men på ungefär samma nivå som 2014.

Figur 5.5 Litet (mycket/ganska) förtroende för rättsväsendet 2006–2016. Andel av befolkningen (16–79 år). (Tabell 5A)

Förtroende för hur rättsväsendet hanterar misstänkta och behandlar brottsutsatta

En aspekt av människors förtroende för rättsväsendet är huruvida de anser att misstänkta och brottsutsatta behandlas rättvist och på ett bra sätt. I NTU ingår två frågor om detta. Frågorna ställs för rättsväsendet som helhet och (sedan 2008) för polisen och lyder:

Vilket förtroende har du för att rättsväsendet/polisen ...

... hanterar de som misstänks för brott på ett rättvist sätt?

... behandlar de som utsätts för brott på ett bra sätt?

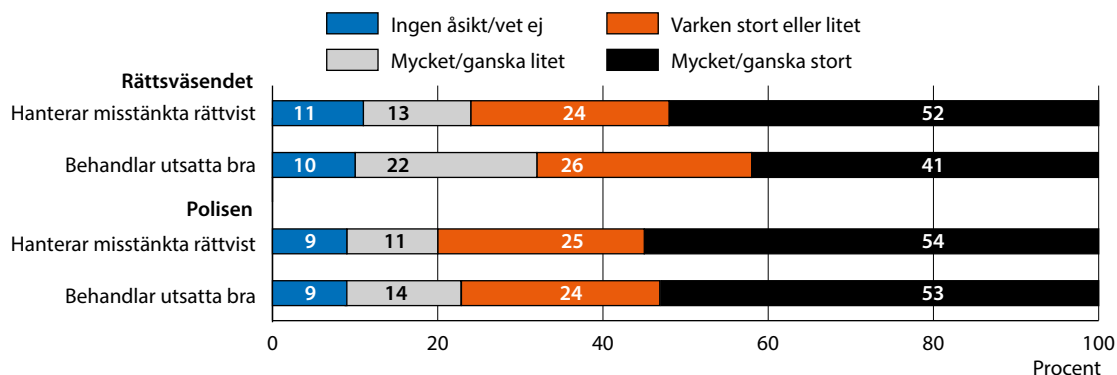
Svarsalternativen är: *mycket stort, ganska stort, varken stort eller litet, ganska litet, mycket litet* samt *ingen åsikt/vet ej*. Observera att frågorna är olika formulerade och mäter olika dimensioner. Detta eftersom rättsväsendets uppgifter gentemot misstänkta och brottsoffer skiljer sig kraftigt åt.

I detta avsnitt redovisas främst andelen personer som har stort förtroende (*mycket stort* eller *ganska stort förtroende*). Delvis redovisas även andel personer med litet förtroende (*mycket litet* eller *ganska litet förtroende*).

Drygt hälften (52 %) av befolkningen (i åldern 16–79 år) har stort förtroende för att rättsväsendet hanterar brottsmisstänkta på ett rättvist sätt. Knappt en av fyra (24 %) svarar att de varken har stort eller litet förtroende, medan 13 procent svarar att de har litet förtroende i detta avseende. Det är ungefär samma fördelning som i 2015 års undersökning. Andelen med stort förtroende för att rättsväsendet hanterar

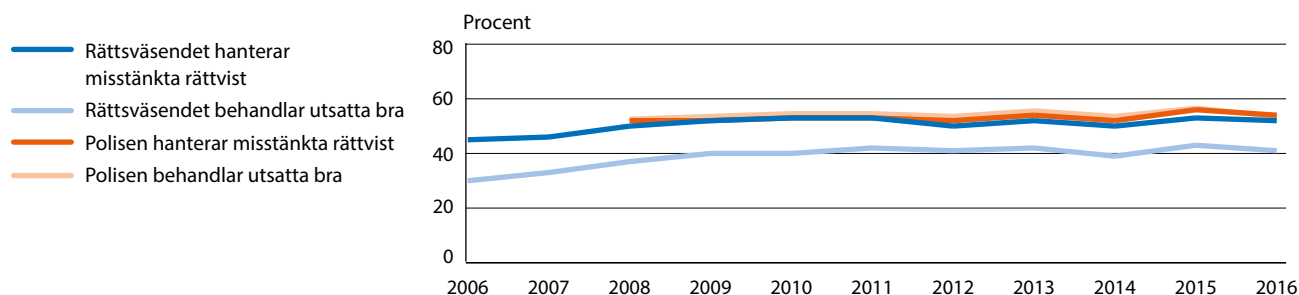
misstänkta rättvist har dock ökat med 7 procentenheter sedan frågan ställdes första gången 2006.

Figur 5.6 Förtroende för hur rättsväsendet och polisen hanterar misstänkta och behandlar brottsutsatta 2016. Andel av befolkningen (16–79 år). (Tabell 5A)

När samma fråga ställs med polisen som aktör är resultatet snarlikt (se figur 5.6). Andelen med stort förtroende för hur polisen hanterar misstänkta är något lägre 2016 jämfört med 2015 (54 respektive 56 %) men förtroendet för polisen i denna fråga har över lag varit stabilt sedan frågan började ställas 2008 (se figur 5.7).

Figur 5.7 Stort (mycket/ganska) förtroende för hur rättsväsendet och polisen hanterar misstänkta och behandlar brottsutsatta 2006–2016. Andel av befolkningen (16–79 år). (Tabell 5A)

Drygt fyra av tio i befolkningen (41 %) har stort förtroende för att rättsväsendet behandlar brottsutsatta på ett bra sätt. Ungefär var femte person (22 %) har dock litet förtroende för rättsväsendet i detta avseende. Fördelningen är ungefär densamma som 2015 (då motsvarande siffror var 43 respektive 21 %). Däremot är utvecklingen över längre tid positiv, då andelen med stort förtroende har ökat med 11 procentenheter, medan andelen med litet förtroende har minskat med 9 procentenheter sedan 2006 (se figur 5.7).

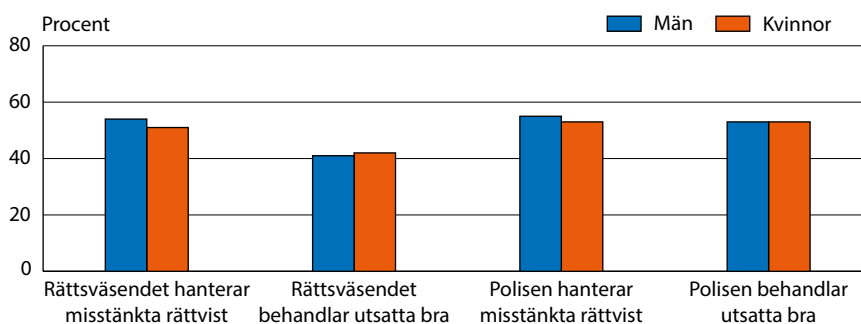
Förtroendet för att brottsutsatta behandlas väl är högre för polisen än för rättsväsendet i dess helhet. Mer än varannan tillfrågad har uppfattningen att polisen behandlar brottsutsatta bra (53 %), medan drygt var tionde (14 %) har litet förtroende för polisen i detta avseende. Fördel-

ningen är i princip densamma som 2015 (då 56 % hade stort förtroende respektive 12 % hade litet förtroende), och andelarna har legat stabila sedan frågan infördes 2008 (figur 5.7).

Kön och ålder

Män tenderar att ha ett något högre förtroende för att misstänkta personer hanteras rättvist av rättsväsendet (54 %) jämfört med kvinnor (51 %). Det är små skillnader mellan könen vad avser förtroendet för att polisen hanterar misstänkta rättvist (55 % för män och 53 % för kvinnor). Vad gäller förtroendet för att både rättsväsendet och polisen behandlar utsatta bra är andelen för män och kvinnor i princip lika stor (se figur 5.8 och tabell 5B).

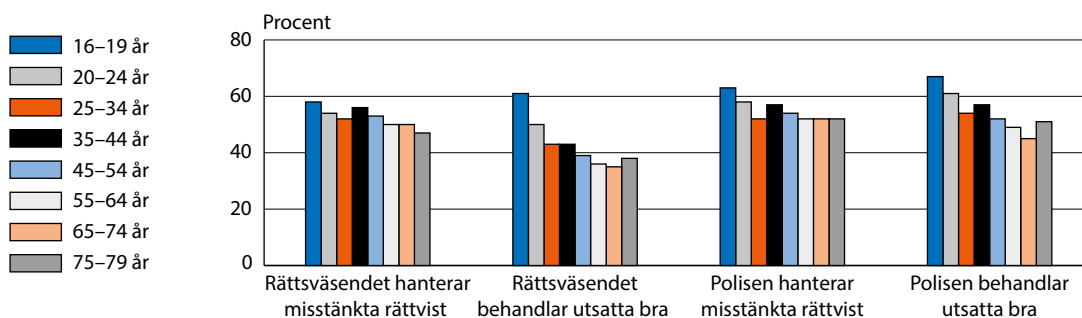
Figur 5.8 Stort (mycket/ganska) förtroende för hur rättsväsendet och polisen hanterar misstänkta och behandlar brottsutsatta 2016. Andel för respektive kön. (Tabell 5B)

Åldersgruppen 16–19 år har störst andel personer med stort förtroende för att misstänkta hanteras rättvist både av rättsväsendet (58 %) och av polisen (63 %, se figur 5.9). Andelen med stort förtroende för att rättsväsendet hanterar misstänkta rättvist är lägst i den äldsta åldersgruppen, 75–79 år (47 %).

När det gäller frågan om huruvida rättsväsendet och polisen behandlar utsatta bra är förtroendet högre bland de yngsta, medan minst andel med stort förtroende finns i åldersgruppen 65–74 år.

Figur 5.9 Stort (mycket/ganska) förtroende för hur rättsväsendet och polisen hanterar misstänkta och behandlar brottsutsatta 2016. Andel för respektive åldersgrupp. (Tabell 5B)

Olika grupperns förtroende för hur rättsväsendet hanterar misstänkta och behandlar brottsutsatta

Bland inrikesfödda med minst en förälder född i Sverige är det en större andel personer som har stort förtroende för att rättsväsendet hanterar misstänkta rättvist (54 %), jämfört med både utrikesfödda och inrikesfödda med två utrikesfödda föräldrar (48 respektive 47 %, se tabell 5B). När det gäller förtroendet för hur polisen hanterar misstänkta ser mönstret likartat ut.

Personer med eftergymnasial utbildning uppger i högre grad (60 %) än personer med högst förgymnasial och gymnasial utbildning (48 respektive 47 %) att de har ett stort förtroende för att rättsväsendet hanterar misstänkta rättvist. Samvariationen är snarlik vid synen på hur polisen hanterar misstänkta. När det gäller frågan om hur utsatta behandlas av rättsväsendet och polisen kan ett lika tydligt mönster inte påvisas.

Sett till familjetyp har sammanboende med barn störst förtroende för att polisen hanterar misstänkta rättvist, medan ensamstående med barn i sin tur har lägst förtroende (56 respektive 46 %). Sammanboende med barn har även störst andel med stort förtroende för att polisen behandlar utsatta väl (se tabell 5B).

Bostadstyp samvarierar med förtroendet för hur rättsväsendet och polisen hanterar misstänkta. En större andel personer som bor i småhus uppger ett högt förtroende för att såväl rättsväsendet som polisen hanterar misstänkta rättvist (55 respektive 57 %), jämfört med dem som bor i flerfamiljshus (50 respektive 52 %).

Eventuella skillnader mellan olika grupper vad gäller förtroendet för att rättsväsendet hanterar misstänkta på ett rättvist sätt behöver inte innebära att det finns ett orsakssamband. Ett exempel är att utbildning ofta ser ut att samvariera med förtroendet, men eftersom utbildningsnivå samtidigt samvarierar med ålder måste man använda sig av särskilda statistiska analyser för att beräkna hur varje enskild faktor påverkar förtroendet för att misstänkta hanteras rättvist.

De särskilda statistiska analyserna som gjordes i NTU 2015 (Brå 2016) visar dock att skillnaden mellan dem med eftergymnasial utbildning och dem med lägre utbildning kvarstår när man rensar bort effekten av andra bakgrundsfaktor såsom ålder.

Figurförteckning

Kapitel 5 • Förtroende för rättsväsendet

Förtroende för rättsväsendet och de enskilda myndigheterna

Figur 5.1	Förtroende för rättsväsendet 2016. Andel av befolkningen (16–79 år). (Tabell 5A)	128
Figur 5.2	Stort (mycket/ganska) förtroende för rättsväsendet 2006–2016. Andel av befolkningen (16–79 år). (Tabell 5A)	128
Figur 5.3	Stort (mycket/ganska) förtroende för rättsväsendet 2016. Andel för respektive kön. (Tabell 5B)	129
Figur 5.4	Stort (mycket/ganska) förtroende för rättsväsendet 2016. Andel för respektive åldersgrupp. (Tabell 5B)	130
Figur 5.5	Litet (mycket/ganska) förtroende för rättsväsendet 2006–2016. Andel av befolkningen (16–79 år). (Tabell 5A)	131

Förtroende för hur rättsväsendet hanterar misstänkta och behandlar brottsutsatta

Figur 5.6	Förtroende för hur rättsväsendet och polisen hanterar misstänkta och behandlar brottsutsatta 2016. Andel av befolkningen (16–79 år). (Tabell 5A)	132
Figur 5.7	Stort (mycket/ganska) förtroende för hur rättsväsendet och polisen hanterar misstänkta och behandlar brottsutsatta 2006–2016. Andel av befolkningen (16–79 år). (Tabell 5A)	132
Figur 5.8	Stort (mycket/ganska) förtroende för hur rättsväsendet och polisen hanterar misstänkta och behandlar brottsutsatta 2016. Andel för respektive kön. (Tabell 5B)	133
Figur 5.9	Stort (mycket/ganska) förtroende för hur rättsväsendet och polisen hanterar misstänkta och behandlar brottsutsatta 2016. Andel för respektive åldersgrupp. (Tabell 5B)	133

Tabellförteckning

Kapitel 5 • Förtroende för rättsväsendet

Tabell 5A	Förtroende för rättsväsendet 2006–2016. Andel i procent.	137
Tabell 5B	Förtroende för rättsväsendet i olika grupper i befolkningen 2016. Andel i procent.	138
Tabell 5C	Ingen uppfattning (ingen åsikt/vet ej) om förtroende för rättsväsendet i olika grupper i befolkningen 2016. Andel i procent.	140

Tabell 5B:1 Förtroende för rättsväsendet i olika grupper i befolkningen 2016. Andel i procent.

Mycket stort eller ganska stort respektive mycket litet eller ganska litet förtroende för: (+/-)	Rättsväsendet som helhet		Polisen		Åklagarna		Domstolarna		Kriminalvården		Rättsväsendet hanterar miss-tänkta rättvist		Rättsväsendet behandlar utsatta bra		Polisen hanterar miss-tänkta rättvist		Polisen behandlar utsatta bra	
	+	-	+	-	+	-	+	-	+	-	+	-	+	-	+	-	+	-
SAMTLIGA, 16-79 år	61	14	61	14	50	10	52	12	44	11	52	13	41	22	54	11	53	14
Kön																		
Män	58	16	57	18	48	12	52	14	44	12	54	13	41	23	55	12	53	15
Kvinnor	63	11	65	11	52	8	52	10	44	10	51	13	42	21	53	11	53	13
Ålder																		
16-19 år	70	8	69	9	57	5	62	6	60	5	58	10	61	8	63	8	67	8
20-24 år	62	12	66	12	54	8	54	11	52	8	54	14	50	16	58	11	61	12
25-34 år	58	16	59	16	49	11	50	14	45	12	52	14	43	22	52	13	54	14
35-44 år	61	15	62	14	51	10	52	13	45	11	56	13	43	23	57	10	57	12
45-54 år	62	15	61	15	51	11	53	13	42	12	53	14	39	24	54	12	52	14
55-64 år	58	14	57	15	49	10	51	13	38	13	50	13	36	25	52	11	49	15
65-74 år	59	14	57	16	48	10	50	12	40	13	50	12	35	26	52	12	45	17
75-79 år	60	10	63	11	45	9	48	11	38	10	47	13	38	21	52	10	51	14
Män																		
16-19 år	72	7	69	9	54	4	64	5	60	5	60	8	65	6	64	8	71	7
20-24 år	60	13	63	14	50	10	52	12	49	9	55	13	53	12	59	12	61	11
25-34 år	55	19	55	20	47	14	49	17	44	13	52	16	43	23	54	14	54	14
35-44 år	58	18	55	19	48	13	50	15	44	13	55	14	40	25	57	11	56	13
45-54 år	61	17	57	18	51	13	54	14	44	12	57	13	39	25	56	12	49	17
55-64 år	55	17	53	19	47	12	51	15	38	14	52	13	34	28	51	12	48	16
65-74 år	56	17	53	20	46	14	52	14	40	16	52	13	34	28	53	14	45	19
75-79 år	58	12	57	16	45	11	49	12	39	12	53	14	38	25	55	11	53	16
Kvinnor																		
16-19 år	68	9	69	10	59	6	58	7	60	5	55	12	56	11	61	9	63	8
20-24 år	65	11	70	10	59	6	57	11	55	7	53	14	47	19	56	10	61	13
25-34 år	61	12	63	12	51	7	52	11	47	10	51	12	43	21	50	12	53	14
35-44 år	65	12	69	9	54	7	55	11	46	9	57	13	46	21	57	10	58	11
45-54 år	63	13	64	11	51	9	53	11	39	13	48	14	40	22	52	12	55	12
55-64 år	61	12	60	12	51	8	51	10	38	12	49	12	38	22	52	10	49	14
65-74 år	62	11	61	11	49	7	49	9	39	11	48	12	36	23	51	10	45	15
75-79 år	61	8	67	7	45	8	47	10	37	9	43	11	38	18	50	9	50	12

Tabell 5B.2 Förtroende för rättsväsendet i olika grupper i befolkningen 2016. Andel i procent.

Mycket stort eller ganska stort respektive mycket litet eller ganska litet förtroende för: (+/-)	Rättsväsendet som helhet		Polisen		Åklagarna		Domstolarna		Kriminalvården		Rättsväsendet hanterar miss-tänkta rättvist		Rättsväsendet behandlar utsatta bra		Polisen hanterar miss-tänkta rättvist		Polisen behandlar utsatta bra	
	+	-	+	-	+	-	+	-	+	-	+	-	+	-	+	-	+	-
SAMTLIGA, 16-79 år	61	14	61	14	50	10	52	12	44	11	52	13	41	22	54	11	53	14
Svensk/utländsk bakgrund																		
Svenskfödda med:																		
- bådar/en förälder inrikesfödd(a)	62	14	62	14	51	10	53	12	44	12	54	13	41	23	56	11	54	14
- båda föräldrarna utrikesfödda	54	15	54	15	45	12	46	14	41	13	47	16	40	22	49	16	48	18
Utrikesfödda	56	15	58	15	46	10	50	11	43	10	48	14	43	18	50	12	52	11
Utbildning (högsta)																		
Förgymnasial	58	14	61	14	46	11	49	13	44	11	48	13	44	19	53	11	53	14
Gymnasial	55	17	59	16	46	12	47	15	42	13	47	15	38	25	51	13	50	15
Eftergymnasial	67	11	62	13	56	7	59	9	45	10	60	10	44	20	58	10	56	12
Familjetyp																		
Sammanboende	61	13	60	14	51	9	52	11	43	11	52	12	39	23	55	10	51	14
- utan barn	63	14	62	13	52	9	55	12	44	11	56	12	43	21	57	10	57	11
- med barn																		
Ensamstående																		
- utan barn	60	14	61	15	48	11	51	12	45	11	51	14	44	21	53	12	54	14
- med barn	56	18	59	19	47	12	47	17	38	13	46	17	39	26	48	18	50	17
Bostadstyp																		
Småhus	62	13	61	14	51	9	54	11	45	11	55	12	42	22	57	10	54	13
Flerfamiljshus	59	15	60	15	49	11	50	13	43	12	50	15	41	22	52	13	52	15
Boendeort																		
Storstadsregion	62	14	60	15	51	11	53	13	42	13	53	13	42	23	53	12	54	13
Större stad	60	15	61	14	51	10	52	13	45	11	52	14	41	22	55	11	53	14
Mindre stad/landsbygd	60	13	61	15	49	9	51	11	44	10	51	12	40	21	55	11	52	14

Tabell 5C:1 Ingen uppfattning (ingen åsikt/vet ej) om förtroende för rättsväsendet i olika grupper i befolkningen 2016. Andel i procent.

Ingen åsikt/vet ej	Rättsväsendet som helhet		Polisen	Åklagarna	Domstolarna	Kriminalvården	Rättsväsendet hanterar miss-tänkta rättvist		Rättsväsendet behandlar utsatta bra		Polisen hanterar miss-tänkta rättvist		Polisen behandlar utsatta bra	
	4	3					11	10	9	9	9	9		
SAMTLIGA, 16-79 år	4	3	17	14	17	11	10	11	10	9	9	9	9	
Kön														
Män	3	3	16	12	16	9	9	9	9	8	8	8	8	
Kvinnor	4	4	19	15	19	12	11	12	11	11	11	10	10	
Ålder														
16-19 år	6	5	18	15	17	14	13	14	13	10	10	10	10	
20-24 år	4	3	14	11	14	8	9	8	9	7	7	7	7	
25-34 år	3	2	16	13	15	10	9	10	9	8	8	7	7	
35-44 år	3	3	17	13	16	9	8	9	8	9	9	7	7	
45-54 år	3	3	15	12	16	10	9	10	9	9	9	8	8	
55-64 år	4	4	18	14	19	12	11	12	11	10	10	9	9	
65-74 år	4	3	20	15	19	13	11	13	11	11	11	10	10	
75-79 år	7	8	26	22	27	18	16	18	16	15	15	13	13	
Män														
16-19 år	6	6	19	15	17	12	12	12	12	9	9	8	8	
20-24 år	5	3	15	12	13	8	9	8	9	6	6	7	7	
25-34 år	4	2	15	12	15	10	9	10	9	8	8	7	7	
35-44 år	2	3	15	12	15	8	7	8	7	9	9	7	7	
45-54 år	1	2	12	9	14	8	7	8	7	8	8	7	7	
55-64 år	3	3	15	11	17	10	10	10	10	9	9	8	8	
65-74 år	2	2	16	11	16	10	9	10	9	8	8	8	8	
75-79 år	6	7	24	18	25	12	12	12	12	11	11	9	9	
Kvinnor														
16-19 år	7	4	17	15	17	15	14	15	14	12	12	11	11	
20-24 år	4	3	13	10	14	8	8	8	8	7	7	7	7	
25-34 år	3	2	16	13	16	10	9	10	9	8	8	7	7	
35-44 år	3	3	18	14	18	9	8	9	8	9	9	8	8	
45-54 år	5	4	19	15	19	12	11	12	11	10	10	10	10	
55-64 år	4	5	20	16	21	13	12	13	12	12	12	10	10	
65-74 år	5	4	24	19	22	16	13	16	13	14	14	13	13	
75-79 år	8	9	28	24	29	23	19	23	19	18	18	17	17	

Tabell 5C:2 Ingen uppfattning (ingen åsikt/vet ej) om förtroende för rättsväsendet i olika grupper i befolkningen 2016. Andel i procent.

Ingen åsikt/vet ej	Rättsväsendet som helhet		Polisen		Åklagarna		Domstolarna		Kriminalvården		Rättsväsendet hanterat miss-tänkta rättvist		Rättsväsendet behandlar utsatta bra		Polisen hanterat miss-tänkta rättvist		Polisen behandlar utsatta bra	
	4	3	3	17	14	17	11	10	9	7	11	10	9	9	10	9	9	
SAMTLIGA, 16–79 år	4	3	3	17	14	17	11	10	9	7	11	10	9	9	10	9	9	
Svensk/utländsk bakgrund																		
Svenskfödda med:																		
-båda/en förälder inrikesfödd(a)	2	2	2	15	11	15	9	7	7	7	9	7	7	7	7	7	6	
- båda föräldrarna utrikesfödda	4	4	4	19	15	18	13	13	13	13	13	13	10	10	10	10	10	
Utrikesfödda	9	8	8	26	22	27	19	20	20	20	19	20	17	17	17	17	17	
Utbildning (högsta)																		
Förgymnasial	7	6	6	22	19	21	16	15	15	15	16	15	13	13	13	13	13	
Gymnasial	3	3	3	18	14	18	11	10	10	10	11	10	10	9	9	9	9	
Eftergymnasial	2	2	2	14	11	15	8	7	7	7	8	7	7	6	6	6	6	
Familjetyp																		
Sammanboende																		
- utan barn	3	3	3	17	14	18	11	10	10	10	11	10	10	8	8	8	8	
- med barn	3	3	3	16	12	15	9	9	9	9	9	9	8	8	8	8	8	
Ensamstående																		
- utan barn	5	4	4	18	14	18	12	11	11	11	12	11	10	9	9	9	9	
- med barn	3	3	3	17	14	21	10	10	10	10	10	10	9	8	8	8	8	
Bostadstyp																		
Småhus	3	3	3	17	13	16	10	9	9	9	10	9	8	7	7	7	7	
Flerfamiljshus	5	4	4	18	14	18	12	11	11	11	12	11	10	10	10	10	10	
Boendeort																		
Storstadsregion	4	3	3	16	13	17	11	10	10	10	11	10	9	9	9	9	9	
Större stad	4	3	3	17	13	16	10	9	9	9	10	9	8	8	8	8	8	
Mindre stad/landsbygd	4	4	4	20	16	19	12	11	11	11	12	11	11	10	10	10	10	

6 Brottsofsuttas kontakter med rättsväsendet

Sammanfattning	144
Inledning	144
Erfarenhet av polisen i samband med polisanmälan	145
Erfarenhet av åklagare	149
Erfarenhet av domstol	150
Erfarenhet av målsägandebiträde	151
Erfarenhet av rättegång	152
Figurförteckning	154
Tabellförteckning	155

6 Brott utsattas kontakter med rättsväsendet

Sammanfattning

Drygt hälften av dem som varit i kontakt med polisen under de senaste tre åren på grund av utsatthet för brott har positiv erfarenhet av polisens arbete. Detta gäller både brott med och utan inslag av hot eller våld. Bland personer som utsatts för hot- eller våldsbrott är dock andelen med negativa erfarenheter större (28 %) än bland personer som utsatts för andra typer av brott (16 %).

Vad beträffar polisens arbete är de brott utsatta mest nöjda med polisens tillgänglighet och bemötande, men mindre nöjda med den information som gavs och med polisens effektivitet. Kvinnor som har utsatts för brott som ej innehållit hot eller våld tenderar att vara mer nöjda med polisen jämfört med motsvarande grupp bland män. Det motsatta gäller för brott som innehållit hot eller våld, där män är mer nöjda med polisen jämfört med kvinnor.

Skillnaderna mellan de olika åldersgrupperna är små, men den äldsta åldersgruppen (65–79 år) har över tid varit den grupp som har mer positiva erfarenheter av polisens arbete än övriga brott utsatta.

Av dem som varit i kontakt med polisen i samband med utsatthet för brott har endast ett fåtal medverkat i rättegång på grund av att de själva utsatts för brott. Merparten av dessa (66 %) uppger sig dock vara nöjda med det bemötande som de fick i domstolen och tycker sig ha fått tillräcklig information inför rättegången samt upplever att det var ganska eller mycket lätt att förstå rättegången.

Inledning

När en person som blivit utsatt för ett brott väljer att anmäla händelsen till polisen innebär detta att den brott utsatte får kontakt med och erfarenhet av en eller flera av rättsväsendets myndigheter. Erfarenheterna begränsas vanligen till kontakten med polisen i samband med polisanmälan, men kan också bestå av kontakter med åklagare, målsägandebiträde och domstol i de fall då brottet tas upp i en rättegång.

Enligt förundersökningskungörelsen (1947:948) ska rättsväsendets myndigheter informera brottsoffer om hur rättsprocessen går till och vad som sker i det enskilda ärendet. Brottsoffer ska även kunna få information om var det finns olika stöd- och hjälpinsatser. Brottsoffrens uppfattning om kontakterna med polis, åklagare, målsägandebiträde och domstol är betydelsefulla indikatorer för hur väl rättsväsendet lyckas uppfylla dessa krav.

I detta kapitel redovisas brott utsattas erfarenheter under *de senaste tre åren*. Tidsperioden avser intervjudatum (våren 2016) och tre år bakåt i tiden. Redovisningarna i utsatthetskapitlet avser däremot ett år (föregående kalenderår).

I detta kapitel belyses resultat från NTU 2016 gällande kontakter med rättsväsendet med anledning av utsatthet för brott. Liksom i tidigare kapitel redovisas ett urval av resultaten i diagram, men en utförligare redovisning finns i slutet av kapitlet (se tabell 6A–6G). En del av resultaten redovisas uppdelat på kön, ålder, svensk eller utländsk bakgrund, utbildningsnivå samt familje- och boendeförhållanden, men i andra delar endast övergripande resultat som inte bryts ner i undergrupper.

Av alla personer som deltar i NTU är det ett mycket litet antal som har erfarenheter av åklagare, domstol, målsägandebiträde och rättegång. Det är färre än 300 personer per år, vilket gör att skattningarna av erfarenheter av kontakter med de ovannämnda blir mindre säkra än de för polisen, som cirka 2 000 personer i urvalet per år varit i kontakt med. Därför presenteras analyser av utvecklingen över tid endast för brottsutsattas erfarenheter av kontakter med polisen.

Erfarenhet av polisen i samband med polisanmälan

I frågeavsnittet om brottsutsattas erfarenheter ställs inledningsvis följande fråga:

Har du under de senaste tre åren drabbats av något brott som anmälts till polisen?

Enligt NTU 2016 har knappt en femtedel (17 %) av befolkningen (i åldern 16–79 år) drabbats⁵⁸ av något eller några brott som anmälts till polisen under de senaste tre åren.⁵⁹ I de fall då den tillfrågade har utsatts för flera brott under den efterfrågade perioden, ställs samtliga följdfrågor för *den senaste av dessa händelser*. Polisanmälan behöver inte ha gjorts av den brottsutsatta personen, utan kan ha gjorts av någon annan. Majoriteten (78 %) har dock själva anmält (det senaste) brottet till polisen.

Vilka erfarenheter har då de personer som haft kontakt med polisen? Är majoriteten positiv eller negativ? Finns det skillnader mellan olika grupper i befolkningen eller mellan utsatta för olika typer av brott? Dessa frågeställningar belyses i NTU genom följande fråga:

Hur skulle du beskriva dina erfarenheter av polisen i samband med det här brottet?

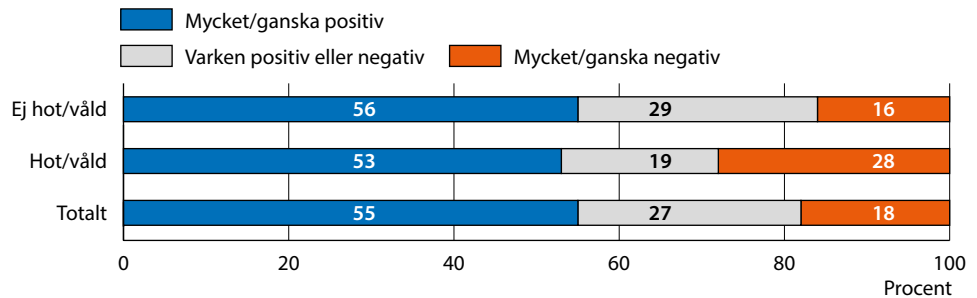
Svarsalternativen är *mycket positiva, ganska positiva, varken positiva eller negativa, ganska negativa* samt *mycket negativa*.

Drygt hälften (55 %) av de tillfrågade som haft kontakt med polisen i samband med att de har polisanmält ett brott har positiva erfarenheter, medan 18 procent uppger att de har negativa erfarenheter (se figur 6.1). Bland dem som polisanmält ett brott som innehöll någon form av hot

⁵⁸ I frågan används begreppet *drabbats*, men för att vara konsekvent och i linje med den övriga rapporten kommer de som svarat på frågor om kontakter med rättsväsendet dock att omnämnas som brottsutsatta i det här kapitlet.

⁵⁹ Av dessa tillhör drygt hälften (51 %) den grupp som uppger att de blivit utsatta för något brott under 2015.

Figur 6.1 Erfarenhet av polisen i samband med utsatthet för brott de senaste tre åren, enligt NTU 2016. Totalt samt uppdelat på om (den senaste) händelsen innehöll respektive inte innehöll hot eller våld. Andel för respektive grupp. (Tabell 6A och 6F)

eller våld är andelen med positiva erfarenheter något lägre (53 %), och andelen negativa är större (28 %), jämfört med dem som polisanmält händelser utan inslag av hot eller våld.⁶⁰ Bland dem som drabbats av brott som *inte* uppges ha innehållit hot eller våld är andelen negativa 16 procent. Andelen tillfrågade som uppger att de haft positiva kontakter med polisen har varit mer eller mindre konstant sedan 2007 (se tabell 6A).

Bland dem som polisanmält ett brott med inslag av hot eller våld är det en mindre andel som saknar en tydlig uppfattning (positiv *eller* negativ) om sina erfarenheter av polisen, jämfört med dem som polisanmält brott utan hot eller våld (19 % jämfört med 29 %). Skillnaden kan ha ett samband med att olika typer av brott anmäls på olika sätt, vilket innebär att den drabbades kontakt med polisen uppstår på olika sätt, av olika skäl och i olika situationer. Vid exempelvis misshandel sker den första kontakten med polisen ofta på brottsplatsen, i direkt anknytning till brottet. Vid cykelstöld eller stöld ur fordon sker kontakten däremot oftast via telefon eller internet. Förväntningarna på vad en polisanmälan ska leda till kan skilja sig åt mellan olika brottstyper. Vid utsatthet för hot- eller våldsbrott kan det främsta syftet vara att få upprättelse eller skydd, medan en polisanmälan av ett egendomsbrott ofta är en åtgärd som främst vidtas i syfte att kunna begära ersättning från försäkringsbolag. Det är därför inte förvånande att de som drabbats av brott utan inslag av hot eller våld oftare saknar en tydlig (positiv *eller* negativ) uppfattning.

Kön och ålder

Över tid uppger kvinnor något oftare än män att de har positiva erfarenheter av polisen, skillnaden 2016 uppgår till 11 procentenheter (61 % för kvinnor jämfört med 50 % för män). Skillnaden mellan kvinnor och män är mindre när det gäller brott som har innehållit hot eller

⁶⁰ Ungefär en femtedel (19 %) av de brott som anmäls till polisen under de senaste tre åren uppges ha innehållit någon form av hot eller våld. För att ringa in omfattningen av sådana brott ställs frågan *Ingick någon form av hot eller våld i händelsen?* Denna fråga fångar således inte upp några specificerade brottstyper utan belyser snarare den tillfrågades övergripande bedömning av huruvida inslag som uppfattades som hot eller våld ingick i händelsen.

våld (56 respektive 50 %) och större bland dem som polisanmält ett brott som inte har innefattat hot eller våld (62 % för kvinnor jämfört med 50 % för män). Det finns även skillnader mellan åldersgrupperna. Störst andel med positiva erfarenheter av polisen finns i den äldsta åldersgruppen 65–79 år (61 %). Minst andel med positiva erfarenheter återfinns i åldersgruppen 25–44 år (50 %).

Olika grupper erfarenhet av polisen

Erfarenheten av polisen skiljer sig något åt mellan olika grupper i befolkningen. En större andel personer med eftergymnasial utbildning har positiva erfarenheter av polisen i samband med utsatthet för brott (57 %) jämfört med personer med högst gymnasial eller förgymnasial utbildning (53 respektive 52 %). Vidare har personer boende i en mindre stad eller på landsbygden i större utsträckning positiva erfarenheter av polisen (60 %) jämfört med boende i en större stad eller i en storstadsregion (55 respektive 53 %). De skillnader i erfarenhet av polisen som finns vad gäller utbildningsnivå och boendeort är dock inte stabila över tid utan varierar från år till år (se tabell 6A).

Erfarenhet av olika delar av polisens arbete

De personer som uppger att de under de senaste tre åren drabbats av något brott som anmälts till polisen får besvara ytterligare frågor om hur de upplever polisens tillgänglighet, bemötande, information och effektivitet i samband med polisanmälan:

Hur nöjd eller missnöjd var du med möjligheten att på ett enkelt sätt få kontakt med någon inom polisen som kunde hjälpa dig?

Hur nöjd eller missnöjd är du med det bemötande du fick av polisen?

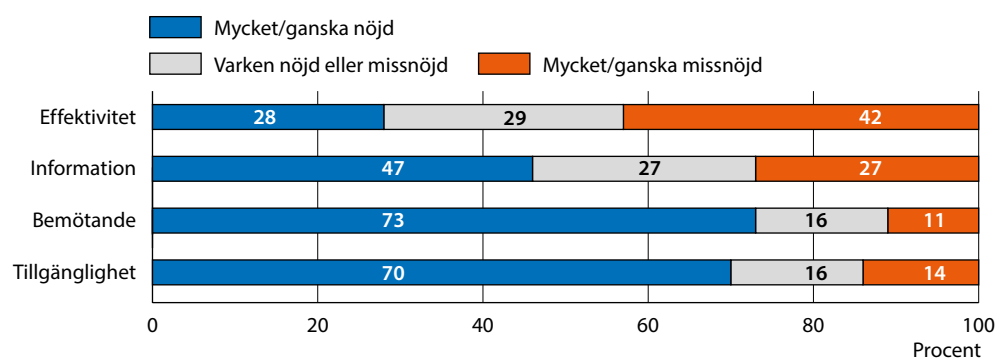
Hur nöjd eller missnöjd är du med den information du fick om hur polisen arbetar med ditt ärende?

Hur nöjd eller missnöjd är du med polisens arbete med att utreda och klara upp brottet?

Svarsalternativen är *mycket nöjd, ganska nöjd, varken nöjd eller missnöjd, ganska missnöjd* samt *mycket missnöjd*.

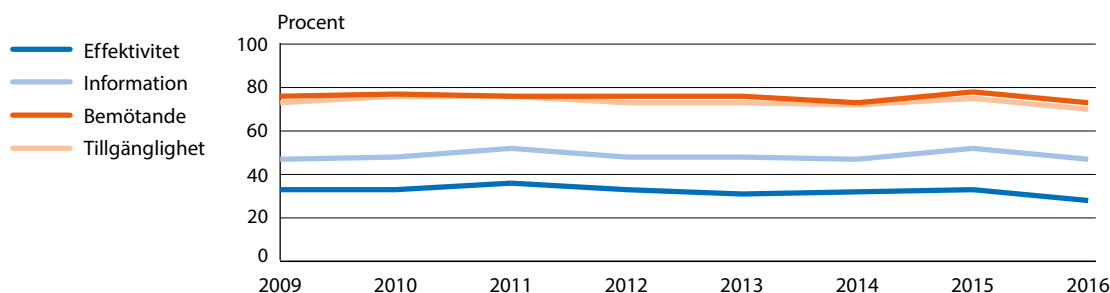
En majoritet av de personer som varit i kontakt med polisen med anledning av utsatthet för brott ger bra betyg åt polisens tillgänglighet (70 %) samt det bemötande de fått (73 %). Däremot uppger en mindre andel att de är nöjda med den information de fått om hur polisen arbetar med ärendet (47 %) och med polisens effektivitet vad gäller förmågan att utreda och klara upp brottet (28 %), se figur 6.2. Kvinnor uppger i större utsträckning än män att de är nöjda med den kontakt de haft med polisen (se tabell 6B–6E).

Figur 6.2 Erfarenhet av olika delar av polisens arbete bland dem som utsatts för brott de senaste tre åren, enligt NTU 2016. Andel för olika delar av polisens arbete. (Tabell 6B-E)

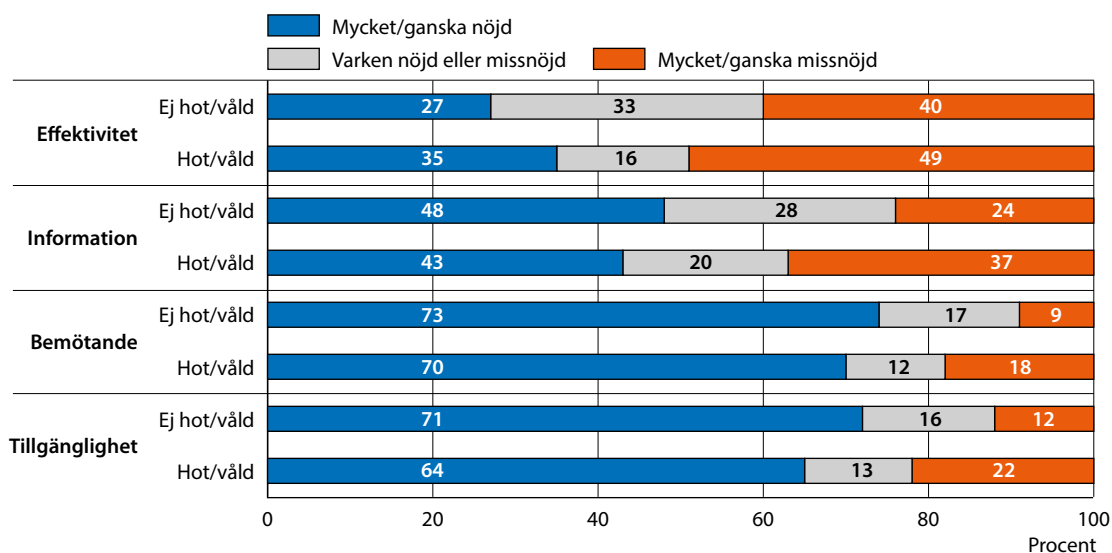
Andelen med positiva erfarenheter av polisens arbete är generellt lägre i år jämfört med förra årets mätning (se figur 6.3). Detta förklaras av att andelen män med positiva erfarenheter är lägre i år (50 % 2016 jämfört med 57 % 2015). Andelen kvinnor med positiva erfarenheter är i princip på samma nivå som förra året.

Figur 6.3 Positiv (mycket/ganska) erfarenhet av kontakten med polisen bland dem som utsatts för brott de senaste tre åren, enligt NTU 2009–2016. Andel för olika delar av polisens arbete. (Tabell 6B-E)

Tydliga skillnader framträder också då man studerar andelarna nöjda respektive missnöjda uppdelat på vilken typ av brott som polisanmäls (se figur 6.4). De personer som polisanmält ett brott med inslag av hot eller våld uppger oftare att de är missnöjda med alla fyra delar av kontakten med polisen, jämfört med dem som polisanmält ett brott som inte har innehållit hot eller våld. Bland dem som polisanmält ett brott med inslag av hot eller våld är det dessutom en något mindre andel som uppger att de är nöjda med polisens tillgänglighet, bemötande och den information som gavs. Dock gäller detta inte polisens effektivitet, där andelen är större jämfört med dem som utsatts för brott som inte innehöll hot eller våld. Sammanfattningsvis är andelen personer som är missnöjda med polisens arbete genomgående högre bland dem som utsatts för brott med inslag av hot eller våld, medan andelen personer som varken känner sig nöjda eller missnöjda är större bland dem som utsatts för brott som inte innehöll hot eller våld.

Figur 6.4 Erfarenhet av olika delar av polisens arbete bland dem som utsatts för brott de senaste tre åren, enligt NTU 2016. Uppdelat på om (den senaste) händelsen innehöll respektive inte innehöll hot eller våld. Andel för respektive grupp. (Tabell 6F)

Kön

Det är skillnader i andelen nöjda med olika delar av kontakten med polisen uppdelat på kön och om brottet innehöll hot eller våld (se tabell 6F). Oavsett om brottet innehöll inslag av hot och våld eller inte så är andelen kvinnor med positiva erfarenheter av polisens arbete högre än motsvarande andel bland männen. Detta gäller för samtliga fyra dimensioner av polisens arbete. En större andel av kvinnorna har positiva erfarenheter av polisen om brottet inte innehöll inslag av hot eller våld (62 %) jämfört med om brottet innehöll inslag av hot eller våld (56 %). Mellan män är det ingen skillnad i erfarenhet av polisen om brottet innehöll inslag av hot eller våld eller inte.

Erfarenhet av åklagare

I samband med en rättegång kommer den som utsatts för brott i kontakt med en åklagare. Det kan även hända att den utsatte kommer i kontakt med en åklagare under polisutredningen, även om utredningen sedan inte leder till en rättegång. Enligt NTU 2016 har 1,7 procent av befolkningen i åldern 16–79 år varit i kontakt med en åklagare i samband med polisutredning eller rättegång under de senaste tre åren.⁶¹ I NTU undersöks erfarenheten av denna kontakt genom frågan:

Hur skulle du beskriva dina erfarenheter av åklagaren?

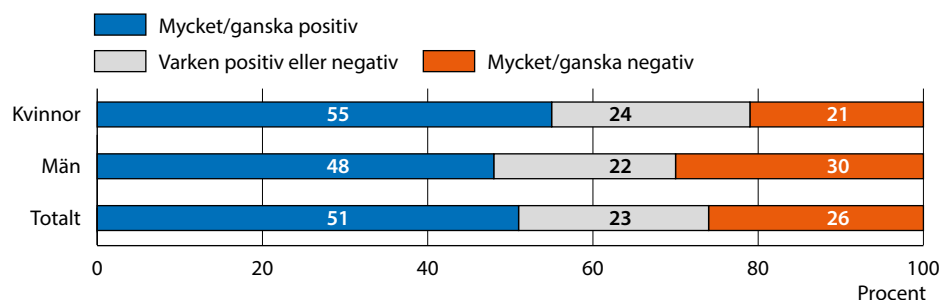
Svarsalternativen är *mycket positiva, ganska positiva, varken positiva eller negativa, ganska negativa* samt *mycket negativa*.

⁶¹ För de flesta har kontakten skett i samband med en rättegång, men för ungefär en fjärdedel av dem (0,3 % av befolkningen i åldern 16–79 år) har ärendet inte gått till rättegång, och kontakten har då endast varit i samband med utredningen av brottet.

Drygt hälften av de tillfrågade (51 %) uppger att de har positiva erfarenheter av kontakten med åklagaren, medan andelen med negativa erfarenheter uppgår till 26 procent (se figur 6.5). Vid särredovisning för kön framgår att en större andel kvinnor än män har positiva erfarenheter av kontakten med åklagare (55 % jämfört med 48 %).

Sett över tid kan en negativ trend noteras då det år 2009⁶² var 61 procent av dem som haft kontakt med åklagare som uppgav att deras erfarenhet varit mycket eller ganska positiv (se tabell 6G). Det bör dock understrykas att det är mycket få som svarat på dessa frågor, varför utvecklingen bör tolkas med stor försiktighet.

Figur 6.5 Erfarenhet av åklagare i samband med brottsutredning eller rättegång de senaste tre åren, enligt NTU 2016. Andel för respektive kön samt totalt. (Tabell 6G)

Erfarenhet av domstol

I NTU får personer som medverkat i rättegång ett antal frågor om sina erfarenheter av domstol. Denna redovisning kan dock endast belysa övergripande resultat, eftersom det är en liten del av befolkningen i åldern 16–79 år som uppger att de har medverkat i en rättegång med anledning av utsatthet för brott under de senaste tre åren.

För att belysa hur stor andel av befolkningen som har medverkat som målsägande vid en rättegång under de senaste tre åren, ställs följande fråga:

Har du under de senaste tre åren medverkat i någon rättegång i domstol därför att du blivit utsatt för något brott?

I NTU 2016 svarar 1,3 procent av befolkningen i åldern 16–79 år jakande på frågan.

För att studera uppfattningen om bemötandet i domstolen på ett övergripande plan ställs följande fråga:

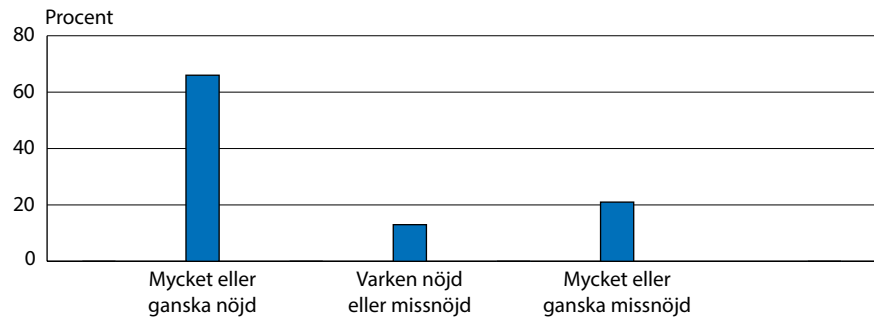
Hur nöjd eller missnöjd är du med det sammantagna bemötandet du fick i domstolen?

⁶² I NTU 2006–2008 ställdes frågan om åklagare enbart till personer som varit i kontakt med åklagare i samband med en rättegång. Från och med NTU 2009 ställs dock frågan till samtliga personer med erfarenhet av åklagare under de senaste tre åren, varför dessa resultat inte är fullt jämförbara med resultaten i de tre första NTU-rapporterna.

Svarsalternativen är *mycket nöjd, ganska nöjd, varken nöjd eller missnöjd, ganska missnöjd* samt *mycket missnöjd*.

Två tredjedelar (66 %) uppger att de är nöjda med bemötandet som de fick i domstolen, medan 21 procent uppger att de är missnöjda med det sammantagna bemötandet (se figur 6.6). Andelen som uppger att de är nöjda med bemötandet i domstol har varit relativt stabil sedan 2007. Det bör understrykas att det är mycket få som svarat på dessa frågor, varför det är svårt att säga något om en eventuell utveckling över tid.

Figur 6.6 Upplevelse av bemötande i domstol, enligt NTU 2016. Andel bland målsägande som medverkat i rättegång de senaste tre åren. (Tabell 6G)

Erfarenhet av målsägandebiträde

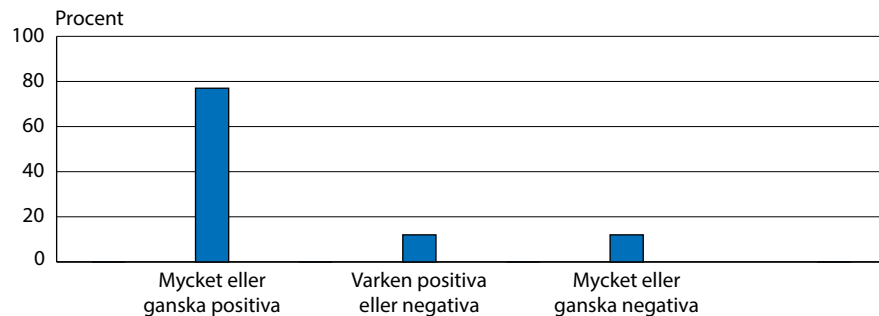
I vissa fall tilldelas målsägande i en rättegång ett juridiskt biträde, ett så kallat målsägandebiträde, som ska fungera som stöd och hjälp under rättsprocessen. I NTU 2016 uppger drygt hälften (55 %) med erfarenhet av att som målsägande ha medverkat i rättegång att de hade ett målsägandebiträde. De får ange sin uppfattning genom att besvara frågan:

Hur skulle du beskriva dina erfarenheter av målsägandebiträdet?

Svarsalternativen är: *mycket positiva, ganska positiva, varken positiva eller negativa, ganska negativa* samt *mycket negativa*.

Av figur 6.7 framgår att 77 procent uppger att erfarenheterna av målsägandebiträdet är positiva, medan 12 procent uppger att deras erfarenheter av biträdet varit negativa.

Figur 6.7 Erfarenhet av målsägandebiträde, enligt NTU 2016. Andel bland målsägande som medverkat i rättegång de senaste tre åren. (Tabell 6G)

Erfarenhet av rättegång

Som nämndes inledningsvis har målsäganden i en rättegång rätt till begriplig och relevant information. I NTU finns två frågor som rör brottsutsattas erfarenheter av information och begriplighet i samband med rättegången:

Hur lätt eller svårt var det att förstå vad som hände under rättegången?

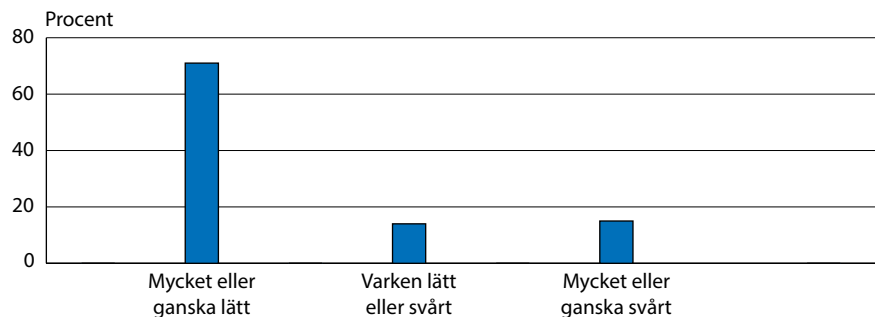
och

Upplivede du informationen du fick inför rättegången som tillräcklig eller otillräcklig?

Svarsalternativen för den första frågan är: mycket lätt, ganska lätt, varken lätt eller svårt, ganska svårt samt mycket svårt. Den andra frågan besvaras med antingen tillräcklig eller otillräcklig.

Drygt sju av tio av de tillfrågade (71 %) uppger att de tyckte att det var mycket eller ganska lätt att förstå rättegången, medan 15 procent anser att det var mycket eller ganska svårt (figur 6.8).

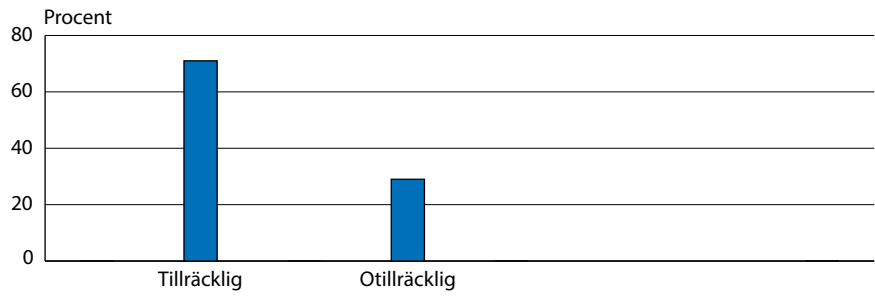
Figur 6.8 Förståelse av rättegången, enligt NTU 2016. Andel bland målsägande som medverkat i rättegång de senaste tre åren. (Tabell 6G)

När målsäganden i stället svarar på om informationen som gavs inför rättegången var tillräcklig eller otillräcklig är andelen missnöjda större (se figur 6.9).⁶³ Nära en tredjedel (29 %) upplever att informationen var otillräcklig. Drygt två tredjedelar (71 %) anser dock att informationen var tillräcklig. Nivån har legat relativt stabil sedan 2007. Även här bör man ha i åtanke att det är få individer som har besvarat frågorna.

⁶³ Att andelen missnöjda är högre i denna fråga än i frågan om förståelse av rättegången kan bero på att ett neutralt svarsalternativ saknats i frågan och att de som är tveksamma därför tvingats ta ställning.

Figur 6.9 Upplevelse av information om rättegången, enligt NTU 2016. Andel bland målsägande som medverkat i rättegång de senaste tre åren. (Tabell 6G)

Figurförteckning

Kapitel 6 • Brottutsattas kontakter med rättsväsendet

<i>Erfarenhet av polisen</i>		
Figur 6.1	Erfarenhet av polisen i samband med utsatthet för brott de senaste tre åren, enligt NTU 2016. Totalt samt uppdelat på om (den senaste händelsen innehöll respektive inte innehöll hot eller våld. Andel för respektive grupp. (Tabell 6A och 6F)	146
Figur 6.2	Erfarenhet av olika delar av polisens arbete bland dem som utsatts för brott de senaste tre åren, enligt NTU 2016. Andel för olika delar av polisens arbete. (Tabell 6B–E)	148
Figur 6.3	Positiv (mycket/ganska) erfarenhet av kontakten med polisen bland dem som utsatts för brott de senaste tre åren, enligt NTU 2009–2016. Andel för olika delar av polisens arbete. (Tabell 6B–E)	148
Figur 6.4	Erfarenhet av olika delar av polisens arbete bland dem som utsatts för brott de senaste tre åren, enligt NTU 2016. Uppdelat på om (den senaste händelsen innehöll respektive inte innehöll hot eller våld. Andel för respektive grupp. (Tabell 6F)	149
<i>Erfarenhet av åklagare</i>		
Figur 6.5	Erfarenhet av åklagare i samband med brottsutredning eller rättegång de senaste tre åren, enligt NTU 2016. Andel för respektive kön samt totalt. (Tabell 6G)	150
<i>Erfarenhet av domstol</i>		
Figur 6.6	Upplevelse av bemötande i domstol, enligt NTU 2016. Andel bland målsägande som medverkat i rättegång de senaste tre åren. (Tabell 6G)	151
<i>Erfarenhet av målsägandebiträde</i>		
Figur 6.7	Erfarenhet av målsägandebiträde, enligt NTU 2016. Andel bland målsägande som medverkat i rättegång de senaste tre åren. (Tabell 6G)	151
<i>Erfarenhet av rättegång</i>		
Figur 6.8	Förståelse av rättegången, enligt NTU 2016. Andel bland målsägande som medverkat i rättegång de senaste tre åren. (Tabell 6G)	152
Figur 6.9	Upplevelse av information om rättegången, enligt NTU 2016. Andel bland målsägande som medverkat i rättegång de senaste tre åren. (Tabell 6G)	153

Tabellförteckning

Kapitel 6 • Brottutsattas kontakter med rättsväsendet

Tabell 6A	Mycket eller ganska positiv erfarenhet av polis i samband med utsatthet för brott de senaste tre åren, enligt NTU 2007–2016. Andel i procent för respektive grupp.	156
Tabell 6B	Mycket eller ganska nöjd med möjligheten att på ett enkelt sätt få kontakt med polis i samband med utsatthet för brott de senaste tre åren, enligt NTU 2009–2016. Andel i procent för respektive grupp.	157
Tabell 6C	Mycket eller ganska nöjd med bemötandet från polis i samband med utsatthet för brott de senaste tre åren, enligt NTU 2009–2016. Andel i procent för respektive grupp.	158
Tabell 6D	Mycket eller ganska nöjd med informationen man fått om hur polisen arbetar med ärendet i samband med utsatthet för brott de senaste tre åren, enligt NTU 2009–2016. ¹ Andel i procent för respektive grupp.	159
Tabell 6E	Mycket eller ganska nöjd med polisens arbete med att utreda och klara upp brottet i samband med utsatthet för brott de senaste tre åren, enligt NTU 2009–2016. ¹ Andel i procent för respektive grupp.	160
Tabell 6F	Mycket eller ganska positiv erfarenhet av polis i samband med utsatthet för brott de senaste tre åren, enligt NTU 2016. Total erfarenhet och nöjdhet med olika delar av polisens arbete samt uppdelat på om (den senaste) händelsen innehöll respektive inte innehöll hot eller våld. Andel i procent för respektive grupp.	161
Tabell 6G	Erfarenheter av rättsväsendets myndigheter de senaste tre åren, enligt NTU 2007–2016. Andel i procent för respektive grupp som varit i kontakt med respektive myndighet.	161

Tabell 6A Mycket eller ganska positiv erfarenhet av polis i samband med utsatthet för brott de senaste tre åren, enligt NTU 2007–2016.
Andel i procent för respektive grupp.

	TOTALT									
	-07	-08	-09	-10	-11	-12	-13	-14	-15	-16
TOTALT	57	55	56	57	58	54	57	55	58	55
Kön										
Män	55	50	52	55	56	51	52	51	57	50
Kvinnor	59	61	61	60	60	58	62	61	60	61
Ålder										
16–24 år	49	51	54	52	59	52	55	52	57	55
25–44 år	55	54	54	54	54	54	54	53	56	50
45–64 år	60	55	56	60	58	55	59	56	57	59
65–79 år	66	59	66	70	66	57	62	64	73	61
Svensk/utländsk bakgrund										
Svenskfödda med										
– båda/en förälder inrikesfödd(a)	56	55	56	57	58	55	55	56	59	56
– båda föräldrarna utrikesfödda	57	58	54	59	66	46	60	58	56	52
Utrikesfödda	59	52	55	54	53	49	62	50	57	50
Utbildning (högsta)										
Förgymnasial	55	55	58	59	62	56	52	55	62	52
Gymnasial	59	56	55	58	56	54	57	54	60	53
Eftergymnasial	55	52	55	55	58	54	58	56	56	57

	TOTALT									
	-07	-08	-09	-10	-11	-12	-13	-14	-15	-16
TOTALT	57	55	56	57	58	54	57	55	58	55
Familjetyp										
Sammanboende										
– utan barn	58	55	57	57	60	55	54	57	60	51
– med barn	59	52	54	58	58	54	57	57	60	57
Ensamstående										
– utan barn	54	55	56	56	58	53	58	52	56	58
– med barn	54	60	57	61	47	55	62	57	59	56
Bostadstyp										
Småhus	59	53	56	57	60	55	56	57	58	57
Flerfamiljshus	55	56	55	57	56	53	57	54	59	53
Boendeort										
Storstadsregion	58	54	56	59	57	56	59	54	59	53
Större stad	57	55	56	54	57	56	55	55	55	55
Mindre stad/landsbygd	55	56	55	58	61	48	55	59	63	60

Tabell 6B Mycket eller ganska nöjd med möjligheten att på ett enkelt sätt få kontakt med polis i samband med utsatthet för brott de senaste tre åren, enligt NTU 2009–2016.¹ Andel i procent för respektive grupp.

	TOTALT															
	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
TOTALT	73	76	76	73	73	72	75	70	73	76	76	73	73	72	75	70
Kön																
Män	72	74	74	71	69	69	74	66								
Kvinnor	74	78	78	74	77	74	77	74								
Ålder																
16–24 år	76	77	80	72	75	74	77	73								
25–44 år	73	75	78	74	72	73	77	70								
45–64 år	70	74	72	70	73	70	71	68								
65–79 år	76	81	74	77	76	68	81	71								
Svensk/utländsk bakgrund																
Svenskfödda med																
– båda/en förälder inrikesfödd(a)	73	77	76	74	73	73	76	70								
– båda föräldrarna utrikesfödda	72	75	82	69	79	71	72	70								
Utrikesfödda	68	69	72	67	73	68	74	69								
Utbildning (högsta)																
Förgymnasial	74	78	76	72	70	70	72	69								
Gymnasial	71	73	74	70	74	71	77	68								
Eftergymnasial	75	78	77	76	73	73	75	71								

¹ Frågan ställdes för första gången i NTU 2009 och redovisas därför inte för åren 2006–2008.

	TOTALT															
	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
TOTALT	73	76	76	73	73	72	75	70	73	76	76	73	73	72	75	70
Familjetyp																
Sammanboende																
– utan barn	72	75	76	75	73	74	78	68								
– med barn	73	79	76	73	72	74	75	72								
Ensamstående																
– utan barn	74	73	76	70	74	69	74	69								
– med barn	72	78	69	68	72	64	75	68								
Bostadstyp																
Småhus	73	77	74	75	72	72	75	71								
Flerfamiljshus	72	74	77	70	74	72	76	69								
Boendeort																
Storadsregion	72	78	78	72	74	73	78	68								
Större stad	74	75	74	74	72	72	72	70								
Mindre stad/landsbygd	71	71	74	71	73	67	76	73								

Tabell 6C Mycket eller ganska nöjd med bemötandet från polis i samband med utsatthet för brott de senaste tre åren, enligt NTU 2009–2016.¹
Andel i procent för respektive grupp.

	TOTALT									
	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2016	2016
TOTALT	76	77	76	76	76	73	78	73	78	73
Kön										
Män	75	76	76	74	73	71	78	70	78	70
Kvinnor	77	79	77	78	78	75	78	76	78	76
Ålder										
16–24 år	76	76	80	75	73	73	76	75	76	75
25–44 år	75	77	76	76	74	71	77	70	77	70
45–64 år	76	79	75	75	77	73	76	73	76	73
65–79 år	79	79	77	81	80	78	87	78	87	78
Svensk/utländsk bakgrund										
Svenskfödda med										
– båda/en förälder	77	79	77	76	75	73	79	73	79	73
inrikesfödd(a)										
– båda föräldrarna	81	79	84	77	80	72	69	75	69	75
utrikesfödda										
Utrikesfödda	71	71	72	73	77	73	76	68	73	68
Utbildning (högsta)										
Förgymnasial	79	78	79	77	73	74	75	71	74	71
Gymnasial	76	78	75	76	76	74	81	72	74	72
Eftergymnasial	75	77	76	75	76	71	75	73	71	73

¹ Frågan ställdes för första gången i NTU 2009 och redovisas därför inte för åren 2006–2008.

	TOTALT									
	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2016	2016
TOTALT	76	77	76	76	76	73	78	73	78	73
Familjetyp										
Sammanboende										
– utan barn	75	78	77	77	75	75	80	72	75	72
– med barn	78	81	77	76	78	73	79	73	78	73
Ensamstående										
– utan barn	76	75	77	75	75	70	76	74	75	74
– med barn	78	79	72	73	72	73	77	66	72	66
Bostadstyp										
Småhus	77	79	78	78	77	74	79	76	77	76
Flerfamiljshus	76	76	75	73	74	72	77	70	74	70
Boendeort										
Storstadsregion	73	80	75	74	75	71	78	70	75	70
Större stad	77	75	77	79	77	75	77	73	77	73
Mindre stad/landsbygd	79	77	77	73	75	73	79	77	75	77

Tabell 6D Mycket eller ganska nöjd med informationen man fått om hur polisen arbetar med ärendet i samband med utsatthet för brott de senaste tre åren, enligt NTU 2009–2016.¹ Andel i procent för respektive grupp.

	TOTALT							
	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
TOTALT	47	48	52	48	48	47	52	47
Kön								
Män	44	46	49	46	44	42	50	43
Kvinnor	51	52	55	52	53	52	55	51
Ålder								
16–24 år	43	48	51	43	45	44	47	48
25–44 år	45	44	50	48	47	45	49	44
45–64 år	49	51	52	50	49	48	54	47
65–79 år	58	58	58	51	54	51	63	53
Svensk/utländsk bakgrund								
Svenskfödda med								
– båda/en förälder inrikesfödd(a)	47	49	52	50	48	46	53	46
– båda föräldrarna utrikesfödda	46	50	54	35	42	53	40	52
Utrikesfödda	47	44	47	45	51	47	53	47
Utbildning (högsta)								
Förgymnasial	48	53	53	50	44	47	48	43
Gymnasial	47	46	49	48	48	45	55	44
Eftergymnasial	47	49	54	48	50	48	51	50

¹ Frågan ställdes för första gången i NTU 2009 och redovisas därför inte för åren 2006–2008.

	TOTALT							
	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
TOTALT	47	48	52	48	48	47	52	47
Familjetyp								
Sammanboende								
– utan barn	47	49	52	46	46	46	52	45
– med barn	51	48	53	52	48	51	51	49
Ensamstående								
– utan barn	46	47	50	47	49	45	52	48
– med barn	41	53	49	53	51	47	54	45
Bostadstyp								
Småhus	48	48	53	50	47	48	51	49
Flerfamiljshus	46	49	50	47	49	46	53	45
Boendeort								
Storadsregion	45	48	51	47	49	46	54	46
Större stad	51	50	52	52	49	48	50	46
Mindre stad/landsbygd	46	46	51	45	45	46	50	49

Tabell 6E Mycket eller ganska nöjd med polisens arbete med att utreda och klara upp brottet i samband med utsatthet för brott de senaste tre åren, enligt NTU 2009–2016.¹ Andel i procent för respektive grupp.

	TOTALT									
	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016		
TOTALT	33	33	36	33	31	32	33	28		
Kön										
Män	31	33	35	31	30	29	32	26		
Kvinnor	36	34	38	36	32	35	34	32		
Ålder										
16–24 år	34	36	40	37	33	35	35	34		
25–44 år	32	31	32	33	30	30	31	25		
45–64 år	32	34	39	32	31	31	32	29		
65–79 år	43	38	41	31	33	36	38	33		
Svensk/utländsk bakgrund										
Svenskfödda med										
– båda/en förälder inrikesfödd(a)	32	33	37	33	30	31	31	28		
– båda föräldrarna utrikesfödda	32	34	40	28	17	37	36	32		
Utrikesfödda	39	34	34	32	37	32	39	28		
Utbildning (högsta)										
Förgymnasial	38	41	42	38	28	38	32	33		
Gymnasial	34	33	36	33	33	31	36	29		
Eftergymnasial	29	30	34	30	30	30	29	26		

¹ Frågan ställdes för första gången i NTU 2009 och redovisas därför inte för åren 2006–2008.

	TOTALT									
	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016		
TOTALT	33	33	36	33	31	32	33	28		
Familjetyper										
Sammanboende										
– utan barn	33	30	35	30	29	33	34	25		
– med barn	33	34	36	33	29	34	30	28		
Ensamstående										
– utan barn	35	36	38	35	33	29	32	32		
– med barn	28	34	36	39	38	30	37	31		
Bostadstyp										
Småhus	33	33	38	33	29	33	32	29		
Flerfamiljshus	34	34	35	33	33	31	34	28		
Boendeort										
Storstadsregion	31	32	36	29	31	30	30	25		
Större stad	35	34	37	38	33	34	33	29		
Mindre stad/landsbygd	34	35	37	33	29	32	37	35		

Tabell 6F Mycket eller ganska positiv erfarenhet av polis i samband med utsatthet för brott de senaste tre åren, enligt NTU 2016. Total erfarenhet och nöjdhet med olika delar av polisens arbete samt uppdelat på om (den senaste) händelsen innehöll respektive inte innehöll hot eller våld. Andel i procent för respektive grupp.

	Mycket/ganska nöjd med ...													
	... polisens tillgänglighet				... polisens bemötande				... polisens information				... polisens effektivitet	
Mycket/ganska positiv erfarenhet av polis	Hot eller våld	Ej hot eller våld	Hot eller våld	Ej hot eller våld	Hot eller våld	Ej hot eller våld	Hot eller våld	Ej hot eller våld	Hot eller våld	Ej hot eller våld	Hot eller våld	Ej hot eller våld	Hot eller våld	Ej hot eller våld
TOTALT ¹	53	56	64	71	70	73	43	48	35	27				
Kön														
Män	50	50	59	68	69	70	41	44	31	24				
Kvinnor	56	62	69	75	71	77	44	53	39	30				

¹ År 2016 uppgavs 19 % av händelserna innehålla inslag av hot eller våld och 81 % uppgavs inte innehålla hot eller våld. För fördelning tidigare år, se respektive års publikation.

Tabell 6G Erfarenheter av rättsväsendets myndigheter de senaste tre åren, enligt NTU 2007-2016. Andel i procent för respektive grupp som varit i kontakt med respektive myndighet.

	-07	(n)	-08	(n)	-09	(n)	-10	(n)	-11	(n)	-12	(n)	-13	(n)	-14	(n)	-15	(n)	-16	(n)	
Mycket eller ganska positiva erfarenheter av polisen	TOTALT	57	(2 716)	55	(2 485)	56	(2 251)	57	(2 194)	58	(2 077)	54	(2 237)	57	(1 891)	55	(1 989)	58	(1 791)	55	(1 669)
	Män	55	(1 493)	50	(1 302)	52	(1 225)	55	(1 192)	56	(1 044)	51	(1 201)	52	(966)	51	(1 032)	57	(922)	50	(870)
	Kvinnor	59	(1 223)	61	(1 183)	61	(1 026)	60	(1 002)	60	(1 033)	58	(1 036)	62	(925)	61	(957)	60	(869)	61	(799)
Mycket eller ganska positiva erfarenheter av åklagare ¹	TOTALT	56	(276)	66	(231)	61	(289)	55	(302)	59	(279)	56	(319)	50	(237)	48	(266)	51	(207)	51	(176)
	Män	51	(167)	61	(120)	59	(174)	55	(193)	55	(149)	56	(185)	48	(135)	40	(138)	48	(105)	48	(92)
	Kvinnor	64	(109)	72	(111)	66	(115)	55	(109)	64	(130)	56	(134)	53	(102)	56	(128)	55	(102)	55	(84)
Mycket eller ganska positiva erfarenheter av målsägande/tribud ²	TOTALT	75	(168)	74	(158)	77	(157)	71	(155)	68	(134)	74	(160)	75	(106)	60	(112)	69	(88)	77	(75)
Mycket eller ganska nöjd med bemötande i domstol ²	TOTALT	66	(282)	69	(244)	76	(259)	64	(256)	70	(216)	71	(241)	60	(177)	65	(191)	65	(163)	66	(149)
Mycket eller ganska lätt att förstå rättegången ²	TOTALT	77	(278)	69	(244)	79	(260)	72	(258)	81	(217)	70	(245)	72	(178)	74	(192)	67	(162)	71	(144)
Tillräcklig information om rättegången ²	TOTALT	68	(277)	73	(238)	73	(253)	66	(246)	75	(213)	68	(236)	69	(175)	71	(190)	68	(157)	71	(145)

¹ I NTU 2007-2008 ställdes frågan om åklagare enbart till personer som varit i kontakt med åklagare i samband med rättegång. Från och med NTU 2009 ställs dock frågan till samtliga personer med erfarenhet av åklagare under de senaste tre åren, varför dessa resultat inte är fullt jämförbara med resultaten för 2007-2008.

² Underlaget för personer som deltagit i rättegång är relativt litet. Därför redovisas inte resultaten för kön på samtliga frågor. De årsvisa resultaten samt utvecklingen över tid för dessa kontakter bör tolkas med försiktighet.

Referenser

Brottsförebyggande rådet, Brå (2000). *Vanor och trygghet – intervjuundersökning av socialt utsatta personer och normalbefolkning*. Brottsförebyggande rådet. Internetpublikation.

Brottsförebyggande rådet, Brå (2002). *Våld mot kvinnor i nära relationer. En kartläggning*. Rapport 2002:14. Stockholm: Brottsförebyggande rådet.

Brottsförebyggande rådet, Brå (2008). *Brottsoffers benägenhet att anmäla brott*. Rapport 2008:12. Stockholm: Brottsförebyggande rådet.

Brottsförebyggande rådet, Brå (2009). *Tonåringars benägenhet att anmäla brott och deras förtroende för rättsväsendet*. Rapport 2009:20. Stockholm: Brottsförebyggande rådet.

Brottsförebyggande rådet, Brå (2012). *Brottsutvecklingen i Sverige 2008–2011*. Rapport 2012:13. Stockholm: Brottsförebyggande rådet.

Brottsförebyggande rådet, Brå (2014). *Brott i nära relationer – En nationell kartläggning*. Rapport 2014:8. Stockholm: Brottsförebyggande rådet.

Brottsförebyggande rådet, Brå (2016). *Nationella trygghetsundersökningen 2015. Om utsatthet, trygghet och förtroende*. Rapport 2016:1. Stockholm: Brottsförebyggande rådet.

Brottsförebyggande rådet, Brå (2017). *NTU 2016 – Teknisk rapport*. Rapport 2017:3. Stockholm: Brottsförebyggande rådet.

Lohr, S. (2004). "Statistical frontiers in survey sampling". *The American Statistician*, 58, 145–149.

Nilsson, A. (2002). *Fånge i marginalen – uppväxtvillkor, levnadsförhållanden och återfall i brott bland fångar*. Avhandling, Kriminologiska institutionen, Stockholms universitet.

Särndal, C., Swensson, B. och Wretman, J. (1992). *Model assisted survey sampling*. New York: Springer-Verlag.

Bilaga 1. Statistisk säkerhet

Tabell 1 Uppskattning av skattningarnas osäkerhet för olika procenttal och urvalsstorlekar. Halva intervall.

Antal svarande personer	Andel i procent									
	5 95	10 90	15 85	20 80	25 75	30 70	35 65	40 60	45 55	50
25	8.5	11.8	14.0	15.7	17.0	18.0	18.7	19.2	19.5	19.6
50	6.0	8.3	9.9	11.1	12.0	12.7	13.2	13.6	13.8	13.9
75	4.9	6.8	8.1	9.1	9.8	10.4	10.8	11.1	11.3	11.3
100	4.3	5.9	7.0	7.8	8.5	9.0	9.3	9.6	9.8	9.8
150	3.5	4.8	5.7	6.4	6.9	7.3	7.6	7.8	8.0	8.0
200	3.0	4.2	4.9	5.5	6.0	6.4	6.6	6.8	6.9	6.9
300	2.5	3.4	4.0	4.5	4.9	5.2	5.4	5.5	5.6	5.7
400	2.1	2.9	3.5	3.9	4.2	4.5	4.7	4.8	4.9	4.9
500	1.9	2.6	3.1	3.5	3.8	4.0	4.2	4.3	4.4	4.4
600	1.7	2.4	2.9	3.2	3.5	3.7	3.8	3.9	4.0	4.0
700	1.6	2.2	2.6	3.0	3.2	3.4	3.5	3.6	3.7	3.7
800	1.5	2.1	2.5	2.8	3.0	3.2	3.3	3.4	3.4	3.5
900	1.4	2.0	2.3	2.6	2.8	3.0	3.1	3.2	3.3	3.3
1 000	1.4	1.9	2.2	2.5	2.7	2.8	3.0	3.0	3.1	3.1
1 500	1.1	1.5	1.8	2.0	2.2	2.3	2.4	2.5	2.5	2.5
2 000	1.0	1.3	1.6	1.8	1.9	2.0	2.1	2.1	2.2	2.2
2 500	0.9	1.2	1.4	1.6	1.7	1.8	1.9	1.9	2.0	2.0
3 000	0.8	1.1	1.3	1.4	1.5	1.6	1.7	1.8	1.8	1.8
3 500	0.7	1.0	1.2	1.3	1.4	1.5	1.6	1.6	1.6	1.7
4 000	0.7	0.9	1.1	1.2	1.3	1.4	1.5	1.5	1.5	1.5
4 500	0.6	0.9	1.0	1.2	1.3	1.3	1.4	1.4	1.5	1.5
5 000	0.6	0.8	1.0	1.1	1.2	1.3	1.3	1.4	1.4	1.4
5 500	0.6	0.8	0.9	1.1	1.1	1.2	1.3	1.3	1.3	1.3
6 000	0.6	0.8	0.9	1.0	1.1	1.2	1.2	1.2	1.3	1.3
6 500	0.5	0.7	0.9	1.0	1.1	1.1	1.2	1.2	1.2	1.2
7 000	0.5	0.7	0.8	0.9	1.0	1.1	1.1	1.1	1.2	1.2
7 500	0.5	0.7	0.8	0.9	1.0	1.0	1.1	1.1	1.1	1.1
8 000	0.5	0.7	0.8	0.9	0.9	1.0	1.0	1.1	1.1	1.1
8 500	0.5	0.6	0.8	0.9	0.9	1.0	1.0	1.0	1.1	1.1
9 000	0.5	0.6	0.7	0.8	0.9	0.9	1.0	1.0	1.0	1.0
9 500	0.4	0.6	0.7	0.8	0.9	0.9	1.0	1.0	1.0	1.0
10 000	0.4	0.6	0.7	0.8	0.8	0.9	0.9	1.0	1.0	1.0
15 000	0.3	0.5	0.6	0.6	0.7	0.7	0.8	0.8	0.8	0.8
20 000	0.3	0.4	0.5	0.6	0.6	0.6	0.7	0.7	0.7	0.7

Om tabellen och statistisk säkerhet

Statistiken i denna rapport bygger på ett urval av den svenska befolkningen. Eftersom detta urval är slumpmässigt är det möjligt att med

hjälp av statistisk teori uppskatta hur stor osäkerheten är för varje skattning. Något förenklat beror osäkerheten dels på hur proportionen är bland de svarande, dels på hur många som har svarat. Genom tabellen ovan är det möjligt att ta fram ett grovt osäkerhetsintervall över hur säker skattningen är. Man kan säga att om två intervall *inte* överlappar varandra är skillnaden mellan skattningarna statistiskt säker. Skillnaden beror då inte på slumpen som uppstår på grund av att urvalet är slumpmässigt. Att en skillnad är statistiskt säker kallas ofta för att skillnaden är *signifikant*. För korrekta uppskattningar av osäkerhetsintervall se Särndal, Swensson och Wretman (1992) eller Lohr (2004).

Hur tolkas tabellen?

Tabellen redogör för ett grovt sätt att beräkna skattningarnas osäkerhet. Att tabellen redogör *halva* osäkerhetsintervallet innebär att värdet i tabellen både *dras ifrån* skattningen, för att erhålla värdet för *den nedre gränsen* i intervallet, och *läggs till* skattningen, för att erhålla värdet för *den övre gränsen* i intervallet.

Exempel: Utsatthet för cykelstöld bland ensamstående med barn jämfört med sammanboende utan barn (NTU 2008)

Resultaten i NTU 2008 visar att hushåll med ensamstående som har barn uppger utsatthet för cykelstöld i betydligt högre utsträckning (13,1 %) än hushåll bestående av sammanboende personer utan barn (5,0 %). Är skillnaden signifikant?

För att beräkna osäkerhet för skattningarna använder du tabellen. Gruppen ensamstående personer med barn representeras i urvalet av 648 personer (tabell 2A) och andelen utsatta är som nämnts 13,1 procent. Det första steget är att avrunda antalet svarande personer (det vill säga 648) ner¹ till närmaste *antal svarande personer* i tabellen (vilket är 600). Därefter avrundas procenttalet till närmaste *andel i procent* i tabellen (vilket är 15 %). I rutan för *antal svarande personer* = 600 och *andel i procent* = 15 står 2,9. Beräkningen (15 procent plus/minus 2,9) ger ett osäkerhetsintervall mellan 10,2 och 16,0 procent. Motsvarande uträkning för sammanboende med barn ger ett osäkerhetsintervall mellan 4,4 och 5,6 procent.

	Ensamstående med barn	Sammanboende utan barn
Andel utsatta	13,1 %	5,0 %
avrundas till närmaste andel i tabellen	15 %	5 %
Antal svarande personer	648	5 503
avrundas ner till	600	5 500
Halva osäkerhetsintervallets storlek (enligt tabellen)	2,9	0,6
Osäkerhetsintervall (andelen +/- halva intervallet)	10,2–16,0 %	4,4–5,6 %

Osäkerhetsintervallen 4,4–5,6 % och 10,2–16,0 % överlappar inte varandra, vilket innebär att skillnaden troligtvis är statistiskt säker.

¹ Genom att avrunda antalet svarande personer nedåt tar man det säkra före det osäkra och får en konservativ skattning.

Nationella trygghetsundersökningen (NTU) är en årligen återkommande nationell brottsoffer- och trygghetsundersökning. I NTU 2016 redovisas resultaten för den elfte undersökningen tillsammans med jämförelser med resultaten från tidigare år. Underlaget utgörs av knappt 12 000 personer som genom telefonintervjuer och via enkäter svarat på frågor om utsatthet för brott, otrygghet och oro för brott, förtroende för rättsväsendet och erfarenheter av kontakter med rättsväsendet.

NTU belyser frågeställningar som *Hur vanligt är det att den som utsätts för misshandel känner gärningspersonen? Hur stor andel av brotten anmäls till polisen? Vilka grupper är mest utsatta för olika typer av brott? Är man olika trygg beroende på om man bor i storstad eller på landsbygd? Ökar eller minskar svenska folkets förtroende för polisen?*

För den specialintresserade finns metodbeskrivning och frågeformulär samlade i NTU 2016 – Teknisk rapport, som går att ladda ner på Brås webbplats (2017:3).

Brottsförebyggande rådet/National Council for Crime Prevention

BOX 1386/TEGNÉRGATAN 23, SE-111 93 STOCKHOLM, SWEDEN

TELEFON +46 (0)8 527 58 400 • FAX +46 (0)8 411 90 75 • E-POST INFO@BRA.SE • WWW.BRA.SE

ISBN 978-91-87335-80-8 • ISSN 1100-6676 • URN:NBN:SE:BRÅ-686